

11
3168

331

№ 2000

3168

PVRITAS HAYGICA

ms UnOr. 89

SEV

GRAMMATICA ARMENICA

A IOANNE AGOP SACERDOTE ARMENO
COMPOSITA,

Ad maiorem DEI gloriam,

Et ad honorem Beatissimæ Virginis DEI Genitricis
MARIAE.

Աղաչեցէ ուրեմ զոր հաճոյս, զի առաքեցէ զմշակիս
'ի հողնսն իւր: Լատմէի 'ի գլուխն 9. 'ի Թիւն 38:

Rogate ergo Dominum messis, Ut mittat operarios in messem
suam. Matth. c. 9 v. 38.

ROMAE, Typis Sac. Congr. de Prop. Fide, Anno MDC LXXV.
SUPERIORVM PERMISSV.

1005-02

2458-57

1675

491.99-5+47-5

Եղ ով գեղդ նուիրակաց , և ճշմարիտ մշակդ այդ
ւոյն քն , որ նախանձու հաւատոյն կաթուղիկէի
բորբոքեցեալ , մինչ 'ցգաւառս տարակայս և անո
ւայս տարածեցեր զնոյն , վերջն՝ այնմ սիրով ըզ
դուզնաքեայտուղս զայս իմոց աշխատանաց , իբրև զառ
հաւատչեայ ըղձի անձին իմոյ , ում զի քոյով պաշտպանութիւն
արձանացեալ բեղմնաւորիցի , իսկապիւ նազելոյ անուանս յի ,
և ի գովեստ ամբօժի հարսի նորին : Էլ վերջնկալ ուրեմն աղերսեմ
զնուէրս զայս , և կարկառեալ գծած ապէս այդ ուսումնասէրս
և բարեպաշտս որդեակս եկեղեցւոյն կաթուղիկէի , արծար
ծելով 'ի նոսա միահաղոյն ընդ սմին և զիղձն նոյնորակ , որով
դու զանցարարեալ զհամայնիւք վայելչութիւնք կենցաղոյս
առ կարծրագունեղս դիմեցեր երկունս , զի և նորին քաջա
ջեալք արեաբար ներմխեցն զինքեանս 'ի գործ և 'ի հոգս կեցու
թե անձանց , և այսպէս 'ի փառս մշտնջենականս , որովք դու
զմայլիս այժմ 'ի յերկինս երջանկապէս ժամանեցեր : Ահա
այսէ ուխտականութի իմոյս սրտի ով սքեալ , զի քո եմ ես
միշտ և ամուրեք ծառայ ջերմեռանդ . Տոհմանէս Տակոբեան
ծնունդ . կոստանդինուպոլսեան :

AD SANCTVM
FRANCISCVM
X A V E R I V M.

*I*BI, ò Missionariorum Decor & Vere Operarie Vineæ Christi, qui accensus zelo Catholicæ fidei ad regiones usque longinquas & incultas propagasti eam, offero deuotè exiguum hunc mei laboris fructum, tamquam arrham affectus animæ meæ; ut te protegente fecundus meritoriusque euadat, ad honorem inclyti nominis IESV, & ad laudem immaculatæ eius Sponsæ. Suscipe igitur obsecro munusculum hoc, & porrige studiosis pijsquæ filijs Catholicæ Ecclesiæ, excitando simul in eis illum affectum, quo tu ipse despiciens cunctas Voluptates sæculi, ad arduissimos aggressus es labores, ut & ipsi eo conflagrati, strenuè incumbant ad opus & curam salutis animarum, & ad gloriam sempiternam, qua tu nunc fruëris in Calis, feliciter perueniant. En hoc est mei cordis votum, ò Sancte Dei, cuius sum ego semper, & Ubique deuotissimus seruus Ioannes Agop Sacerdos Armenus Constantinopolitanus.

Imprimatur,
Si videbitur Reuerendissimo Patri Magistro Sacri Palatii
Apostolici.

I. de Angelis Archiep. Urb. Vicesg.

Imprimatur,
Fr. Raymundus Capisuccus Ord. Præd. Sac. Pal. Apost.
Magister.

Imprimatur,
Styebium Reverendissimo Patri Magistro sacri Palatii
apostolici.

A. de Anglia, Imp. N. S. Vice.

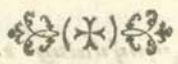
Imprimatur,
Fr. Rymundus Capitaneus Ord. Præd. sac. Pal. Apost.
Magister.

PVRITAS HAYGICA

S E V

GRAMMATICA ARMENICA.

ARMENICVM idioma tres complectitur species ; quorum prima, quæ est pura & regularis , qua & vsi sunt & vtuntur Viri docti, & periti in Grammatica, & famosi inter Armenos , propriè nuncupatur Հայկական . id est Haygica . Secunda, quæ est confusa & irregularis ; qua & vtuntur Viri illiterati, vocatur աշխարհական, id est Vulgaris . Tertia verò, quæ est mixta ab vtraque, nempè ab Haygica & Vulgari, & proptereà est partim regularis, & partim irregularis, eaque vtuntur Prædicatores, & Oratores, dicitur քաղաքական, id est Ciuilis . Et quoniam nostra intentio est tractare hic de lingua Haygica propriè dicta, vnde relictis alijs duabus, de illa solummodo incipiamus loqui . Qui enim benè callet Haygicam, facile intelliget & Vulgarem & Ciuilem . Vt autem eam studiosis ritè ex-

pona-

ponamus, in quatuor diuidimus Sectiones; quorum Prima erit de Terminis. Secunda, de Definitionibus, Speciebus, & Circumstantijs Terminorum. Tertia, de Constructione eorundem Terminorum. Quarta denique de Arte Metrica.

SECTIO I.

De Terminis.

ARTICVLVS PRIMVS.

Հաղադս Հոլովմանց և Չնուանց .

De Declinationibus Nominum.

D eclinationes Nominum sunt duplicis generis: quædam enim ex illis vocantur *Հասարակք*, id est Communes, eò quòd plura sub se contineant Nomina. Quædam verò vocantur *յատուկք*, id est Propriæ, eò quòd paucissima sub se habeant Nomina. Communes sunt octo, quorū primæ Genitiuus singularis terminatur in *ի*, vt *բան*, verbum, *բանի*, verbi. *միտ*, mens, *մտի*, mentis. Secundæ, Genitiuus singularis terminatur in *ոյ*, vt *նիւթ*, materia, *նիւթոյ*, materiæ, *ոսկի*, aurum, *ոսկեւոյ*, auri. Tertiæ, Genitiuus singularis terminatur in *ան*, vt *ինտելեկտ*, intellectus, *ինտելեկտան*, intellectus, *արեւն*, sanguis, *արեւան*, sanguinis. Quartæ, Genitiuus singularis terminatur in *այ*, vt *ադամ*, Adam, *ադամայ*, Adæ, *Էսայի*, Isaias, *Էսայ*.

հայ

Էայ, Isaiæ . Quintæ, Genitiuus singularis terminatur in *Էր*, vt *աղբեր*, fons, *աղբեր*, fontis . Sextæ, Genitiuus singularis terminatur in *Էղ*, vt *աստղ*, Stella, *աստղ*, Stellæ . Septimæ, Genitiuus singularis terminatur in *Ին*, vt *անձն*, persona, *անձն*, personæ . Octauæ Genitiuus singularis terminatur in *Իլ*, vt *Ժամ*, hora, *Ժամու*, horæ .

Prima Declinatio Communis .

Prima hæc declinatio duplicem habet speciem . Primæ speciei Genitiuus pluralis terminatur in *Ից*, & instrumentalis singularis in *Իլ*, vt *բանից*, verborum, *բանիլ*, verbo . Secundæ verò, Genitiuus pluralis terminatur in *Ից*, & instrumentalis singularis in *Իլ*, vt *մտաց*, mentium, *մտալ*, mente .

Exemplum primæ speciei .

Singulariter .

Nominatiuus,	<i>բան</i> ,	Verbum .
Genitiuus,	<i>բանի</i> ,	Verbi .
Datiuus,	<i>բանի</i> ,	Verbo, vel <i>իբան</i> , ad Verbum .
Accusatiuus,	<i>զբան</i> ,	Verbum .
Ablatiuus,	<i>իբանէ</i> ,	à Verbo .
Narratiuus,	<i>զբանէ</i> ,	de Verbo .
Instrumentalis,	<i>բանիլ</i> ,	Verbo .
Circumlatiuus,	<i>զբանիլ</i> ,	circa Verbum .
Commoratiuus,	<i>իբանի</i> ,	vel <i>ըն բանուս</i> , in Verbo .
Vocatiuus,	<i>նզ բան</i> ,	ò Verbum .

Pluraliter.

Nominat.	Բանք ,	Verba .
Genit.	Բանից ,	Verborum .
Dat.	Բանից ,	Verbis , vel 'եբանս ad Verba .
Accus.	զբանս , vel բանս ,	Verba .
Ablat.	'եբանից ,	à Verbis .
Narrat.	զբանից ,	de Verbis .
Instrument.	բանիւք ,	Verbis .
Circumlat.	զբանիւք ,	circa Verba .
Commorat.	'եբանս , vel 'ըն բանս ,	in Verbis .
Vocat.	ոյ բանք ,	ò Verba .

Sub hac specie continentur nomina multa .

Primò , substantiua appellatiua , vt հաց , panis , հացի , panis . բարոզ , præco , բարոչի , præconis . երկիւղ , timor , երկիւղի , timoris . վկայ , testis , վկայի , testis , արքայ , Rex , արքայի , Regis . ծառայ , feruus , ծառայի , ferui . իմաստ , sapientia , իմաստի , sapientiæ . տառ , litera , տառի , literæ , փեսայ , Sponsus , փեսայի , Sponsi . մաշ , cribrum , մաշի . cribri . տաշ , Carmen , տաշի , Carminis . աղ , sal , աղի , salis , & alia multa .

Secundò , substantiua propria , vt Պետրոս , Petrus , Պետրոսի , Petri . Պօղոս , Paulus , Պօղոսի , Pauli . Թաթէոս , Thaddæus , Թաթէոսի , Thaddæi . Բարդուղիմէոս , Bartholomæus , Բարդուղիմէոսի , Bartholomæi . Մատթէոս , Matthæus , Մատթէոսի . Matthæi . Մարկոս , Marcus , Մարկոսի , Marci . Չաքէոս , Zachæus , Չաքէոսի , Zachæi . Սիմէոն , Simeon , Սիմէոնի , Simeonis . Բարսեղ , Basilus , Բարսեղի , Basilij . Գրեգորէոս , Gregorius , Գրեգորիոսի , Gre-

Art. I. De Declinationibus Nominum .

5

Gregorij . *Եղիա* , Elias , *Եղիայի* , Eliæ . *Մարթա* , Martha , *Մարթայի* , Marthæ . *Աննա* , Anna , *Աննայի* , Annæ . *Եղիսաբեթ* , Elifabeth , *Եղիսաբեթի* , Elifabeth . &c.

Tertiò , adiectiua , vt *Դուրախ* , lætus , *ուրախի* , læti . *չար* , malus , *չարի* , mali . *խոհեմ* , prudens , *խոհեմի* , prudentis . *ողջախոհ* , castus , *ողջախոհի* , casti . *դեռ* , humidus , *դեռի* , humidi . *առողջ* , sanus , *առողջի* , sani . *ջերմ* , calidus , *ջերմի* , calidi . *խուլ* , surdus , *խուլի* , surdi . *կաշ* , claudus , *կաշի* , claudi . &c.

Quarrò , Nomina composita , vt *ձեռնապաշտ* , Dei cultor , *ձեռնապաշտի* , Dei cultoris . *բարեպաշտ* , Boni cultor , *բարեպաշտի* , boni cultoris . *ձեռնապաշտ* , à Deo doctus , *ձեռնապաշտի* , à Deo docti . *տեղապահ* , Conseruator loci , *տեղապահի* , Conseruatoris loci . *աթոռակալ* , Vicarius , *աթոռակալի* , Vicarij . Et alia multa .

Quintò , Nomina deriuatiua , vt *հոթնարիկեան* , Septiformis , *հոթնարիկեանի* , septiformis . *բուրաստան* , Viridarium , *բուրաստանի* , Viridarij . *եռօրեայ* , triduanus , *եռօրեայի* , tridui . *ծարաւուկ* , sitibundus , *ծարաւուկի* , sitibundi . *լեռնատ* , mutilus manu , *լեռնատի* , mutili manu . *խոցոտ* , ulcerosus , *խոցոտի* , ulcerosi . *զօրեղ* , valorosus , *զօրեղի* , valorosi . *ճարդոց* , Rosetum , *ճարդոցի* , Roseti , & alia sic desinentia .

Sed sciendum est primò . Nomina propria masculina desinentia in *ու* . In Vocatiuo singulari terminari in *ի* , vt *ձեռնապաշտ* , ò Petre . *ձեռնապաշտի* , ò Basili . Sæpè etiam scribi sine particula *ի* . sed tunc habent supra se accentum hunc , ' , vt *Չաբէ* , Zachæ , *Փիլիպպէ* , Philippe , &c.

Sciendum est secundò , Nomina propria huius speciei

aliquando abbreviari in suis Casibus, vt *Թաթէի*. pro *Թաթէոսի*, Thaddæi. *Մատթէի*, pro *Մատթէոսի*, Matthæi. *Բարդուղիմէի*, pro *Բարդուղիմէոսի*, Bartholomæi, &c.

Sciendum est tertio, Nomina quædam ad hanc speciem pertinentia in plurali numero declinare à regula Communi, vt *ամ*. Omnis, *ամի*, omnis, *ամենեւն*, omnia, *ամենեցուն*, vel *ամենեցոց*, omnium, *զամենեւն*, omnes, *ամենեցումք*, omnibus. *Դիրք*, Liber, *դրքի*, libri, *դրեանք*, libri, *դրեանց*, librorum, *զդրեանս*, libros, *դրեամքք*, libris, *Աիմէոն*, Simeon, *Աիմէոնի*, Simeonis. *Աիմէոնեանք*, *Աիմէոնեանց*. *Գրեգորիոս* Gregorius, *Գրեգորիոսի*, Gregorij. *Գրեգորիսեանք*, *Գրեգորիսեանց*. Dicitur tamen aliquando *ամք*, omnia, *ամենից*, omnium, *զամենայնս*, omnia, *ամենիւք*, omnibus, &c.

Exemplum secundæ speciei.

Singulariter.

Nominatiuo,	<i>միտ</i> ,	Mens.
Genitiuo,	<i>մտի</i> ,	Mentis.
Datiuo,	<i>մտի</i> ,	Menti, vel <i>իմիտ</i> , ad Mentem.
Accusatiuo,	<i>զմիտ</i> ,	Mentem.
Ablatiuo,	<i>իմտէ</i> ,	à Mente.
Narratiuo,	<i>զմտէ</i> ,	de Mente.
Instrumentali,	<i>մտաւ</i> ,	Mente.
Circumlatiue,	<i>զմտաւ</i> ,	circa Mentem.
Commoratiue,	<i>իմտի</i> ,	vel <i>ըն մտումք</i> , in Mente.
Vocatiue,	<i>մի միտ</i> ,	ò mens.

Plu-

Nominat.	միտք,	Mentes
Genit.	մտաց,	Mentium.
Datiuo,	մտաց,	vel 'իմիտս, ad Mentes.
Accus.	զմիտս,	vel միտք Mentes.
Ablat.	'իմտաց,	à Mentibus.
Narrat.	զմտաց,	de Mentibus.
Instrument.	մտօք,	Mentibus.
Circuml.	զմտօք,	circa Mentes.
Commorat.	'ըն միտս,	in Mentibus.
Vocat.	ոի միտք,	ò Mentes.

Sub hac specie continentur Nomina non pauca.

Primò substantiua, vt պատուիրան, Mandatum, պատուիրանի, mandati. հրաման, Præceptum, հրամանի, præcepti. սահման, Definitio, սահմանի, definitionis. խորան, Sacellum, խորանի, Sacelli. խրախճան, Conuiuium, խրախճանի, conuiuij. պսակ, Corona, պսակի, Coronæ. տաճար, Templum, տաճարի, Templi. հովիտ, Conuallis, հովտի, Conuallis. պատճառ, Causa, պատճառի, causæ, վրան, Tabernaculum, վրանի, Tabernaculi. Թռչակ, Viaticum, Թռչակի, viatici. շուշան, Lilium, շուշանի, Liliij. նրան, Acinacis, նրանի, Acinacis. կապան, Ligamen, կապանի, Ligaminis, զամբար, Lampas; զամբարի, Lampadis. յիշատակ, Memoria, յիշատակի, memoriæ. դպիր, Clericus, դպրի, Clerici; & alia multa.

Secundò, adiectiua, vt սպիտակ, Albus, սպիտակի, albi. հիւանդ, Ægrotus, հիւանդի, ægroti. տկար, Infirmus, տկարի,

տկարի, infirmi . ողջ, Saluus, ողջի, salui . ամբողջ, Integer . ամբողջի, integri ; &c.

Tertiò, Nomina composita, vt ուսումնասեր, Studio-
sus, vel Amator studij, ուսումնասիրի, studiosi . ուսումնա-
տեաց, Odiens studium, ուսումնատեցի, Odientis studium.
ատենադպիր, Notarius publicus, ատենադպրի, Notarij pu-
blici ; &c.

Quartò, Nomina deriuatiua, vt արքունական, Regalis,
արքունականի, Regalis . ճրագարան, Candelabrum, ճրա-
գարանի, Candelabri . հրեղէն, Igneus, հրեղինի, ignei . մահ-
կանացու, Mortalis, մահկանացուի, mortalis . փոխանորդ,
Vicegerens, փոխանորդի, Vicegerentis . հոգևոր, Anima-
tus, հոգևորի, animati . դռնապան, Ianitor, դռնապանի,
Ianitoris . գրէչ, Scriba, գրչի, Scribæ . տապանակ, Arcula,
տապանակի, Arculæ . որդեակ, Filiolus, որդեկի, filioli . վե-
րատեսչ, Vifitator, վերատեսչի, Vifitatoris . երկեղած,
Timoratus, երկեղածի, timorati ; & alia simili modo de-
finientia .

Quintò, participia terminata in ոչ, vt ուսուցանող, Do-
cens, ուսուցանողի, docentis . ընթերցող, Legens, ընթերցո-
ղի, legentis . լսող, Audiens, լսողի, audientis ; &c.

Sed sciendum est primò, Nominum quorundam huius
speciei Instrumentalem Casum singulari numero, fieri, vt in
prima specie, non autem, աւ, vt հովտիւ, non հովտաւ, Con-
ualle . հիւանդիւ, Non հիւանդաւ, ægroto . ամբողջիւ, Non
ամբողջաւ, integro . հրեղինիւ, Non հրեղինաւ, igneo ; &c.

Sciendum est secundò, Nomina hæc մեղ, Peccatum, մե-
ղի, peccati . շնորհ, Gratia, շնորհի, gratiæ . փառ, Gloria,
փառի, glorię . օրէն, Lex, օրէնի, Legis . կամ, Voluntas,
կամի,

կամի, voluntatis. կեան, Vita, կենի, vitæ. աչ, Oculus, աչի, oculi. երես, Facies, երեսի, faciei; & alia quedam existimari à quibusdam imperitis debere solummodo vsurpari in plurali numero, non autem in singulari, cùm contrarium constet ex libris Armenicis. Nam Ioannis cap. 15. dicitur, *Ահա եղիք ոչ գործողաց*, hoc est, *Peccatum non erat illis*. In libro Hymnorum pagina 71. dicitur, *օգնական և շնորհ*, hoc est, *Adiutor, & gratia mundi*. In Calendario, pagina 1. dicitur, *կանոնագլխին փառն*, hoc est, *Canonis Capituli gloria*. Ioannis c. 10. *որպէս օրէն էր հրէից*, hoc est, *Sicut Lex erat Iudeis*, Lucæ c. 1. *կամ եղև և ինձ*, hoc est, *Fuit, & mihi voluntas*. Et sic de cæteris.

Sed & horum Nominum Ablatiuus singularis terminatur in *իւ*, non autem in *աւ*, vt *մեղիւ*, Non *մեղաւ*, peccato; *շնորհիւ*, Non *շնորհաւ*, gratia. *փառիւ*, Non *փառաւ*, gloria. *օրինիւ*, Non *օրինաւ*, Lege; &c.

Excipitur tamen *կամ*, Voluntas, quod fit *կամաւ*, voluntate, non *կամիւ*.

Secunda Declinatio Communis.

Secunda hæc declinatio habet etiam duplicem speciem, quorum primæ Genitiuus singularis terminatur simpliciter in *ոյ*, vt *նիւթ*, Materia, *նիւթոյ*, materiæ. Et pluralis in *ոց*, vt *նիւթք*, Materiæ, *նիւթոց*, materiarum. Secundæ verò Genitiuus singularis desinit in *ւոյ*, vt *հոգի*, Anima, *հոգւոյ*, Animæ; & pluralis in *եաց*, vt *հոգեք*, Animæ, *հոգեաց*, Animarum.

Exemplum primæ speciei.

Singulariter.

Nominat.	Նիւթ,	Materia.
Genit.	Նիւթոյ,	Materiae.
Dat.	Նիւթոյ,	Materiae, vel Նիւթ, ad Materiam.
Accusat.	զՆիւթ,	Materiam.
Ablat.	Նիւթոյ,	à Materia.
Narrat.	զՆիւթոյ,	de Materia.
Instrument.	Նիւթով,	Materia.
Circuml.	զՆիւթով,	circa Materiam,
Commor.	Նիւթում,	vel ըն Նիւթում, in Materia.
Vocat.	ո՛ր Նիւթ,	ò Materia.

Pluraliter.

Nominat.	Նիւթք,	Materiae.
Genit.	Նիւթոց,	Matariarum.
Dat.	Նիւթոց,	Materijs, vel Նիւթս, ad Materias,
Accusat.	զՆիւթս,	vel Նիւթս. Materias.
Ablat.	Նիւթոց,	à Materijs.
Narrat.	զՆիւթոց,	de Materijs.
Instrum.	Նիւթովք,	Materijs.
Circumlat.	զՆիւթովք,	circa Materias.
Commorat.	ըն Նիւթս,	in Materijs.
Vocat.	ո՛ր Նիւթք,	ò Materiae.

Sub hac specie continentur Nomina complura.

Primò substantiua appellatiua, vt *մարմին*, Corpus, *մարմնայ*, corporis. *Թուղթ*, Charta, *Թղթոյ*, chartæ. *Ջուր*, Aqua, *Ջրոյ*, aquæ. *մեղան*, Mensa, *մեղանոյ*, mensæ. *պտուղ*, Fructus, *պտղոյ*, fructus. *ձեթ*, Oleum, *ձիթոյ*, Olei. *տերեւ*, Frons, *տերեւոյ*, frondis. *գործ*, Opus, *գործոյ*, operis. *ծառ*, Arbor, *ծառոյ*, arboris. *խոտ*, Fœnum, *խոտոյ*, Fœni. *տունկ*, Planta, *տնկոյ*, plantæ. *արմու*, Dactylus, *արմաւոյ*, Dactyli. *խնձոր*, Pomum, *խնձորոյ*, pomi. *ողկոյղ*, Botrus, *ողկուղոյ*, Botri. *խաղող*, Vua, *խաղողոյ*, Vuæ. *ոստ*, Ramus, *ոստոյ*, rami. *սասուէ*, Ostrea, *սարսուէոյ*, Ostreæ. *հուր*, Ignis, *հրոյ*, ignis. *բերան*, Os, *բերանոյ*, oris. *Թուր*, Ensis, *Թրոյ*, ensis. *լուր*, Auditus, *լրոյ*, auditus. *մուր*, Fuligo, *մրոյ*, fuliginis. *գիր*, Litera, *գրոյ*, literæ. *աւաղ*, Arena, *աւաղոյ*, arenæ. *ունտ*, Legumen, *ընտոյ*, leguminis. *ձիւթ*, Pix, *ձիւթոյ*, picis; &c.

Secundò, substantiua propria, vt *Սանդուխտ*, Sanduca, *Սանդխտոյ*, Sanducæ. *Ամասիա*, Amasia, *Ամասիոյ*, Amasiæ. *Եւթոհիա*, Euthochia, *Եւթոհիոյ*, Euthochiæ. *Կեսարիա*, Cæsarea, *Կեսարիոյ*, Cæsareæ. Et alia simili modo desinentia.

Tertiò, Nomina adiectiua; vt *կարմիր*, Rubrum, *կարմրոյ*, rubri. *կապուտ*, Cæruleus, *կապտոյ*, cærulei. *դեղին*, Flauus, *դեղնոյ*, flauī. *կանաւն*, Viridis, *կանաւնոյ*, viridi. *ցուրտ*, Frigus, *ցրտոյ*, frigoris. *դեռուն*, Reptilis, *դեռնոյ*, reptilis. *սողուն*, Serpens, *սողնոյ*, Serpentis. *Թռչուն*, Volatilis, *Թռչնոյ*, volatilis. *սուր*, Acutus, *սրոյ*, acuti. *բութ*, Obtutus, *բութոյ*, obtuti. *արդար*, Iustus, *արդաւ*

րոյ, iusti. Լուրբ, Sanctus, Լւրբոյ, Sancti, &c.

Quartò, Nomina composita, vt ամենասուրբ, Omnino Sanctus, ամենասրբոյ, Omnino Sancti. լիւժագոյն, Liuidi coloris, լիւժագունոյ, liuidi coloris. ծովաջուր, Aqua Maris, ծովաջրոյ, aquæ Maris. բարեկուր, Bonus auditu, բարեւրոյ, boni auditu, &c.

Quintò, Nomina deriuatiua, vt երկնային, Cælestis, երկնայնոյ, cælestis. ստեղծուած, Creatura, ստեղծուածոյ, creaturæ. զուարթուն, Vigil, զուարթնոյ, Vigilis. & alia simili modo desinentia.

Sextò participia terminata in եցեալ, vel եալ, vt սիրեցեալ Amatus, սիրեցելոյ, amati. ընթեռնանեցեալ, Lectus, ընթեռնանեցելոյ, lecti. գրեցեալ, Scriptus, գրեցելոյ, scripti. բնակեալ, Habitans, բնակելոյ, habitantis. կատարեալ, Perfectus, կատարելոյ, perfecti. երանեալ, Beatus, երանելոյ, Beati; &c.

Sed sciendum est primò, Nomina quædam ad hanc speciem expectantia declinare in plurali numero ab regula communi, vt ցորեան, Frumentum, ցորենոյ, frumenti, ցորեանք, frumenta, ցորեանց, frumentorum, ցցորեանս, frumenta, ցորեամբք, frumentis. մարդ, Homo, մարդոյ, hominis. մարդիք, homines, մարդկան, hominum, ցմարդինս, homines. մարդկամբք, hominibus, &c.

Sciendum est secundò, Nomina desinentia in ած. cum sunt verbalia, pertinere ad hanc speciem, vt հարուած, Plaga, հարուածոյ, plagæ. հարուածք, plagæ, հարուածոց, plagarum, կերտուած, Structura. կերտուածոյ, structuræ. առած, Actum. առածոյ, acti. առուած, Sumptum, առուածոյ, sumpti; &c. Cum verò sunt deriuatiua, pertine-

re ad secundam speciem primę Declinationis, vt ողորմած, Misericors. ողորմածի, misericordis. ողորմաց, misericordes. ողորմաց, misericordium; &c.

Exemplum secunda speciei.

Singulariter.

Nominatiuo,	Հոգի,	Anima.
Genitiuo,	Հոգւոյ.	Animæ.
Datiuo,	Հոգւոյ,	Animæ, vel 'ի Հոգի, ad Animam.
Accusatiuo,	զ Հոգի,	Animam.
Ablatiuo,	'ի Հոգւոյ,	ab Anima.
Narratiuo,	զ Հոգւոյ,	de Anima.
Instrumentali,	Հոգեաւ,	Anima.
Circumlatiui,	զ Հոգեաւ,	circa Animam.
Commoratiui,	'ի Հոգւոջ,	vel 'ըն Հոգւոջ, in Anima.
Vocatiuo,	՛ի Հոգի,	ò Anima.

Pluraliter.

Nominat.	Հոգիք,	Animæ.
Genit.	Հոգեաց,	Animarum.
Dat.	Հոգեաց,	Animabus, vel 'ջ Հոգիս, ad Animas.
Accus.	զ Հոգիս,	vel Հոգիս, Animas.
Ablat.	'ի Հոգեաց,	ab Animabus.
Narrat.	զ Հոգեաց,	de Animabus.
Instrument.	Հոգւոք,	Animabus.
Circumlat.	զ Հոգւոք,	circa Animas.
Commorat.	'ըն Հոգիս,	in Animabus.
Vocat.	՛ի Հոգիք,	ò Animæ.

Ad hanc speciem expectant Nomina multa.

Primò substantiua, vt *սկի*, Aurum, *սկւոյ*, Auri. *կենդանի*, Animal, *կենդանւոյ*, Animalis. *աղաւնի*, Columba, *աղաւնւոյ*, Columbe. *բորենի*, Panther, *բորենւոյ*, Pantheris. *կողնի*, Ericius, *կողնւոյ*, Ericij. *մայրի*, Cedrus, *մայրւոյ*, Cedri. *մարի*, Gallina, *մարւոյ*, Gallinæ. *այգի*, Vinea, *այգւոյ*, Vineæ. *գինի*, Vinum. *գինւոյ*, vini. *նախնի*, Primas, *նախնւոյ*, Primatis. *մատանի*. Annulus, *մատանւոյ*; Annuli, & alia sic desinentia.

Secundò adiectiua, vt *ծիրանի*, Purpureus, *ծիրանւոյ*, purpurei. *բարի*. Bonus, *բարւոյ*, boni. *Թշնամի*, Inimicus, *Թշնամւոյ*, inimici, &c.

Tertiò deriuatiua, vt *վայրենի*, Syluester, *վայրենւոյ*, syluestris. *շնտանի*, Domesticus, *շնտանւոյ*, domestici. *արծաթի*, Argentus, *արծաթւոյ*, Argentei, *արշակունի*, Arscia ghenus, *արշակունւոյ*, Arscia gheni. *արքունի*, Regalis, *արքունւոյ*, Regalis. *սոնտացի*, Ponticus, *սոնտացւոյ*, Pontici, *Էբրայեցի*, Hebraus, *Էբրայեցւոյ*, Hebræi. *Թագուհի*, Regina, *Թագուհւոյ*, Reginae. *մեղրուտի*, Morticinus, *մեղրուտւոյ*, morticini, &c.

Quartò participia, vel Nomina terminata in *լի*, vt *սիրելի*, Amandus, *սիրելւոյ*, amandi. *գրելի*, Scribendus, *գրելւոյ*, scribendi. *Երանելի*, Beandus, *Երանելւոյ*, beandi, &c.

Sed sciendum est primò Nomina monosyllaba terminata in *ի*, non pertinere ad hanc speciem, sed ad primam, vt *մի*, Vnus, *միոյ*, vnius. *չի*, Equus, *չիոյ*, Equi. *Թի*, Remus, *Թիոյ*, remi. *լի*, Plenus, *լիոյ*, pleni. *տի*, Aetas, *տիոյ*, ætatis. *դի*, Cadauer, *դիոյ*, cadaueris, &c.

Excipitur tamen *ἄλ*, Equus, quod in plurali numero fit *ἄλῳ*, & *ἄλῳ*, Equorum.

Sciendum est secundò, esse quedam Nomina, quę licet in Genitiuo singulari terminentur in *-ῃ*, pertinent tamen ad primam speciem, cùm litera *α*, sit ipsis naturalis, non accidentalis, vt *ἄλ*, Numerus, *ἄλῃ*, numeri. *ὄν*, Ouum, *ὄνῃ*, Oui. *πύλ*, Pulex, *πύλῃ*, Pulicis. *τέκν*, Tectum, *τέκνῃ*, tecti. *ἔκν*, Stercus, *ἔκνῃ*, stercoreis. *ὑν*. Sponsa, *ὑνῃ*, Sponsę. *ἐν*, Profectio, *ἐνῃ*, profectionis. *νύκτι*, Nycticorax, *νύκτι*, Nycticoracis. &c.

Excipiuntur tamen ex his *ὄν*, Ouum, & *πύλ*, Pulex, quę in plurali numero fiunt, *ὄνῳ*, & *ὄνῳ*, Ouorum, *πύλῳ*, & *πύλῳ*, Pulicum, &c.

Tertia Declinatio Communis.

Tertia hæc declinatio habet quoq; duplicem speciem, quorum primę Genitiuus singularis terminatur simpliciter in *ῶ*, vt *ἄνῳ*, Puer, *ἄνῳ*, pueri; & pluralis in *ῶ*, vt *ἄνῳ*, Pueri, *ἄνῳ*, puerorum. Secundę verò Genitiuus singularis terminatur in *ῶ*, vt *ἄνῳ*, Sanguis, *ἄνῳ*, sanguinis; & pluralis in *ῶ*, vt *ἄνῳ*, Sanguines, *ἄνῳ*, sanguinum.

Exemplum primę speciei.

Singulariter.

Nominatiuus, *ἄνῳ*, Puer,

Genitiuus, *ἄνῳ*, Pueri.

Da:

Datiuus,	ւանկան,	Puero, vel, ցմանուկ, ad Puerum.
Accusatiuus,	զւանուկ,	Puerum.
Ablatiuus,	իւանկանէ,	à Puero.
Narratiuus,	զւանկանէ,	de Puero.
Instrumentalis,	ւանկամբ,	Puero.
Circumlatiuius,	զւանկամբ,	circa Puerum.
Commoratiuus,	իւանկան,	vel ընւանկան, in Puero.
Vocatiuus,	ոյււանուկ,	ò Puer.

Pluraliter.

Nominat.	ւանկունք.	Pueri.
Genit.	ւանկանց,	Puerorum.
Dat.	ւանկանց, Pueris, vel, ցւանկունս,	ad Pueros.
Accusat.	զւանկունս, vel, լւանկունս,	Pueros.
Ablat.	իւանկանց	à Pueris.
Narrat.	զւանկանց,	de Pueris.
Instrum.	ւանկամբ	Pueris.
Circumlat.	զւանկամբ,	circa Pueros.
Commorat.	ընւանկունս	in Pueris.
Vocat.	ոյււանկունք	ò Pueri.

Sub hac specie continentur Nomina non pauca.

Primò, ծաղիկ, Flos, ծաղկան, floris, քնձղուկ, Passerculus, քնձղկան, Passerculi, գուգուկ, Cuculus, գուգուկկան, Cuculi. ուրուկ. Cæculus, ուրկան, cæculi, & alia similia.

Secundò, ասեղ, Acus. ասղան, Acus. պղպեղ, Piper, պղպեղան, Piperis. աղեղ, Arcus, աղեղան, Arcus, &c.

Tertiò, արեգակն, Sol, արեգական, Solis. եղունկ, Vnguis,

guis , եղևան , Vnguis . ըռուգն , Naris , ըռագան , Naris .
 շուրթն , Labium , շրթան , Labij . ատամն , Dens , ատաման ,
 Dentis , կրուսկն , Talus , կրնկան , Tali . սրուսկն , Tibia ,
 սրնկան , Tibiæ . ուսկն , Auris . ուսկան , Auris , սկիզբն , Princi-
 pium , սկիզբան , principij . ոլոգն , Crus , ոլոգան , cruris . Զալամն ,
 Struthiocamelus , Զալլաման , Struthiocameli . շողտան , Li-
 max , շողտտան , Limacis . կռուսկն , Grus , կռնկան , Gruis .
 կայծակն , Fulgur , կայծական , fulguris . փայլակն , Fulmen ,
 փայլական , fulminis . ակն , Gemma , ական , Gemmæ . մուկն ,
 Mus . մկան , Muris . ձուկն , Piscis . ձկան , Piscis . գորտն ,
 Rana . գորտան , Ranæ . եղեգն , Arundo , եղեգան , Arundi-
 nis . սիսեռն , Cicer , սիսռան , Ciceris . Թիթեռն , Papillo ,
 Թիթռան , Papillonis . ծիծեռն , Hirundo , ծիծռան , Hirun-
 dinis . եղեամն , Pruina , եղեման , pruinæ . որոտն , Tonitrus ,
 որոտան , Tonitrus . որմն , Paries . որման , parietis . տուն ,
 Domus , տան , Domus . շիսեռն , Axis . շիսռան , axis . գարուն ,
 Ver , գարնան , Veris . ամառն , Æstas , ամռան , Æstatis .
 աշուն , Autumnus , աշնան , Autumni . ձմեռն , Hyems , ձմե-
 ռան , Hyemis . ինն , Nouem , ինան , Nouem . էօթն , Septem ,
 էօթան , Septem , &c.

Quartò verbalia, vt իմացումն , Intellectus , իմացման , in-
 tellectus . աճումն , Accretio , աճման , accretionis . լրումն ,
 Plenitudo , լրման , plenitudinis .

Quintò deriuatiua, vt փոքրիկ , Paruulus , փոքրկան , par-
 uuli . հանիկ , Auia , հանկան , Auia , &c.

Exem-

8459

Exemplum secundæ speciei.

Singulariter.

Nominat.	ւշրիւն,	Sanguis.
Genit.	ւշրեան,	Sanguinis.
Dat.	ւշրեան,	Sanguini, vel, յարիւն, ad Sanguinem.
Accusat.	դւշրիւն,	Sanguinem.
Ablat.	յւշրեանէ,	à Sanguine.
Narrat.	դւշրեանէ,	de Sanguine.
Instrument.	ւշրեամբ,	Sanguine.
Circuml.	դւշրեամբ,	circa Sanguinem.
Commor.	յւշրեան,	vel, նարեան, in Sanguine.
Vocat.	ո՛ղւշրիւն	ò Sanguis.

Pluraliter.

Nominat.	ւշրիւնք,	Sanguines.
Genit.	ւշրեանց,	Sanguinum.
Datiuo,	ւշրեանց,	Sanguinibus, vel. յարիւնս, ad Sanguines.
Accus.	դւշրիւնս,	vel, շրիւնս Sanguines.
Ablat.	յւշրեանց,	à Sanguinibus.
Narrat.	դւշրեանց,	de Sanguinibus.
Instrument.	ւշրեամբք,	Sanguinibus.
Circuml.	դւշրեամբք,	circa Sanguines.
Commorat.	նւշրիւնս,	in Sanguinibus.
Vocat.	ո՛ղւշրիւնք,	ò Sanguines.

Ad hanc speciem expectant Nomina compluria.

Primò, սիւն, Columna, սեան, columnæ. անկիւն, Angulus, անկեան, anguli. արդիւն, Meritum, արդեան, meriti. մըջիւն, Formica, մըջեան, Formicæ. ձիւն, Nix, ձեան, niuis. տիւ, Dies, տուընջեան, diei. հորիւն, Catulus, հրեան, Catuli. ածիւն, Fauilla, ածեան, fauillæ. շշնջիւն, Rumor, շշնջեան, rumoris. շառաջիւն, Fragor. շառաջեան, fragoris, &c.

Secundò, ծնունդ, Natiuitas, ծննդեան, natiuitatis. սերունդ, Progenies, սերնդեան, progeniei. դալուստ, Aduentus, դալստեան, aduentus. փախուստ, Fuga, փախտեան, fugæ. հանգիստ, Quies, հանգստեան, quietis. խղովորդ, Populus, խղովորդեան, populi. սրբութի, Sanctitas, սրբութի, sanctitatis. ճշմարտութի, Veritas, ճշմարտութի, veritatis, & alia simili modo desinentia.

Sed sciendum est primò, verbalia hæc շշնջիւն, Rumor, & շառաջիւն, Fragor deficere in plurali numero, & pro ijs vsurpari շշնջմունք, Rumores, շշնջմանց, rumorum. շառաջմունք, Fragores, շառաջմանց, fragorum.

Sciendum est secundò, Nomina hæc մըջիւն, Formica. ծնունդ, Natiuitas. սերունդ, Progenies. խղովորդ, Populus, in plurali numero declinare ab exemplo supra scripto, & sequi pluralia secundæ declinationis, vt մըջսոց, Formicarum. ծննդոց, Natiuitatum. սերնդոց, Progeniarum. խղովորդոց, Populorum; &c.

Quarta Declinatio Communis.

Quarta hæc Declinatio habet similiter duplicem speciem, quarum primæ Genitiuus singularis terminatur in *ւյ*, vt *ադամ*, Adam, *ադամայ*, Adæ; & pluralis in *անց*, vt *ադամանց*, *ադամանց*. Secundæ vero Genitiuus singularis terminatur in *այ*, vt *Էսայի*, Isaïas, *Էսայիայ*, Isaïæ; & pluralis in *անց*, vt *Էսայիանց*, *Էսայիանց*:

*Exemplum primæ speciei.**Singulariter.*

Nominat.	<i>ադամ</i> ,	Adamus.
Genit.	<i>ադամայ</i> ,	Adami.
Dat.	<i>ադամայ</i> ,	Adamo, vel, <i>ցադամ</i> , ad Adam.
Accus.	<i>դադամ</i> ,	Adamum.
Ablat.	<i>յադամայ</i> ,	ab Adamo.
Narrat.	<i>դադամայ</i> ,	de Adamo.
Instrum.	<i>ադամաւ</i> ,	Adamo.
Circuml.	<i>դադամաւ</i> ,	circa Adamum.
Commor.	<i>յադամում</i> , vel <i>իցադամ</i> ,	in Adamo.
Vocat.	<i>օդադամ</i> ,	ò Adam.

Pluraliter.

Nominat. *ադամանց*,

Ge.

Genit.	ւշդամանց ,
Dat.	ւշդամանց , vel , 'ջւշդամանս ,
Accusat.	ղւշդամանս , vel , լշդամանս ,
Ablat.	'ջւշդամանց ,
Narrat.	ղւշդամանց ,
Instrum.	ւշդամամբք ,
Circumlat.	ղւշդամամբք ,
Commorat.	'նւշդամանս , vel , 'ջւշդամանս ,
Vocat.	նղ լշդամանք ,

Ad hanc speciem pertinent Nomina propria non pauca :

Primò Masculina, vt Տովսէփ , Iosephus , Տովսէփայ , Iosephi . Տովակիմ , Ioachim , Տովակիմայ , Ioachim . ԱէԹ , Seth . ԱէԹայ , Seth . Էնովս , Enos . Էնովայ , Enos . Էնովք , Henoch , Էնովքայ , Henoch . Ղամեք , Lamech , Ղամեքայ , Lamech . Աերուք , Sarug , Աերուքայ , Sarug . Իսահակ , Isaac , Իսահակայ , Isaac . Յակոբ , Iacobus , Յակոբայ , Iacobi . Մեսրոպ , Mesrobis , Մեսրոպայ , Mesrobij . Տուսիկ , Huficus , Տուսիկայ , Hufici . Վմբակուն , Habaecuc , Վմբակունայ , Habaecuc . Տոբ , Iob , Տոբայ , Iob . ԴէկլաԹ , Theclas , ԴէկլաԹայ , Thecladis . ԽաԹ , Chatus , ԽաԹայ , Chati . Պօղ , Paulinus , Պօղայ , Paulini . Մաչար , Macharius , Մաչարայ , Macharij . Վարդան , Vartanus , Վարդանայ , Vartani ; &c.

Secundò Fœminina , vt Մարիամ , Maria , Մարիամայ , Mariæ . ՎկաԹ , Agatha , ՎկաԹայ , Agathæ . Շուշան , Sufanna , Շուշանայ , Sufannæ . Վբիսակ , Abisag , Վբիսակայ , Abisag . Թամար , Tamar , Թամարայ , Tamar ; &c.

Exemplum secunda speciei.

Singulariter.

Nominatiuo,	Էսայի,	Isaias.
Genitiuo,	Էսայեայ,	Isaiæ.
Datiuo,	Էսայեայ,	Isaiæ, vel, 'ցԷսայի, ad Isaiam,
Accusatiuo,	զԷսայի,	Isaiam.
Ablatiuo,	'ջԷսայեայ,	ab Isaiæ.
Narratiuo,	զԷսայեայ,	de Isaiæ.
Instrumentali,	Էսայեաւ,	Isaiæ.
Circumlatiuo.	զԷսայեաւ,	circa Isaiam.
Commoratiuo,	'նԷսայիջ,	vel, 'ջԷսայի, in Isaiæ.
Vocatiuo,	օղ Էսայի,	ò Isaiæ,

Pluraliter.

Nominat.	Էսայեանց,
Genit.	Էսայեանց,
Dat.	Էսայեանց, vel, 'ցԷսայիս,
Accus.	զԷսայեանս, vel, զԷսայիս,
Ablat.	'յԷսայեանց,
Narrat.	զԷսայեանց,
Instrument.	Էսայեամբք,
Circumlat.	զԷսայեամբք,
Commorat.	'նԷսայեանս, vel, 'նԷսայիս,
Vocat.	օղ Էսայեանց:

Ad hanc speciem pertinent etiam Nomina propria com-
pluria .

Primò Masculina , vt *Զաքարիա* , Zacharia . *Զաքարեայ* ,
Zachariæ . *Մաղաքիա* , Malachia . *Մաղաքեայ* , Malachiæ .
Սոփոնիա , Sophonia . *Սոփոնեայ* , Sophoniæ . *Սերգիոս* ,
Sergius . *Սերգեայ* , Sergij . *Մատթեա* , Matthia . *Մա-
տթեայ* , Matthiæ ; &c.

Secundò Fœminina , vt *Հռիփսիմէ* , Ripfima . *Հռիփսի-
մեայ* , Ripfimæ . *Գայիանէ* , Gaiana . *Գայիանեայ* , Gaia-
næ . *Թեկղի* , Thecla . *Թեկղեայ* , Theclæ . *Էլառփառէ* ,
Barbara . *Էլառփառեայ* , Barbaræ . *Հելենէ* , Helena . *Հելե-
նեայ* , Helenæ . *Կատարինէ* , Catharina . *Կատարինեայ* , Ca-
tharinæ . *Գիպիանէ* , Bibiana . *Գիպիանեայ* , Bibianæ . *Իւս-
տինանէ* , Iustina . *Իւստինանեայ* , Iustinæ ; &c.

Notandum est tamen , quia nomina propria , quæ perti-
nent quoad numerum singularem ad primam speciem pri-
mæ declinationis , quoad numerum pluralem sub hac con-
tinentur specie , vt *Ներսէս* , Narcisius . *Ներսիսի* , Narcisij .
Ներսիսեանք , *Ներսիսեանց* : *Տոհանէս* , Ioannes , *Տոհան-
նիսի* , Ioannis . *Տոհաննիսեանք* , *Տոհաննիսեանց* : *Սիմէոն* ,
Simeon , *Սիմէոնի* , Simeonis . *Սիմէոնեանք* , *Սիմէոնեանց* ,
&c.

Quinta Declinatio Communis .

Quintæ Declinationis Genitiuus singularis terminatur
in *Էր* , vt *աղբիւր* , Fons . *աղբեր* , Fontis . Pluralis
verò in *Էրց* , vt *աղբիւրք* , fontes , *աղբերց* fontium .

Exem-

Exemplum.

Singulariter.

Nominatiuus,	աշգիւր,	Fons.
Genitiuus,	աշգեր,	Fontis.
Datiuus,	աշգեր, Fonti, vel, յաշգիւր,	ad Fontem.
Accusatiuus,	ղաշգիւր,	Fontem.
Ablatiuus,	յաշգերէ,	à Fonte.
Narratiuus,	ղաշգերէ,	de Fonte.
Instrumentalis,	աշգերբ,	Fonte.
Circumlatiuus,	ղաշգերբ,	circa Fontem.
Commoratiuus,	յաշգեր,	vel, յաշգեր, in Fonte.
Vocatiuus,	հղ աշգիւր,	ò Fons.

Pluraliter.

Nominat.	աշգիւրբ,	Fontes.
Genit.	աշգերց, vel, աշգերաց,	Fontium.
Dat.	աշգերց, Fontibus, vel, յաշգիւրս,	ad Fontes.
Accusat.	ղաշգիւրս, vel, աշգիւրս,	Fontes.
Ablat.	յաշգերց, vel, յաշգերաց,	à Fontibus.
Narrat.	ղաշգերց, vel, զաշգերաց,	de Fontibus.
Instrument.	աշգերբբ,	Fontibus.
Circuml.	ղաշգերբբ,	circa Fontes.
Commor.	յաշգիւրս,	in Fontibus.
Vocat.	հղ աշգիւրբ,	ò Fontes.

Ad hanc speciem expectant pauca quædam Nomina.

Primò substantiua, vt *տետր*, Codex, *տետեր*, Codicis. *աղբ*, Femur, *աղբեր*, femoris. *ալիւր*, Farina, *ալեր*, farinæ. *ուստր*, Natus, *ուստեր*, nati. *դուստր*, Nata, *դուստեր*, natæ. *սուր*, Gladius, *սուսեր*, gladij. *սատր*, Siclus, *սատեր*, Sicli. *եղջիւր*, Cornu, *եղջեր*, Cornu. *սանտր*, Pecten, *սանտեր*, Pectinis. *լիտր*, Libra, *լտեր*, Libræ. *մեղր*, Mel, *մեղեր*, Mellis. *ծաղր*, Derisus, *ծաղեր*, derisus. *կղմիտր*, Later, *կղմտեր*, lateris. *մախր*, Pinus, *մախեր*, Pini. *ճախր*, Tornus, *ճախեր*, torni. *լինտր*, Gingiua, *լնտեր*, gingiuae. *արտուսր*, Lachryma, *արտուսեր*, lachrymæ. *լուստր*, Illustis, *լուստեր*, Illustis; &c.

Secundò adiectiua, vt *հօսր*, Tenuis, *հօսեր*, tenuis. *ափօսր*, Rarus, *ափօսեր*, rari. *մանր*, Minutus, *մաներ*, minuti. *փոքր*, Paruus, *փոքեր*, parui. *ծանր*, Grauis, *ծաներ*, grauis. *քաղցր*, Dulcis, *քաղցեր*, dulcis; &c.

Sed sciendum est primò Nomina hæc *մանր*, *փոքր*, *ծանր*, *քաղցր*, *մեղր*, inueniri passim aliter declinata tam in singulari numero, quàm in plurali. Singulariter vt *մանր*, Minutus. *մանուլ*, minuti. *փոքր*, Paruus. *փոքուլ*, parui. *ծանր*, Grauis, *ծանուլ*, grauis. *քաղցր*, Dulcis, *քաղցուլ*, dulcis. *մեղր*, Mel, *մեղուլ*, Mellis. In plurali verò, *մանուկնք*, Minuti, *մանուկնց*, minutorum, *դմանուկնս*, minutos. *փոքուկնք*, Parui, *փոքուկնց*, paruorum, *դփոքուկնս*, paruos. *ծանուկնք*, Graues, *ծանուկնց*, grauium, *դծանուկնս*, graues. *քաղցուկնք*, Dulces, *քաղցուկնց*, dulcium, *դքաղցուկնս*, dulces.

Excipitur tamen *մեղր*, quod retinet semper in plurali eundem tenorem præscriptum, &c.

Scien-

Sciendum est secundò Nomen hoc *արուօւր*, Lachryma :
in plurali numero fieri *արուօւրեք*, Lachrymæ. *արուօւրեաց*,
lachrymarum. *զարուօւրեա*, lachrymas ; &c.

Sexta Declinatio Communis.

Sextæ declinationis Genitiuus singularis terminatur in
եղ, vt *աստղ*, Stella. *աստեղ*, Stellæ. Pluralis verò in
աց, vt *աստեղք*, Stellæ. *աստեղաց*, Stellarum.

Exemplum.

Singulariter.

Nominat.	աստղ,	Stella .
Genit.	աստեղ,	Stellæ .
Dat.	աստեղ, Stellæ, vel, յաստղ, vel, յաստղ,	ad Stellam .
Accusat.	զաստղ,	Stellam .
Ablat.	յաստեղէ ,	ab Stella .
Narrat.	զաստեղէ ,	de Stella .
Inst.	աստեղք ,	Stella .
Cir.	զաստեղք ,	circa Stellam .
Com.	յաստեղ, vel, յաստեղ,	in Stella .
Voc.	ոյ աստղ ,	ò Stella .

Pluraliter.

Nominat.	<i>աստեղք</i> ,	Stellæ.
Genit.	<i>աստեղաց</i> ,	Stellarum.

Datiuo,	աշտեղաց, Stellis, vel, յաշտեղս, ad Stellas.
Accus.	դաշտեղս, vel աշտեղս, Stellas.
Ablat.	յաշտեղաց, ab Stellis.
Narrat.	դաշտեղաց, de Stellis.
Instrument.	աշտեղք, Stellis.
Circuml.	դաշտեղք, circa Stellas.
Commorat.	նաշտեղս, in Stellis.
Vocat.	նի աշտեղք, ò Stellæ.

Sub hac specie continentur աշիղ, Arca. աշիկ, Arcæ.
 անղի, Cygnus. անիկ, Cygni. սիււտղ, Discus. սիււտիկ,
 disci. քանակետղ, Castra. քանակետիկ, Castrorum. կրա-
 կետղ, Pruna. կրակետիկ, prunæ. քարակետղ, Lapidum cu-
 mulus. քարակետիկ, lapidum cumuli. կոււղ, Sera, կոււիկ,
 feræ. կոստղ, Compages. կոստիկ, compagis. կոթղ, Trun-
 cus. կոթիկ, trunci; & alia quædam pauca.

Septima Declinatio Communis.

Septimæ declinationis Genitiuus singularis terminatur
 in իս, vt անձս, Persona. անձիս, personæ. Pluralis
 verò in անց, vt անձից, Personæ, անձանց, personarum.

Exemplum.

Singulariter.

Nominatiuo,	անձս,	Persona.
Genitiuo,	անձիս,	Personæ.
Datiuo,	անձիս, Personæ, vel, յանձս, vel յանձս,	ad Personam.
Accusatiuo,	դանձս,	Personam.
	E	Abla-

Ablatiuo,	ἡ ἀνδρὶ,	à Persona.
Narratiuo,	ἡ ἀνδρὶ,	de Persona.
Instrument.	ἡ ἀνδρὶ,	Persona.
Circumlat.	ἡ ἀνδρὶ,	circa Personam.
Commorat.	ἡ ἀνδρὶ,	vel, ἡ ἀνδρὶ, in Persona.
Vocatiuo,	ὦ ἀνδρὶ,	ò Persona.

Pluraliter.

Nominatiuo,	ἡ ἀνδρῶν,	Personæ.
Genitiuo,	τῶν ἀνδρῶν,	Personarum.
Datiuo,	τοῖς ἀνδρῶν,	Personis, vel, τοῖς ἀνδρῶν, ad Personas.
Accusatiuo,	τοὺς ἀνδρῶν,	vel ἀνδρῶν, Personas.
Ablatiuo,	ἐκ τῶν ἀνδρῶν,	à Personis.
Narratiuo,	ἐκ τῶν ἀνδρῶν,	de Personis.
Instrument.	τοῖς ἀνδρῶν,	Personis.
Circumlat.	περὶ τῶν ἀνδρῶν,	circa Personas.
Commorat.	ἐν τῶν ἀνδρῶν,	in Personis.
Vocatiuo,	ὦ τῶν ἀνδρῶν,	ò Personæ.

Ad hanc speciem expectant ὁ ἀγνός, Agnus, ὁ ἀγνός, Agni.
 ὁ ὄρος, Mons. ὁ ὄρος, Montis. ὁ βός, Bos, ὁ βός, Bouis. ὁ χεὶρ, Manus, ὁ χεὶρ, Manus. ὁ πούς, Pes, ὁ πούς, Pedis. ὁ δέκα, Decem, ὁ δέκα, Decem. ὁ ἄμικτος, Amarum, ὁ ἄμικτος, amari.
 ὁ κόμβος, Nodus, ὁ κόμβος, nodi; & alia quædam pauca.

Excipiuntur tamen ex his ὁ πούς, Pes, & ὁ χεὶρ, Manus, quæ in plurali numero fiunt ὁ πόδες, Pedes, ὁ πόδες, Pedum, ὁ χεὶρες, vel ὁ χεὶρες, Manus, ὁ χεὶρες, Manuum, ὁ χεὶρες, Manus; &c.

Octaua Declinatio Communis.

Octauæ declinationis Genitiuus singularis terminatur in *ne*, vt *Horæ*, *Horæne*, *Horæ*. Pluralis verò in *ne*, vt *Horæne*, *Horæne*, *Horarum*.

Exemplum.

Singulariter.

Nominatiuo,	<i>Horæ</i> ,	Hora.
Genitiuo,	<i>Horæne</i> ,	Horæ,
Datiuo,	<i>Horæne</i> , Horæ,	vel <i>hæ</i> <i>Horæ</i> , ad Horam.
Accusatiuo,	<i>Horæne</i> ,	Horam.
Ablatiuo,	<i>hæ</i> <i>Horæne</i> ,	ab Hora.
Narratiuo,	<i>Horæne</i> ,	de Hora.
Instrument.	<i>Horæne</i> ,	Hora.
Circumlatiui,	<i>Horæne</i> ,	circa Horam.
Commoratiui,	<i>hæ</i> <i>Horæne</i> ,	in Hora.
Vocatiui,	<i>Horæne</i> ,	ò Hora.

Pluraliter.

Nominatiuo,	<i>Horæne</i> ,	Horæ.
Genitiuo,	<i>Horæne</i> ,	Horarum.
Datiuo,	<i>Horæne</i> , Horis,	vel <i>hæ</i> <i>Horæne</i> , ad Horas.
Accusatiui,	<i>Horæne</i> ,	vel <i>Horæne</i> , Horas.
Ablatiuo,	<i>hæ</i> <i>Horæne</i> ,	ab Horis.
Narratiuo,	<i>Horæne</i> ,	de Horis.
Instrument.	<i>Horæne</i> ,	Horis.
Circumlatiui,	<i>Horæne</i> ,	circa Horas.

Commemoratiuo, 'ըն ժամս, in Horis.

Vocatiuo, հիմ ժամք, ò Horæ.

Sub hac specie continentur nomina non pauca tùm appellatiua, tùm etiam propria. Appellatiua vt մէն, Solus, միմու, solius. զգեստ, Vestis, զգեստու, Vestis, զարդ, Ornamentum, զարդու, ornamenti. ագռաւ, Coruus, ագռաւու, Corui. պահ, Momentum, պահու, momenti. առիւծ, Leo, առիւծու, Leonis. զէն, Arma, զինու, armorum. զօր, Exercitus, զօրու, exercitus, հէն, Agmen, հինու, agminis. ցոյլ, Taurus, ցլու, Tauri. պար, Turma, պարու, turmae. ծով, Mare, ծովու, Maris. աղվէս, Vulpes, աղվիսու, Vulpis. հաւ, Avis, հաւու, Avis. սով, Fames, սովու, famis. կով, Vacca, կովու, Vaccæ. հով, Aura, հովու, Auræ. մահ, Mors, մահու, Mortis. աչք, Diluculum, աչքու, diluculi. դաս, Chorus, դասու, Chori. ճար, Pullus, ճարու, Pulli. նախանձ, Zelus, նախանձու, zeli. ծաղ, Derisus. ծաղու, derisus. &c.

Propria, vt աբրահամ, Abraham, աբրահամու, Abrahamæ. Ղուկաս, Lucas, Ղուկասու, Lucæ. Յովհաննէս, Ioannes, Յովհաննու, Ioannis. Ղազար, Lazarus, Ղազարու, Lazari. ուրբաթ, Dies Veneris, ուրբաթու, Diei Veneris. շաբաթ, Sabbathum, շաբաթու, Sabbathi; &c.

Ad hanc speciem reuocantur etiam adiectiua hæc սակաւ, Paucus, սակաւու, pauci. փոքր, Paruus, փոքրու, parui. մանր, Minutus, մանրու, minuti; & alia quæ superiùs diximus.

ARTICVLVS II.

De Declinationibus Nominum proprijs .

Declinationes Nominum *ἰωνικῆς* , id est propriæ , sunt sex , quarum primæ Genitiuus singularis terminatur in *or* , vt *ἄωρ* , Pater , *ἄor* , Patris . Pluralis verò in *ωργ* , vt *ἄωρε* , Patres , *ἄωργ* , Patrum .

Exemplum .

Singulariter .

Nominatiuo,	<i>ἄωρ</i> ,	Pater .
Genitiuo,	<i>ἄor</i> ,	Patris .
Datiuo,	<i>ἄor</i> .	Patri, vel, <i>ἑἄωρ</i> , vel <i>ᾗἄωρ</i> , ad Patrem,
Accusatiuo,	<i>ἄωρ</i> ,	Patrem .
Ablatiuo,	<i>ἑἄωρε</i> ,	à Patre .
Narratiuo,	<i>ᾗἄωρε</i> ,	de Patre .
Instrument.	<i>ἄωρε</i> ,	Patre .
Circumlatiui,	<i>ᾗἄωρε</i> ,	de Patre .
Commoratiui,	<i>ἐν ἄor</i> ,	in Patre .
Vocatiuo,	<i>ὦ ἄωρ</i> ,	ò Pater .

Pluraliter .

Nominatiuo,	<i>ἄωρε</i> ,	Patres .
Genitiuo,	<i>ἄωργ</i> ,	Patrum .
Datiuo,	<i>ἄωργ</i> ,	Patribus, vel, <i>ᾗἄωρ</i> , ad Patres .
Accusatiuo,	<i>ἄωρ</i> ,	vel <i>ἄωρ</i> , Patres .
Ablatiuo,	<i>ἑἄωργ</i> ,	vel <i>ἑἄωρ</i> , à Patribus .

Nar-

Narratiuo,	ՀՀարց,	vel ՀՀարսնց,	de Parribus.
Instrument.	Հարբբ,		Patribus.
Circumlatiuo,	ՀՀարբբ,		circa Patres.
Commoratiuo,	ՆՀարս,		in Patribus.
Vocatiuo,	ՈՀՀարբ,		ò Patres.

Sic declinantur մայր, Mater. Եղբայր, Frater; vt մօր, Matris. Եղբօր, Fratris. In plurali tamen numero non dicitur մարանց, sed մարց, Matrum; non եղբարսնց, sed եղբարց, Fratrum.

Sic etiam declinantur Nomina ex his composita, vt ւծահայր, Dei-pater, ւծահօր, Dei-patris. ւծամայր, Dei-mater, ւծամօր, Dei-matris. փեսեղբայր, Sponsi-frater. փեսեղբօր, Sponsi fratris; &c.

Secunda Declinatio propria.

Secundæ Declinationis propriæ Genitiuus singularis terminatur in ոջ, vt կին, Mulier, կնոջ, Mulieris. Pluralis verò in անց, vt կանայք, Mulieres, կանանց, Mulierum.

Exemplum.

Singulariter.

Nominatiuo,	կին,	Mulier.
Genitiuo,	կնոջ,	Mulieris.
Datiuo,	կնոջ,	Mulieri, vel, ցկին, ad Mulierem.
Accusatiuo,	զկին,	Mulierem.
Ablatiuo,	իկնոջէ,	à Muliere.
Narratiuo,	զկնոջէ,	de Muliere.

In.

Instrument.	կանաւք ,	Muliere .
Circumlatiuo ,	ըկանաւք ,	circa Mulierem .
Commoratiuo ,	՛ըն կնոջ ,	vel , ՛իկնոջ , in Muliere .
Vocatiuo ,	ո՛ղ կին ,	ò Mulier ,

Pluraliter .

Nominatiuo ,	կանայք ,	Mulieres .
Genitiuo ,	կանանց ,	Mulierum .
Datiuo ,	կանանց ,	Mulieribus , vel , ՚յկանայս , ad Mulieres .
Accusatiuo ,	ըկանայս ,	vel , կանայս , Mulieres .
Ablatiuo ,	՛իկանանց ,	à Mulieribus ,
Narratiuo ,	ըկանանց ,	de Mulieribus .
Insufstantiuo ,	կանաւք ,	Mulieribus .
Circumlatiuo ,	ըկանաւք ,	circa mulieres .
Commoratiuo ,	՛ըն կանայս ,	in Mulieribus ,
Vocatiuo ,	ո՛ղ կանայք ,	ò Mulieres .

Sic declinantur omnia Nomina ex hoc composita , vt
տիկին , Patrona , տիկնոջ , Patronæ . տանտիկին , Mater-fa-
milias , տանտիկնոջ , Matris familias . առնակին , Mulier ha-
bens Virum , առնակնոջ , Mulieris habentis Virum . անկին ,
Vir sine vxore . անկնոջ , Viri sine vxore ; &c.

Tertia Declinatio .

Tertia Declinationis proprię Genitiuus singularis ter-
minatur in էղջ , vt գիւղ , Villa , գէղջ , Villæ . Plu-
ralis verò in եց , vt գիւղք , vel , գիւղօրէք , Villæ , գիւղեց , vel
գիւղօրէեց , Villarum .

Exem-

Exemplum.

Singulariter.

Nominatiuus,	գիւղ,	Villa.
Genitiuus,	գիւղի,	Villæ.
Datiuus,	գիւղի,	Villæ, vel 'ի գիւղ, ad Villam.
Accusatiuus,	զգիւղ,	Villam.
Ablatiuus,	'ի գիւղէ,	à Villa.
Narratiuus,	զգիւղէ,	de Villa.
Instrumentalis,	գիւղիւ,	Villa.
Circumlatiuus,	զգիւղիւ,	circa Villam.
Commoratiuus,	'ըս գիւղի,	vel 'ի գիւղի, in Villa.
Vocatiuus,	օ՛ղ գիւղ,	ò Villa.

Pluraliter.

Nominat.	գիւղք, vel գիւղօրէք,	Villæ.
Genit.	գիւղից, vel գիւղօրէից,	Villarum.
Dat.	գիւղից, vel գիւղօրէից,	Villis, vel 'ց գիւղս, ad Villas.
Accusat.	զգիւղս, vel զգիւղօրէս,	Villas.
Ablat.	'ի գիւղից, vel 'ի գիւղօրէից,	à Villis.
Narrat.	զգիւղից, vel զգիւղօրէից,	de Villis.
Instrument.	գիւղօք, vel գիւղօրէիւք,	Villis.
Circuml.	զգիւղօք, vel զգիւղօրէիւք,	circa Villas.
Commor.	'ըս գիւղս, vel 'ըս գիւղօրէս,	in Villis.
Vocat.	օ՛ղ գիւղք, vel գիւղօրէք,	ò Villæ.

Sic declinantur, & Nomina composita ex hac, vt ձորագիւղ, Villa-Vallis. ձորագիւղ, Villæ-Vallis. նորագիւղ, Villa noua. նորագիւղ, Villæ nouæ; &c.

Quarta Declinatio Propria.

Quartæ Declinationis propriæ Genitiuus singularis terminatur in *անն*, vt *տէր*, Dominus. *տեանն*, Domini. Pluralis verò in *անց*, vel *արց*, vt *տեարց*, Domini. *տերանց*, vel *տեարց*, Dominorum.

Exemplum.

Singulariter.

Nominat.	<i>տէր</i> ,	Dominus.
Genit.	<i>տեանն</i> ,	Domini.
Dat.	<i>տեանն</i> ,	Domino, vel <i>ցտէր</i> , vel <i>տն</i> , ad Dominum.
Accus.	<i>դտէր</i> ,	Dominum.
Ablat.	<i>տեաննէ</i> ,	à Domino.
Narrat.	<i>դտեաննէ</i> ,	de Domino.
Instrum.	<i>տերով</i> ,	Domino.
Circuml.	<i>դտերով</i> ,	circa Dominum.
Commor.	<i>քն տեանն</i> ,	in Domino.
Vocat.	<i>ո՛վ տէր</i> ,	ò Domine.

Pluraliter.

Nominat.	<i>տեարց</i> ,	Domini,
Genit.	<i>տերանց</i> , vel <i>տեարց</i> ,	Dominorum.
Dat.	<i>տերանց</i> , vel <i>տեարց</i> ,	Domini, vel <i>ցտեարց</i> , ad Dominos.
Accusat.	<i>դտեարց</i> ,	vel <i>տեարց</i> , Dominos.

Ablat.	իտերանց, vel իտեարց, à Dominis.
Narrat.	զտերանց, vel զտեարց, de Dominis.
Instrum.	տերամբբ, vel տեարբբ, Dominis.
Circumlat.	զտերամբբ, vel զտեարբբ, circa Dominos.
Commorat.	ըն տեարս, in Dominis.
Vocat.	ո՞ղ տեարբ, ò Domini.

Sic declinatur, & այր, Vir. vt առն, Viri. արբ, Viri, արանց, vel արց, Virorum, &c.

Sic etiam declinantur Nomina composita ex his, vt տանն ձեռնէր, Pater familias. տաննուտեառն, Patris-familias. պարտատէր, Creditor, պարտատեառն, Creditoris. Էրկայր, Bigama, Երկառն, Bigamæ. Բազմայր, Poligama, Բազմառն, Poligamæ, &c.

Quinta Declinatio Propria.

Quintæ Declinationis propriæ Genitiuus singularis terminatur in ուր. vt օր, Dies, աւուր, Diei. Pluralis verò in ուրց, vt աւուրբբ, Dies, աւուրց, Dierum.

Exemplum.

Singulariter.

Nominatiuo,	օր, Dies.
Genitiuo,	աւուր, Diei.
Datiuo,	աւուր, Diei, vel, յօր, vel յօր, ad Diem.
Accusatiuo,	զօր, Diem.
Ablatiuo,	յօրէ, à Dic.
Narratiuo,	զօրէ, de Dic.

Instru.

Instrumentali,	עֲלֵה־רֶגֶל, Die,
Circumlatiuo.	קֵרֵב־עֲלֵה־רֶגֶל, circa Diem.
Commoratiuo,	בְּעֲלֵה־רֶגֶל, vel, יְמֵה־עֲלֵה־רֶגֶל, in Die.
Vocatiuo,	הֵי־עֲלֵה־רֶגֶל, ò Dies.

Pluraliter.

Nominat.	עֲלֵה־רֶגֶל, Dies.
Genit.	עֲלֵה־רֶגֶלִים, Dierum.
Dat.	עֲלֵה־רֶגֶלִים, Diebus, vel, יְמֵה־עֲלֵה־רֶגֶל, ad Dies.
Accus.	קֵרֵב־עֲלֵה־רֶגֶלִים, vel, עֲלֵה־רֶגֶלִים, Dies.
Ablat.	מֵעֲלֵה־רֶגֶלִים, à Diebus.
Narrat.	קֵרֵב־עֲלֵה־רֶגֶלִים, de Diebus.
Instrument.	עֲלֵה־רֶגֶלִים, Diebus.
Circumlat.	קֵרֵב־עֲלֵה־רֶגֶלִים, circa Dies.
Commorat.	בְּעֲלֵה־רֶגֶלִים, in Diebus.
Vocat.	הֵי־עֲלֵה־רֶגֶלִים, ò Dies.

Sic declinantur & composita ex hoc, vt מַלְאָכָיוֹן, prima
Dies, מַלְאָכֵי־מַלְאָכָיוֹן, primæ Diei. מֵדִיָּנָה, Meridies, מֵדִיָּנָה־מַלְאָכָיוֹן,
Meridiei, &c.

Sexta Declinatio Propriæ.

Sextæ Declinationis propriæ Genitiuus singularis termi-
natur in עַלְּ, vt עַלְּ־סוֹרֶרֶת, Soror, עַלְּ־סוֹרֶרֶת, Sororis. Pluralis verò
in עַלְּ, vt עַלְּ־סוֹרֶרֶת, Sorores, עַלְּ־סוֹרֶרֶת, Sororum.

Exemplum.

Singulariter.

Nominatiuus ,	քոր ,	Soror .
Genitiuus ,	քեն ,	Sororis .
Datiuus ,	քեն ,	Sorori , vel 'գքոր , ad Sororem .
Accusatiuus ,	ղքոր ,	Sororem .
Ablatiuus ,	'իքենան ,	à Sorore .
Narratiuus ,	ղքենան ,	de Sorore .
Instrumentalis ,	քերք , vel քենանք ,	Sorore .
Circumlatiuus ,	ղքերք , vel ղքենանք ,	circa Sororem .
Commoratiuus ,	'ն քեն ,	in Sorore .
Vocatiuus ,	նի քոր ,	ò Soror .

Pluraliter.

Nominat.	քորք ,	Sorores .
Genit.	քերք ,	Sororum .
Dat.	քերք , Sororibus , vel 'իքորս , vel 'գքորս ,	ad Sorores .
Accusat.	ղքորս , vel քորս ,	Sorores .
Ablat.	'իքերք ,	à Sororibus .
Narrat.	ղքերք ,	de Sororibus .
Instrument.	քերքք ,	Sororibus .
Circuml.	ղքերքք ,	circa Sorores .
Commor.	'ն քորս ,	in Sororibus .
Vocat.	նի քորք ,	ò Sorores .

Sic declinantur & composita ex hoc, vt Հարմաքոր, Sponsa Soror, Հարմաքեն, Sponsa Sororis. Սորքոր, Matertera, Սորքեն, Matertera. Հորքոր, Amita, Հորքեն, Amita, &c.

Decl-

DECLINATIO NOMINVM PARTICULARIVM.

N Omina hæc *ſingularia*, id eſt Particularia *ſiſu*, aliquis, vel aliqua. *ſiſe*, Quidam, quædam, vel quiſpiam, quæpiam. *ſiſu*, Aliquis, aliqua, aliquod, vel Quidam, quædam, quoddam. Ideò declinantur ſimul, quia in ijs, quibus deficit vnum, ſuppletur ab altero, vt videtur in ſingulari caſu Inſtrumentali & Circumlatiuo, & in omnibus caſibus pluralis numeri.

Singulariter.

Nominatiuo, *ſiſu*, Aliquis, aliqua. *ſiſe*, Quidam, quædam, vel quiſpiam, quæpiam. *ſiſu*, Aliquis, aliqua, aliquod, vel quidam, quædam, quoddam.

Genit. *ſiſu*, Alicuius. *ſiſe*, Cuiusdam, vel cuiuſpiam. *ſiſe*, Alicuius, vel cuiuſdam.

Dat. *ſiſu*, Alicui, *ſiſe*, Cuidam, vel cuipiam, *ſiſe*, Alicui, vel cuidam.

Accuſ. *ſiſu*, Aliquem, aliquam. *ſiſe*, Quemdam, quamdam, vel quempiam, quampiam. *ſiſu*, Aliquem, aliquam, aliquod, vel quemdam, quamdam, quoddam.

Ablat. *ſiſu*, Ab aliquo, ab aliqua. *ſiſe*, à quodam, à quadam, vel à quopiam, à quapiam. *ſiſe*, Ab aliquo, ab aliqua, ab aliquo, vel à quodam, à quadam, à quodam.

Narrat. *ſiſu*, De aliquo, de aliqua. *ſiſe*, De quodam, de quadam, vel de quopiam, de quapiam. *ſiſe*,

et, De aliquo, de aliqua, de aliquo, vel de quodam, de quadam, de quodam.

Instrum. *մամբ*, Aliquo, aliqua. *իւիք*, Aliquo, aliqua, aliquo, vel quodam, quadam, quodam.

Circumlat. *շումամբ*, Circa aliquem, aliquam. *շիւիք*, Circa aliquem, aliquam, aliquod, vel circa quemdam, quamdam, quoddam.

Com. *իսումմիս*, In aliquo, in aliqua. *իսումբ*, In quodam, in quadam, vel in quopiam, in quapiam. *սիւիք*, In aliquo, in aliqua, in aliquo, vel in quodam, in quadam, in quodam.

Vocat. Carent omnia tam in singulari, quàm in plurali.

Pluraliter.

Nom. *մանց*, Aliqui, aliqua, aliqua.

Genit. *մանք*, Aliquorum.

Dat. *մանց*, Alicui, vel, *յումանս*, ad aliquos, &c.

Accus. *շումանս*, vel *մանս*, Aliquos, aliquas, aliqua.

Ablat. *յումանց*, Ab aliquibus.

Narrat. *շումանց*, De aliquibus.

Instrum. *մամբք*, Aliquibus.

Circumlat. *շումամբք*, Circa aliquos, aliquas, aliqua.

Com. *իսումանս*, In aliquibus.

Sic declinantur & omnia Nomina ex his composita, ut *ոչոք*, Nullus, *ոչուրուք*, nullius. *ամոք*, Quicumque, *մութուրուք*, cuiuscumque. *իւրաքանչիւրոք*, Vnuscuique, *իւրաքանչիւրոյուրուք*, vniuscuiusque. *երկաքանչիւրոք*, Vterque, *երկաքանչիւրոյուրուք*, vtriusque, &c.

Sed sciendum est *մմ*, & *ոք*, in singulari numero dici solum-

lummodo de rationalibus, & quandoque de irrationalibus, vt *մի կին*, Aliqua Mulier. *այր որ*, Vir quidam. *մի շի*, Aliquis Equus. *կենդանի որ*, Animal quoddam. *իմ* Verò dici de rebus inanimatis, vt *գիտութի իմ*. Scientia quædam. *քար իմ*, Lapis quidam, &c.

Declinatio Nominum Interrogativorum.

Nomina *հարցահարց*, id est Interrogatiua sunt hæc, *որ*, *ի՞նչ*, *ի՞նչ*, Quis, vel quisnam. Quæ ideò simul declinantur, quia in ijs casibus quibus deficit vnum, suppletur ab altero.

Singulariter.

Nom. *որ*, *ի՞նչ*, *ի՞նչ*, Quis, vel quisnam.
 Genit. *որոյ*, *իւր*, Cuius, vel cuiusnam.
 Dat. *որում*, *իւմ*, Cui, vel cuinam, *առ ինչ*, vel *առ ի՞նչ*, ad quem.
 Accus. *ի՞նչ*, *ի՞նչ*, *ի՞նչ*, Quem, vel quemnam.
 Ablat. *յորմէ*, *յումէ*, A quo, vel à quonam.
 Narrat. *ի՞նչմէ*, *ի՞նչմէ*, De quo, vel de quonam.
 Instrum. *որով*, *իւր*, Quo, vel quonam.
 Circuml. *ի՞նչով*, *ի՞նչով*, Circa quem, vel circa quemnam.
 Com. *ի՞նչում*, *ի՞նչում*, In quo, vel in quonam.

Pluraliter.

Nom. *որք*, *ի՞նչք*, *ի՞նչք*, Qui, vel quinam.
 Genit. *որոց*, *իւց*, Quorum, vel quorumnam.
 Dat. *որոց*, *իւց*, Quibus, vel quibusnam, *առ ինք*, *առ ինք*,
 Ad quos. Accus.

Accus.	զորս, զոյս,	Quos, vel quosnam.
Ablat.	յորսց, յոյց,	A quibus, vel à quibusnam.
Narrat	զորոց, զոյց,	De quibus, vel de quibusnam.
Instrum.	որովք, եւք,	Quibus, vel quibusnam.
Circumlat.	զորովք, զեւք,	Circa quos, vel circa quosnam.
Com.	ւորս, նոյս,	In quibus, vel in quibusnam.

Sic declinantur & interrogatiua ex his composita. vt ով
 ք, Quisquis. ոյրովք, Cuiuscuius. ումովք, Cuicui. զով ք,
 Quemquem. յովմէ ումեքէ, A quoquo. զովմէ ումեքէ, De
 quoquo. եւեւք, Quoquo. զեւեւք, Circa quemquem.
 ւորովմէ, In quoquo. Մորք, Quicumque. որոյովք, Cuiuscumque.
 որովմ ումեք, Cuicumque, զորք, Quem-
 cumque, &c.

Declinatio Numerorum Cardinalium.

Numeri հարանապալանք, id est Cardinales non ad
 vnam tantum, sed ad diuersas pertinent No minum
 declinationes, quorum varietas ex Genitiuis eorum facil-
 limè dignoscetur infra. Մի, Vnus, մից, vnus, Երկու,
 Duo, երկուց, duorum. Երեք, Tres, երեք, trium. Չորք,
 Quatuor, չորեք, quatuor. Հինգ, Quinque, հինգ, quinque.
 Վեց, Sex, վեցեք, sex. Եօթն, Septem, եօթան, septem.
 Եօթուհար, plures septem, եօթանց, plurium septem. Մեծն,
 Octo, ուեք, octo. Դնն, Nouem, հնան, nouem, հնուհար,
 plures nouem, հնանց, plurium nouem. Լիսն, Decem,
 տասն, decem, տասուհար, plures decem, տասնուհար, plurium
 decem. Մետասն, Vndecim, մետասնեք, vndecim.
 Երկուտասն, Duodecim, երկուտասնեք, duodecim. Երեք

տասն, Tredecim, երեքտասնից, tredecim. Չորեքտասն, Quatuordecim, չորեքտասնից, quatuordecim. Հինգտասն, Quindecim, հինգտասնից, quindecim. Էփեքտասն, Sexdecim, վեքտասնից, sexdecim. Եօթնեւտասն, Decem & septem, եօթնեւտասնից, decem & septem. Ութնեւտասն, Decem & octo, ութնեւտասնից, decem & octo. Իննեւտասն, Decem & nouem, իննեւտասնից, decem & nouem. քսան, Viginti, քսանից, viginti. Երեսուն, Triginta, երեսնից, triginta. քառասուն, Quadraginta, քառասնից, quadraginta. Տեսուն, Quinquaginta, յսնից, quinquaginta. Էփսոսուն, Sexaginta, վաքսնից, sexaginta. Եօթանասուն, Septuaginta, եօթանասնից, septuaginta. Ութսուն, Octoginta, ութսնից, octoginta. Իսսուն, Nonaginta, իսսնից, nonaginta. Հարիւր, Centum, հաթիւց, centum. Երկուհարիւր, Ducenti, երկուհարիւրից, ducentorum. Երեքհարիւր, Trecenti, երեքհարիւրից, trecentorum, &c. Կազար, Mille, հազարի, mille, հազարք, millia, հազարաց, millium. տասնհազար, Decem millia, տասնհազարաց, decem millium. հարիւրհազար, Centum millia, հարիւրհազարաց, centum millium. Բիւր, Decies centena millia, բիւրոյ, decies centenorum millium, բիւրք, plura decies centena millia, բիւրոյ, plurimumdecies centenorum millium, &c.

Declinatio Numerorum Ordinalium,

NVmeri կարգաւորականք, id est Ordinales, excepto Եւսկին, Primus, omnes desinunt in որդ in Nominatiuo singulari, & in Genitiuo in ճ. vt Եւսկին, Primus,

mus, Կախկոյ, primi. Երկրորդ, Secundus, Երկրորդի, secundi. Երրորդ, Tertius, երրորդի, tertij. Չորրորդ, Quartus, չորրորդի, quarti. Հինկերորդ, Quintus, հինկերորդի, quinti. Էլեցերորդ, Sextus, վեցերորդի, sexti. Էօթներորդ, Septimus, Էօթներորդի, septimi. Մութերորդ, Octavus, ութերորդի, octavi. Խններորդ, Nonus, իններորդի, noni. ԱՄասներորդ, Decimus, տասներորդի, decimi. Ահաասաներորդ, Vndecimus, մետասաներորդի, vndecimi. Երկտասաներորդ, Duodecimus, երկտասաներորդի, duodecimi. Երեքտասաներորդ, Decimus tertius, երեքտասաներորդի, decimi tertij. Չորեքտասաներորդ, Decimus quartus, չորեքտասաներորդի, decimi quarti. Հինկետասաներորդ, Decimus quintus, հինկետասաներորդի, decimi quinti. Էլեշտասաներորդ, Decimus sextus, վեշտասաներորդի, decimi sexti. Էօթնկտասաներորդ, Decimus septimus, Էօթնկտասաներորդի, decimi septimi. Մութկտասաներորդ, Decimus octavus, ութնկտասաներորդի, decimi octavi. Խննկտասաներորդ, Decimus nonus, իննկտասաներորդի, decimi noni. Քսաներորդ, Vigefimus, քսաներորդի, vigefimi. Քսանկմերորդ, Vigefimus primus, քսանկմերորդի, Vigefimi primi. Քսանկերկուերորդ, Vigefimus secundus, քսանկերկուերորդի, vigefimi secundi. Երեսներորդ, Trigesimus, Երեսներորդի, trigesimi. Քառասներորդ, Quadragesimus, քառասներորդի, quadragesimi. Յիններորդ, Quinquagesimus, յիններորդի, quinquagesimi. Վաջներորդ, Sexagesimus, վաջներորդի, sexagesimi. Էօթանասներորդ, Septuagesimus, Էօթանասներորդի, septuagesimi. Մութաներորդ, Octuagesimus, ութաներորդի, octuagesimi. Խնաներորդ, Nonagesimus, ինաներորդի, nonagesimi. Հարիւրերորդ, Centesimus,

հարիւրերորդի, centesimi. Հարիւրեւմեքորդ, Centesimus primus, հարիւրեւմեքորդի, centesimi primi. Հար'ւընէր հուերորդ, Centesimus secundus, հարիւրընէրհուէորդի, centesimi secundi, Հարիւրըւտասնեքորդ, Centesimus decimus, հարիւրըւտասնեքորդի, centesimi decimi. Երկու հարիւրերորդ, Ducentesimus, երկուհարիւրերորդի, ducentesimi. Երեքհարիւրերորդ, Trecentesimus, երեքհարիւրերորդի, trecentesimi. հազարերորդ, Millesimus, հազարերորդի, millesimi. Հազարեւմեքորդ, Millesimus primus, հազարեւմեքորդի, millesimi primi, երկուհազարերորդ, Bis millesimus, երկուհազարերորդի, bis millesimi. Երեքհազարեւմեքորդ, Ter millesimus primus, երեքհազարեւմեքորդի, ter millesimi primi. Եւասնհազարերորդ, Decies millesimus, տասնհազարերորդի, decies millesimi. Հարիւրհազարըւտասնեքորդ, Centies millesimus decimus, հարիւրհազարըւտասնեքորդի, centies millesimi decimi. Բիււերորդ, Decies centies millesimus. Բիււերորդի, decies centies millesimi, &c.

Numeri բաժանողականք, id est Distributini.

Միմի, Singuli, միյմիյ, singulorum. Երկուերկու, Bini, երկուց երկուց, binorum. Երեք երեք, Terni, երեցերեց, ternorum. չորքչորք, Quaterni, չորեցչորեց, quaternorum. հինկհինկ, Quini, հսկիցհսկից, quinquorum. վեցվեց, Seni, վեցիցվեցից, senorum. Եօթնեօթն, Septeni, Եօթանեօթան, septenorum. &c.

Numeri կրկնականք, id est Reduplicatini.

Կրկնապատիկ, Duplicatum, կրկնապատիկի, duplicati.

Եռապատիկ, Triplicatum, եռապատիկ, triplicati. քառապատիկ, Quadruplicatum, քառապատիկ, quadruplicati, &c. Երկեակ, Duplex, երկեակ, duplicis. Եռեակ, Triplex, եռեակ, triplicis. քառեակ, Quadruplex, քառեակ, quadruplicis. Հինեակ, Quintuplex, հինեակ, quintuplicis, &c.

ARTICVLVS III.

Տաղադս Հոլովմանց Դ-երանունաց.

De Declinationibus Pronominum.

PRonominum Declinationes sunt septem, quarum prima est Pronominis *Էս*. Ego, quod sic declinatur.

Singulariter.

Nominatiuo,	Էս,	Ego.
Genitiuo,	Իմ,	Mei.
Datiuo,	Ինչ,	Mihi. vel առ իս, Ad me.
Accusatiuo,	Պիս,	Me.
Ablat.	Յիսէն,	A me.
Narrat.	Պիսէն,	De me.
Instrument.	Ինչ,	Me.
Circuml.	Պիսէն,	Circa me.
Commorat.	Յիս,	In me.

Pluraliter.

Nominatiuo,	Մեք,	Nos.
Genitiuo,	Մեր,	Nostrium, vel Nostri.
Datiuo,	Մեզ,	Nobis.

Accu-

Accusatiuo,	զմէշ,	Nos.
Ablatiuo,	իմէնջ,	A nobis.
Narratiuo,	զմէնջ,	De nobis.
Instrument.	մօք,	Nobis.
Circumlatiui,	զմօք,	Circa nos.
Commoratiui,	իմնի,	In nobis.

Secunda est Pronominis *Դու*, Tu, quod sic declinatur?

Singulariter.

Nominatiuo,	Դու,	Tu.
Genitiuo,	քոյ,	Tui.
Datiuo,	քեզ,	Tibi, vel, առ քեզ, Ad te.
Accusatiuo,	քեզ,	Te.
Ablatiuo,	իքէն,	A te.
Narratiuo,	քէն,	De te :
Instrument.	քէ,	Te.
Circumlat.	քէն,	Circa te.
Commorat.	իքեզ,	In te.
Vocatiuo,	հի դու,	O tu.

Pluraliter.

Nominat.	դուք,	Vos.
Genit.	ձեր,	Vestrum, vel Vestri.
Dat.	ձեզ,	Vobis, vel առ ձեզ, Ad vos.
Accus.	զձեզ,	Vos.
Ablat.	իձէնջ,	A vobis.
Narrat.	զձէնջ,	De Vobis.
Instrum.	ձօք,	Vobis.
Circuml.	զձօք,	Circa vos.

Com.

Com.

իձէզ ,

In vobis.

Vocat

ո՛վ դուք ,

O vos.

Tertia est Pronominis *իւրեան* Sui, quod sic declinatur.

Singulariter.

Nominatiuo caret .

Genit.

իւրեան ,

Sui .

Datiuo

իւրեան ,

Sibi .

Accusatiuo caret .

Ablat.

յիւրանէ ,

A se .

Narrat.

զիւրանէ ,

De se .

Instrum.

իւրեամբ ,

Se .

Circuml.

զիւրեամբ ,

Circa se .

Commor.

նիւրեան ,

In se .

Pluraliter.

Nominat.

իւրեանք ,

Ipsi .

Genit.

իւրեանց ,

Sui .

Dat.

իւրեանց ,Sibi, vel *յիւրեանս*, Ad se .

Accusat.

զիւրեանս ,

Se .

Ablat.

յիւրեանց ,

A se .

Narrat.

զիւրեանց ,

De se .

Instrum.

իւրեամբք ,

Se .

Circuml.

զիւրեամբք ,

Circa se .

Commor.

նիւրեանս .

In se .

Quarta est Pronominis *լա*, Iste, vel Hic, quod sic declinatur.

Singulariter.

Nominat.

լա ,

Iste, vel Hic .

Dat.

Genit.	Աորա, vel սորեն, Istius.	
Dat.	Ամա, vel ամին, Isti, vel ցաա. Ad istum.	
Accus.	զաա, Istum.	
Ablat.	իսմանէ, Ab isto.	
Narrat.	զամանէ, De isto.	
Instrum.	սողաւ, vel սողիմք, vel սողին, Isto.	
Circumlat.	զսողաւ, զսողիմք, զսողին, Circa istum.	
Commor.	իմա, vel իմին, In isto.	

Pluraliter.

Nominat.	Աոցա, Isti, vel Hi.	
Genit.	սոցա, vel սոցին, Istorum.	
Dat.	սոցա, Istis, vel ցսոսա, Ad istos.	
Accus.	զսոսա, Istos.	
Ablat.	իսոցանէ, vel իսոցունց, Ab istis.	
Narrat.	զսոցանէ, vel զսոցունց, De istis.	
Instrum.	սոջօք, istis.	
Circum.	զսոջօք, Circa istos.	
Commor.	իսոսա, vel իսոսին, In istis.	

Sic declinantur & դա, Iste, նա, ille: vt դորա, Istius, դմա, Isti, զդա, Istum, իդմանէ, Ab isto, զդմանէ, De isto, դոջաւ, Isto, զդոջաւ, Circa istum, իդմա, In isto, նա, Ille, նորա, Illius, նմա, Illi, զնա, Illum, ինմանէ, Ab illo, զնմանէ, De illo, նոջաւ, Illo, զնոջաւ, Circa illum, ինմա, In illo, &c.

Quinta est Pronominis աշխ, Hic, quod sic declinatur.

Singulariter.

Nominat.	աշխ, Hic:	
Genit.		

Genit.	և յսր, vel, այսորիկ, Huius.
Dat.	և յսմ, vel, այսմիկ, Huic.
Accus.	զև յս, Hunc.
Ablat.	յև յսմանէ, Ab hoc.
Narrat.	զայսմանէ, De hoc.
Instrum.	այսու, vel, այսուիկ, Hoc.
Circuml.	զայսու, vel, զայսուիկ, Circa hunc.
Commor.	նայսմիկ, In hoc.

Pluraliter.

Nominat.	և յսորիկ, Hi.
Genit.	և յսորիկ, vel, այսց, Horum.
Dat.	և յսորիկ, His, vel, առ. այսորիկ, Ad hos.
Accus.	զև յսորիկ, Hos.
Ablat.	յև յսցանէ, Ab his.
Narrat.	զև յսցանէ, De his.
Instrum.	և յսորիւք, His.
Circuml.	զև յսորիւք, Circa hos.
Commor.	նև յսորիկ, In his.

Sic declinantur & այդ, Iste, այն, Is. vt այդորիկ, Istius, այդմիկ, Isti. զայդ, Istum. յայդմանէ, Ab isto. զայդմանէ, De isto, այդու, Isto. զայդու, Circa istum. նայդմիկ, In isto. և յն, Is, այնորիկ, Eius. այնմիկ, Ei. զայն, Eum. յայնմանէ, Ab eo. զայնմանէ, De eo. այնու, Eo. զայնու, Circa eum, նայնմիկ, In eo, &c.

Sexta est Pronominis եմ, Meus, quod sic declinatur.

Singulariter.

Nominat.	եմ, Meus.
Genit.	

Genit.	հմոյ	Mei.
Dat.	իմում,	Meo, vel առ իմ, Ad meum.
Accus.	զիմ,	Meum.
Ablat.	յիմէ,	A meo.
Narrat.	զիմէ,	De meo.
Instrum.	իմով,	Meo.
Circuml.	զիմով,	Circa meum.
Commor.	նիմում,	In meo.
Vocat.	օղ իմ,	O mi.

Pluraliter.

Nominat.	իմք, vel իմոյք,	Mei.
Genit.	իմոյ, vel իմոյց,	Meorum.
Dat.	իմոց, Meis, vel առ իմս, Ad meos.	
Accus.	զիմս, vel զիմոյս,	Meos.
Ablat.	յիմոց, vel յիմոյց,	A meis.
Narrat.	զիմոց, vel զիմոյց,	De meis.
Instrum.	իմովք,	Meis.
Circuml.	զիմովք,	Circa meos.
Commor.	նիմս,	In meis.
Vocat.	օղ իմք, vel իմոյք,	O mei.

Sic declinantur & քո, Tuus, իւր, Suus, մեր, Noster, ձեր, Vester. vt քոյոյ, Tui, քում, Tuo. զքո, Tuum. ի քումէ, A tuo. զքումէ, De tuo. քոյով, Tuo. զքոյով, Circa tuum. ըն քում, In tuo, քոյք, Tui. քոյոց, Tuorum, &c.

Իւրոյ, Sui. իւրում, Suo. զիւր, Suum. յիւրմէ, A suo. զիւրմէ, De suo. իւրով, Suo. զիւրով, Circa suum. Նիւրում, In suo. իւրք, Sui. իւրոյ, Suorum, &c.

Լմերոյ, Nostri. մերում, Nostro. զմեր, Nostrum. ի

52 Art. III. De Declinationibus Pronominum.

Իմերսէ, A nostro. շէրսէ, De nostro. մերոյ, Nostro. զմե
րոյ, Circa nostrum. Եւ մերում, In nostro. մերք, Nostri.
մերոց, Nostorum, &c.

Ձերոյ, Vestri. ձերում, Vestro. զձե, Vestrum. Իձե
ւ, A vestro. զձերսէ, De vestro. ձերոյ, Vestro. զձերոյ,
Circa vestrum. Եւ ձերում, In vestro. ձերք, Vestri. ձերոց,
Vestrorum, &c.

Septima est Pronominis Եր, Qui, quod sic declinatur.

Singulariter.

Nominat.	Եր,	Qui.
Genit.	Երոյ,	Cuius.
Dat.	Երում,	Cui, vel առ Եր, Ad quem.
Accus.	ԶԵր,	Quem.
Ablat.	ԻԵրսէ,	A quo.
Narrat.	ԶԵրսէ,	De quo.
Instrum.	Երոյ,	Quo.
Circuml.	ԶԵրոյ,	Circa quem.
Commor.	Երում,	In quo.
Vocat.	Օ Եր,	O qui.

Pluraliter.

Nominat.	Երք,	Qui.
Genit.	Երոց,	Quorum.
Dat.	Երոց,	Quibus, vel առ Երք, Ad quos.
Accusat.	ԶԵրք,	Quos.
Ablat.	ԻԵրք,	A quibus.
Narrat.	ԶԵրք,	De quibus.
Instrum.	Երոց,	Quibus.

Cir.

Circuml. *Հիշմիշ*, Circa quos.
 Commor. *Իմիս*, In quibus.
 Vocat. *Ո՞րք*, O qui.

Reliqua autem Pronomina non habent proprias declinationes, sed ad varias Nominum transferuntur declinationes, nam, *Ինք* Ipse subiacet secundæ Speciei tertiæ declinationis Communis, ut *Ինքեան*, Ipsius, vel ipsi. *Ան* *Ինքն*. Ad ipsum. *Հինքն*, Ipsum. *Ինքեան*, Ab ipso. *Հինքեան*, De ipso. *Ինքեամբ*, Ipso. *Հինքեամբ*, Circa ipsum. *Նինքեան*, In ipso. *Ինքեանք*, Ipsi. *Ինքեանց*, Ipsum, &c. ut *Հինքն*, *արեան*.

Եոյն, *դոյն*, *նոյն*, Idem, subiacent primæ Speciei secundæ declinationis Communis, ut *այսոյ*, *դոսոյ*, *նոսոյ*, Eiusdem, vel Eidem. *զայն*, *զդոյն*, *զնոյն*, Eundem, *Ինոյն*, *Իդոյնոյ*. *Ինոյնոյ*, Ab eodem. *զսոյնոյ*, *զդոյնոյ*, *զնոյնոյ*, De eodem. *սոյնով*, *դոյնով*, *նոյնով*, Eodem. *զսոյնով*, *զդոյնով*, *զնոյնով*, Circa eundem. *Ըն* *այսնում*, *Ըն* *դոյնում*, *Ըն* *նոյնում*, In eodem. *այնք*, *դոյնք*, *նոյնք*, Idem. *այսոց*, *դոսոց*, *նոսոց*, Eorundem, &c. ut *Նիւթ*, *Նիւթոյ*.

Similiter *Իմային*, Id quod pertinet ad meum. *քոյն*, Id quod pertinet ad tuum. *մերային*, Nostras, *ձերային*, Vestras. *Իւրային*, Id quod pertinet ad Suum, quæ sunt Pronomina derivatiua, subiacent primæ Speciei secundæ declinationis Communis, ut *Իմոյնոյ*, Eius, quod pertinet ad meum. *Իմայինք*, Ea quæ pertinent ad meum. *Իմայնոց*, Eorum, quæ pertinent ad meum. *քոյնոյ*, Eius quod pertinet ad tuum. *քոյնք*, Ea quæ pertinent ad tuum. *քոսոց*, Eorum, quæ pertinent ad tuum, *Մերայնոյ*, Nostratis. *Մերայինք*, Nostrates. *Մերայնոց*, Nostratium. *Ձերայնոյ*, Vestratis. *ձերայինք*, Vestrates. *ձերայնոց*, Vestratium, &c. ut *Նիւթ*, *Նիւթոյ*.

At *Եւրական*, Id quod pertinet ad se. *Խնքնական*, Id quod pertinet ad ipsum. *Նոյնական*, Identicus, vel id quod pertinet ad idem. Quæ sunt Pronomina deriuatiua, subiacent secundæ speciei primæ declinationis Communis, vt *Եւրականի*, Eius quod pertinet ad se. *Եւրականք*, Ea quæ pertinent ad se. *Եւրականաց*, Eorum quæ pertinent ad se. *Խնքնականի*, Eius quod pertinet ad ipsum. *Խնքնականք*, Ea quæ pertinent ad ipsum. *Խնքնականաց*, Eorum quæ pertinent ad ipsum. *Նոյնականի*, Eius quod pertinet ad idem. *Նոյնականք*, Ea quæ pertinent ad idem. *Նոյնականաց*, Eorum quæ pertinent ad idem, &c. vt *Էստ*, *Իստ* : &c.

Pronomina verò hæc Composita *Նոյնադոյ*, Res eiusdem essentia. *Խնքնադոյ*, Res per se existens. *Խնքնակոյ*, Res per se subsistens, subiacent primæ speciei primæ declinationis Communis, vt *Նոյնադոյի*, Rei eiusdem essentia. *Նոյնադոյք*, Res eiusdem essentia. *Նոյնադոյից*, Rerum eiusdem essentia. *Խնքնադոյի*, Rei per se existentis. *Խնքնադոյք*, Res per se existentes. *Խնքնակոյից*, Rerum per se existentium. *Խնքնականի*, Rei per se subsistentis. *Խնքնականք*, Res per se subsistentes. *Խնքնականից*, Rerum per se subsistentium, &c. vt *Էստ*, *Էստի*.

Sed Pronomen hoc replicatum *Խնքնինքն*, Ipsemet, declinatur vt *Խնքն*, simplex, vt *Խնքնինքնան*, Ipse fui, vel Ipse sibi. *Խնքն զինքն*, Semetipsum, *Խնքն յինքնէ*, A semetipso. *Խնքն զինքնէս*, De semetipso. *Խնքն ինքեանք*, Seipso. *Խնքն զինքեանք*, Ipse circa se. *Խնքն յինքեան*, In semetipso. *Խնքեանք ինքեանք*, Ipsimet. *Խնքեանք ինքեանց*, Ipsi sui, vel Ipsi sibi. *Խնքեանք զինքեանս*, Semetipsos, &c.

Tria autem hæc *Է. Դ. Ը.* quæ idem sonant ac *Էս*, Ego, vel *Եմ*, Meus. *Դու*, Tu, vel *քոյ*, Tuus. *Նա*, Ille,

vel

vel Եմ Illius, sunt indeclinabilia. vt Ընթերցողս, Ego legens. Ընթերցողդ, Tu legens. Ընթերցողն, Ille legens. Ընթերցողիս, Mei legentis. Ընթերցողիդ, Tui legentis. Ընթերցողին, Illius legentis. Դընթերցողս, Me legentem. Դընթերցողդ, Te legentem. Դընթերցողն, Illum legentem; &c. Horum Pronominum vsus apud Armenos est frequentissimus, dum volunt definitiuè, vel determinatiuè de aliqua re loqui.

ARTICVLVS IV.

Տաղարս Լծորդ ութ Բայից Էականաց :

De Cōiugatione Verborum substantialium.

Quatuor hæc verba Էականց, id est Substantialia, nempe Էմ, & գում, Sum. Էղանիմ, Fio. լինիմ, Existō, licet diuersas habeant significationes, tamen coniungantur simul, eò quòd sæpè vsurpentur pro inuicem, & vnus defectus suppleatur ab altero, vti videbitur infra.

Indicativus modi tempus præsens.

Singulariter Էմ, & գում, Sum. Էղանիմ, Fio. լինիմ, Existō. Էս & գոս, Es. Էղանիս, Fis. լինիս, Existis. Է՛ & գոյ, Est. Էղանի, Fit. լինի, Existit.

Pluraliter, Էմք, & գոմք, Sumus. Էղանիմք, Fimus. լինիմք, Existimus. Էք & գոք, Estis. Էղանիք Fitis, լինիք, Existitis. Էն, & գոն, Sunt. Էղանին, Fiunt. լինին, Existunt.

Imper-

Imperfectum.

Singul. *էի*, & *դոյի*, Eram . *եղանէի*, Fiebam . *լինէի*, Existebam . *էիր*, & *դոյիր*, Eras . *եղանէիր*, Fiebas . *լինէիր*, Existebas . *եր*, & *դոյր*, Erat . *եղանէր*, vel *եղաներ*, Fiebat . *լինէր*, vel *լիներ*, Existebat .

Plur. *եաք*, & *դոյաք*, Eramus , *եղանէաք*, Fiebamus . *լինէաք*, Existebamus . *եիք*, & *դոյիք*, Eratis . *եղանէիք*, Fiebatis . *լինէիք*, Existebatis . *ենք*, & *դոյենք*, Erant , *եղանէենք*, Fiebant . *լինէենք*, Existebant .

Perfectum.

Singular. *եղէ*, Fui , vel Factus sum , vel , Extiti . *եղեր*, Fuisti , vel Factus es , vel Extitisti . *եղւ*, Fuit , vel Factus est , vel Extitit .

Plural. *եղաք*, Fuimus , vel Facti sumus , vel Extitimus . *եղաք*, vel *եղէք*, Fuistis , vel Facti estis , vel Extitistis . *եղն*, Fuerunt , vel Facti sunt , vel Extiterunt .

Paulò plus Perfectum.

Singular. *եղեալիս*, vel *լեալիս*, Iam fui , vel Factus sum , vel Extiti . *եղեալես*, vel *լեալես*, Iam fuisti , vel Factus es , vel Extitisti . *եղեալէ*, vel *լեալէ*, Iam fuit , vel Factus est , vel Extitit .

Plur. *եղեալեանք*, vel *լեալեանք*, Iam fuimus , vel Facti sumus , vel Extitimus . *եղեալէք*, vel *լեալէք*, Iam fuistis , vel Extitistis .

vel

vel Facti estis, vel Exististis. *եղեալեմք, vel լեալեմք*, Iam fuerunt, vel Facti sunt, vel Extiterunt.

Plusquam perfectum.

Singul. *եղեալէի, vel լեալէի*, Fueram, vel Factus fueram, vel Extiteram. *եղեալէիր, vel լեալէիր*, Fueras, vel Factus fueras, vel Extiteras. *եղեալէր, vel լեալէր*, Fucrat, vel Factus fuerat, vel Extiterat.

Plur. *եղեալեաք, vel լեալեաք*, Fueraimus, vel Facti fueraimus, vel Extiteramus. *եղեալեիք, vel լեալեիք*, Fueratis, vel Facti fueratis, vel Extiteratis. *եղեալեմք, vel լեալեմք*, Fuerant, vel Facti fuerant, vel Extiterant.

Futurum.

Singul. *եղեց, vel եղցիմ*, Ero, vel Fiam. *լիցիմ*, Existam. *եղցիս, Eris, vel Fies. լիցիս, Existes. եղցի, Erit, vel Fiet. լիցի, Existet.*

Plural. *եղցուք, vel եղցիմք*, Erimus, vel Fiemus. *լիցուք, vel լիցիմք*, Existemus. *եղցիք, Eritis, vel Fietis. լիցիք, Existetis. եղցնք, Erunt, vel Fient. լիցնք, Existent.*

IMPERATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. *լի, Esto, vel Fias, vel Existe. չի լինիր, Ne sis. չի եղանիր, Ne fias, vel ne Existas լինցի, Sit, vel Existat, չի լինցի, Ne sit, vel Ne existat. եղանցի, Fiat. չի եղանցի, Ne fiat.*

Plu-

Plural. լերուք, Estote, vel existite. մի՛ լինիք, Ne sitis, vel Ne existatis. Եղերուք, Fiatis. մի՛ Եղանիք, Ne fiatis. լինիցին, Sint, vel Existant. մի՛ լինիցին, Ne sint, vel ne existant. Եղանիցին, Fiant. մի՛ Եղանիցին, Ne fiant.

Futurum.

Singular. լիջեր, Eris, vel Existes. մի՛ լինիցիս, Ne sis, vel Ne existas. Եղիջեր, Fies. մի՛ Եղանիցիս, Ne fias. լիցի, Erit, vel Existat. մի՛ լինիցի, Ne sit, vel Ne existat. Եղիցի, Fiet. մի՛ Եղանիցի, Ne fiat.

Plural. լիցուք, Simus, vel Existamus. մի՛ լինիցիմք, Ne simus, vel Ne existamus. Եղիցուք, Fiamus. մի՛ Եղանիցիմք, Ne fiamus. լիջիք, Eritis, vel Existetis. մի՛ լինիցիք, Ne sitis, vel Ne Existatis. Եղիջիք, Fietis. մի՛ Եղանիցիք, Ne fiatis. լիցին, Erunt, vel Existent. մի՛ լինիցին, Ne sint, vel Ne existant, Եղիցին, Fient. մի՛ Եղանիցին, Ne fiant.

Sed sciendum est inueniri passim in libris Armenicis vsurpatum եր, pro լեր, Es, vel Esto. vt Եղջեր, id est Salue, vel Aue; & իցէ, մի՛ իցէ, pro լինիցի, մի՛ լինիցի Sit. Ne sit.

OPTATIVI MODI TEMPVS PRAESENS ET FUTVRVM.

Singul. Երանի եւ իցեմ, vel գուցեմ, Vtinam sim. Եղանիցիմ, Fiam. լինիցիմ, Existam. իցեա, vel գուցեա, Sis. Եղանիցիս, Fias. լինիցիս, Existas. իցէ, vel գուցէ, Sit. Եղանիցի, Fiat. լինիցի, Existat.

Plural. Երանի եւ իցեմք, vel գուցեմք, Vtinam simus. Եղանիցիմք, Fiamus. լինիցիմք, Existamus. իցէք, vel գուցէք, sitis.

Sitis. *Եղանիցիք*, Fiatis. *լինիցիք*, Existatis. *իցեն*, vel *գուցեն*,
Sint, *Եղանիցին*, Fiant. *լինիցին*, Existant.

Imperfectum.

Singul. *Երանի՞Թէ իցէի*, vel *գուցէի*, Vtinam essem. *Եղա
նիցէի*, Fierem. *լինիցէի*, Existerem. *իցէիր*, vel *գուցէիր*,
Eisses. *Եղանիցէիր*, Fieres. *լինիցէիր*, Existeres. *իցէր*, vel *գու
ցէր*, Eisset. *Եղանիցէր*, Fieret. *լինիցէր*, Existeret

Plural, *Երանի՞Թէ իցեալք*, vel *գուցեալք*, Vtinam essemus.
Եղանիցեալք, Fieremus. *լինիցեալք*, Existeremus. *իցէիք*, vel
գուցէիք, Eessetis. *Եղանիցէիք*, Fieretis. *լինիցէիք*, Existeretis.
իցէին, vel *գուցէին*, Eessent, *Եղանիցէին*, Fierent. *լինիցէին*,
Existerent.

Perfectum & paulò plus perfectum.

Singul. *Երանի՞Թէ եղեալիցեմ*, Vtinam fuierim. *լեալիցեմ*,
Extiterim. *եղեալիցես*, Fuierit. *լեալիցես*, Extiteris. *եղեալիցէ*,
Fuierit. *լեալիցէ*, Extiterit.

Plural. *Երանի՞Թէ եղեալիցեմք*, Vtinam fuierimus. *լեալք
իցեմք* Extiterimus. *եղեալիցէք*, Fuieritis. *լեալիցէք*, Extite-
ritis. *Եղեալք իցեն*, Fuierint. *լեալք իցեն*, Extiterint.

Plusquam perfectum.

Singular. *Երանի՞Թէ եղեալիցէի*, Vtinam fuisset. *լեալ
իցէի*, Extitisset. *եղեալիցէիր*, Fuisses. *լեալիցէիր*, Extitisses.
եղեալիցէր, Fuisset. *լեալիցէր*, Extitisset.

Plural. *Եղանի թէ եղեալք իցեաք*, Vtinam fuissetmus. *լեալք իցեաք*, Exitissetmus. *եղեալքիցեիք*, Fuissetis. *լեալքիցեիք*, Exitissetis. *եղեալքիցեին*, Fuissent. *լեալքիցեին*, Exitissent.

SVBIVNCTIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. *Եթէ իցեմ*, vel *դուցեմ*, Si sum. *եղանիցեմ*, Fiam. *լինիցեմ*, Existam; &c. vt in praesentis Optatiui.

Imperfectum.

Singul. *Եթէ իցեի*, vel *դուցեի*, Si essem. *եղանիցեի*, Fierem. *լինիցեի*, Existerem; &c. vt in imperfecto Optatiui.

Perfectum & paulò plus perfectum.

Singul. *Եթէ եղեալիցեմ*. Si fuerim. *լեալիցեմ*. Extiterim. *եղեալիցես*. Fueris; &c. vt in eodem tempore Optatiui.

Plusquamperfectum.

Singul. *Եթէ եղեալիցեի*. vel *լեալիցեի*. Si fuisset, vel Exitisset; &c. vt in plusquam perfecto Optatiui.

Futurum.

Singul. *Եթէ եղեալեղեց*. Si fuero. *լեալեղեց*. Extitero. *եղեալեղեցես*, Fueris. *լեալեղեցես*, Extiteris. *եղեալեղեցի*. Fuerit. *լեալեղեցի*. Extiterit.

Plu.

Plur. *Եթէ եղեալք եղիցուք*. Si fuerimus. *լեալք եղիցուք*.
 Extiterimus. *եղեալք եղիցիք*. Fueritis. *լեալք եղիցիք*. Ex-
 titeritis. *եղեալք եղիցին*. Fuerint. *լեալք եղիցին*. Extiterint.

Aliud Futurum.

Singul. *Եթէ եղեալ լիցիմ*, Si factus fuero. *եղեալ լիցիս*,
 Factus fueris. *եղեալ լիցի*, Factus fuerit.

Plural. *Եթէ եղեալք լիցիմք*, Si facti fuerimus, *եղեալք
 լիցիք*, Facti fueritis. *եղեալք լիցին*, Facti fuerint.

*INFINITIVI MODI TEMPVS PRAESENS
 ET IMPERFECTVM.*

Էլ. vel գոլ. Esse. Եղանիլ. Fieri. լինիլ. Existere.

Perfectum, paulò plus perfectum, & plusquam perfectum:

Singul. *եղեալ գոլ. Factum esse, vel fuisse. լեալ գոլ. Ex-
 titisse.*

Plural. *Եղեալք գոլ. Facta esse, vel Fuisse. լեալք գոլ.
 Extitisse.*

Futurum.

Singul. *Ելոյ գոլ. vel գոլոյ գոլ. Fore, vel Futurum esse.
 եղանելոյ գոլ. vel եղանելի գոլ. Factum iri, vel Futurum esse.
 լինելոյ գոլ. vel լինելի գոլ. Futurum esse.*

Plural. *Ելոց գոլ. vel գոլոց գոլ. Fore, vel Futuros esse.
 եղանելոց գոլ. vel եղանելից գոլ. լինելոյ գոլ. vel լինելից գոլ.
 Fore, vel Futuros esse.*

Participium praesens .

Singular. Էօղ . գոյօղ . եղանօղ . լինօղ . Existens, vel Qui fit.

Plural. Էօղք . գոյօղք . եղանօղք . լինօղք . Existentes . vel Qui fiunt .

Perfectum .

Singular. Էղեալ . vel լեալ , Quod fuit , vel Factum .

Plural. եղեալք . vel լեալք , Quae fuerunt , vel Facta .

Futurum .

Singular. Էլոյ . գոլոյ . եղանելոյ . լինելոյ . vel եղանելի , լինելի . Futurum .

Plural. Էլոցք . գոլոցք . եղանելոցք . լինելոցք . եղանելիք . լինելիք . Futura .

Gerundia .

Էլոյ . գոլոյ . եղանելոյ . լինելոյ : Di essere .

Իլիւ . իգոլ . իյեղանիլ . իլինիլ . Ad essere .

Գլիւ . գգոլ . գեղանիլ . գլինիլ . Essere .

Իյելոյ . իգոլոյ . յեղանելոյ . իլինելոյ . Da essere .

Գլելոյ . գգոլոյ . գեղանելոյ . գլինելոյ . Da essere .

Էլով . գոլով . եղանելով . լինելով . Essendo .

Գլելով . գգոլով . գեղանելով . գլինելով . Circa essere .

Ինիւ . լն գոլն . ինեղանիւ . լն լինիւ . In essere .

Haec omnia sunt Casus Verbi infinitiui . Էլ . գոլ . եղանիլ . լինիլ , Esse , quibus utuntur Armeni pro Gerundijs .

A R T I C V L V S V.

De Coniugationibus Verborum Aëtiuorum.

Coniugationes Verborum *սերտորս աղանայ* ; id est Aëtiuorum sunt tres , quarum primæ Infinitium præsens terminatur in *ել*. vt *սիրել* Amare ; & prima persona Indicatiui modi temporis præsentis in *ես*. vt *սիրես*. Amo. Secundæ Infinitium præsens terminatur in *ալ*. vt *լաւանալ*. Lauare ; & prima persona Indicatiui modi temporis præsentis in *ալես*. vt *լաւանալես*. Lauo. Tertiæ verò Infinitium præsens terminatur in *լլ*. vt *լրանլ*. Implere ; & prima persona Indicatiui modi temporis præsentis in *լլես*. vt *լրանալես*. Impleo.

Exemplum Verborum primæ Coniugationis.

Indicatiui modi tempus præsens.

Singul. *սիրես*, Amo. *սիրես*, Amas. *սիրէ*, Amat.

Plural. *սիրեսց*, Amamus. *սիրեց*, Amatis. *սիրեն*, Amant.

Imperfectum.

Singul. *սիրէի*, Amabam. *սիրէիր*, Amabas. *սիրէր*, Amabat.

Plural. *սիրեաք*, Amabamus. *սիրեիք*, Amabatis. *սիրենք*, Amabant.

Perfectum.

Singul. *սիրեցի*, Amaui. *սիրեցիր*, Amauisti. *սիրեաց*, Amauit.

Plu-

Plural. սիրեցաք, Amauimus. սիրեցիք, Amauistis. սիրեցին, Amauerunt.

Paulò plus perfectum.

Singul. սիրեալեմ, Iam amauì. սիրեալես, Iam amasti. սիրեալէ, Iam amauit.

Plural. սիրեալեմք, Iam amauimus. սիրեալէք, Iam amauistis. սիրեալէն, Iam amauerunt.

Plusquam perfectum.

Singul. սիրեալէի, Amaueram. սիրեալէիր, Amaueras. սիրեալէր, Amauerat.

Plural. սիրեալէաք, Amaueramus. սիրեալէիք, Amaueratis. սիրեալէին, Amauerant.

Futurum.

Singular. սիրեցից, Amabo. սիրեցես, Amabis. սիրեսցէ, Amabit.

Plural. սիրեսցուք, Amabimus. սիրեսցէք, Amabitis. սիրեսցեն, Amabunt.

IMPERATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. սիրեա՛, Ama. մի՛ սիրեր, vel մի՛ սիրեցես, Ne ames. սիրիցէ, Amet. մի՛ սիրիցէ, Ne amet.

Plural. սիրեցէք, Amate. մի՛ սիրէք, vel մի՛ սիրիցէք, Ne ametis. սիրիցեն, Ament. մի՛ սիրիցեն, Ne ament.

Futurum.

Singul. սիրեսց՛իր, vel սիրեսցես, Amabis. մի՛ սիրեսցես, ne

Ne ames . սիրեսցէ , Amabit . մի' սիրիցէ , Ne amet .

Plural . սիրեսցուք , Amemus . մի' սիրիցենք , Ne amemus . սիրեսցիցէ , vel սիրեսցէ , Amabitis . մի' սիրիցէք , Ne ametis . սիրեսցեն , Amabunt . մի' սիրիցեն , Ne ament .

OPTATIVI MODI TEMPVS PRAESENS
ET FUTVRVM.

Singul . Երանի թէ սիրիցեմ , Vtinam amem . սիրիցես , Ames . սիրիցէ , Amet .

Plural . Երանի թէ սիրիցենք , Vtinam amemus . սիրիցէք , Ametis . սիրիցեն , Ament .

Imperfectum .

Singular . Երանի թէ սիրիցէի , Vtinam amarem . սիրիցէիր , Amares . սիրեցիր , Amaret .

Plural . Երանի թէ սիրիցէաք , Vtinam amaremus . սիրեցիք , Amaretis . սիրեցէին , Amarent .

Perfectum & paulo plus perfectum .

Singular . Երանի թէ սիրեալիցեմ , Vtinam amauerim . սիրեալիցես , Amaueris . սիրեալիցէ , Amauerit .

Plural . Երանի թէ սիրեալիցենք , Vtinam amauerimus . սիրեալիցէք , Amaueritis . սիրեալիցէին , Amauerint .

Plusquam perfectum .

Singul . Երանի թէ սիրեալիցէի , Vtinam amauissem . սիրեալիցէիր , Amauisses . սիրեալիցէր , Amauisset .

Plural . Երանի թէ սիրեալիցէաք , Vtinam amauissemus . սիրեալիցէիք , Amauissetis . սիրեալիցէին , Amauissent .

Sub-

SVBIVNCTIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singular. Եթէ սիրեցեմ, Si amem. սիրեցես, Ames. սիրեցէ, Amet.

Plural. Եթէ սիրեցեմք, Si amemus. սիրեցէք, Ametis. սիրեցէն, Ament.

Imperfectum.

Singular. Եթէ սիրեցէի, Si amarem. սիրեցէիր, Amares. սիրեցէր, Amaret.

Plural. Եթէ սիրեալք, Si amaremus. սիրեցէիք, Amaretis. սիրեցէին, Amarent.

Perfectum & paulò plus perfectum.

Singular. Եթէ սիրեալիցեմ, Si amauerim, սիրեալիցես, Amaueris. սիրեալիցէ, Amauerit.

Plural. Եթէ սիրեալիցեմք, Si amauerimus. սիրեալիցէք, Amaueritis. սիրեալիցէն, Amauerint.

Plusquam perfectum.

Singular. Եթէ սիրեալիցէի, Si amauissem. սիրեալիցէիր, Amauisses. սիրեալիցէր, Amauisset.

Plural. Եթէ սիրեալիցէալք, Si amauissemus. սիրեալիցէիք, Amauissetis. սիրեալիցէին, Amauissent.

Futurum.

Singular. Եթէ սիրեալ եղից, Si amauero. սիրեալ եղիցին, Amaueris, սիրեալ եղիցի, Amauerit.

Plural. Եթէ սիրեալք եղիցուք, Si amauerimus. սիրեալք եղիցին, Amaueritis.

ցից, Amaueritis . սերեալք եղիցին , Amauerint .

INFINITIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Արեել, Amare .

Perfectum .

Արեալալ, Amauisse .

Futurum .

Արելլլց քոլ, Amaturum esse .

Participium praesens .

Արոշ, Amans . սերողի, Amantis , &c. .

Perfectum .

Արեալ, Qui amauit . սերելլ, Eius qui amauit .

Futurum .

Արելլց, Amaturus .

Gerundia .

Արելլլ, Amandi . իսրելլ, Amandum . սերելլլ, Amando . լլսրելլ, Nell amare , &c. .

Լրբաւորակսն , id est PASSIVVM EIVSDEM CONIUGATIONIS.

Indicativi modi tempus praesens .

Singul. սրելի, Amor . սրելս, Amaris . սրել Amatur .

Plural. սրելիք, Amamur . սրելք, Amamini . սրելս Amantur .

Imperfectum .

Singul. սրելէի, Amabor . սրելէիր, Amabaris . սրելիւք, Amabatur .

Plural. սրելէաք, Amabamur . սրելէէք, Amabatmini . սրելէին, Amabantur .

Perfectum.

Singul. սիրեցայ, Amatus sum. սիրեցար, Amatus es.
սիրեցաւ, Amatus est.

Plural. սիրեցաք, Amati sumus. սիրեցայք, Amati estis.
սիրեցան, Amati sunt.

Paulo plus perfectum.

Singul. սիրեցեալեմ, Iam amatus sum. սիրեցեալես, Iam amatus es.
սիրեցեալէ, Iam amatus est.

Plural. սիրեցեալեմք, Iam amati sumus. սիրեցեալէք, Iam amati estis.
սիրեցեալեն, Iam amati sunt.

Plusquam perfectum.

Singular. սիրեցեալէի, Amatus eram. սիրեցեալէիր, Amatus eras.
սիրեցեալէր, Amatus erat.

Plural. սիրեցեալէաք, Amati eramus. սիրեցեալէիք, Amati eratis.
սիրեցեալէն, Amati erant.

Futurum.

Singul. սիրեցայց, Amabor. սիրեսցես, Amaberis. սիրեսցի, Amabitur.

Plural. սիրեցուք, Amabimur. սիրեսցիք, Amabimini. սիրեսցին, Amabuntur.

IMPERATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. սիրի, Amare. մի' սիրի, vel, մի' սիրիցես, Ne ameris. սիրիցի, Ametur. մի' սիրիցի, Ne ametur.

Plural. սիրեցարուք, Amamini. մի' սիրեք, vel սիրեցիք, Ne

Neamemini . սերեցին , Amentur , մի' սերեցին , Ne amentur .

Futurum .

Singular . սերեցիր , vel սերեացիս , Amaberis . մի' սերեցիս ,
Ne ameris . սերեացի . Amabitur . մի' սերեցի , Ne ametur .

Plural . սերեցուք , Amemur . մի' սերեցիմք , Ne amemur .
սերեցիք , vel սերեացիք , Amabimini . մի' սերեցիք , Ne ame-
mini . սերեացին , Amabuntur . մի' սերեցին , Ne amentur .

*OPTATIVI MODI TEMPVS PRAESENS
ET FUTVRVM .*

Singular . Երանի թէ սերեցիմ , Vtinam amer . սերեցիս ,
Ameris . սերեցի , Ametur .

Plural . Երանի թէ սերեցիմք , Vtinam amemur . սերեցեք .
Amemini . սերեցին , Amentur .

Imperfectum .

Singular . Երանի թէ սերեցեիր , Vtinam amarer . սերե-
ցեիր , Amareris . սերեցիր , Amaretur .

Plural . Երանի թէ սերեցեալք , Vtinam amaremur . սերե-
ցեալք , Amaremini . սերեցեին , Amarentur .

Perfectum & paulò plus perfectum .

Singular . Երանի թէ սերեցեալցիմ , Vtinam amatus sim .
սերեցեալցիս , Amatus sis . սերեցեալցի , Amatus sit .

Plural . Երանի թէ սերեցեալցեալք , Vtinam amati simus .
սերեցեալցեալք , Amati sitis . սերեցեալցին , Amati sint .

Plusquam perfectum.

Singular. *Եթէ սիրեցալիցէի*, Vtinam amatus essem. *սիրեցալիցէիր*, Amatus esses. *սիրեցալիցէր*, Amatus esset.

Plural. *Եթէ սիրեցալիցեալք*, Vtinam amati essemus. *սիրեցալիցէիք*, Amati essetis. *սիրեցալիցէին*, Amati essent.

SVBIVNCTIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singular. *Եթէ սիրեցիմ*, Si amer. *սիրեցիս*, Ameris. *սիրեցի*, Ameretur.

Plural. *Եթէ սիրեցիմք*, Si amemur. *սիրեցիք*, Amemini. *սիրեցին*, Amentur.

Imperfectum.

Singular. *Եթէ սիրեցէի*, Si amarer. *սիրեցէիր*, Amareris. *սիրեցէր*, Amaretur.

Plural. *Եթէ սիրեցէալք*, Si amaremur. *սիրեցէիք*, Amaremini. *սիրեցէին*, Amarentur.

Perfectum & paulò plus perfectum.

Singular. *Եթէ սիրեցալիցեմ*, Si amatus sim. *սիրեցալիցես*, Amatus sis. *սիրեցալիցի*, Amatus sit.

Plural. *Եթէ սիրեցալիցեմք*, Si amati simus. *սիրեցալիցիք*, Amati sitis. *սիրեցալիցին*, Amati sint.

Plusquam perfectum.

Singular. *Եթէ սիրեցեալիցէի*, Si amatus essem. *սիրեցեալիցէիր*, Amatus esses. *սիրեցեալիցէր*, Amatus esset.

Plu-

Plural. Եթէ սիրեցեալք լինեցէաք, Si amati esseinus. սիրեցեալք լինեցէիք, Amati essetis. սիրեցեալք լինեցէին, Amati essent,

Futurum.

Singular. Եթէ սիրեցեալ եղեց, vel լինիմ, Si amatus ero. սիրեցեալ եղեցիս, vel լինիս, Amatus eris. սիրեցեալ եղիցի, vel լիցի, Amatus erit.

Plural. Եթէ սիրեցեալք լինիցուք, vel լինցուք, Si amati erimus. սիրեցեալք լինիցիք, vel լինցիք, Amati eritis, սիրեցեալք լինցին, vel լինցին, Amati erint.

INFINITIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Լիբել, Amari.

Perfectum.

Լիբեցեալ գոլ, Amatum esse.

Futurum.

Լիբելի գոլ, Amandum esse.

Participium praesens.

Լիբեցող, Qui amatur. սիրեցողի, Eius qui amatur.

Perfectum.

Լիբեցեալ, Amatus. սիրեցելոյ, Amati.

Futurum.

Լիբելի, Amandus. սիրելու, Amandi.

Gerundia.

Լիբելոյ, Di esser amato, vel Per esser amato.

Նսիրել, Ad esser amato. սիրելով, Essendo amato.

Եւ սիրելն, In esser amato.

Ad hanc Coniugationem pertinent cuncta Verba Acti-
ua finita in *Es*, simul cum Passiuis vt *աշաչեմ*, Rogo,
աղաչիմ, rogor. *խնդրեմ*, Peto, *խնդրիմ*, petor. *հայցեմ*,
Posco, *հայցիմ*, poscor. *տեսանեմ*, Video, *տեսանիմ*, videor.
շինեմ, Struo, *շինիմ*, struor. *առնեմ*, Facio, *առնիմ*, facior.
զարդարեմ, Orno, *զարդարիմ*, ornor. *լուսաւորեմ*, Illumi-
no, *լուսաւորիմ*, illuminor. *բաժանեմ*, Diuido, *բաժանիմ*,
diuidor. *սահմանեմ*, Definio. *սահմանիմ*, definior. *դրեմ*,
Scribo, *դրիմ*, scribor. *յափշտակեմ*, Rapio, *յափշտակիմ*,
rapior. *աղդեմ*, Moneo, *աղդիմ*, moneor. *օգնեմ*, Iuuo.
օգնիմ, iuuo. *դիտեմ*, Intueor. *դիտիմ*, Aspicio. *նշմարեմ*,
Speculor. *նշմարիմ*, Conspicio. *երգեմ*, Canto, *երգիմ*, can-
tor. *պահեմ*, Seruo. *պահիմ*, seruor. *հրապարակեմ*, Publi-
co, *հրապարակիմ*, publicor. *հռչակեմ*, Celebro. *հռչակիմ*,
celebror. *դատեմ*, ludico, *դատիմ*, iudicor. *քարոզեմ*, Præ-
dico, *քարոզիմ*, prædicor. *փառաւորեմ*, Glorifico, *փառա-
ւորիմ*, glorificor. *լմպեմ*, Bibo, *լմպիմ*, bibor. *ծածկեմ*, Ope-
rio. *ծածկիմ*, operior. *ծաղուցանեմ*, Abscondo, *ծաղուցանիմ*,
abscondor. *կապեմ*, Ligo, *կապիմ*, ligor. *արձակեմ*, Soluo,
արձակիմ, soluor. *ձեռնեմ*, Tracto, *ձեռնիմ*, tractor. *տա-
ձեռնեմ*, Attrecto, *տաձեռնիմ*, attrector. *ընձեռնեմ*, Attribuo,
ընձեռնիմ, attribuor. *վշտանիմ*, Affligo, *վշտանիմ*, affli-
gor. *պարապեմ*, Euacuo, *պարապիմ*, euacuor. *համոզեմ*,
Suadeo, *համոզիմ*, suadeor. *հրապուրեմ*, Allecto, *հրա-
պուրիմ*, allector. *պատրեմ*, Decipio, *պատրիմ*, decipior.
հարեմ, Figo, *հարիմ*, figor. *զսպեմ*, Cohibeo, *զսպիմ*, co-
hibeor, &c.

ARTICVLVS VI.

De Secunda Coniugatione Verborum Actiuorum.

Indicativi modi tempus presens.

Singular. լուանամ, Lauo. լուանաս, Lauas. լուանայ,
Lauat.

Plural. լուանամք, Lauamus. լուանայք, Lauatis. լուանան,
Lauant.

Imperfectum.

Singular. լուանայի, Lauabam. լուանայիր, Lauabas.
լուանայր, Lauabat.

Plural. լուանայաք, Lauabamus. լուանայեք, Lauabatis.
լուանայեն, Lauabant.

Perfectum.

Singular. լուացի, Laui. լուացիր, Lauisti. լուաց, Lauit.

Plural. լուացաք, Lauimus. լուացեք, Lauistis. լուացեն,
Lauerunt.

Paulò plus perfectum.

Singular. լուացեալիս, Iam laui. լուացեալես, Iam laui-
sti. լուացեալէ, Iam lauit.

Plural. լուացեալեմք, Iam lauimus. լուացեալէք, Iam
lauistis. լուացեալեն, Iam lauerunt.

Plusquam perfectum.

Singular. լուացեալէի, Laueram. լուացեալէիր, Laueras.
լուացեալէր, Lauerat.

Plural. լուացեալէաք, Laueramus. լուացեալէիք, La-
ueratis. լուացեալէին, Lauerant.

Futurum.

Singular. լուացից, Lauabo. լուացես, Lauabis. լուացէ,
Lauabit.

Plural. լուացուք, Lauabimus. լուացէք, Lauabitis.
լուացեն, Lauabunt.

IMPERATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singular. լուա, Laua. մի՛ լուանայր, vel մի՛ լուանայցես,
Ne laues: լուանայցէ, Lauet. մի՛ լուանայցէ, Ne lauet.

Plur. լուացէք, Lauate. մի՛ լուանայք, vel մի՛ լուանայցէք,
Ne lauetis. լուանայցեն, Lauent. մի՛ լուանայցեն, Ne lauent.

Futurum.

Singular. լուացիր, vel լուացես, Lauabis. մի՛ լուանայցես,
Ne laues. լուացէ, Lauabit. մի՛ լուանայցէ, Ne lauet.

Plural. լուացուք, Lauemus. մի՛ լուանայցենք, Ne laue-
mus. լուացիք, vel լուացէք, Lauabitis. մի՛ լուանայցէք,
Ne lauetis. լուացեն, Lauabunt. մի՛ լուանայցեն, Ne lauent.

*OPTATIVI MODI TEMPVS PRAESENS
ET FUTVRVM.*

Singular. Երանի թէ լուանայցեմ, Vtinam lauem. լուա-
նայցես, Laues. լուանայցէ, Lauet.

Plural. Երանի թէ լուանայցենք, Vtinam lauemus. լուա-
նայցէք, Lauetis. լուանայցեն, Lauent.

Imperfectum.

Singular. Երանի թէ լուանայցէի, Vtinam lauarem. լուա-
նայցէիր, Lauares. լուանայցէր, Lauaret.

Plural, Երանի թէ լուանայցէաք, Vtinam lauaremus.

լուան

լուանայցեք, Lauaretis. Լուանայցեն, Lauarent.

Perfectum & paulò plus perfectum.

Singul. Երանի՞ծ է լուացեալիցեմ, Vtinam lauerim. Լուացեալիցես, Laueris. Լուացեալիցէ, Lauerit.

Plural. Երանի՞ծ է լուացեալիցեմք, Vtinam lauerimus. Լուացեալիցեք, Laueritis. Լուացեալիցեն, Lauerint.

Plusquam perfectum.

Singul. Երանի՞ծ է լուացեալիցէի, Vtinam lauisssem. Լուացեալիցէի, Lauisses. Լուացեալիցէր, Lauisset.

Plural. Երանի՞ծ է լուացեալիցէալ, Vtinam lauisssemus. Լուացեալիցէք, Lauissetis. Լուացեալիցեն, Lauissent.

SVBIVNCTIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. Ե՞ծ է լուանայցեմ, Si lauem. Լուանայցես, Laues. Լուանայցէ, Lauet.

Plural. Ե՞ծ է լուանայցեմք, Si lauemus. Լուանայցեք, Lauetis. Լուանայցեն, Lauent.

Imperfectum.

Singular. Ե՛ն է լուանայցէի, Si lauarem. Լուանայցէի, Lauares. Լուանայցէր, Lauaret.

Plural. Ե՛ն է լուանայցէալ, Si lauaremus. Լուանայցէք, Lauaretis. Լուանայցեն, Lauarent.

Perfectum & paulò plus perfectum.

Singul. Ե՞ծ է լուացեալիցեմ, Si lauauerim. Լուացեալիցես, Lauaueris. Լուացեալիցէ, Lauauerit.

Plural. Ե՞ծ է լուացեալիցեմք, Si lauauerimus. Լուացեալիցեք, Lauaueritis. Լուացեալիցեն, Lauauerint.

Plusquam perfectum,

Singul. Եթէ լուացեալիցէի, Si lauisssem. լուացեալիցէիւ,
Lauisses. լուացեալիցէր, Lauisset.

Plural. Եթէ լուացեալք եղեաք, Si lauisssemus. լուացեալք
եղէիք, Lauissetis. լուացեալք եղէնք, Lauissent.

Futurum

Singul. Եթէ լուացեալեղէց, Si lauero. լուացեալեղիցիս,
Laueris. լուացեալեղիցի, Lauerit.

Plural. Եթէ լուացեալք եղիցուք, Si lauerimus. լուացեալք
եղիցիք, Laueritis. լուացեալք եղիցենք, lauerint.

INFINITIVI MODI TEMPVS PRAESENS

Լուանալ, Lauare.

Perfectum.

Լուացեալ գոլ, Lauisse.

Futurum.

Լուանալոց գոլ, Lauaturum esse.

Participium praesens.

Լուացող, Lauans. լուացողի, Lauantis.

Perfectum.

Լուացեալ, Qui lauit. լուացելոյ, Eius qui lauit.

Futurum.

Լուանալոց, Lauaturus.

Gerundia.

Լուանալոց, Lauandi. Իլուանալ, Lauandum. լուանալով,
Lauando. ըն լուանալն, Nel lauare, &c.

PASSIVUM eiusdem Coniugationis.

Indicativi modi tempus praesens.

Singul. լուանիմ, Lauor. լուանիս, Lauoris. լուանի,
Lauetur.

Plural. լուանիմք, Lauamur. լուանիք, Lauamini. լուանիս,
Lauantur.

Imperfectum.

Singul. լուանեի, Lauabar. լուանեիր, Lauabaris. լուանեիր,
Lauabatur.

Plural. լուանեաք, Lauabamur. լուանեիք, Lauabamini. լուանեիս,
Lauabantur.

Perfectum,

Singular, լուացայ, Lotus sum. լուացար, Lotus es. լուացաւ,
Lotus est.

Plural. լուացաք, Loti sumus. լուացայք, Loti estis. լուացան,
Loti sunt.

Paulo plus perfectum.

Singular. լուանեցալիմ, Iam lotus sum. լուանեցալիս,
Iam lotus es. լուանեցալիք, Iam lotus est.

Plural. լուանեցալեմք, Iam loti sumus. լուանեցալեք,
Iam loti estis. լուանեցալեան, Iam loti sunt.

Plusquam perfectum:

Singul. լուանեցալեի, Lotus eram. լուանեցալեիր, Lotus eras.
լուանեցալեիր, Lotus erat.

Plural. լուանեցալեաք, Loti eramus. լուանեցալեեք,
Loti eratis. լուանեցալեանք, Loti erant.

Futurum.

Singul. լուացայց, Lauabor. լուացիս, Lauaberis. լուացի, Lauabitur.

Plural. լուանիցուք, Lauabimur. լուացիք, Lauabimini. լուացին, Lauabuntur.

IMPERATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. լուացի, Lauare. մի՛ լուանի, vel մի՛ լուանիցիս, Ne laueris. լուանիցի, Lauetur. մի՛ լուանիցի, Ne lauetur.

Plural. լուացարուք, Lauamini. մի՛ լուանիք, vel մի՛ լուանիցեք, Ne lauemini. լուանիցին, Lauentur. մի՛ լուանիցին, Ne lauentur.

Futurum.

Singular. լուանիցի, vel լուացիս, Lauaberis. մի՛ լուանիցի, Ne laueris.

Plural. լուանիցուք, Lauemur. մի՛ լուանիցիք, ne lauemur. լուանիցեք, vel լուացիք, lauabimini. մի՛ լուանիցեք, ne lauemini. լուացին, lauabuntur. մի՛ լուանիցին, ne lauentur.

OPTATIVI MODI TEMPVS PRAESENS
ET FUTVRVM.

Singul. Երանի՞մք լուանիցիմ, Vtinam lauer. լուանիցիս, laueris. լուանիցի, lauetur.

Plural. Երանի՞մք լուանիցիք, Vtinam lauemur. լուանիցեք, lauemini. լուանիցին, lauentur.

Imper-

Imperfectum.

Singul. ԵրանիԹէ լուանցէի, vtinam lauarer. լուանցէի,
Lauareris. լուանցէր, Lauaretur.

Plural. ԵրանիԹէ լուանցեալք, vtinam lauaremur. լուանցեալք, Lauaremini. լուանցէն, Lauarentur.

Perfectum & paulo plus perfectum.

Singul. ԵրանիԹէ լուանցեալիցեմ, Vtinam lotus sis. լուանցեալիցես, lotus sis. լուանցեալիցէ, lotus sit.

Plural. ԵրանիԹէ լուանցեալք իցեմք, Vtinam loti simus. լուանցեալք իցէք, loti sitis. լուանցեալք իցեն, loti sint.

Plusquam perfectum.

Singul. ԵրանիԹէ լուանցեալիցէի, Vtinam lotus essem. լուանցեալիցէիր, lotus esses. լուանցեալիցէր, lotus esset.

Plural. ԵրանիԹէ լուանցեալք իցեաք, Vtinam loti essemus. լուանցեալք իցէիք, loti essetis. լուանցեալք իցէն, loti essent.

SVBIVNCTIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. ԷԹէ լուանցիմ, Si lauer. լուանցիս, Lauaris. լուանցի, lauetur.

Plural. ԷԹէ լուանցինք, Si lauemur. լուանցիք, Lauemini. լուանցին, lauentur.

Imperfectum.

Singul. ԷԹէ լուանցէի, Si lauarer. լուանցէիր, Lauareris. լուանցէր, Lauaretur.

Plu.

Plural. Եթէ լուանիցեալք, Si lauaremur . լուանիցէիք , la-
uaremini . լուանիցէին , lauarentur .

Perfectum & paulò plus perfectum .

Singul. Եթէ լուանեցեալիցեմ , Si lotus sim . լուանեցեալ
իցես , Si lotus sis . լուանեցեալիցէ , lotus sit .

Plural. Եթէ լուանեցեալք իցեմք , Si loti simus . լուանե-
ցեալք իցէք , loti sitis . լուանեցեալք իցեն , loti sint .

Plusquam perfectum .

Singul. Եթէ լուանեցեալիցէի , Si lotus essem . լուանեցեալ
իցէիր , lotus esses . լուանեցեալիցէր , lotus esset .

Plural. Եթէ լուանեցեալք իցեմք , Si loti essemus . լուա-
նեցեալք իցէիք , loti essetis . լուանեցեալք իցէին , loti essent .

Futurum .

Singul. Եթէ լուանեցեալ եղեղ , vel լինիցիմ , Si lotus ero .
լուանեցեալեղիցիս , vel լինիցիս , lotus eris . լուանեցեալեղի-
ցի , vel լինիցի , lotus erit .

Plural. Եթէ լուանեցեալք եղիցուք , vel լիցուք , Si loti eri-
mus . լուանեցեալք եղիցիք , vel լիցիք , loti eritis . լուանեցեալք
եղիցին , vel լիցին , loti erint .

INFINITIVI MODI TEMPVS PRAESENS .

Լուանիլ , lauari .

Per-

Perfectum.

Լուանցեալ գոլ, lotum esse.

Futurum.

Լուանալի գոլ, lauandum esse.

Participium praesens.

Լուանող, qui lauatur. Լուանողի, eius qui lauatur.

Perfectum.

Լուանցեալ, lotus. Լուանցելոյ, loti.

Futurum.

Լուանալի, lauandus. Լուանալոյ, lauandi.

Gerundia.

Լուանիլոյ, diesser lauato, vel per esser lauato.

Իլուանիլ, ad esser lauato. Լուանիլոլ, essendo lauato.

Ելուանիլ, in esser lauato. &c.

Ad hanc Coniugationem expectant cuncta verba actiua terminata in շմ, simul cum passiuus, vt Բանամ, aperio. Բանիմ, aperior. Բացի, aperui. Բացայ, apertus sum. Բացեալեմ, iam aperui. Բանցեալեմ, iam apertus sum. Թանամ, madesacio. Թանիմ, madesacior. Թացի, madeseci, Թացայ, madesactus sum. Թացեալեմ, iam madeseci. Թանցեալեմ, iam madesactus sum, Բառնամ, tollo. Բառնիմ, tollor. Բարձի, sustuli. Բարձայ, sublatus sum. Բարձեալեմ, iam sustuli. Բառնցեալեմ, iam sublatus sum. Դրսամ, capto. որսանիմ, captor. որսացի, captaui, որսացայ, captatus sum. որսացեալեմ, iam captaui. որսանցեալեմ, iam captatus sum, շշամ, molo. աղանիմ, molor. աղացի, molui, աղացայ, molitus sum աղացեալեմ, iam molui. աղանցեալեմ, iam molitus sum. Դղբամ, ploro. ողբանիմ, ploror. ողբացի, plo.

ploravi. *ողբացայ*, ploratus sum *ողբացեալեմ*, iam ploravi. *ողբանեցեալեմ*, iam ploratus sum. *Հաւատամ*, Credo. *Հաւատանիմ*, credor. *Հաւատացի*, credidi. *Հաւատացայ*, creditus sum. *Հաւատացեալեմ*, iam credidi. *Հաւատանեցեալեմ*, iam creditus sum, &c.

Sed sciendum est primò, quædam verba huius Coniugationis in præterito perfecto, & in futuro discedere ab regula communi, vt *իմանամ*, Intelligo. *իմանիմ*, intelligor. *իմացայ*, intellexi, *իմանեցայ*, intellectus sum. *իմացայց*, intelligam. *իմանեցայց*, intelligar. *Ատանամ*, Possideo. *ստանիմ*, possideor. *ստացայ*, possedi. *ստանեցայ*, possessus sum. *ստացայց*, possidebo. *ստանեցայց*, possidebor. *խոստանամ*, Promitto. *խոստանիմ*, promittor. *խոստացայ*, promisi. *խոստանեցայ*, promissus sum. *խոստացայց*, promittam. *խոստանեցայց*, promittar. *Ուրանամ*, Nego, *ուրանիմ*, negor. *ուրացայ*, negavi. *ուրանեցայ*, negatus sum, *ուրացայց* negabo. *ուրանեցայց*, negabor. *Դլանամ*, denego. *զլանիմ*, denegor. *զլացայ*, denegaui. *զլանեցայ*, Denegatus sum. *զլացայց*, denegabo. *զլանեցայց*, denegabor. *Անդեկանամ*, Suscitor. *անդեկանիմ*, տեղեկացայ, *տեղեկանեցայ*, տեղեկացայց, *տեղեկանեցայց*. *Գողանամ*, Furor. *գողանիմ*, գողացայ; *գողանեցայ*, գողացայց, *գողանեցայց*. *Վռանամ*, Obliscor, *մռանիմ*, մռացայ, *մռանեցայ*, մռացայց, *մռանեցայց*. *Տղանամ*, Concipio. *յղանիմ*, յղացայ, *յղանեցայ*, յղացայց, *յղանեցայց*, &c.

Sciendum est secundò, duo hæc verba *լամ*, Fleo & *տամ*, Do, cum sint anomala huius Coniugationis, in multis declinant ab regula communi vt *լամ*, Fleo. *լալիմ*, fleor. *լացի*, fleui. *լացայ*, fletus sum. *լացեալեմ*, iam fleui. *լալեցեալեմ*, iam

iam

iam fletus sum. լայեց, flebo. լացայց, flebor. Լիամ, Dor.
տուեմ, dor. Ետու, dedi. տուայ, datus sum. տուեալեմ, iam
dedi. տուեցեալեմ, iam datus sum. տայ, dabo. տուայց,
dabor. &c.

ARTICVLVS VII.

De Tertia Coniugatione Verborum Activorum.

Indicativi modi tempus praesens.

Singul. Էտու, Impleo. Էտուս, Imples. Էտու, Implet.

Plural. Էտուք, Implemus. Էտուք, Impletis. Էտուք, Implent.

Imperfectum.

Singular. Էտուի, Implebam. Էտուի, Implebas. Էտուի,
Implebat.

Plural. Էտուք, Implebamus. Էտուք, Implebatis. Էտուք,
Implebant.

Perfectum.

Singular. Էցի, Impleui. Էցի, Impleuisti. Էցի, Impleuit.

Plural. Էցուք, Impleuimus. Էցիք, impleuistis. Էցին, im-
pleuerunt.

Paulò plus perfectum.

Singular. Էցեալեմ, iam impleui. Էցեալես, iam implesti.
Էցեալի, iam impleuit.

Plur. Էցեալեմք, iam impleuimus. Էցեալեք, iam imple-
uistis. Էցեալեք, iam impleuerunt.

Plusquam perfectum.

Singul. Էցեալեի, impleueram. Էցեալեի, impleue-

ras. լեալէր, Impleuerat.

Plural. լեալէաք, Impleueramus. լեալէեք, Impleue-

ratis. լեալէին, Impleuerant.

Futurum.

Singul. լից, Implebo լցես, Implebis. լցի, Implebit.

Plural. լցուք, implebimus, լցեք, implebitis. լցեն, implebunt.

IMPERATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singular. լից, imple. մի՛ չուր, vel մի՛ չուցու, Ne impleas. չուցու, impleat. մի՛ չուցու, ne impleat.

Plural. լցեք, implete. մի՛ չուք, vel մի՛ չուցուք, ne impleatis. չուցուն, impleant. մի՛ չուցուն, ne impleant.

Futurum.

Singul. լցնի, vel լցես, Implebis. մի՛ չուցու, Ne impleas. լցի, Implebit. մի՛ չուցու, ne impleat.

Plural. լցուք, Impleamus. մի՛ չուցուք, ne impleamus. լցեք, vel լցեք, Implebitis. մի՛ չուցուք, ne impleatis. լցեն, Implebunt. մի՛ չուցուն, ne impleant.

OPTATIVI MODI TEMPVS PRAESENS ET FUTVRVM.

Singul. Երանի Թէ չուցում, Vtinam impleam. չուցու, Impleas, չուցու, Impleat.

Plural. Երանի Թէ չուցուք, Vtinam impleamus. չուցուք, Impleatis. չուցուն, Impleant.

Imper.

Imperfectum.

Singular. *Երանի թէ չիցէի*, Vtinam implem. *Չիցէիր*, Impleres. *Չիցէր*, Impleret.

Plural. *Երանի թէ չիցէաք*, Vtinam implem. *Չիցէիք*, Impleretis. *Չիցէին*, Implere.

Perfectum & paulò plus perfectum.

Singular. *Երանի թէ լցեալիցեմ*, Vtinam impleuerim. *Լցեալիցես*, Impleueris. *Լցեալիցէ*, Impleuerit.

Plural. *Երանի թէ լցեալք իցեմք*, Vtinam impleuerimus. *Լցեալք իցէք*, Impleueritis. *Լցեալք իցեն*, Impleuerint.

Plusquam perfectum.

Singular. *Երանի թէ լցեալիցէի*, Vtinam impleuisssem. *Լցեալիցէիր*, Impleuisses, *Լցեալիցէր*, Impleuisset.

Plural. *Երանի թէ լցեալք իցեաք*, Vtinam impleuisssemus. *Լցեալք իցէիք*, Impleuissetis. *Լցեալք իցէին*, Impleuissent.

SVBIVNCTIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singular. *Եթէ չսուցու մ*, Si impleam. *Չսուցուս*, Impleas. *Չսուցու*, Impleat.

Plural. *Եթէ չսուցուեմք*, Si impleamus, *Չսուցուք*, Impleatis. *Չսուցուն*, Impleant.

Imperfectum.

Singular. *Եթէ չիցէի*, Si implem. *Չիցէիր*, Impleres. *Չիցէր*, Impleret.

Plural. *Եթէ չիցէաք*, Si implem. *Չիցէիք*, Implere. *Չիցէին*, Implere.

Perfectum & paulò plus perfectum.

Singul. *Եթէ լրեալիցեմ, Si impleuerim. լրեալիցես, Impleueris. լրեալիցէ, Impleuerit.*
 Plural. *Եթէ լրեալք եցեմք, Si impleuerimus. լրեալք եցէք, Impleueritis. լրեալք եցեն, Impleuerint.*

Plusquam perfectum.

Singul. *Եթէ լրեալիցէի, Si impleuisssem. լրեալիցէիր, Impleuisses. լրեալիցէր, Impleuisset.*
 Plural. *Եթէ լրեալք եցէաք, Si impleuisssemus. լրեալք եցէիք, Impleuissetis. լրեալք եցէին, Impleuissent.*

Futurum.

Singular. *Եթէ լրեալեղէց, Si impleuero. լրեալեղիցիս, Impleueris. լրեալեղիցի, Impleuerit.*
 Plural. *Եթէ լրեալեղեցուք, Si impleuerimus. լրեալք եղիցիք, Impleueritis, լրեալք եղիցին, Impleuerint.*

Infinitivi modi tempus praesens,

Լիւր, Implere.

Perfectum, &c.

Լցեալ գոլ, Impleuisse.

Futurum.

Լնլոց գոլ, Impleturum esse.

Participium praesens.

Լցող, Implens. Լցողի, Implentis.

Perfectum .

Լցեալ, Qui impleuit . Լցելոյ, Eius qui impleuit .

Futurum .

Լցւոյ, Impleturus .

Gerundia .

Լցլոյ, Implendi . Իլցուլ, Implendum . Լցլով, Implendo .

ըն լցուլն , nell empire .

PASSIVVM EIVSDEM CONIVGATIONIS .

Indicativi modi tempus praesens .

Singul. Լսանիմ, Impleor . Լսանիս , Impleris . Լսանի, Impletur .

Plural. Լսանիմք , Implemur . Լսանիք , Implemini . Լսանիս, Implentur .

Imperfectum .

Singul. Լսանէի, Implebar . Լսանէիր , Implebaris . Լսանիւր, Implebatur .

Plural. Լսանեաք , Implebamur . Լսանէիք , Implebami-
ni . Լսանէին , implebantur .

Perfectum .

Singul. Լցայ , Impletus sum . Լցար , Impletus es . Լցաւ , impletus est .

Plural. Լսանեցաք , Impleti sumus . Լցայք , Impleti estis . Լցան , impleti sunt .

Paulò plus perfectum .

Singul. Լսանեցեալեմ , Iam impletus sum . Լսանեցեալես , Iam impletus es . Լսանեցեալէ , Iam impletus est .

Plu-

Plural. Հանեցեալքեմք, Iam impleti sumus. Հանեցեալք
էք, Iam impleti estis. Հանեցեալքն, Iam impleri sunt .

Plusquam perfectum .

Singul. Հանեցեալի, Impletus eram . Հանեցեալիք ,
Impletus eras . Հանեցեալեր, Impletus erat .

Plural. Հանեցեալքեաք, Impleti eramus. Հանեցեալքեիք,
Impleti eratis Հանեցեալքէն, Impleti erant .

Futurum .

Singul. Եայց, Implebor . Եցիս, Impleberis . Եցի, Im-
plebitur .

Plural. Հանիցուք, Implebimur . Եցիք, Implebimini ,
Եցին, Implebuntur .

Imperatiui modi tempus praesens .

Singul. Եցի, Implere . Մի՛ Հանիք, vel Մի՛ Հանիցիս,
Ne implearis. Հանիցի, Impleatur. Մի՛ Հանիցի, Ne impleatur.

Plur. Եալուք, Implemini Մի՛ Հանիք, vel Մի՛ Հանիցիք,
Ne impleamini. Հանիցին, Impleantur Մի՛ Հանիցին, Ne im-
pleantur

Futurum .

Singul. Հանիցիք, vel Եցիս, Impleberis . Մի՛ Հանիցիս,
Ne implearis . Եցի, Implebitur . Մի՛ Հանիցի, Ne impleatur.

Plural. Հանիցուք, Impleamur . Մի՛ Հանիցիք, Ne im-
pleamur . Հանիցիք, vel Եցիք, Implebimini . Մի՛ Հանիցիք,
Ne impleamini . Եցին, Implebuntur . Մի՛ Հանիցին, Ne im-
pleantur .

OPTATIVI MODI TEMPVS PRAESENS
ET FUTVRVM.

Singul. Երանի Թէ չաննիցիմ, Vtinam implear. չաննիցիս, Implearis. չաննիցի, Impleatur.

Plural. Երանի Թէ չաննիցիմք, Vtinam impleamur. չաննիցիք, Impleamini. չաննիցին, Impleantur.

Imperfectum.

Singul. Երանի Թէ չաննիցէի, Vtinam implerer. չաննիցէիր, Implereris. չաննիցէիր, Impleretur.

Plural. Երանի Թէ չաննիցէաք, Vtinam impleremur. չաննիցէք, Implere mini. չաննիցէին, Implarentur.

Perfectum & paulò plus perfectum.

Singular. Երանի Թէ չաննեցեալիցեմ, vtinam impletus sim. չաննեցեալիցես, impletus sis. չաննեցեալիցէ, impletus sit.

Plural. Երանի Թէ չաննեցեալիցեմք, vtinam impleti simus. չաննեցեալիցէք, Impleti sitis. չաննեցեալիցեն, impleti sint.

Plusquam perfectum.

Singular. Երանի Թէ չաննեցեալիցէի, Vtinam impletus essem. չաննեցեալիցէիր, impletus esses. չաննեցեալիցէր, impletus esset.

Plural. Երանի Թէ չաննեցեալիցէաք, vtinam impleti essemus. չաննեցեալիցէք, impleti essetis. չաննեցեալիցէին, impleti essent.

SVBIVNCTIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singular. Եթէ չաանիցիմ, Si implear չաանիցիս, Implearis.
 չաանիցի, Impleatur.

Plural. Եթէ չաանիցիմք, Si impleamur. չաանիցիք, Implea-
 mini. չաանիցին, Impleantur.

Imperfectum.

Singul. Եթէ չաանիցեի, Si implerer. չաանիցեիր, Imple-
 reris, չաանիցեր, Impleretur.

Plural. Եթէ չաանիցեալք, Si impleremur. չաանիցեիք, Im-
 pleremini. չաանիցեին, Implerebantur.

Perfectum & paulò plus perfectum.

Singul. Եթէ չաանեցեալիցեիմ, Si impletus sim. չաանեցեալ
 իցես, Impletus sis չաանեցեալիցե, Impletus sit.

Plural. Եթէ չաանեցեալք իցեմք, Si impleti simus. չաանե-
 ցեալք իցեք, Impleti sitis չաանեցեալք իցեն, Impleti sint.

Plusquam perfectum.

Singul. Եթէ չաանեցեալիցեի, Si impletus essem. չաանե-
 ցեալիցեիր, Impletus esses. չաանեցեալիցեր, Impletus esset.

Plural. Եթէ չաանեցեալք իցեալք, Si impleti essemus. չա-
 անեցեալք իցեիք, Impleti essetis. չաանեցեալք իցեին, Impleti
 essent.

Futurum.

Singul. Եթէ չաանեցեալ եղեց, vel լիցիմ, Si impletus ero.

չա-

Հանեցաւ լինիս, vel լինիս, Impletus eris. Հանեցաւ լինիցի, vel լինիցի, Impletus erit.

Plural. Եթէ Հանեցաւք լինցուք, vel լինցուք, Si Impleti erimus. Հանեցաւք լինցիք, vel լինցիք, Impleti eritis. Հանեցաւք լինցին, vel լինցին, Impleti erint.

INFINITIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Հանիլ, Impleri.

Perfectum.

Հանեցաւ գոլ, Impletum esse.

Futurum.

Հանալի գոլ, Implendum esse.

Participium praesens.

Հանող, qui Impletur. Հանողի, eius qui Impletur.

Perfectum.

Հանեցաւ, Impletus. Հանեցելոյ, Impleti.

Futurum.

Հանելի, Implendus. Հանելու, Implendi.

Gerundia.

Հանիլոյ. di esser empito, 'ի Հանիլ, ad esser empito. vel per esser empito. Հանիլով, essendo empito. 'Ըն Հանիլն, in esser empito.

Ad hanc Coniugationem expectant omnia verba actiua finita in ում, simul cum passiuis, vt հեղում, Fundo. հեղանիմ, Fundor. զեղում, Profundo. զեղանիմ, Profundor. Թողում, Dimitto. Թողանիմ, Dimittor. Ընկենում, Iacio. Ընկենանիմ, Iacior. Ընկում, Voro. Ընկանիմ, Voror. Կախում,

Capio . *կալանիմ*, Capior . *ընթեռնում*, Legor . *ընթեռնալիմ*, Legor . *զգեսում*, Vestio . *զգեսանիմ*, Vestior . *արգելում*, Impedio . *արգելանիմ*, Impedior . *առնում*, Accipio . *առնանիմ*, Accipior , &c.

Excipiuntur tamen *կալում*, *ընթեռնում*, & *զգեսում*, quæ in præterito perfecto terminantur in *այ*, vt *կալայ* , Cepi . *կալանեցայ*, Captus sum . *ընթեռցայ* , Legi . *ընթեռնանեցայ*, Lectus sum . *զգեցայ* , Vestiui . *զգեսանեցայ* , Vestitus sum .

Sciendum est igitur has tres Coniugationes non solum complecti verba Actiua & Passiua , sed alia omnia genera verborum : nam cuncta verba desinentia in *ւմ*, siuè sint Actiua, siuè Neutra actiua terminationis, siuè Neutra mixta terminationis, siuè Impersonalia , siuè Anomala subiacent primæ Coniugationi . Et cuncta verba desinentia in *ամ*, siuè ea sint Actiua , siuè Neutra actiua terminationis , siuè Neutra mixta terminationis, siuè Impersonalia , siuè Anomala subiacent secundæ Coniugationi . Similiter cuncta verba terminata in *ում*, tum Actiua, tum Neutra, tum Impersonalia , tum etiam Anomala subiacent tertiæ Coniugationi ,

Deponentia verò ; & Communia , quæ semper desinunt in *իմ*, coniungantur vt Passiua , & licet quædam ex ijs in Imperatiuo finiantur in *եաց*, vt *բնակիմ* , Habito . *բնակեաց*, Habita . *ողորմիմ*, Misereor . *ողորմեաց*, Miserere *խորհիմ* Meditor . *խորհեաց* , Meditare , *հաճիմ*, Placeo , *հաճեաց* , Place . Tamen non ideo excluduntur à tenore Passiuorum . At vt res melius capiatur , pro singulis generibus scribemus aliquod exemplum .

ARTICVLVS VIII.

De exemplo Verborum, *չէզոքականաց ներգործականից;*
id est Neutorum actiuae terminationis pertinen-
tium ad primam Coniugationem.

Indicativi modi tempus praesens.

Singul. *ննջեմ*, Dormio. *ննջես*, Dormis. *ննջի*, Dormit;
Plur. *ննջեմք*, Dormimus. *ննջեք*, Dormitis. *ննջեն*, Dor-
miunt.

Imperfectum.

Singul. *ննջէի*, Dormiebam. *ննջէիր*, Dormiebas. *ննջէր*,
Dormiebat.

Plur. *ննջեաք*, Dormiebamus. *ննջէիք*, Dormiebatis.
ննջէին, Dormiebant.

Perfectum.

Singul. *ննջեցի*, Dormiui. *ննջեցիր*, Dormisti. *ննջեաց*,
Dormiuit.

Plur. *ննջեցաք*, Dormiuiimus. *ննջեցիք*, Dormistis. *ննջե-
ցին*, Dormierunt.

Paulò plus perfectum.

Singul. *ննջեալեմ*, Iam dormiui. *ննջեալիր*, Iam dormi-
sti. *ննջեալէ*, Iam dormiuit.

Plur. *ննջեալեմք*, Iam dormiuiimus. *ննջեալէք*, Iam
dormistis. *ննջեալեն*, Iam dormierunt.

Plusquam perfectum.

Singul. *ննջեալի*, Dormiueram. *ննջեալիր*, Dormiue-
ras. *ննջեալր*, Dormiuerat.

Plur. *ննջեալեաք*, Dormiueramus. *ննջեալէիք*, Dor-

Futurum .

Singul. անջեցից , Dormiam , անջեսցես , Dormies , անջեսցե , Dormiet .

Plur. անջեսցուք , Dormiemus , անջեսցեք , Dormietis , անջեսցեն , Dormient .

Imperativi modi tempus praesens .

Singul. անջեա՛ , Dormi . մի անջեր , vel մի՛ անջիցես , Ne dormias . անջիցե , Dormiat . մի՛ անջիցե , Ne dormiat .

Plur. անջեցե՛ք , Dormite . մի՛ անջեք , vel մի՛ անջիցեք , Ne dormiatis , անջիցեն , Dormiant . մի՛ անջիցեն , ne Dormiant .

Futurum .

Singul. անջեսցի՛ր , vel անջեսցես , Dormies . մի՛ անջիցես , Ne dormias . անջեսցե , Dormiet . մի՛ անջիցե , ne Dormiat .

Plur. անջեսցու՛ք , Dormiamus . մի՛ անջիցեմք , Ne dormiamus . անջեսցիք , vel անջեսցեք , Dormietis . մի՛ անջիցեք , Ne dormiatis . անջեսցեն , Dormient . մի՛ անջիցեն , Ne dormiant .

*OPTATIVI MODI TEMPVS PRAESENS
ET FUTVRVM .*

Singul. էբա՛նի եւ անջիցեմ , Vtinam dormiam . անջիցես , Dormias . անջիցե , Dormiat .

Plur. էբա՛նի եւ անջիցեմք , Vtinam dormiamus . անջիցեք , Dormiatis . անջիցեն , Dormiant .

Imperfectum.

Singul. Երանի Թէ ննջիցէի, Vtinam dormirem. ննջիցէիր,
Dormires. ննջիցէր, Dormiret.

Plur. Երանի Թէ ննջիցէաք, Vtinam dormiremus. ննջի
ցէիք, Dormiretis. ննջիցէին, Dormirent.

Perfectum & paulò plus perfectum.

Singul. Երանի Թէ ննջեալիցես, Vtinam dormierim.
ննջեալիցես, Dormieris. ննջեալիցէ, Dormierit.

Plur. Երանի Թէ ննջեալք իցէմք, Vtinam dormierimus.
ննջեալք իցէիք, Dormieritis. ննջեալք իցէն, Dormierint.

Plusquam perfectum.

Singul. Երանի Թէ ննջեալիցէի, Vtinam dormiuissem.
ննջեալիցէիր, Dormiuisstes. ննջեալիցէր, Dormiuisset.

Plur. Երանի Թէ ննջեալք իցէաք, Vtinam dormiuissemus.
ննջեալք իցէիք, Dormiuissetis. ննջեալք իցէին, DormiuisSENT.

*Subiunctivum idem est ac Optativum, excepto futuro
tempore.*

Futurum Subiunctivi.

Singul. Եթէ ննջեալեղէց, Si dormiero. ննջեալեղիցիս,
Dormieris. ննջեալեղիցի, Dormierit.

Plur. Եթէ ննջեալք Լղիցուք, Si dormierimus. ննջեալք
Լղիցիք Dormieritis. ննջեալք Լղիցին, Dormierint.

INFINITIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Դնջել, Dormire.

Perfectum.

Դնջեալ գոլ, Dormiuisse.

Futurum.

Դնջելոց գոլ, Dormitutum esse.

Participium praesens.

Դնջող, Dormiens. Դնջողի, Dormientis.

Perfectum.

Դնջեալ, Dormitus. Դնջելոյ, Dormiti.

Futurum.

Դնջելոց, Dormiturus.

Gerundia.

Դնջելոյ, Dormiendi. Ի Դնջել, Dormiendum. Դնջելով,
Dormiendo.

Դն Դնջելն, Nel dormire, vel Cùm dormiret.

Ad hoc exemplum reuocantur omnia verba neutra finita in Էմ, vt Դնրհեմ, Sopor. Դնրհեցի, Sopiui. աղաղակեմ, Clamo. աղաղակեցի, Clamaui. աղօթեմ, Oro. աղօթեցի, Oraui. չուեմ, Migro. չուեցի, Migraui. մտանեմ, Intro. մտի, Intraui. ելանեմ, Egredior. ելի, Egressus sum. գոջեմ, Perclamo. գոջեցի, Perclamaui. ձեպեմ, Propero. ձեպեցի, Properaui. հեծեմ, Gemo. հեծեցի, Gemui. Իջանեմ, Descendo. Իջի, Descendi. գիմեմ, Tendo. գիմեցի, Tetendi. հառաջեմ, Suspiro. հառաջեցի, Suspiraui. խուսափեմ, Latito. խուսափեցի, Latitaui. սպրդեմ, Irrumpo. սպրդեցի, Irrupi. ձեմեմ, Deambulo. ձեմեցի, Deambulaui. տեծտեմ, Febricito. տեծտեցի, Febricitaui. Լեմ,

Taceo . լռեցի , Tacui . միզեմ , Mingo . միզեցի , Minxi . ճայ
թեմ , Crepo . ճայթեցի , Crepui . &c .

ARTICVLVS IX.

De exemplo verborum . Հէզոքանանաց ըստ միջանկարկից ,
id est Neutorum mixtæ terminationis pertinen-
tium ad primam Coniugationem .

Indicativi modi tempus praesens .

Singul. յառնեմ , Surgo . յառնես , Surgis . յառնէ , Surgit .
Plur. յառնեմք , Surgimus . յառնէք , Surgitis . յառնեն ,
Surgunt .

Imperfectum .

Singul. յառնէի , Surgebam . &c. vt Աիրէի .

Perfectum .

Singul. յարեայ , Surrexi . յարեար , Surrexisti . յարեաւ ,
Surrexit .

Plur. յարեաք , Surreximus . յարեայք , Surrexistis . յա
րեան , Surrexerunt .

Paulò plus perfectum .

Singul. յարեալեմ , Iam surrexi , &c. vt սիրեալեմ .

Plusquam perfectum :

Singul. յարեալէի , Surrexeram , &c. vt սիրեալէի .

Futurum .

Singul. յարեայց , Surgam . յարեցես , Surges . յարեցէ ,
Surget .

Plur. յարեցուք , Surgemus . յարեց'ք , Surgetis . յարեցեն ,
Surgent .

Im-

*Imperativi modi tempus praesens.*Singul. *ՀԻՅ, Surge. յառնիցէ, Surgat.*Plur. *ՀԻՅԷ, Surgite. յառնիցիս, Surgent.**Futurum.*Singul. *յարեջի՛ր, Surges. յարեջէ, Surget.*Plur. *յարեջի՛ր, Surgetis. յարեցեն, Surgent.**OPTATIVI MODI TEMPVS PRAESENS
ET FUTVRVM.*Singul. *Երանի՞մ յառնիցեմ, Vtinam surgam, &c. vt սիրեցեմ.**Imperfectum.*Singul. *Երանի՞մ յառնիցէի, Vtinam surgerem, &c. vt սիրեցէի.**Perfectum, & paulò plus perfectum.*Singul. *Երանի՞մ յարեալիցեմ, Vtinam surrexerim, &c. vt սիրեալիցեմ.**Plusquam perfectum.*Singul. *Երանի՞մ յարեալիցէի, Vtinam surrexissem, &c. vt սիրեալիցէի.**Subiunctiui futurum.*Singul. *Է՞մ յարեալ եղէց, Si surrexero, &c. vt սիրեալ եղէց.**Infinitiaa.**Տառնել, Surgere. յարեալս, Surrexisse. յառնելոց գոլ. Surrecturum esse.**Participia.**Տառնող, Surgens. յարեալ, Surrectus. յառնելոց, Surrecturus.*

Տառնելոյ, Surgendi. Ելառնել, Surgendum. յառնելով,
Surgendo, Ըն յառնելն, Cum surgeret.

Hæc Coniugatio paucissima sibi vindicat verba, eaque
ex maiori parte sunt Anomala, vt մեղանչեմ, Pecco. մեղայ.
Peccaui. վախեմ, Paueo. վախեցայ, Paui. յանցանեմ, De-
linquo. յանցեայ, Deliqui, &c. Dixi Anomala, quia in im-
peratiuo vnumquodque eorum aliter desinit, vt մեղանչեա,
Pecca. վախեանց, Paue. յանց, Delinque.

ARTICVLVS X.

De exemplo Verborum Neutorum actiuæ terminationis,
pertinentium ad secundam Coniugationem.

Indicatiui modi tempus presens.

Singul. գնամ, Eo. գնաս, Is. գնայ, It.

Plur. գնամք, Imus. գնայք, Itis. գնան, Eunt.

Imperfectum.

Singul. գնայի, Ibam. գնայիր, Ibas. գնայր, Ibat.

Plural. գնայաք, Ibamus. գնայիք, Ibatis. գնային, Ibant.

Perfectum.

Singul. գնացի, Iui. գնացիր, Iuisti. գնաց, Iuit.

Plural. գնացաք, Iuimus. գնացիք, Iistis. գնացին, Ierunt.

Paulo plus perfectum.

Singul. գնացեալեմ, Iam iui. գնացեալես, Iam iuisti.

գնացեալէ, Iam iuisti.

Plural. գնացեալք էմք, Iam iuimus. գնացեալք էք, Iam

iuistis . գնացեալք են , Iam iuerunt .

Plusquam perfectum .

Singul. գնացեալէի , Iucram . գնացեալէիր , Iucras . գնացեալեք , Iuerat .

Plural. գնացեալք էաք , Iucramus . գնացեալք էիք , Iucratis . գնացեալք էին , Iuerant .

Futurum .

Singul. գնացի , Ibo . գնացես , Ibis . գնացէ , Ibit .

Plural. գնացուք , Ibirimus . գնացէք , Ibitis . գնացեն , Ibunt .

IMPERATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. գնա՛ , I. vel մի՛ գնայցես , Ne eas . գնայցէ , Eat . մի՛ գնայցէ , Ne eat .

Plural. գնացէք , Ite , մի՛ գնաք , vel մի՛ գնայցէք , Ne eatis . գնայցեն , Eant . մի՛ գնայցեն , Ne eant .

Futurum .

Singul. գնառջիր , vel գնասցուք , Ibis . մի՛ գնայցես , Ne eas . գնասցէ , Ibit . մի՛ գնայցէ , Ne eat .

Plural. գնասցուք , Eamus . մի՛ գնայցենք , Ne eamus . գնառջիր , vel գնասցէք , Ibitis . մի՛ գնայցէք , Ne eatis . գնացեն , Ibunt . մի՛ գնացեն , Ne eant .

Optatiui modi tempus praesens , & futurum .

Singul. էրանիԹէ գնայցեմ , Vtinam eam , &c. vt լուսնայցեմ .

Imperfectum .

Singul. էրանիԹէ գնայցէի , Vtinam irem , &c. vt լուսնայցէի .

Perfectum. & paulò plus perfectum. Vixi, &c.

Singul. երանի՞ծ է գնացեալիցեմ, Vtinam iuerim, &c.
 Մտնուցեալիցեմ,

Plusquam perfectum.

Singul. երանի՞ծ է գնացեալիցէ, Vtinam iuissem, &c.
 Մտնուցեալիցէ:

Subiunctiuum idem est ac Optatiuum, excepto Futuro.

Futurum Subiunctiui.

Singul. ե՞ծ է գնացեալիչէ, Si iuero, գնացեալիչեցես, Iue-
 ris, գնացեալիչիցի, Iueris.

Plural. ե՞ծ է գնացեալիչ եղիցուց, Si iuerimus, գնացեալիչ
 եղիցից, Iueritis. գնացեալիչ եղեցես, Iuerint.

Infinitiui modi tempus praesens.

Գնալ. Ire.

Perfectum.

Գնացեալ գոլ, Iuisse.

Futurum.

Գնալոց գոլ, Iturum esse.

Participia.

Գնացող, Iens, գնացողի, Euntis, գնացեալ, Qui ijt,
 գնացելոյ, Eius qui ijt. գնալոց, Iturus.

Gerundia.

Գնալոյ, Eundi, ինքեալ, Eundum, գնալով, Eundo.
 Են գնալն, Cum iret, vel Nell'andare.

Ad hanc Coniugationem reuocantur cuncta verba Neutra
 terminata in շմ. vt մնամ, Maneo. մնացի, Mansi. գամ,
 Venio. եկի, Veni. կամ, Stet. կացի, Steti. կեամ, Vivo.

կեցի, Vixi. ցնձամ, Exulto. ցնձացի, Exultaui. խնդամ,
 Lator, խնդացի, Latus sum. փութամ, Festino, փութա-
 ցի, Festinaui. ջանամ, Coner, ջանացի, Conatus sum.
 տափամ, Concupisco, տափացի, Concupiui, ամստսամ,
 Doleo. ամստացի, Dolui. արտնջամ, Murnuro. արտնջա-
 ցի, Murnurau. որոշտամ, Oscito. որոշտացի, Oscitaui,
 փռշտամ, Sternuo. փռշտացի, Sternui. հեամ, Anhele.
 հեացի, Anheleui. հեծկլտամ, Singultio. հեծկլտացի, Sin-
 gultiui. մահամ, Flagro. մահացի, Flagraui. խաղամ, Ludo.
 խաղացի, Lusi. զղջամ, Pœniteo. զղջացի, Pœnitui, &c.

Excipiuntur tamen, դամ, եկեամ, quæ in Præterito per-
 fecto, & in alijs sequuntur verba primæ Coniugationis, sed
 de his aliàs.

ARTICVLVS XI.

De exemplo Verborum Neutorum mixtæ terminationis,
 pertinentium ad secundam Coniugationem.

Indicativi modi tempus præsens.

Singul. դայրանամ, Indignor, դայրանա, Indignaris;
 դայրանայ, Indignatur.

Plural. դայրանամք, Indignamur, դայրանայք, Indigna-
 mini, դայրանանք, Indignantur.

Imperfectum.

Singul. դայրանայի, Indignabar, &c. յեղունայի.

Perfectum.

Singul. դայրացայ, Indignatus sum, դայրացաք, Indigna-
 tus es, դայրացաւ, Indignatus est.

Plu-

Plural. զայրացաք, Indignati sumus, զայրացայք, Indignati estis, զայրացան, Indignati sunt.

Paulò plus perfectum.

Singul. զայրացեալեմ, Iam indignatus sum, &c. vt լուսեալեմ.

Plusquam perfectum.

Singul. զայրացեալէի, Indignatus eram, &c. vt լուսեալէի.

Futurum.

Singul. զայրացայց, Indignabor, զայրացիս, Indignaberis. զայրացի, Indignabitur.

Plural. զայրացուք, Indignabimur. զայրացեիք, Indignabimini, զայրացին, Indignabuntur.

IMPERATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. զայրացիւ, Indignare. զայրանայցէ, Indignetur.

Plural. զայրացէք, Indignamini. զայրանայցեն, Indignentur.

Futurum.

Singul. զայրացիցիր, Indignaberis. զայրացի, Indignabitur.

Plural. զայրացիցիք, Indignabimini. զայրացին, Indignabuntur.

OPTATIVI MODI TEMPVS PRAESENS

ET FUTVRVM.

Singul. երանէ թէ զայրանայցեմ, Vtinam indigner, &c. vt լուսանայցեմ.

Imperfectum.

Singul. երանէ թէ զայրանայցէի, Vtinam indignarer, &c. vt լուսանայցէի.

Perfectum & paulò plusquam perfectum.

Singul. Երանի Թէ զայրացեալիցեմ, Vtinam indignatus sim, &c. vt Լուացեալիցեմ.

Plusquam perfectum.

Singul. Երանի Թէ զայրացեալիցէի, Vtinam indignatus essem, &c. vt Լուացեալիցէի.

Subiunctiuum idem est ac Optatiuum, excepto Futuro.

Futurum subiunctiui.

Singul. Եթէ զայրացեալեղէշ, Si indignatus fuero. զայրացեալեղիցիս, Indignatus fueris. զայրացեալեղիցի, Indignatus fuerit.

Plural. Եթէ զայրացեալք եղիցուք, Si indignati fuerimus. զայրացեալք եղիցիք, Indignati fueritis. զայրացեալք եղիցին, Indignati fuerint.

Infinitiuus.

զայրանալ, Indignari. զայրացեալ գոլ. Indignatum esse. զայրանալոց գոլ, Indignaturum esse.

Participia.

զայրացող, Qui indignatur. զայրացողի, Eius qui indignatur. զայրացեալ, Indignatus. զայրացելոյ, Indignati. զայրանալոց, Indignaturus.

Gerundia.

զայրանալոյ, Indignandi. ի զայրանալ, Indignandum. զայրանալով, Indignando. Եւ զայրանալն, Cùm Indignaretur.

Ad hoc exemplum reuocantur cuncta verba neutra mixta terminationis, vt Ընդհմանամ, Resisto. Ընդհմացայ, Resistiti. զարմանամ, Miror. զարմացայ, Miratus sum. սպառնամ, Minor. սպառնացայ, Minatus sum. բռնանամ, Sæuio. բռնացայ, Sæuiui. սլանամ, Scando. սլացայ, Scandi. վերանամ,

ևամ, Exaltor. *վերացայ*, Exaltatus sum. *զովանամ*, Refrigesco.
զովացայ, Refruxi. *ընթանամ*, Curro. *ընթացայ*, Cucurri.
ուրախանամ, Lætor, *ուրախացայ*, Lætatus sum. *հիւանդա-*
նամ, Aggro. *հիւանդացայ*, Agrotavi. *առողջանամ*, Sa-
 nor. *առողջացայ*, Sanatus sum. *փեսայանամ*, Sponsus fio.
փեսայացայ, Sponsus fui, *հարսնանամ*, Spōsa fio. *հարսնացայ*,
 Spōsa fui. *գիրանամ*, Pinguesco. *գիրացայ*, Pinguis fui. *ծերա-*
նամ, Senesco. *ծերացայ*, Senui. *տղայանամ*, Infans fio.
տղացայ, Infans fui, & alia compluria, quia cuicumque no-
 mini addatur particula hæc. *անամ*. fiet verbum neutrum,
 vt *մարդ*, Homo. *մարդանամ*, Homo fio. *մարդացայ*, Ho-
 mo fui. *ւնծ*, Deus. *ւնծանամ*, Deus fio. *ւնծացայ*, Deus fui,
 & sic de cæt.

ARTICVLVS XII.

De exemplo Verborum Neutrorum mixtæ termina-
 tionis pertinentium ad tertiam Coniugationem.

Indicativi modi tempus præsens.

Singul. *զարթնում*, Euigilo. *զարթնուս*, Euigilas. *զար-*
թնու, Euigilat.

Plural. *զարթնումք*, Euigilamus. *զարթնոյք*, Euigilatis.
զարթնուն, Euigilant.

Imperfectum.

Singul. *զարթնոյի*, Euigilabam. *զարթնոյի*, Euigila-
 bas. *զարթնոյի*, Euigilabat.

Plural. *զարթնոյաք*, Euigilabamus. *զարթնոյիք*, Euigi-
 labatis. *զարթնոյին*, Euigilabant.

Perfectum.

Singul. զարթայ, Euigilaui. զարթաւ, Euigilasti.
զարթեալ, Euigilaui.

Plural. զարթաք, Euigilauius. զարթայք, Euigilastis.
զարթեան, Euigilarunt.

Paulò plus perfectum.

Singul. զարթեալեմ, Iam euigilaui. զարթեալես, Iam euigilasti, &c. vt լցեալեմ,

Plusquam perfectum.

Singul. զարթեալէի, Euigilaui, &c. vt լցեալէի.

Futurum.

Singul. զարթայց, Euigilabo. զարթիցիս, Euigilabis.
զարթիցի, Euigilabit.

Plural. զարթիցուք, Euigilabimus. զարթիցիք, Euigilabitis.
զարթիցին, Euigilabunt.

IMPERATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. զարթի՛ր, Euigila. մի՛ զարթնաւք, vel մի՛ զարթնուցուս, Ne euigiles. զարթնուցու՛, Euigilet, մի՛ զարթնուցու, Ne euigilet,

Plural. զարթի՛ք, Euigilate. մի՛ զարթնոյք, vel մի՛ զարթնուցուք, Ne euigiletis. զարթնուցուն, Euigilent. մի՛ զարթնուցուն, Ne euigilent,

Futurum.

Singul. զարթիցի՛ր, vel զարթիցիս, Euigilabis. զարթիցի, Euigilabit.

Plural. զարթիցու՛ք, Euigilemus. զարթիցիք, vel զարթիցին, Euigilabitis. զարթիցին, Euigilabunt.

OPTATIVI MODI TEMPVS PRAESENS
ET FUTVRVM.

Singul. Երանի Թէ զարթնուցուի, Vtinam euigilem, &c.
Վրթնուցուի.

Imperfectum.

Singul. Երանի Թէ զարթնցէի, Vtinam euigilarem, &c.
Վրթնցէի.

Perfectum & paulò plus perfectum.

Singul. Երանի Թէ զարթնալիցեմ, Vtinam euigilauiem,
&c. Վրթնալիցեմ.

Plusquam perfectum.

Singul. Երանի Թէ զարթնալիցէի, Vtinam euigilassem,
&c. Վրթնալիցէի.

Subiunctiuum idem est ac Optatiuum, excepto Futuro.

Futurum Subiunctiui.

Singul. Եթէ զարթնալիչեց, Si euigilaucero, &c. Վրթնալիչեց.

Infinitiuus.

զարթնուլ, Euigilare. զարթնալ գոլ, Euigilasse. զարթն
լոց գոլ, Euigilaturum esse.

Participia.

զարթնող, Euigilans. զարթնողի, Euigilantis. զարթնալ
Euigilatus. զարթնելոյ, Euigilati.

Gerundia.

զարթնելոյ, Euigilandi. Ի զարթնուլ, Euigilandum. զարթն
լով, Euigilando. Են զարթնուլն, Cùm euigilaret.

Ad hoc exemplum reuocantur pauca quaedam verba neu-
tra finita in Ում, quorum aliqua in praeterito perfecto

fiunt, եայ . vt ընդոստնում , Resilio. ընդոստեայ , Resiliui.
 պակնում , Stupefio. պակեայ , Stupefactus sum. Aliqua fiunt
 այ . vt երդնում , Iuro . երդուայ , Iuravi. ջեռնում , Calefio.
 ջեռայ , Calefactus sum. Aliqua vero fiunt ցայ . vt յենում ,
 Hæreo , յեցայ , Hæsi . խրանում , Consterno. խրանեցայ ,
 Consternaui . պշնում , Intueor . պշեցայ , Intuitus sum ,
 &c.

ARTICVLVS XIII.

De Coniugatione Verborum. Հախակրահանայ ,
 id est Deponentium .

Indicatiui modi tempus præsens .

Singul. աճիմ , Cresco . աճիս , Crescis . աճի , Crescit .

Plural. աճիմք , Crescimus . աճիք , Crescitis . աճին , Crescunt .

Imperfectum .

Singul. աճեի , Crescebam . աճեիր , Crescebas . աճեր ,
 Crescebat .

Plural. աճեաք , Crescebamus . աճեիք , Crescebatis . աճէին ,
 Crescebant .

Perfectum .

Singul. աճեցայ , Creui . աճեցաք , Creuisti . աճեցաւ , Creuit .

Plural. աճեցաք , Creuimus . աճեցայք , Creuistis . աճեցան ,
 Creuerunt .

Paulò plus perfectum .

Singul. աճեալեմ , Iam creui . աճեալեա , Iam creuisti .
 աճեալե , Iam creuit .

Plural. աճեալէի , Iam creuimus . աճեալէք , Iam creui-
 stis . աճեալէն , Iam creuerunt .

Plus-

Plusquam perfectum.

Singul. ածալէի, Creueram. ածալէիր, Creueras.
ածալէր, Creuerat.

Plural. ածալէաք, Creueramus. ածալէիք, Creueratis.
ածալէին, Creuerant.

Dicitur etiam ածեցալիմ, & ածեցեալէի, &c.

Futurum.

Singular. ածեցայց, Crescam. ածեցիս, Cresces. ածեցի,
Crescet.

Plural. ածիցուք, Crescemus. ածեցիք, Crescetis. ածե
ցին, Crescent.

IMPERATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. աճիր, vel աճեաց, Cresce. մի՛ աճիր, vel մի՛ աճի
ցիս, Ne crescas. աճիցի, Crescat. մի՛ աճիցի, Ne crescat.

Plural. աճեցէք, vel աճեցարուք, Crescite. մի՛ աճիք, vel
մի՛ աճիցիք, Ne crescatis. աճիցին, Crescant. մի՛ աճիցին,
Ne crescant.

Futurum.

Singul. աճիցիր, vel աճեցիս, Cresces. աճեցի, Crescet.

Plural. աճիցուք, Crescamus. աճեցիք, vel աճեցիք, Cre
scetis. աճեցին, Crescent.

*OPTATIVI MODI TEMPVS PRAESENS
ET FUTVRVM.*

Singul. երանի թէ աճիցիմ, Vtinam crescam. աճիցիս,
Crescas. աճիցի, Crescat.

Plural. երանի թէ աճիցինք, Vtinam crescamus. աճիցիք,
Crescatis. աճիցին, Crescant.

Imperfectum.

Singul. Երանի Թէ աճիցէի, Vtinam crescerem. աճիցէի,
Cresceres. աճիցիր, Cresceret.

Plur. Երանի Թէ աճիցեալք, Vtinam cresceremus. աճիցեիք,
Cresceretis. աճիցէին, Crescerent.

Perfectum & paulò plus perfectum.

Singul. Երանի Թէ աճեալիցեմ, Vtinam creuerim. աճեալ
իցես, Creueris. աճեալիցէ, Creuerit.

Plural. Երանի Թէ աճեալք իցեմք, Vtinam creuerimus.
աճեալք իցէք, Creueritis. աճեալք իցեն, Creuerint.

Plusquam perfectum.

Singul. Երանի Թէ աճեալիցէի, Vtinam creuisssem. աճեալ
իցէիր, Creuissies. աճեալիցէր, Creuisset.

Plural. Երանի Թէ աճեալք իցեաք, Vtinam creuisssemus.
աճեալք իցէիք, Creuissetis. աճեալք իցէին, Creuissent.

Subiunctiuum idem est ac Optatiuum, excepto Futuro.

Futurum Subiunctiui.

Singul. Եթէ աճեալ եղէց, Si creuero. աճեալ եղիցես, Cre-
ueris. աճեալ եղիցի, Creuerit.

Plural. Եթէ աճեալք եղիցուք, Si creuerimus. աճեալք եղի-
ցիք, Creueritis. աճեալք եղիցին, Creuerunt.

Infinitiuus.

Աճիլ, Crescere. աճեալցուլ, Creuisse. աճելոց քոլ, Cre-
scendum esse.

Participia.

Աճող, Crescens, աճողի, Crescentis. աճեալ, vel աճեցեալ,
Cretus. աճելոյ, vel աճեցելոյ, Creti. աճելոյ, Crescendus.

Gerundia.

Աճելոյ, Crescendi. Ելաճիչ, Crescendum. աճելով, Crescendo. Ըն յաճիչս, Cùm cresceret.

Huic Coniugationi subiiciuntur omnia verba Deponentia, quorum quædam in præterito perfecto fiunt ցայ, vt յադիմ, Sator. յադեցայ, Satiatus sum. Բնակիմ, Habito. Բնակեցայ, Habitaui. Նայիմ, Aspicio. Նայեցայ, Aspexi. Կայիմ, Conspicio. Կայեցայ, Conspexi. Ժարաւիմ, Sitio. Ժարաւեցայ, Sitiui. Կետեւիմ, Sequor. Կետեւեցայ, Secutus sum. Բերկրիմ, Hilaresco. Բերկրեցայ, Hilarus fui. Կրճուիմ, Exulto. Կրճուեցայ, Exultaui. Բազմիմ, Discumbo. Բազմեցայ, Discubui. սովորիմ, Consuesco. սովորեցայ, Consueui. ցաւիմ, Doleo. ցաւեցայ, Dolui. զարհուրիմ, Expauco. զարհուրեցայ, Expauui. աբշիմ, Stupefco. աբշեցայ, Stupefactus sum. աշխատիմ, Laboro. աշխատեցայ, Laboraui. պարծիմ, Glorior. պարծեցայ, Gloriatu sum. շրջիմ, Ambulo, vel Verfor. շրջեցայ, Ambulaui, vel Versatus sum. ընկողմանիմ, Cubo. ընկողմանեցայ, Cubui. ողորմիմ, Misereor. ողորմեցայ, Misertus sum, &c.

Quædam fiunt եայ. vt փախչիմ, Fugio. փախեայ, Fugi. Թաղչիմ, Lateo. Թաղեայ, Latui. Երկնչիմ, Timeo. Երկնայ, Timui. Կանգչիմ, Quiesco. Կանգեայ, Quieui. Բաղդիմ, Esurio. Բաղդեայ, Esuriui. մատչիմ, Accedo. մատեայ, Accessi, &c.

Quædam verò fiunt. այ. vt նստիմ, Sedeo. նստայ, Sedi. մեռանիմ, Morior. մեռայ, Mortuus sum. ջեռանիմ, Calefio. ջեռայ, Calefactus sum. ադիմ, Commoror. ադայ, Commoratus sum. անանիմ, Enutrior. անայ, Enutritus sum. ադանիմ, Induor. ադայ, Indutus sum, &c.

Sed deponentia hæc ex maiori parte in Imperatiuo fiunt եայ.

եաց . vt բնակեաց , Habita . նայեաց , Aspice . բարձմեաց ;
 Discumbe . ողորմեաց , Miserere , &c.

ARTICVLVS XIV.

De Coniugatione Verborum . Հասարակաց ,
 id est Communium.

Indicativi modi tempus praesens Actiuum simul & Passiuum significans .

Singul. խոստովանիմ , Confiteor . խոստովանիս , Confiteris . խոստովանի , Confitetur .

Plural. խոստովանինք , Confitemur . խոստովանից , Confitemini . խոստովանիս , Confitentur .

Imperfectum Actiuum .

Singul. խոստովանեի , Confitebar . խոստովանեիր , Confitebaris . խոստովաներ , Confitebatur .

Plural. խոստովանեալք , Confitebamur . խոստովանեիք , Confitebamini . խոստովանեիս , Confitebantur .

Imperfectum Passiuum .

Singul. խոստովանեմեի , խոստովանեցեիր , խոստովանիւք ,

Plural. խոստովանեալք , խոստովանեցեիք , խոստովանեիս .

Perfectum Actiuum simul & Passiuum .

Singul. խոստովանեցայ , Confessus sum . խոստովանեցար , Confessus es . խոստովանեցաւ , Confessus est .

Plural. խոստովանեցաք , Confessi sumus . խոստովանեցաք , Confessi estis . խոստովանեցան , Confessi sunt .

Paulò plus perfectum Actiuum .

Singul. խոստովանեալեմ , Iam confessus sum . խոստովանեալես ,

Եալեմ, Iam confessus es. Խոստովանեալէ, Iam confessus est.

Plural. Խոստովանեալեմք, Iam confessi sumus. Խոստովանեալէք, Iam confessi estis. Խոստովանեալենք, Iam confessi sunt.

Paulò plus perfectum Passivum.

Singul. Խոստովանեցեալեմ, Խոստովանեցեալես, Խոստովանեցեալէ.

Plural. Խոստովանեցեալեմք, Խոստովանեցեալէք, Խոստովանեցեալենք.

Plusquam perfectum Activum.

Singul. Խոստովանեալէի, Confessus eram. Խոստովանեալէիր, Confessus eras. Խոստովանեալէր, Confessus erat.

Plural. Խոստովանեալէաք, Confessi eramus. Խոստովանեալէիք, Confessi eratis. Խոստովանեալէինք, Confessi erant.

Plusquam perfectum Passivum.

Singul. Խոստովանեցեալէի, Խոստովանեցեալէիր, Խոստովանեցեալէր.

Plural. Խոստովանեցեալէաք, Խոստովանեցեալէիք, Խոստովանեցեալէինք.

Futurum Activum simul & Passivum.

Singul. Խոստովանեցայ, Confitebor. Խոստովանեսցիս, Confiteberis. Խոստովանեսցի, Confitebitur.

Plural. Խոստովանիցուք, Confitebimur. Խոստովանանիցիք, Confitebimini. Խոստովանանցինք, Confitebuntur.

Imperativi modi tempus praesens Activum simul & Passivum.

Singul. Խոստովանիր, vel Խոստովանեաց, Confitere. Խոստովանիցի, Confiteatur.

Plur.

Plural. խոստովանեցաքուք, Confitemini. խոստովանեցին,
Confiteantur.

Futurum Actiuum simul & Passiuum.

Singul. խոստովանիցիր, vel խոստովանեցիս, Confite-
beris. խոստովանեցի, Confitebitur.

Plural. խոստովանիցուք, Confiteamur. խոստովանիցեք,
vel խոստովանեցիք, Confitebimini. խոստովանեցին, Con-
fitebuntur.

*Optatini modi tempus praesens, & futurum Actiuum
simul & Passiuum.*

Singul. երանի թէ խոստովանիցիմ, Vtinam confitear.
խոստովանիցիս, Confitearis. խոստովանիցի, Confiteatur.

Plural. երանի թէ խոստովանիցեմք, Vtinam confiteamur.
խոստովանիցեք, Confiteamini. խոստովանիցին, Confitean-
tur.

Imperfectum Actiuum.

Singul. երանի թէ խոստովանիցեիր, Vtinam confiterer.
խոստովանիցեիր, Confitereris. խոստովանիցեր, Confiteretur.

Plural. երանի թէ խոստովանիցեաք, Vtinam confitere-
mur. խոստովանիցեք, Confiteremini. խոստովանիցեն,
Confiterentur.

Imperfectum Passiuum.

Singul. երանի թէ խոստովանեցեիր, խոստովանեցեիր,
խոստովանեցիր.

Plur. երանի թէ խոստովանեցեաք, խոստովանեցեք,
խոստովանեցին.

Perfectum & paulò plus perfectum Actiuum.

Singul. երանի թէ խոստովանեալիցեմ, Vtinam confessus
sim,

sim. խոստովանելիցեալ, Confessus sis. խոստովանելիցեալ, Confessus sit.

Plural. Երանի թէ խոստովանելիցենք, Vtinam confessi simus. խոստովանելիցեալ, Confessi sitis. խոստովանելիցեն, Confessi sint.

Perfectum & paulò plus perfectum Passivum.

Singul. Երանի թէ խոստովանեցեալիցեմ, խոստովանեցեալիցես, խոստովանեցեալիցէ.

Plural. Երանի թէ խոստովանեցեալիցեմք, խոստովանեցեալիցեք, խոստովանեցեալիցեն.

Plusquam perfectum Activum.

Singul. Երանի թէ խոստովանելիցէի, Vtinam confessus essem. խոստովանելիցէիր, Confessus esses. խոստովանելիցէր, Confessus esset.

Plural. Երանի թէ խոստովանելիցեալիցէաք, Vtinam confessi essemus. խոստովանելիցէիք, Confessi essetis. խոստովանելիցէին, Confessi essent.

Plusquam perfectum Passivum.

Singul. Երանի թէ խոստովանեցեալիցէի, խոստովանեցեալիցէիր, խոստովանեցեալիցէր.

Plural. Երանի թէ խոստովանեցեալիցեաք, խոստովանեցեալիցէիք, խոստովանեցեալիցէին.

Futurum Subiunctivi Activum.

Singul. Եթէ խոստովանելիցէի, Si confessus fuero, &c.

Plural. Եթէ խոստովանելիցեալիցէիք, Si confessi fuerimus, &c.

Futurum Subiunctivi Passivum.

Singul. Եթէ խոստովանեցեալիցէի, &c.

Plural. Եթէ խոստովանեցեալիցէիք, &c.

Infinitivi modi tempus praesens Actiuum & Passiuum.

Խոստովանիլ, Confiteri.

Perfectum Actiuum.

Խոստովանեալ էր, Confessum esse.

Perfectum Passiuum.

Խոստովանեցեալ էր.

Futurum Actiuum.

Խոստովանելոց էր, Confitendum esse.

Futurum Passiuum.

Խոստովանելի էր.

Participium praesens Actiuum.

Խոստովանող, Confitens. **Խոստովանողի**, Confitentis.

Participium praesens Passiuum.

Խոստովանեցող, **Խոստովանեցողի**.

Perfectum Actiuum.

Խոստովանեալ, Qui confessus fuit.

Perfectum Passiuum.

Խոստովանեցեալ.

Futurum Actiuum.

Խոստովանելոց, Confitendus.

Futurum Passiuum.

Խոստովանելի.

Gerundia.

Խոստովանելոյ, Confitendi. **Խոստովանիլ**, Confitendū.

Խոստովանելով, Confitendo. **Եւ խոստովանիլն**, Cū confiteretur.

Ad hanc Coniugationem pertinent omnia verba Communia, quorum quaedam in praeterito perfecto desinunt in

ցայ . vt խորհիմ , Cogito . խորհեցայ , Cogitavi . հաճիմ , Placeo . հաճեցայ , Placui . հաւանիմ , Consentio . հաւանեցայ . Consensi . ծիծաղիմ , Rideo . ծիծաղեցայ , Risi . նախանձիմ , Zelo . նախանձեցայ , Zelavi . փարիմ , Amplector . փարեցայ , Amplexus sum . խօսիմ , Loquor . խօսեցայ , Locutus sum . կամիմ , Volo . կամեցայ , Volui , &c .

Quædam verò in այ . vt ծնանիմ , Nascor . ծնայ , Natus sum . ագանիմ , Induor . ագայ , Indutus sum , տանիմ , Porto . տարայ , Portavi . ուսանիմ , Disco . ուսայ , Didici . սկսանիմ , Incipio . սկսայ , Incepi . ծանիմ , Nosco . ծանեայ , No-
ui , &c .

Sed sciendum est quorundam ex his, etiam secunda & tertia persona Futuri Indicatiui, & omnes tres personæ Optatiui & Subiunctiui Actiua & Passiua terminatione discerni . Vt տարցես , Portabis . տարցե , Portabit . տարցես , Portaberis . տարցի , Portabitur . տանիցես , Portem . տանիցես , Portes . տանիցե , Portet . տանիցիմ , Porter . տանիցես , Porteris . տանիցի , Portetur . ծնցես , Paries . ծնցե , Pariet . ծնցես . Nasceris . ծնցի , Nascetur . ծնանիցես , Pariam . ծնանիցես , Parias . ծնանիցե , Pariat . ծնանիցիմ , Nascar . ծնանիցես , Nascaris . ծնանիցի , Nascatur . Լկսցես , Incipies . սկսցե , Incipiet . սկսցես , Incipieris . սկսցի , Incipietur . սկսանիցես , Incipiam . սկսանիցես , Incipias . սկսանիցե , Incipiat . սկսանիցիմ , Incipiar . սկսանիցես , Incipiaris . սկսանիցի , Incipiat . ծանեցես , Nosces . ծանեցե , Noscet . ծանեցես . Nosceris . ծանեցի , Noscetur . ծանիցես , Noscam , ծանիցես , Noscas . ծանիցե , Noscet . ծանիցիմ , Nascar . ծանիցես , Nascaris . ծանիցի , Noscatur , &c .

ARTICVLVS XV.

De Coniugatione Verborum, Դիմադրիկ, id est
Imperpersonalium.

*Verba Imperpersonalia pertinent vel ad primam vel ad
secundam Coniugationem.*

Exemplum eorum, quæ pertinent ad primam.

INDICATIVVS MODVS.

Præsens. Զնձրէ, Pluit.

Imperfectum. Զնձրէր, Pluebat.

Perfectum. Զնձրեալ, Pluit.

Paulò plus perfectum. Զնձրեալէ, Iam pluit.

Plusquam perfectum. Զնձրեալէր, Pluerat.

Futurum. Զնձրեացէ, pluet.

Imperatiuus modus.

Præsens. Զնձրիցէ, Pluat.

Futurum. Զնձրեացէ, Pluet.

Optatiuus modus.

Præsens & Futurum. Երանի Թէ Զնձրիցէ, Vtinam pluat.

Imperfectum. Երանի Թէ Զնձրիցէր, Vtinam plueret.

Perfectum & paulò plus perfectum. Երանի Թէ անձրեալիցէ, Vtinam pluerit.

Plusquam perfectum. Երանի Թէ անձրեալիցէր, Vtinam pluisset.

Futurum Subiunctiui. Եթէ անձրեալ եղիցի, Si pluerit.

Infinitivus modus.

Præsens. լնծրեալ, Pluere.

Perfectum. լնծրեալ գոլ, Pluisse.

Futurum. լնծրեալոց գոլ, Pluiturum esse.

Participia.

Præsens. լնծրեօղ, Pluens.

Perfectum. լնծրեալ, Qui pluit.

Futurum. լնծրեալոց. Pluiturum.

Gerundia.

լնծրեալոց, Pluendi. ինծրեալ, Pluendum. անծրեալ
լոլ, Pluendo, Նանծրեալ, Cum plueret.Ad hoc exemplum reuocantur. Primò, ձիւնէ, Ningit.
ձիւնէր. Ningeat. ձիւնեաց, Nixit. լմսպէ, Nubilat. ամ
պէր, Nubilabat. ամսպեաց, Nubilauit. փայլատապէ, Coru-
fcat. փայլատապէր, Coruscabat. փայլատապեաց, Coruscavit.Լժրկէ, Fit turbo. Լժրկէր, Fiebat turbo. Լժրկեաց, Fa-
ctus est turbo. Լժարկտէ, Grandinat. Կարկտէր, Grandina-
bat. Կարկտեաց, Grandinauit. Յօղէ, Rorat. ձօղէր, Rora-
bat. ցօղեաց, Roravit. ծաղէ, Oritur. ծաղէր, Oriebatur.
ծաղեաց, Ortus est. լշէկոծէ, Fluctuat. լշէկոծէր, Flu-
ctuabat. լշէկոծեաց, Fluctuauit.Secundò, պիտոյնէ, Opus est. պիտոյնէր, Opus erat. պի-
տոյնեղ, Opus fuit. փոյթէ, Interest. փոյթէր, Intererat.
փոյթեղ, Interfuit. Հարկէ, Necessè est. Հարկէր, Necessè
erat. Հարկեղ, Necessè fuit. Ըմբոնէ, Conuenit. Ըմբոնէր,
Conueniebat. Ըմբոնեղ, Conuenit. Պարտէ, Oportet.
պարտէր, Oportebat. պարտեղ, Oportuit. Պատկանէ,
Attinet. պատկանէր, Attinebat. պատկանեղ, Attinuit.
Ճահէ, Congruit. Ճահէր, Congruiebat. Ճահեղ, Congruit.

Լայնէ,

Հայելէ, Decet. Հայելէր, Decebat. Հայելէղէ, Decuit,
&c.

Exemplum eorum quæ pertinent ad secundam.

INDICATIVVS MODVS.

Præsens. Որոտայ, Tonat.

Imperfectum. Որոտայր, Tonabat.

Perfectum. Որոտաց, Tonuit.

Paulò plus perfectum. Որոտացեալէ, Iam tonuit.

Plusquam perfectum. Որոտացեալէր, Tonuerat.

Futurum. Որոտացէ, Tonabit.

Imperativus modus.

Præsens. Որոտայցէ, Tonet.

Futurum. Որոտացէ, Tonabit.

Optativus modus.

Præsens & Futurum. Երանի թէ որոտացէ, Vtinam Tonet.

Imperfectum. Երանի թէ որոտայցէր, Vtinam tonaret.

Perfectum & paulò plus perfectum. Երանի թէ որոտացեալիցէ, Vtinam tonuerit.

Plusquam perfectum. Երանի թէ որոտացեալիցէր, Vtinam tonuisset.

Futurum Subiunctivi. Եթէ որոտացեալիցիցի, Si tonuerit.

Infinitivus modus.

Præsens. Որոտալ, Tonare.

Perfectum. Որոտացեալդլ, Tonuisse.

Futurum. Որոտալցդլ, Toniturum esse.

Participi a.

Præsens. *Տրոտացող*, Tonans.

Perfectum. *Տրոտացեալ*, Qui tonuit.

Futurum. *Տրոտալոյ*, Toniturum.

Gerundia.

Տրոտալոյ, Tonandi. *Յտրոտալ*, Tonandum. *տրոտալով*,
Tonando, *Նտրոտալն*, Cum tonaret.

Ad hoc exemplum reuocantur, *տեղայ*, Fit imber. *տեղայր*,
Fiebat imber. *տեղաց*, Fuit imber. *Լուսանայ*, Luceſcit.
լուսանայր, Luceſcebat. *լուսացաւ*, Illuxit. *Մթանայ*, Ob-
ſcurum fit. *մթանայր*, Obſcurum fiebat. *մթացաւ*, Obſcu-
rum fuit. *Ղաւաւօտանայ*, Mane fit. *ղաւաւօտանայր*, Ma-
ne fiebat. *առնաւօտացաւ*, Mane fuit. *Երեկոյանայ*, Aduē-
ſperafcit. *երեկոյանայր*, Aduēſperafcebat. *երեկոյացաւ*, Ad-
ueſperauit. *Գիշերանայ*, Nox fit. *գիշերանայր*, Nox fie-
bat. *գեշերացաւ*, Nox fuit. *Խաւարանայ*, Tenebræ fiunt.
խաւարանայր, Tenebræ fiebant. *խաւարացաւ*, Tenebræ
factæ ſunt, &c.

Sed ſciendum eſt primò, Verba Impersonalia apud Arme-
nos tam primæ quàm ſecundæ Coniugationis ex maiori par-
te poſſe congruenter uſurpari in prima & in ſecunda perſo-
na. Dico ex maiori parte, ſolummodo excipiuntur ea, quæ
ex verbo ſubſtantiuo *Է* formantur.

Sciendum eſt ſecundò, plura ex verbis Paſſiuis & De-
ponentibus propter eorum frequentem uſum in tertia perſo-
na vocari Impersonalia per accidens, qualia ſunt. *Թուի*,
Exiſtimatur. *Թուիւր*, Exiſtimabatur. *Թուեցաւ*, Exiſtima-
tum

tum est . շտի , Dicitur . ասիւր , Dicebatur . ասացաւ , Dictum est . կարծի , Putatur . կարծիւր , Putabatur . կարծեցաւ , Putatum est . Լիեսանի , Videtur . տեսանիւր , Videbatur . տեսաւ , Visum est . տրի , Datur . տրիւր , Dabatur . տրեցաւ , Datum est . Երևի , Apparet . երևիւր , Apparebat . երևեցաւ , Apparuit . վարի , Vsurpatur . վարիւր , Vsurpabatur . վարեցաւ , Vsurpatum est , & alia compluria .

ARTICVLVS XVI.

De Coniugatione Verbi շտաղարդի , id est Anomali,
ՄԼտեմ , Manduco .

INDICATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. *ՄԼտեմ* , Manduco . *ուտես* , Manducas . *ուտի* , Manducat .

Plur. *ՄԼտեմք* , Manducamus . *ուտեք* , Manducatis . *ուտեն* , Manducant .

Imperfectum .

Singul. *ՄԼտէի* , Manducabam , &c. vt սիրէի .

Perfectum .

Singul. *Կերի* , vel *կերայ* , Manducaui . *կերես* , vel *կերայ* , Manducasti . *էկեր* , vel *կերաւ* , Manducauit .

Plur. *Կերաք* , Manducauimus . *կերեք* , vel *կերայք* , Manducastis . *կերին* , vel *կերան* , Manducarunt .

Paulò plus perfectum .

Singul. *կերեալեմ* , Iam manducaui , &c. vt սիրեալեմ .

Plusquam perfectum .

Singul. *կերեալէի* , Manducaueram , &c. vt սիրեալէի .

Futurum.

Singul. *Կերայց*, Manducabo. *Կերիցես*, Manducabis. *Կերիցէ*, Manducabit.

Plur. *Կերիցուք*, Manducabimus. *Կերիցէք*, Manducabitis. *Կերիցեն*, Manducabunt.

Imperatiui modi tempus praesens.

Singul. *Լիեր*, Manduca. *մի՛ ուտեր*, vel *մի՛ ուտիցես*, Ne manduces. *ուտիցէ*, Manducet. *մի՛ ուտիցէ*, Ne manducet.

Plur. *Կերէք*, Manducate. *մի՛ ուտէք*, vel *մի՛ ուտիցէք*, Ne manducetis. *ուտիցեն*, Manducent. *մի՛ ուտիցեն*, Ne manducent.

Futurum.

Singul. *Կերիցիր*, vel *Կերիցես*, Manducabis. *մի՛ ուտիցես*, Ne manduces. *Կերիցէ*, Manducabit. *մի՛ ուտիցէ*, Ne manducet.

Plur. *Կերիցուք*, Manducamus. *մի՛ ուտիցենք*, Ne manducemus. *Կերիցիք*, vel *Կերիցէք*, Manducabitis. *մի՛ ուտիցէք*, Ne manducetis. *Կերիցեն*, Manducabunt. *մի՛ ուտիցեն*, Ne manducent.

*OPTATIVI MODI TEMPVS PRAESENS
ET FUTVRVM.*

Singul. *Երանի թէ ուտիցեմ*, Vtinam manducem, &c. *ut սիրիցեմ*.

Imperfectum.

Singul. *Երանի թէ ուտիցէի*, Vtinam manducarem, &c. *ut սիրիցէի*.

Perfectum & paulo plus perfectum.

Singul. Երանի Թէ կերեալիցեմ, Vtinam manducauerim,
&c. vt սիրեալիցեմ.

Plusquam perfectum.

Singul. Երանի Թէ կերեալիցէի, Vtinam manducauissem,
&c. vt սիրեալիցէի.

Futurum Subiunctiui.

Singul. Եթէ կերեալեղէց, Si manducauero, &c. vt սիրեալեղէց.

Infinitiuus.

Præsens. ՄԼտել, Manducare.

Perfectum. Լկերեալգոլ, Manducauisse.

Futurum. ՄԼտելոց գոլ, Manducaturum esse.

Participia.

Præsens. ՄԼտող, vel կերող, Manducans.

Perfectum. Լկերեալ, Qui manducauit.

Futurum. ՄԼտելոց, Manducaturus, a. m.

Gerundia.

ՄԼտելոյ, Manducandi. յմլտել, Manducandum. ուտելով, Manducando. Իյմլտելն, Cum manducaret.

Passiuum eiusdem verbi.

INDICATIVI MODI TEMPVS PRÆSENS.

Singul. ՄԼտիմ, Manducor, &c. vt սիրիմ.

Imperfectum.

Singul. ՄԼտեկի, Manducabar, &c. vt սիրեկի.

Perfectum.

Singul. ուտեցայ, Manducatus sum. ուտեցար, Manducatus

catus es. *ուտեցաւ*, Manducatus est.

Plural. *ուտեցաք*, Manducati sumus. *ուտեցայք*, Manducati estis. *ուտեցան*, Manducati sunt.

Paulò plus perfectum.

Singul. *ուտեցեալեմ*, Iam manducatus sum, &c. *ut սիրեցեալեմ*.

Plusquam perfectum.

Singul. *ուտեցեալէի*, Manducatus eram, &c. *ut սիրեցեալէի*.

Futurum.

Singul. *ուտեցայց*, Manducabor. *կերցես*, Manducaberis. *կերցի*, Manducabitur.

Plur. *ուտցուք*, Manducabimur. *կերցից*, Manducabimini. *կերցին*, Manducabuntur.

Imperatiui modi tempus praesens.

Singul. *Մուտի՛ր*, Manducare. *մի՛ ուտի՛ր*, vel *մի՛ ուտեցի՛ս*, Ne manducaris. *ուտիցի՛*, Manducetur. *մի՛ ուտիցի՛*, Ne manducetur.

Plur. *Մուտեցարուք*, Manducemini. *մի՛ ուտից*, vel *մի՛ ուտիցից*, Ne manducemini. *ուտիցին*, Manducentur. *մի՛ ուտիցին*, Ne manducentur.

Futurum.

Singul. *Մուտիցի՛ր*, vel *կերցիցի՛ս*, Manducaberis. *կերցի*, Manducabitur.

Plur. *Մուտցուք*, Manducemur. *ուտիցից*, vel *կերցիցից*, Manducabimini. *կերցին*, Manducabuntur.

OPTATIVI MODI TEMPVS PRAESENS ET FUTVRVM.

Singul. Երանի Թէ ուտիցիմ, Vtinam manducer, &c. vt սիրիցիմ.

Imperfectum.

Singul. Երանի Թէ ուտիցեի, Vtinam manducarer, &c. vt սիրիցեի.

Perfectum & paulò plus perfectum.

Singul. Երանի Թէ ուտեցեալիցեմ, Vtinam manducatus sim, &c. vt սիրեցեալիցեմ.

Plusquam perfectum.

Singul. Երանի Թէ ուտեցեալիցեի, Vtinam manducatus essem, &c. vt սիրեցեալիցեի.

Futurum Subiunctiui.

Singul. Եթէ ուտեցեալ լիցիմ, Si manducatus fuero, &c. vt սիրեցեալ լիցիմ.

Infinitiuus.

Præsens. Մուտիլ, Manducari.

Perfectum. Մուտեցեալ գող, Manducatum esse.

Futurum. Մուտելի գող, Manducandum esse.

Participia.

Præsens. Մուտեցող, Qui manducatur.

Perfectum. Մուտեցեալ, Manducatus, a, m.

Futurum. Մուտելի, Manducandus, a, m.

Gerundia.

Մուտելոյ, Di esser mangiato, ò Per esser mangiato. յուտիլ, Ad esser mangiato. ուտիլով, Essendo mangiato. ընյուտիլն, Nell'esser mangiato, &c.

ARTICVLVS XVII.

De Coniugatione Verbi Anomali. ևշահեմ, Facio.

INDICATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. ևշահեմ, Facio. առնես, Facis. առնէ, Facit.

Plur. ևշահեմք, Facimus. առնէք, Facitis. առնեն, Faciunt.

Imperfectum.

Singul. ևշահէի, Faciebam, &c. vt սիրէի.

Perfectum.

Singul. ևշարի, Feci. արարեր, Fecisti. արար, Fecit.

Plur. ևշարաք, Fecimus. արարիք, Fecistis. արարին,
Fecerunt.

Paulò plus perfectum.

Singul. ևշարեալեմ, Iam feci, &c. vt սիրեալեմ.

Plusquam perfectum.

Singul. ևշարեալէի, Feceram, &c. vt սիրեալէի.

Futurum.

Singul. ևշարից, Faciam. արասցես, Facies. արասցէ,
Faciet.

Plur. ևշարացուք, Faciemus. արասցէք, Facietis. արաս
ցեն, Facient.

Imperatiui modi tempus praesens.

Singul. ևշահ, Fac. մի՛ առներ, vel մի՛ առնիցես, Ne facias.
առնիցէ, Faciat. մի՛ առնիցէ, Ne faciat.

Plur. ևշարէք, Facite. մի՛ առնէք, Ne faciatis. առնիցեն,
Faciant. մի՛ առնիցեն, Ne faciant.

Futurum.

Singul. *Արասցիք*, Vel *արասցես*, Facies. *արասցէ*, Faciet.

Plur. *Արասցուք*, Faciamus. *արասցիք*, vel *արասցէք*, Facietis. *արասցեն*, Facient.

*OPTATIVI MODI TEMPVS PRÆSENS
ET FUTVRVM.*

Singul. *Երանի Թէ առնիցեմ*, Vtinam faciam, &c. vt սիրիցեմ.

Imperfectum.

Singul. *Երանի Թէ առնիցէի*, Vtinam facerẽ, &c. vt սիրիցէի.

Perfectum & paulò plus perfectum.

Singul. *Երանի Թէ արարեալիցեմ*, Vtinam fecerim, &c. vt սիրեալիցեմ.

Plusquam perfectum.

Singul. *Երանի Թէ արարեալիցէի*, Vtinam fecissem, &c. vt սիրեալիցէի.

Futurum Subiunctiu.

Singul. *Եթէ արարեալ եղէք*, Si fecero, &c. vt սիրեալեղէք.

Infinitiva.

Præsens. *Առնել*, Facere.

Perfectum. *Արարեալ գոլ*, Fecisse.

Futurum. *Առնելոց գոլ*, Facturum esse,

Participia.

Præsens. *Առնող*, vel *արարող*, Faciens.

Perfectum. *Արարեալ*, Qui fecit.

Futurum. *Առնելոց*, Facturus, a, m.

Gerundia.

Առնելոյ, Faciendi. *Ի առնել*, Faciendum. *առնելով*,

Faciens-

Faciendo . Կառնէն , Cùm faceret .

Passivum eiusdem Verbi .

INDICATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. Էռնիմ , Facior , &c vt սիրիմ .

Imperfectum .

Singul. Էռնէի , Faciebar , &c. vt սիրէի .

Perfectum .

Singul. Էրարայ , Factus sum , &c. vt սիրեցայ .

Paulò plus perfectum .

Singul. Էրարեցեալեմ , Iam factus sum , &c. vt սիրեցեալեմ .

Plusquam perfectum .

Singul. Էրարեցեալէի , Factus eram , &c. vt սիրեցեալէի .

Futurum .

Singul. Էրարայց , Faciar . արասցիս , Facieris . արասցի , Facietur .

Plural. Էռնիցուք , Faciemur . արասցիք , Faciemini . արասցին , Facientur .

IMPERATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. Էռնիր , Facere . Ո՛ր առնիր , Ne faciaris . առնի , Faciatur .

Plur. Էռնեցարուք , Faciamini . Ո՛ր առնիք , Ne faciamini . առնիցին , Faciantur .

Futurum .

Singul. Էռնիջիր , Facieris . արասցի , Facietur .

Plural. Էռնիցուք , Faciamur . առնիջիք , Faciemini . արասցին , Facientur .

OPTA-

OPTATIVI MODI TEMPVS PRAESENS
ET FUTVRVM.

Singul. Երանի Թէ առնիցիմ, Vtinam facior, &c. vt սի
րիցիմ.

Imperfectum.

Singul. Երանի Թէ առնիցեկի, Vtinam facerer, &c. vt
սիւրեցեկի.

Perfectum paulò plus perfectum.

Singul. Երանի Թէ արարեցեալիցիմ, Vtinam factus
sim, &c.

Plusquam perfectum.

Singul. Երանի Թէ արարեցեալիցեկի, Vtinam factus es-
sem, &c.

Futurum Subiunctiu.

Singul. Եթէ արարեցեալ լիցիմ, Si factus fuero, &c.

Infinitiu.

Præsens. Էռնիլ, Faci.

Perfectum. Էրարեցեալ գոլ, Factum esse.

Futurum. Էռնելի գոլ, Faciendum esse.

Participia.

Præsens. Էռնեցող, Qui facitur.

Perfectum. Էրարեցեալ, Factus.

Futurum. Էռնելի, Faciendus.

Gerundia.

Էռնելոյ, Di esser fatto. 'ի առնիլ, Ad esser fatto. առ
նիլով, Essendo fatto. 'նառնիլն, Nell'esser fatto.

ARTICVLVS XVIII.

De Coniugatione Verbi *Դիտաւորի*, id est Deffectiui,
Լուայ, Audiui, cum Verbo regulari *Լեմ*, Audio.

INDICATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. *Լեմ*, Audio. *լես*, Audis. *լե*, Audit.

Plural. *Լեմք*, Audimus. *լեք*, Auditis. *լեն*, Audiunt.

Imperfectum.

Singul. *Լեի*, Audiebam, &c. vt *սիբեի*.

Perfectum.

Singul. *Լեցի*, vel *լուայ*, Audiui. *լեցեր*, vel *լուար*,
Audiuisti. *լեսայ*, vel *լուաւ*, Audiuit.

Plural. *Լեցաք*, vel *լուաք*, Audiuimus. *լեցիք*, vel *լու
այք*, Audiuistis. *լեցին*, vel *լուան*, Audierunt.

Paulò plus perfectum.

Singul. *Լեալեմ*, vel *լուեալեմ*, Iam audiui, &c. vt
սիբեալեմ.

Plusquam perfectum.

Singul. *Լեալեի*, vel *լուեալեի*, Audieram, &c. vt
սիբեալեի.

Futurum.

Singul. *Լեցից*, vel *լուայց*, Audiam. *լեցցես*, Audies.
լեսցի, Audiet.

Plural. *Լեցաուք*, vel *լուիցուք*, Audiemus. *լեսցեք*,
Audietis. *լեցցեն*, Audient.

IMPERATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. *Լես*, vel *լու*, Audi. *սիլես*, Ne audias.

լսիցէ, Vel լուիցէ, Audiat.

Plural. Լսեցէք, vel լուարուք, Audite. Մի՛ լսէք, Ne audiatis. Լսեցեն, vel լուիցեն, Audiant.

Futurum.

Singul. Լուսջի՞ր, vel լուիջի՞ր, Audies. Լսեցո՞ղ, Audiet.

Plural. Լսեցու՞ք, vel լուիցու՞ք, Audiamus. Լսեա՞ցիք, vel լուի՞ցիք, Audietis. Լսեցեն, Audient.

OPTATIVI MODI TEMPVS PRAESENS
ET FUTVRVM.

Singul. Երանի Թէ լսեցեմ, vel լուիցեմ, Vtinam audiam, &c.

Imperfectum.

Singul. Երանի Թէ լսեցէի, vel լուիցէի, Vtinam audirem, &c.

Perfectum & paulò plus perfectum.

Singul. Երանի Թէ լսեալիցեմ, vel լուեալիցեմ, Vtinam audierim, &c.

Plusquam perfectum.

Singul. Երանի Թէ լսեալիցէի, vel լուեալիցէի, Vtinam audiuissem, &c.

Futurum Subiunctiui.

Singul. Եթէ լսեալիդէց, vel լուեալիդէց, Si audiuerò, &c.

Infinitiuus.

Præsens. Լսել, Audire.

Perfectum. Լսեալ գո՛ւ, vel լուեալ գո՛ւ, Audiuisse.

Futurum. Լսելոց գո՛ւ, Auditorum esse.

Participia.

Præsens. Լսող, Audiens.

Perfectum. Լսեալ, vel լուեալ, Qui audiuit.

Futurum. Լսելոց, Auditorus. a. m.

Լսելոյ, Audiendi. Իլսել, Audiendum. Լսելով, Audiendo. Ընլսելն, Cùm audirer.

Passivum eiusdem Verbi.

INDICATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. Լսիմ, Audior, &c. vt սիբիմ.

Imperfectum.

Singul. Լսեկի, Audiebar, &c. vt սիբեկի.

Perfectum.

Singul. Լսեցայ, Auditus sum. Լսեցար, Auditus es. Լսեցաւ, Auditus est.

Plural. Լսեցաք, Auditi sumus. Լսեցաիք, Auditi estis. Լսեցան, Auditi sunt.

Paulò plus perfectum.

Singul. Լսեցեալեմ, Iam auditus sum, &c. vt սիբեցեալեմ.

Plusquam perfectum.

Singul. Լսեցեալէի, Auditus eram, &c. vt սիբեցեալէի.

Futurum.

Singul. Լսեցայց, Audiar. Լսեցիս, Audieris. Լսեցիս, Audietur.

Plural. Լսեցուք, Audiemur. Լսեցիք, Audiemini. Լսեցիս, Audientur.

IMPERATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. Լսի՛ր, Audire. Մի՛ Լսի՛ր, vel Մի՛ Լսիցիս, vel Մի՛ Լուիցիս, Ne audiaris. Լսիցի՛, vel Լուիցի՛, Audiatur, Մի՛ Լսիցի՛, vel Մի՛ Լուիցի՛, Ne Audiatur.

Plural. լսեցարո՞ւք, Audiamini. մի՛ լսիք, vel մի՛ լսեցիք, vel մի՛ լուսեցիք, Ne audiamini. լսեցին, vel լուսեցին, Audiantur. մի՛ լսեցին, vel մի՛ լուսեցին, Ne audiantur.

Futurum.

Singul. լսի՞նք, vel լսեցիս, Audieris. լսեսցի, Audietur.

Plural. լսեցուք, Audiamur. լսի՞նք, vel լսեսցիք, Audiemini. լսեսցին, Audientur.

OPTATIVI MODI TEMPVS PRAESENS
ET FUTVRVM.

Singul. Երանի Թէ լսիցիմ, vel լուսիցիմ, Vtinam audiar, &c.

Imperfectum.

Singul. Երանի Թէ լսեցե՞նի, vel լուսեցե՞նի, Vtinā audirer, &c.

Perfectum & paulò plus perfectum.

Singul. Երանի Թէ լսեցեալիցեմ, vel լուսեցեալիցեմ, Vtinam auditus sim, &c.

Plusquam perfectum.

Singul. Երանի Թէ լսեցեալիցե՞նի, vel լուսեցեալիցե՞նի, Vtinam auditus essem, &c.

Futurum Subiunctivi.

Singul. Եթէ լսեցեալիցիմ, Si auditus fuero, &c. vt սիրեցեալ լիցիմ.

Infinitiua.

Præsens. լսիլ, Audiri.

Perfectum. լսեցեալ գոլ, Auditum esse.

Futurum. լսելի գոլ, Audiendum esse.

Participia.

Præsens. լսեցող, Qui auditur.

Perfectum. լսեցեալ, Auditus, a, m.

Futurum. լսելի, Audiendus, a, m.

Gerundia.

Լսիլա, Di esser vdito. 'ի լսել, Ad esser vdito. լսիլով,
Essendo vdito. 'ըս լսիլն, Nell'esser vdito, &c.

ARTICVLVS XIX.

De Coniugatione Verbi Dfectiui. մեղայ, Peccaui,
cum Verbo regulari մեանչեմ, Pecco.

INDICATIVI MODI TEMPVS PRAESENS:

Singul. մեղանչեմ, Pecco. մեղանչեա, Peccas. մեղանչե,
Peccat.

Plural. մեղանչեմք, Peccamus. մեղանչեք, Peccatis. մե
ղանչեն, Peccant.

Imperfectum.

Singul. մեղանչեի, Peccabam, &c. vt սիրեի.

Perfectum.

Singul. մեղանչեցի, vel մեղայ, Peccaui. մեղանչեցեր, vel
մեղար, Peccasti. մեղանչեաց, vel մեղաւ, Peccauit.

Plural. մեղանչեցաք, vel մեղաք, Peccauius. մեղանչե
ցիք, vel մեղայք, Peccastis. մեղանչեցին, vel մեղան, Pecca
uerunt.

Paulò plus perfectum.

Singul. մեղանչեալեմ, vel մեղուցեալեմ, Iam peccaui.
մեղանչեալես, vel մեղուցեալես, Iam peccasti. մեղանչեալե,
vel մեղուցեալե, Iam peccauit.

Plural. մեղանչեալեմք, vel մեղուցեալեմք, Iam pecca
uimus. մեղանչեալեք, vel մեղուցեալեք, Iam peccastis. մե
ղան

ղանչեալեն , vel մեղուցեալեն , Iam peccarunt .

Plusquam perfectum .

Singul. մեղանչեալէն , vel մեղուցեալէն , Peccaueram , մեղանչեալէիր , vel մեղուցեալէիր , Peccaueras . մեղանչեալէր , vel մեղուցեալէր , Peccauerat .

Plural. մեղանչեալեաք , vel մեղուցեալեաք , Peccauera-
mus , մեղանչեալէիք , vel մեղուցեալէիք , Peccaueratis . մե-
ղանչեալէին vel մեղուցեալէին , Peccauerant .

Futurum .

Singul. մեղանչեցից , vel մեղայց , Peccabo . մեղանչեսցես ,
Peccabis , մեղանչեսցէ , Peccabit .

Plural. մեղանչիցուք , vel մեղիցուք , Peccabimus . մեղան-
չեսցէք , Peccabitis . մեղանչեսցեն , Peccabunt .

IMPERATIVI MODI TEMPVS PRAESENS .

Singul. մեղանչեա՛ , Pecca . մի՛ մեղանչեր , Ne pecces . մե-
ղանչիցե՛ , Peccet . մի՛ մեղանչիցէ , vel մի՛ մեղիցէ , Ne peccet .

Plural. մեղանչեցէք , Peccate . մի՛ մեղանչէք , Ne peccatis .
մեղանչեցեն , Peccent . մի՛ մեղանչիցեն , vel մի՛ մեղիցեն , Ne
peccent .

Futurum .

Singul. մեղանչի՞ր , vel մեղի՞ր , Peccabis . մեղանչեսցի՞ ,
Peccabit .

Plural. մեղանչիցու՞ք , vel մեղիցու՞ք , Peccemus . մեղանչի-
ցի՞ք , vel մեղիցի՞ք , Peccabitis . մեղանչեսցին , Peccabunt .

OPTATIVI MODI TEMPVS PRAESENS ET FUTVRVM .

Singul. երանի՞նք մեղանչիցեմ , vel մեղիցեմ , Vtinam

pec-

peccem . մեղանչիցես , vel մեղիցես , Pecces . մեղանչիցէ , vel մեղիցէ , Peccet .

Plural. Երանի Թէ մեղանչիցեմք , vel մեղիցեմք . Vtinam peccemus . մեղանչիցէք , vel մեղիցէք , Peccetis . մեղանչիցեն . vel մեղիցեն , Peccent .

Imperfectum .

Singul. Երանի Թէ մեղանչիցէի , vel մեղիցէի , Vtinam peccarem . մեղանչիցէիր , vel մեղիցէիր , Peccares . մեղանչիցէր , vel մեղիցէր , Peccaret .

Plural. Երանի Թէ մեղանչիցէաք , vel մեղիցէաք , Vtinam peccaremus . մեղանչիցէիք , vel մեղիցէիք , Peccaretis . մեղանչիցէին , vel մեղիցէին , Peccarent .

Perfectum & paulò plus perfectum .

Singul. Երանի Թէ մեղանչեալիցեմ , vel մեղուցեալիցեմ , Vtinam peccauerim , &c. vt սիրեալիցեմ .

Plusquam perfectum .

Singul. Երանի Թէ մեղանչեալիցէի , vel մեղուցեալիցէի , Vtinam peccauerim , &c. vt սիրեալիցէի .

Futurum Subiunctivi .

Singul. Եթէ մեղանչեալեղէց . vel մեղուցեալեղէց , Si peccauero , &c.

Infinitiva .

Præsens . մեղանչել , Peccare .

Perfectum . մեղանչեալ գոլ , vel մեղուցեալ գոլ , Peccauisse .

Futurum . մեղանչելոց գոլ , Peccaturum esse .

Participia .

Præsens . մեղանչող , Peccans .

Perfectum . մեղանչեալ , vel մեղուցեալ , Qui peccauit .

Futurum . մեղանչելոց , Peccaturus , a , m .

Gerundia.

մեղանչելոյ, Peccandi. 'ի մեղանչել, Peccandum. մեղանչելի, Peccando. 'ն մեղանչելն, Cum peccaret.

ARTICVLVS XX.

De Coniugatione Verbi Deffectiui. *Կարեմ*, Possum, cum Verbo regulari *կարենամ*, Possum.

INDICATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. *Կարենամ*, vel *կարեմ*, Possum. *կարենաս*, vel *կարես*, Potes. *կարենայ*, vel *կարէ*, Potest.

Plural. *կարենամք*, vel *կարեմք*, Possumus. *կարենայք*, vel *կարեք*, Potestis. *կարենան*, vel *կարեն*, Possunt.

Imperfectum.

Singul. *կարենայի*, vel *կարէի*, Poteram. *կարենայիր*, vel *կարէիր*, Poteras. *կարենայր*, vel *կարէր*, Poterat.

Plural. *կարենայաք*, vel *կարեաք*, Poteramus. *կարենայիք*, vel *կարեիք*, Poteratis. *կարենային*, vel *կարէին*, Poterant.

Perfectum.

Singul. *կարացի*, Potui. *կարացեր*, Potuisti. *կարաց*, Potuit.

Plural. *կարացաք*, Potuimus. *կարացիք*, Potuistis. *կարացին*, Potuerunt.

Paulò plus perfectum.

Singul. *կարացեալեմ*, Iam potui, &c. vt լուացեալեմ.

Plusquam perfectum.

Singul. *կարացեալէի*, Potueram, &c. vt լուացեալէի.

Futurum.

Singul. *կարացայց*, vel *կարացից*, Potero. *կարացես*, Po.

Poteris. *Կարացէ*, Poterit.

Plural. *Կարացուք*, vel *Կարեցուք*, Poterimus *Կարացէք*,
Poteritis. *Կարացնա*, Poterunt.

IMPERATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. *Կարացի՛ր*, Fac possis. *Մի՛ կարենար*, vel *Մի՛ կարա
նայցես*, vel *Մի՛ կարեցես*, Ne possis. *Կարանայցէ*, vel *Կարեցէ*;
Possit.

Plural. *Կարացէք*, Facite possitis. *Մի՛ կարենայք*, Ne possitis.

Futurum.

Singul. *Կարաջի՛ր*, Poteris. *Կարացէ*, Poterit.

Plural. *Կարաջիք*, Poteritis. *Կարացենա*, Poterunt.

OPTATIVI MODI TEMPVS PRAESENS
ET FUTVRVM.

Singul. *Երանի թէ կարանայցեն*, vel *Կարեցեն*, Vtinam
possem, &c.

Imperfectum.

Singul. *Երանի թէ կարանայցէի*, vel *Կարեցէի*, Vtinam
possim, &c.

Perfectum & paulò plus perfectum.

Singul. *Երանի թէ կարացեալիցեմ*, Vtinam potuerim, &c.

Plusquam perfectum.

Singul. *Երանի թէ կարացեալիցէի*, Vtinam potuisssem, &c.

Futurum Subiunctivi.

Singul. *Եթէ կարացեալեղէց*, Si potuero, &c.

Infinitiva.

Præsens. *Կարենալ*, vel *Կարիլ*, Possẽ.

Perfectum. *Կարացեալ գոլ*, Potuisse.

Futurum. Կարելոց գոլ, vel Կարենալոց գոլ.

Participia.

Præsens. Կարացող, vel Կարօղ, Potens.

Perfectum. Կարացեալ, Qui potuit.

Futurum. Կարելոց, vel Կարենալոց, Futurus ut possit.

Gerundia.

Կարենալոց, vel Կարելոց, Di potere. Ի Կարել, A potere. Կարելոց, Potendo. Ըն Կարելն, Nel potere, vel Cum posset.

Hoc Verbum. Կարեմ, Possum. Confunditur in quibusdam temporibus cum verbo Կարեմ, Suo. Cuius Indicativi præsens sit Կարեմ, Suo, Կարեմ, Suis, Կարե, Sui. Կարեմք, Suimus, Կարեք, Stitis, Կարեն, Suunt.

Imperfectum. Կարէի, Suebam, Կարէիր, Suebas, Կարէր, Suebat. Կարէաք, Suebamus, Կարէիք, Suebatis, Կարէին, Suebant.

Perfectum. Կարեցի, Sui, Կարեցեր, Suisti, Կարեաց, Sui. Կարեցաք, Suimus, Կարեցիք, Suistis, Կարեցին, Suerunt.

Paulò plus perfectum. Կարեալեմ, Iam fui. &c. ut սիրեալեմ.

Plusquam perfectum. Կարեալէի, Sueram, &c. ut սիրեալէի.

Futurum. Կարեցից, Suam, Կարեցես, Sues, Կարեցէ, Suet. Կարեցուք, Suemus, Կարեցէք, Suetis, Կարեցեն, Suent.

Imperativi præsens. Կարեա, Sue. Մի Կարեր, Ne suas. Կարիցէ, Suat. Մի Կարիցէ, Ne suat. Կարեցէք, Suete. Կարիցեն, Suant.

Futurum. Կարեսցիք, Sues. Կարեսցէ, Suet. Կարեսցիք, Suetis. Կարեսցեն, Suent.

Optativi præsens & futurum. Եթանի թէ Կարիցեմ, Vtinam suam. Կարիցես, Suas. &c. ut սիրիցեմ.

Imperfectum. Եթանի թէ Կարիցէի, Vtinam suerem, &c.

Per-

Perfectum & paulò plus perfectum. Երանի Թէ Կարեալի
ցեմ, Vtinam fuerim, &c. vt սիրեալիցեմ.

Plusquam perfectum. Երանի Թէ Կարեալիցէի, Vtinam
fuissem.

Futurum Subiunctiui. Եթէ Կարեալեղէց, Si fuero, &c.

Infinitiui praesens. Կարել, Suere.

Perfectum. Կարեալ գոլ, Suisse.

Futurum. Կարելոց, Sutura esse.

Participij praesens. Կարող, Suens.

Perfectum. Կարեալ, Qui fuit.

Futurum. Կարելոց, Sutura, a, m.

Gerundia. Կարելոյ, Suendi. Իկարել, Suendum. Կարե
լով, Suendo. Ըն Կարեւն, Cùm Sueret.

Passivum eiusdem Verbi.

Indicatiui praesens. Կարիմ, Suor, &c. vt սիրիմ.

Imperfectum. Կարեէի, Suebar, &c. vt սիրեէի.

Perfectum. Կարեցայ, Sutus sum, &c. vt սիրեցայ.

Paulò plus perfectum. Կարեցեալեմ, Iam sutus sum, &c.

Plusquam perfectum. Կարեցեալէի, Sutus eram, &c.

Futurum. Կարեցայց, Suar, &c. vt սիրեցայց.

Imperatiui praesens. Կարիւ, Suere, &c.

Futurum, Կարիջիւ, Sueris, &c.

Optatiui praesens & futurum. Երանի Թէ Կարեցիմ, Vti-
nam suar.

Imperfectum. Երանի Թէ Կարեցեի, Vtinam suerer, &c.

Infinitivum. Կարիլ, Sui, &c.

ARTICVLVS XXI.

De Coniugatione Verbi Anomali *Գալ*, Venio.

INDICATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singular. *Գալ*, Venio. *Գաս*, Venis. *Գայ*, Venit.Plural. *Գալք*, Venimus. *Գայք*, Venitis. *Գան*, Veniunt.*Imperfectum.*Singular. *Գայի*, Veniebam. *Գայիր*, Veniebas. *Գայր*, Veniebat.Plural. *Գայաք*, Veniebamus. *Գայիք*, Veniebatis. *Գային*, Veniebant.*Perfectum.*Singular. *Էկի*, Veni. *Էկիր*, Venisti. *Էկս*, Venit.Plural. *Էկաք*, Venimus. *Էկիք*, Venitis. *Էկին*, Venerunt.*Paulò plus perfectum.*Singular. *Էկեալեմ*, Iam veni, &c. vt սիրեալեմ.*Plusquam perfectum.*Singular. *Էկեալէի*, Veneram, &c. vt սիրեալէի.*Futurum.*Singular. *Էկից*, Veniam. *Էկեսցես*, Venies. *Էկեսցէ*, Veniet.Plural. *Էկեսցաք*, Veniemus. *Էկեսցէք*, Venietis. *Էկենցեն*, Venient.

IMPERATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singular. *Էկ*, Veni. *Մի՛ Գար*, Ne venias. *Գայցէ*, Veniat.Plural. *Էկաք*, Venite. *Մի՛ Գայք*, Ne veniatis. *Գայցեն*, Veniant.

Futurum.

Singul. *Եկեալիք*, Venies. *Եկեալից*, Veniet.

Plural. *Եկեալիք*, Venietis. *Եկեալեալ*, Venient.

*OPTATIVI MODI TEMPVS PRAESENS
ET FUTVRVM.*

Singul. *Երանի Թէ գայցեմ*, Vtinam veniam, &c. vt
լուսնայցեմ.

Imperfectum.

՝ Singul. *Երանի Թէ գայցի*, Vtinam venirem, &c. vt
լուսնայցի.

Perfectum & paulò plus perfectum.

Singul. *Երանի Թէ եկեալիցեմ*, Vtinam venerim, &c. vt
սիրեալիցեմ.

Plusquam perfectum.

Singul. *Երանի Թէ եկեալիցի*, Vtinam venissem, &c.

Futurum Subiunctivi.

Singul. *Եթէ եկեալեղէք*, Si venero, &c. vt *սիրեալեղէք*.

Infinitivus.

Præsens. *գալ*, Venire.

Perfectum. *եկեալ գոլ*, Venisse.

Futurum. *գալոց գոլ*, Venturum esse.

Participia.

Præsens. *Եկող*, Veniens.

Perfectum. *Եկեալ*, Qui venit.

Futurum. *գալոց*, Venturus, a, m.

Gerundia.

Գալոյ, Veniendi. *Նգալ*, Veniendum. *գալով*, Veni-
niendo. *Նս գալն*, Cùm veniret.

ARTICVLVS XXII.

De Coniugatione Verbi Anomali *Էրթամ*, Eo.

INDICATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. *Էրթամ*, Eo. *Էրթաս*, Is. *Էրթայ*, It.

Plural. *Էրթամք*, Imus. *Էրթայք*, Itis. *Էրթան*, Eunt.

Imperfectum.

Singul. *Էրթայի*, Ibam. *Էրթայիր*, Ibas. *Էրթայր*, Ibat.

Plural. *Էրթայաք*, Ibamus. *Էրթայիք*, Ibatis. *Էրթային*, Ibant.

Perfectum.

Singul. *չորայ*, Iui. *չորար*, Iuisti. *չորաւ*, Iuit.

Plural. *չորաք*, Iuimus. *չորայք*, Iuistis. *չորան*, Ierunt.

Paulò plus perfectum.

Singul. *Էրթեալեմ*, Iam iui, &c. vt սերեալեմ.

Plusquam perfectum.

Singul. *Էրթեալէի*, Iueram, &c. vt սերեալէի.

Futurum.

Singul. *Էրթայց*, Ibo. *Էրթեցես*, Ibis. *Էրթեցէ*, Ibit.

Plural. *Էրթեցուք*, Ibimus. *Էրթեցէք*, Ibitis. *Էրթեցես*, Ibunt.

IMPERATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Singul. *Էրթ*, I. մի' *Էրթար*, Ne eas. *Էրթայցէ*, Eat.

Plural. *Էրթայք*, Ite. մի' *Էրթայք*, Ne eatis. *Էրթայցես*, Eant.

Futurum.

Singul. *Էրթիջիր*, Ibis. *Էրթիցէ*, Ibit.

Plural. *Էրթիջիք*, Ibitis. *Էրթիցես*, Ibunt.

OPTATIVI MODI TEMPVS PRAESENS
ET FUTVRVM.

Singul. Երանի թէ Երթայցեմ, Vtinam eam, &c. vt
լուանայցեմ.

Imperfectum.

Singul. Երանի թէ Երթայցէի, Vtinam irem, &c. vt
լուանայցէի.

Perfectum & paulò plus perfectum.

Singul. Երանի թէ Երթեալիցեմ, Vtinam iuerim, &c. vt
սիրեալիցեմ.

Plusquam perfectum.

Singul. Երանի թէ Երթեալիցէի, Vtinam iuissem, &c.
vt սիրեալիցէի.

Futurum Subiunctiui.

Singul. Եթէ Երթեալիղէց, Si iuero, &c.

Infinitiva.

Præsens. Երթալ, Ire.

Perfectum. Երթեալ գոլ, Iuisse.

Futurum. Երթալոց գոլ, Iturum esse.

Participia.

Præsens. Երթող, Iens.

Perfectum. Երթեալ, Qui iuit.

Futurum. Երթալոց, Iturus, a, m.

Gerundia.

Երթալոյ, Eundi. Երթալ, Eundum. Երթալոյլ, Ieundo.
Երթալն, vel Դերթալն, Cùm iret.

ARTICVLVS XXIII.

De Coniugatione Verbi *Դուիմ*, Habeo, & Habeor.

INDICATIVI MODI TEMPVS PRAESENS.

Actiuum simul & Passiuum.

Singul. *Դուիմ*, Habeo, & Habeor. *ուիս*, Habes, & Habes. *ուի*, Habet, & Habetur.

Plural. *ուիմք*, Habemus, & Habemur. *ուիք*, Habetis, & Habemini. *ուին*, Habent, & Habentur.

Imperfectum Actiuum.

Singul. *ուեի*, Habebam. *ուեիր*, Habebas. *ուեր*, Habebat.

Plural. *ուեաք*, Habebamus. *ուեիք*, Habebatis. *ուեին*, Habebant.

Imperfectum Passiuum.

Singul. *ուեեի*, Habebam. *ուեեիր*, Habebaris. *ուեեր*, Habebatur.

Plural. *ուեեաք*, Habebamur. *ուեեիք*, Habebamini. *ուեեին*, Habebantur.

Perfectum Actiuum.

Singul. *ուեցի*, Habui. *ուեցիր*, Habuisti. *ուեցաք*, Habuit.

Plural. *ուեցաք*, Habuimus. *ուեցիք*, Habuistis. *ուեցին*, Habuerunt.

Perfectum Passiuum.

Singul. *ուեցայ*, Habitus sum. *ուեցար*, Habitus es. *ուեցաւ*, Habitus est.

Plural.

Plural. *ունեցաք*, Habiti sumus. *ունեցայք*, Habiti estis.
ունեցան, Habiti sunt.

Paulò plus perfectum Actiuum.

Singul. *ունեալեմ*, Iam habui, &c. *vt սիրեալեմ*.

Paulò plus perfectum Passiuum.

Singul. *ունեցեալեմ*, Iam habitus sum, &c. *vt սիրեցեալեմ*;

Plusquam perfectum Actiuum.

Singul. *ունեալէի*, Habueram, &c. *vt սիրեալէի*.

Plusquam perfectum Passiuum.

Singul. *ունեցեալէի*, Habitus eram, &c. *vt սիրեցեալէի*.

Futurum Actiuum:

Singul. *ունեցից*, Habebo. *ունեսցես*, Habebis. *ունեսցէ*, Habebit.

Plural. *ունեսցուք*, Habebimus. *ունեսցեք*, Habebitis.
ունեսցին, Habebunt.

Futurum Passiuum.

Singul. *ունեցայց*, Habebo. *ունեսցիս*, Habeberis.
ունեսցի, Habebitur.

Plural. *ունիցուք*, Habebimur. *ունեսցիք*, Habebimini.
ունեսցին, Hebebuntur.

Imperatiui modi tempus praesens Actiuum.

Singul. *ունեա՛*, Habe. *մի՛ ուներ*, Ne habeas. *ունիցի՛*,
Habeat.

Plural. *ունեցե՛ք*, Habete. *մի՛ ունեք*, Ne habeatis. *ունիցի՛ն*,
Habeant.

Praesens Passiuum.

Singul. *ունիր*, Habere. *մի՛ ունիր*, Ne habearis. *ունիցի*,
Habeatur.

Plural. ունեցա՞րուք, Habeamini, մի ունից, Ne habeamini. ունիցին, Habeantur.

Futurum Activum.

Singul. ունեցո՞ւի, Habebis. ունեցո՞ւի, Habebit.

Plural. ունեցո՞ւից, Habebitis. ունեցո՞ւն, Habebunt.

Futurum Passivum.

Singul. ունիցո՞ւի, Habeberis. ունեցո՞ւի, Habebitur.

Plural. ունիցո՞ւից, Habebimini. ունեցո՞ւն, Habebuntur.

OPTATIVI MODI TEMPVS PRAESENS
ET FUTVRVM.

Activum simul & Passivum.

Singul. Երանի թէ ունիցին, Vtinam habeam, & habeam
ունիցին, Habeas, & habearis. ունիցի, Habeat, & habeatur.

Plural. Երանի թէ ունիցինք, Vtinam habeamus, & ha-
beamur. ունիցիք, Habeatis, & habeamini. ունիցին, Ha-
beant, & habeantur.

Imperfectum Activum.

Singul. Երանի թէ ունիցե՞ն, Vtinam haberem, &c. vt
սիրեցե՞ն.

Imperfectum Passivum.

Singul. Երանի թէ ունիցե՞ն, Vtinam haberer, &c. vt
սիրեցե՞ն.

Perfectum & paulò plus perfectum.

Singul. Երանի թէ ունեացեալե՞մ, Vtinam habuerim, &c.
Vt սիրեացեալե՞մ.

Passivum.

Singul. Երանի թէ ունեցեալե՞մ, Vtinam habitus sim, &c.

Plus.

Plusquam perfectum Actiuum.

Singul. Երանի թէ ունեալիցէն, Vtinam habuisssem, &c.

Passiuum.

Singul. Երանի թէ ունեցեալիցէն, Vtinā habitus essem, &c.

Futurum Subiunctiu Actiuum.

Singul. Եթէ ունեալեղէ, Si habuero, &c.

Passiuum.

Singul. Եթէ ունեցեալիցիս, Si habitus fuero, &c.

Infinitiuum.

Præsens. ունել, Habere. ունիլ. Haberi.

Perfectum. ունեալ գոլ, Habuisse. ունեցեալ գոլ, Habitu-
m esse.

Futurum. ունելոց գոլ, Habiturum esse. ունելի գոլ, Ha-
bendum esse.

Participia.

Præsens. ունող, Habens. ունեցող, Qui habetur.

Perfectum. ունեալ, Qui habuit. ունեցեալ, Habitus.

Futurum. ունելոց, Habiturus. ունելի, Habendus.

Gerundia.

Ունելոյ, Habendi, ունիլոյ, Di esser hauto, 'յունել,

Habendum, 'յունիլ, Ad esser hauto. ունելոյլ, Habendo.

ունիլոյլ, Essendo hauto, 'սունելիս, Cum haberet, 'սունելիս,

Cum haberetur.

Dicitur etiam quandoque in præsentī tempore Indicatiui.

ունենամ, Habeo. ունենաս, Habes. ունենայ, Habet, &c.

ARTICVLVS XXIV.

Տարազս ըսդռնելուԹԷ ևնախադրուԹԷ :

De Participio, & de Præpositione.

Participia desinentia in *ող*, Declinantur vt *բան*, *բանի*, vt *սիրող*, Amans. *սիրողի*, Amantis, vel Amanti. *զսիրող*, Amantem. *իսիրողէ*, ab Amante. *զսիրողէ*, de Amante. *սիրողիւ*, Amante *զսիրողիւ*, circa Amantem, *ըն սիրողում*, in Amante, &c.

Participia desinentia in *եալ*, declinantur vt *սիրեալ*, *սիրեալի*, vt *սիրեցեալ*, Amatus. *սիրեցելոյ*, Amati, vel Amato. *զսիրեցեալ*, Amatum. *իսիրեցելոյ*, ab Amato. *զսիրեցելոյ*, de Amato. *սիրեցելով*, Amato. *զսիրեցելով*, circa Amatum, *ըն սիրեցելում*, in Amato, &c.

Participia desinentia in *լի*, declinantur vt *սիրելի*, *սիրելոյ*, vt *սիրելի*, Amandus. *սիրելոյ*, Amandi, vel Amando. *ըզ սիրելի*, Amandum, *իսիրելոյ*, ab Amando. *զսիրելոյ*, de Amando. *սիրելով*, Amando. *զսիրելով*, circa Amandum. *ըն սիրելում*, in Amando, &c.

Participia verò desinentia in *լոյ*, non declinantur, nisi in ijs, vbi vrget loci necessitas ad explicandum alicuius phrasidis obscuræ sensum, vt *սիրելոյ*, Amaturus. *սիրելոցի*, Amatori, & Amaturo. *զսիրելոցն*, Amaturum. *իսիրելոցէ*, ab Amaturo, &c. vt *բան*, *բանի*.

Præpositionum quædam vocantur Coniunctiuæ, eo quod semper iungantur alijs partibus orationis, & sunt *ան*, *ապ*, *աը*, In, priuatiuum. *են*, *ստոր*, *վաչ*, Sub, vel De. *արտ*, Ex, vel Extra. *վեր*, *մակ*, *վեհ*, *գեր*, Super. *տրամ*, *տար*,

Dis.

Dis. Համ, շար, շաղ, փաղ, բաղ, Syn, vel Con, Հակ, Ob,
առ, Ad, vel As, անդր, trans, Ներ, In, vel Intro, յար, Re.
փոխ, դեր, Pro, Vice. Հոմ. Homo. Բակ, փար, Circum.
մէջ, Inter, ընդէմ, Contra. Հետ, յետ, Post. ըստ Per, &c.

Quædam verò vocantur disiunctivæ, eo quod semper
vsurpentur separatim, & sunt. ստորեւ, ներքոյ, իներքոյ,
Sub. իջեալ, իջերոյ, Super. իմէջ, իմիջեւ, In, vel Inter.
արտաքայ, Extra. զինի, յետ, յետոյ, Post. առաջի, Ante,
vel Coram. զմ, յաղագս, յաղագաւ, սակս, փոխանակ, Pro,
Propter, De. ընդ, Հետ, Cùm. առընթեր, հուս, մօտ,
մերձ, Prope, Iuxta. Թարց, առանց, Absq̃us. ըստ, Secun-
dum. մինչև, Vsque. յանդիման, հանդէս, դէս, Erga,
Versus. որպէս, իբրև, Tamquam, Instar. քան, Quàm. Բաց,
զատ, Ab, exclusivum, vel excepto. մեկուսի, Procul. Հան-
դերձ, Simul. Cùm. շուրջ, Circa. ընդաջմէ, à Dextris. Ի
ձախմէ, à Sinistris. յայնկայս, Ultra. յայնկոյս, Cis, Citra,
ի, յ, A, Ab, Ex, առ, ց, ընդ, Ad, զ, De, ներ, ն, ըն, In, &c.
De quibus omnibus, loquamur in tertia sectione.

ARTICVLVS XXV.

Տաղադս Մակբայի :

De Aduerbio.

Aduerbiorum quædam sunt. տեղւոյ, Id est Loci, vt ուր,
Vbi. աստ, Hic. աստանօր, Hoc tempore, vel in hoc loco.
անդ, Illic. աստանօր, Eo tempore, vel in eo loco. անդր,
Istic. անդրանօր, Isto tempore, vel in isto loco. ուրուրեք,
յամուրեք, Vbique. այլուրեք, Alibi. ուրեք ուրեք, Alicubi.
յո՛, Quò. իջեալ, Sursum. իջալ, Deorsum. իներքս, Iustus.

յարտաքս,

Եւրտաքս, Foris. այսր, Huc. այդր, Illuc. անդր, Illuc. Եւստի, Vnde. անտեստ, vel անտի, Hinc. այդրուտ, vel այդի, Istinc. անտեստ, vel անտի, Illinc. իմերուտ, De fursum. իներուտ, իստորե, De subter. De sub. իբացուտ, իհեռուտ, De longe. De procul. իմերձուտ, Cominus. ընդոր, Quà. ընդ այսր, Hac. ընդ այդր, Istac. ընդ այսր, Illac. ընդ ծով, Per mare. ընդ ցամաք, Per siccum, &c.

Quædam sunt Ժամանակի, idest Temporis. Vt երբ, յոր Ժամ, Quando. այժմ, արդ, Nunc. ցարդ, Vique nunc. այժմիկ, Iam. յայժամ, Tunc. այսօր, սերկ, Hodie. իմաղիւն, իմաղորդայն, Cras. Crastinò. երէկ, Heri. եւանդն, Nudius tertius. հերու, Anno præterito. իհերանհետե, Ab anno. միշտ, Semper. ցանկ, Sæpe. յաւեժ, յաւետ, Omni tempore. Iugiter. երբեմն, Aliquando. երբեք, մերթ, Quandoque. Frequenter. առժամայն, առժամն, In eadem hora. դեռ, դեռու, Adhuc. տակաւին, adhuc. մինչ, մինչդեռ, մինչ տակաւին, մինչդեռ տակաւին, Dum. Dum adhuc. իբերե, Cum. չե, չեւ, Non dum. չե տակաւին, Nondum adhuc. վաղ, վաղու իմն, Olim. Iam olim. Կանապաղ, Quotidie. յարածամ, In omni hora. ընդ առաւօտն, Mane. վաղ քաջ ընդ առաւօտն, Diluculò. իվարկեան Ժամու, In eodem instanti. յակն Թօժափելն, In ictu oculi. յայժմհետե, In posterum. Deinceps. մինչև ջայժմ, Haftenus. մինչևերբ, մինչևցերբ, Quandoque, &c.

Quædam sunt որակութե, id est Qualitatis, & habent has terminationes. բար, պէս, օրէն, արէն, երէն, ակի, ացի, ւոք, դին, vt մարդկաբար, Humane. իմաստաստեւ, Sapienter. յանկարծօրէն, In opinatè. յունարէն, Grecè. Կայերէն, Armenicè. աղղակի, Rectè. աքայի, Calcibus. բռնցի, Pu-

gnis.

gnis. Բազուր, Bene. լալազին, Flenter, &c.

Quædam sunt քանակութե, id est Quantitatis, vt որքան, Quantum. այսքան, այնքան, Tantum. որչափ, Cuius mensuræ. այսչափ, Huius mensuræ. այդչափ, Istius mensuræ. այնչափ, illius mensuræ. քանիցս. Quoties. երկիցս. Bis. երեցս. Ter. չորիցս. Quater. քանիցսանգամ. Quot vicibus. միանգամ. Semel. երկուանգամ. Duabus vicibus. երեցս անգամ. Tribus vicibus. այսքանիցս. Toties. բազմիցս. Multo. ties. բազումանգամ. Multis vicibus. շատ. Multum. փոքրինչ. սակաւինչ. դոյնինչ. Parum quid. սակաւիկինչ. Pauxillum. սակաւ սակաւ, տակաւ տուտակաւ. Paulatim. առաւել. Plus. նուազ. Minus. երկաթ. Prolixè. կարճ. breuè, &c.

Quædam sunt հարցանելոյ, id est Interrogandi, vt հիմ, էն. ըսդէ՞ր. զմէ՞. Cur. ինչ էն. Quare. ղեարդ, որպէս, հիմ արդեօք, Quomodo. ինչպապէն, Non ne. ինչարդեօք, Numquid. հի՞բար, հի՞կէն, որդոն, որպակ, vt, նշրաղապաւ, Obquam causam, &c.

Quædam sunt ստորապնելոյ, id est Affirmandi, vt այս, Vtique. հա, այդպէս, Ita. երաւե, Sanè. ճշմարտապէս, Verè. հաւատեալ, Certè. արդարեւ, Iussè. ստուգիւ, Pro certo. անշուշտ, Infallibilitèr, &c.

Quædam sunt բացասելոյ, Id est Negandi, vt ոչ, չէ, չ, Non. չիք, Non est. ոչեւեք, Nequaquam. ոչերբեք, Numquam. ոչբնաւ, ոչբնաւեօքեք, Nullatenus. ոչ միովիւ եք, Prorsus. քաւ, քաւլիցի, Absit. մի՛ լիցի, Ne sit. մի՛ երբեք, Ne vniquam. ոչինչեւրպիւ, Nullomodo. չեամենեւին, Non omninò. չիք բնաւին, Non prorsus, &c.

Quædam sunt բաժանելոյ, id est Separandi, vt եբաց, Procul. ինչատ, Seorsum. զատ՝ինչատ, Seperatim. ինտար,

Longè . Procul . *խներձ* , Propè . *առանձին* , *առանձնակի* , Priuatum . *բացառ* , Discretè . *որոշակի* . Distinctè . *եղակի* , Singulariter . *միակի* , Sigillatim . *երկակի* , Bifariam . *եռակի* , Trifariam . *յոգնակի* , multifariam , &c.

Quædam sunt *Թաղուցանելոյ* , id est Abscondendi , vt *ծածուկ* , *հծածուկ* , Occultè . *գաղտ* , *հգաղտ* , Clâm . *զանխաբար* , Clanculùm . *լռապէս* , Silentèr . *անմռունչ* , Tacitè .

Quædam sunt *բացայայտելոյ* , id est Manifestandi , vt *յայտ* , *յայտնի* , *յայտնապէս* , Manifestè . *լռ'իլու* , Palâm . *հրատարակաւ* , Diuulgatim . *յայտյանդինան* , Publicè . *հռչափորէն* . Celebrè , &c.

Quædam sunt *արագութե* . id est Velocitatis , vt *արագ* . *երագ* . *արագարագ* . *երագերագ* . Velocitèr . *շուտ* , *շուտշուտ* . Citò *սաեպ* . *սաեպսաեպ* . *փոյթ ընդ փոյթ* . Celeritèr . *վաղվաղ* . *վաղվաղակի* . *փութանակի* . Festinantèr . *կատուխ* , Citius . *աեպ* . Tempestiuè , &c.

Quædam sunt *կարգաւորութե* . id est Ordinis , vt *նախ* . Primò . *երկրորդ* , Secundò . *երրորդ* , Tertiò . *չորրորդ* , Quartò . *հինկերորդ* , Quintò . *ապա* , Deinde . *յետոյ* , Postea . *յետայտորիկ* , *ղինի այտորիկ* , Post hæc . *այսուհետեւ* , Deinceps . *յայսմհետեւ* , Ab hinc . *հուսկյետոյ* , Denique . *միշտ միոջե* , *միառմի* , Sigillatim . *կարգաբար* , Ordinatum , &c.

Quædam sunt *ապացուցանելոյ* , id est Demonstrandi , vt *ահա* , Ecce . En . *ահաւասիկ* , En hic . *ահաւադիկ* , En istic . *ահաւանիկ* , En illic , &c.

Quædam sunt *ժողովելոյ* , id est Congregandi , vt *խմբաւոր* , Simul . *համանպանայն* , *համակ* , *համօրէն* , Simul . *ընդհանրապէս* , *առհասարակ* , Vniuersaliter . *ամենեւին* , Omnino . *բոլորովին* , Totaliter . *բնաւին* , *բովանդակ* , Penitus . *երամ* ,

երամ ,

երամ, Turmatim. Զոկբ Զոկբ, Agminatim. միանգամայն, միահողոյն, Vnà, &c.

Quædam sunt երկբայելոյ, id est Dubitandi, vt արդեօք; Vtrum. Թերևս, Forſitan. գուցէ Fortè, forſitàn. գուցէ երբեք, Fortè aliquando. գուցէարդեօք, Fortaſſe. միթէ Numquid. մի՞ գուցէ, միարդեօք, Ne fortè. Թերևս, Թրևսարդեօք, Fortaſſis. Եթէ գուցէ, Si fortè, &c.

Quædam sunt կրկնելոյ, id est, Iterandi, vt կրկին, Iterum. միևսանգամ, Altera vice. կրկին անգամ, Iterato. վերստին, անդրէն, դարձեալ, Rurſus, &c.

Quædam sunt սաստկացուցանելոյ, id est Intendendi, vt խիստ, տի, կարի, Valdè. յոյժ, Nimis. կարի յոյժ, Valdè nimis. յորդ, յորդապէս, Fœcundè. Profluenter. սաստիկ, սաստկապէս, Vehementer. իսպառ, բնաւ, Prorsùs. և ոչ ան զևս, Etiam atque etiam, &c.

Quædam sunt ընտրելոյ, id est Eligendi, vt մանաւանդ, Immò. մանաւանդապէս, նախապետաբար, Præcipuè. յաւ էտ, առաւել, առաւելապէս, Magis. աւելի, Plus, &c.

Quædam sunt արդեկոյ, id est Prohibendi, vt մի, Ne, միևս, Neque. միևմի, միևմիեիք, Ne vlllo modo.

ARTICVLVS XXVI.

Տաղադս Լիծարկութիւն:

De Interiectione.

Interiectionum quædam sunt քղճալոյ, id est Optandi, vt երանի, ոչ, Vtinam.

Quædam sunt դարմանալոյ, id est Admirandi, vt հ, ò! հ, Hui! բաբէ, Pape.

Quædam sunt հեղնողի, id est Deridentis, vt վահ, հահ, ահ, հեհ, հեհ, Vah, ò.

Quædam sunt եղկողի, id est Lugentis, vt աւաղ, եղուկ, Hei, heu.

Quædam sunt ողորմողի, id est Miserentis, vt ոհ, վայ վախ, ախոս, Væ.

Quædam sunt խնդացողի, id est Latantis, vt հայթէ, ահթէ, Euox.

Quædam sunt յուսադրողի, id est Confortantis, vt հաւալ Eugene. ալէ, Eia.

Quædam sunt գոչողի, id est Exclamantis, vt ոյ Proh.

Quædam sunt կասկածողի, id est Depræhendentis, vt հա հա At at.

Quædam sunt մերժողի, id est Exsecrantis, vt տա, քա, տիհ, Nefas. Infandum.

Quædam sunt գովողի, id est Laudantis, vel Exultantis, vt վաշ, Eugene. վաշ վաշ, Eugene euge.

Quædam sunt հառաչողի, id est Suspirantis. ախ, ահ Ah.

Quædam sunt հերքողի, id est Reijcientis, vt օք, օնանդր. Apage, apagesis.

Quædam sunt զայրացողի, id est Indignantis, vt հեհ Hem.

Quædam sunt կոծելոյ, id est Eiulantis, vt օհ, օհ օհ, Oh, oh oh.

Quædam sunt լռութիւն id est Silentij, vt ըս, ft.

Quædam sunt մորմոքելոյ, id est Cruciatu, vt ահ, Hoi, &c.

Յարդաք Հաղհարի :

De Coniunctione.

Coniunctionum quedam sunt բաղակցականք, id est Copulatiua, vt *Et*. *Et* *Etiam*, *և* *և* *այլ*, *այլ* *և*, *Item*. *յամ*, *յամ* *և*, *Nec non*. *իսկ*, *Que*. *իսկ* *և*, *Etiamque*. *դարձեալ*, *Rursus*, &c.

Quaedam sunt տրոհականք, id est Disiunctiua, vt *կամ*, vel, *կամ* *Թէ*, *Sive*, *Aut*. *այլ*, *Sed*. *իսկ*, *Բայց*, *Autem*. *սակայն*, *Tamen*. *այլ* *սակայն*, *Բայց* *սակայն*, *Verumtamen*. *արդ*, *At*. *իսկ* *արդ*, *Attamen*. *և* *ոչ*, *Neque*, &c.

Quaedam sunt մեկնողականք, id est Expositiua, vt *զոր* *օրինակ*, *Exempli causa*. *Ի* *բոլոր* *զաղաւթարաւ*, *Exempli gratia*, *օրինակի* *աղաթաւ*, *Verbi gratia*. *այսինքն*, *Id est*. *Ի* *բոլոր* *Թէ*, *Ac si*. *որդէա*, *Scilicet*. *որտեւ*, *Videlicet*, &c.

Quaedam sunt մակաբերականք, id est Illatiua, vt *ուրեմն* *Ergo*. *այդա*, *արդ* *At*. *այդաքէն*, *Quidem*. *այդա* *ուրեմն*, *Igitur*. *արդ* *ուրեմն*, *Hinc igitur*. *ուստի*, *Vnde*, &c.

Quaedam sunt պայմանականք, id est Conditionalia, vt *Թէ*, *եթէ*, *Si*. *այալ* *Թէ*, *իսկ* *եթէ*, *At si*. *այլ* *Թէ* *Sed si*. *եթէ* *ոչ*, *Թէ* *ոչ*, *Si non*. *Nisi*. *այալ* *Թէ* *ոչ*, *Sed si non*. *իսկ* *եթէ* *ոչ* *At si non*, &c.

Quaedam sunt վաստականք, id est Causalia, vt *զի* *Quia*. *քանզի*, *Nam*. *Enim*. *Վն* *զի*, *Quoniam*. *ոպ* *զի*, *մինչքի*, *Itaut*. *սակազի*, *Eò quod*. *Վն* *որոյ*, *սակա* *որոյ*, *յաղաքս* *որոյ*, *Propter quod*. *Propter hoc*. *այն* *աղաթաւ*, *Ideò*. *Ideoque*. *դիմի*, *Vt non*. *և* *Թէ* *երևա*, *Siquidem*. *Վն* *այսորիկ*, *սակասայսորիկ*, *Propterea* *զի*, *Vt*. *Թէ* *Quod*, &c.

S E C T I O I I.

*De Definitionibus, Speciebus, & Circumstantijs
terminorum.*

A R T I C V L V S I.

Տաղադս Ասեմանի և Պարագայից Քերականութի:

De Definitione & Circumstantijs Grammaticæ.

Grammatica est Ars benè loquendi. Benè loqui autem duo complectitur, rectam scilicet notitiam terminorum, & rectam eorundem combinationem, in his enim duabus consistit Grammatica.

Գտից քերականութի, id est Inventores Grammaticæ, sunt communitates peritorum in quolibet idiomate, quia eorum diligentia inuenta fuit recta locutio.

Էնթակայ քերականութի, id est Subiectum Grammaticæ est intellectus humanus, quia in eo requiescit notitia hæc practica.

Առարկայ քերականութի, id est Obiectum Grammaticæ est locutio humana, quia circa eam versatur rectitudo eius practica. Vnde recta locutio duo dicit in se, vocem scilicet significatiuam, quæ est materia, & rectitudinem passiuam, quæ est forma.

Վախճան քերականութի, id est Finis Grammaticæ est instruere mentem humanam ad rectam intelligentiam scripturarum, ad congruam collocationem, ad artificiosam compositionem.

ա. Aip, valet *ա*. *բ.* Pien valet *բ*, lene. *չ.* Chim, valet *կ*,
 asperum. *դ.* Tha valet *տ*, lene. *ե.* Iece valet *ի*. *զ.* Za valet
զ. *է.* E valet *ե*. *ը.* Iet valet *ը*, lene. *թ.* To. valet *տ*. *ժ.* Sge
 valet *սգ*, vel *ի*, Gallicum. *ի.* Ini valet *ի*. *լ.* Liun valet *լ*.
խ. Chhe valet *չհ* asperum. *ծ.* Dza valet *զզ*. *ղ.* Ghien va-
 let *ղհ*. *հ.* Huo valet *հ*. *ձ.* Zhh valet *շհ*. *չ.* Ghhad valet
ղհ, gutturale. *ք.* Ge valet *գ*. *մ.* Mien valet *մ*. *յ.* Hhy
 valet *յ* gutturale. *ն.* Nu valet *ն*. *շ.* Scia valet *ս*. *ու.* Vuo
 valet *ու*, vel *օ* paruum. *չ.* Cia valet *ս*. *պ.* Be valet *բ*.
զ. Cce, valet *ս* asperum. *ռ.* Rra valet *ր* duplum. *ս.* Se
 valet *ս*. *վ.* Vièn valet *վ*. Consonans. *տ.* Diun valet *տ*. *ր.*
 Re valet *ր*. *ց.* Zzuò valet *տ* vel *տ* ante duas vocales. *ւ.*
 Hiun valet *ւ*, paruum. *փ.* Piur valet *բ*. *ք.* Che valet *կ*. *օ.* O.
 valet *օ*. *ֆ.* Fe valet *ֆ*. *ւ.* V valet *վ*.

Ex his octo sunt vocales, vt *ա. է. է. ը. ի. ո. օ. ու.* Et duæ
 sunt communes, vt *յ. & լ.* Quia *յ.* In initio dictionum est con-
 sonans, vt *յոյս*. Spes. *յօղ.* Articulus. *յարմար*. Aptus.
յիշէլ. Recordari. *յէտ*. Post. *յաճախապէս*, Frequenter, &c.

In medio autem dictionum & syllabarum, & in fine di-
 ctionum monosyllabarum est vocalis, vt *հայկաց*. Respice.
վայրի, Campelter. *ողջոյն*, Salutatio. *ծայր*. Extremitas.
խոր, Mitra. *կոր*, Cæcus. *յոյր*, Crassus. *հայ*, Armenus.
բայ, Verbum. *արյ*, Aries, &c.

Exeipiuntur tamen ex dictionibus monosyllabis. *քոյ*,
 Tui. *դոյ*. Est. *հայ*, Stat. *տայ*, Dat. *լայ*, Flet. In his enim
 litera *յ*. Nec vocalis est, nec consonans eò quòd non pro-
 feratur, sicut etiam in fine dictionum polysyllabarum,
 vt *քահանայ*, Sacerdos. *յուդայ*, Iudæ. *ցնծայ*, Exultat.
մայ, Manet &c.

Scribitur tamen vel ad distinguendum Genitium casum à Nominatiuo, vt *Զաքարիա*, Zacharias. *Զաքարեայ*, Zachariæ. *Մաղաքիա*, Malachias. *Մաղաքեայ*, Malachiæ. &c. Vel ad distinguendum nomen Appellatiuum à proprio, quod caret litera, finali in Nominatiuo, vt *Ասփիրա*, Sapphira. *Ասփրնիա*, Sophonias. &c. Vel denique ad distinguendum Verbum Indicatiui modi ab Imperatiuo, vt *Խնդայ*, Lætatur. *Խնդա՛*, Lætare. *Ծնծայ*, Exultat. *Ծնծա՛*, Exulta. *Մնայ*, Manet. *Մնա՛*, Mane &c.

— . Post literam vocalem & ante consonantem est vocalis, vt *սիւն*, Columna. *հուն*, Traiectus. *անկիւն*. Angulus. *մրջիւն*, Formica, &c.

In medio autem duarum vocalium, vel dum terminat syllabam est consonans, vt *հուսասար*, Æqualis. *հիւանդ*. Agrotus. *Թուական*, Numeralis. *լեզուանի*, Linguosus. *Թիւ*, Numerus. *բաւ*, Sufficiencia. *կաւ*, Creta, &c.

Reliqua verò literæ omnes sunt consonantes.

A R T I C V L V S III.

Տարադոս Հանկի.

De Syllaba.

Syllaba est vnicus sonus prolatus, vt *Թա. դա.ւոր*. Dixi vnicus sonus prolatus, quia quidquid vnico sono proferatur est syllaba. Hinc vocales omnes, quæ vnico sono proferuntur dicuntur literæ simul & syllabæ sub diuersa ratione. Consonantes verò numquam syllabescunt, eò quòd per se elici non possint.

Dicimus igitur, quòd ex syllabis quædam sunt *միասեղ*, id est

id est Monoliteræ, vt *ա. է. օ.* &c. Quædam verò *յոդնա
դերք*, id est Poliliteræ, vt *բար, բռռ, եալ, խօ, սե, ցաւ*, &c.

Quædam sunt *միաբարբառք*, id est Vnisonæ, vt *շա, հա,
ւէտ*, &c.

Quædam verò sunt *երկբարբառք*, id est Diphtongi, vt
հայր, Pater, կեան, Vita. եօթն, Septem. կոյս, Virgo. իւր, Suus.

Quædam sunt *նշանակաւք*, id est Significatiua, vt *մարդ,*
Homo. բան, Verbum. խօս, Sermo, &c.

Quædam verò sunt *աննշանակաւք*, id est non significati-
ua, vt *ա, պա, լէն*. Hæc enim syllabæ apud Armenos nihil
significant.

Sed sciendum est, quòd syllaba quæ rem aliquam signi-
ficat, est simul syllaba, & dictio; verbi gratia, *մարդ*, Ho-
mo, & *բան*, Verbum, seorsim accepta, sunt dictiones.
Sed cum sunt in compositione, vt *մար, դա, սէր, բանաւ,
տեղծ*, sunt syllaba. Syllaba, autem quæ nihil significat,
dicitur solummodo syllaba, & non dictio.

Secundum est etiam nullam literam consonantem siue
priuatim, siue cum alio consonanti posse constituere sylla-
bam sine vocali, hinc in omni syllaba est aliqua vocalis vel
actu, vel potentia. Actu vt *շա, բաի, ցեալ*, &c.

Potentia verò, vt *նն, ջեցեալ, տխ, մար, կտ, տամահ*, &c.

Dixi potentia, quia in his omnibus est vocalis hæc litera,
ը. vt *նըն, ջըցեալ. տըխ, մար. կըտ, տամահ*. Vnde & Scri-
ptores cum in fine lineæ volunt diuidere dictionem quam-
dam, in qua reperiuntur simul duæ consonantes, primæ con-
sonanti adiungunt vocalem *ը*, & secundam transferunt ad
principium alterius lineæ, & tunc litera vocalis quæ erat
prius potentia fit actu, vt *տը. կար խը. բառ*. &c.

ARTICVLVS IV.

Տաղադս Բառի.

De Vocabulo.

Vocabulum est vox significatiua, vt մարդ, Homo. սիրել, Amare. դու, Tu. իմիասին, Simul, &c.

Dixi significatiua, quia omnis dictio debet aliquid significare, vel adsignificare.

Ex vocabulis quædam sunt եղավանկ, id est Monosyllabæ. vt քար, Lapis. ծառ, Arbor. բեր, Fer. &c.

Quædam verò sunt յոգնավանկ, id est Polissyllabæ, vt էսկ, Eens. գոյացութի, Substantia. մարդկային, Humanus. բանական, Rationalis. յուսադրել, Animare. &c.

Quædam sunt պարզ, id est Simplicia, vt ուսումն, Studium. յառաջ, Ante. քայց, Sed, քան, Quàm. էսկ: At. &c.

Quædam sunt բարդ, id est Composita, vt ուսումնասիր, amator studij. յառաջադրել, Anteponere. քայցսակայն, Sed tamen քանզի, Quia enim. իսկարդ, Attamen. &c.

Quædam verò sunt յարաբարդ, id est Recomposita, vt ուսումնասիրայարդ, Venerator studij amatoris. շարաւծակցել, Simul coniugare. փառաբանակցել, Conglorificare. քայց քանզի, Sed quoniam. &c.

Quædam sunt նախադաշակարդ, id est primitiua, vt ծով, Mare. երկեր, Terra. ընծայել, Præsentare. նոյն, Idem, &c.

Quædam verò sunt ածանցականք, id est Deriuatiua, vt ծովային, Marinus. երկրական, Terrenus. ընծայեցուցանել, Præsentare facere. նոյնական, Identicus. &c.

ARTICVLVS V.

Տաղադս Բանի .

De Oratione .

O Ratio est combinatio vocabulorum, declarans mentis iudiciũ, vt եկեղեցի է գումարումն հաւատացելոց ընդ միով հովիւ օրինաւորիւ, Ecclesia est Congregatio fidelium, sub vno Pastore legitimo . Dixi declarans mentis iudicium, quia aliquando vocabula combinata declarant tantum simplicem apprehensionem mentis, non autem iudicium, vt Պետրոս եւ Պողոս , Petrus & Paulus . կենդանի , և մարդ , Animal , & Homo . այր իմաստուն , Homo sapiens . &c.

Oratio est duplex կատարեալ , id est Perfecta , & անկատար , id est Imperfecta . Perfecta , vt Ես եմ ամ անձքս . Ego sum Dominus Deus tuus . մարդն է կենդանի բանական , Homo est animal rationale . &c.

Imperfecta , vt Եթէ չէր իմ տեսնալ Պետրոս . Si ego non vidissem Petrum . Երանի Թէ կեայցէի միշտ՝ ըն շնորհի մն . Vtinam viuerem semper in gratia Dei . &c.

Orationis octo sunt termini , vt Ղնուն , Nomen . Դերանուն , Pronomen . Բայ , Verbum . Ընդունելութի , Participium . Հախադրութի , Praepositio .

Ասկբայ , Aduerbium . Անջարկութի , Interiectio . Շաղկապ , Coniunctio .

ARTICVLVS VI.

Տաղապս Անուան .

De Nomine .

Nomen est terminus Orationis, qui rem aliquam significat, vt ան, Deus. էակ, Ens. ստեղծուած, Creatura. երկին, Cælum . &c.

Nominum quædam sunt յատուկք, id est Propria, quædam առասանկանք, id est Appellatiua, quædam verò հաւաքականք, id est Collectiua . Propria, vt Պետրոս Petrus. Պողոս, Paulus. Մարթա, Martha. Հռեփսիմե, Ripsima. Գաբրիել, Gabriël . Միքայել, Michaël . &c.

Appellatiua vt Մարդ, Homo . Հրեշտակ, Angelus . Թագաւոր, Rex . ծառայ, Seruus . աստղ, Stella . &c.

Collectiua vt Ժողովուրդ, Populus . ան, Gens . ազգ, Natio . տոհմ, Progenies . ամբոխ, Turba . &c.

Quædam sunt գոյականք, id est Substantiua, & quædam անձականք, id est Adiectiua . Substantiua, vt մարդ, Homo . քար, Lapis . տունկ, Planta . մարմին, Corpus . &c.

Adiectiua, vt բանական, Rationalis . սպիտակ, Albus . քաղցր, Dulcis . անկենդան, Inanimatus . &c.

Quædam sunt դրականք, id est Positiua; Quædam բաղդատականք, id est Comparatiua, & quædam գերադրականք, id est Superlatiua . Positiua vt խոնարհ, Humilis . սպիտակ, Albus . քաղցր, Dulcis . բարի, Bonus . չար, Malus . փոքր, Paruus . &c.

Comparatiua, vt խոնարհագոյն, Humilior . սպիտակագոյն,

գոյն , Albior . Բաղջրագոյն , Dulcior . Բարեգոյն , Melior .
 Զարագոյն , Peior . Փոքրագոյն , Minor . &c.

Superlatiua , vt խոնարհագունեղ , Humillimus սպիտա-
 կագունեղ , Albissimus . Բաղջրագունեղ , Dulcissimus . Բարե-
 գունեղ , Optimus . Զարագունեղ , Pessimus . Փոքագունեղ ,
 Minimus . &c.

Sed sciendum est Armenos aliquando pro particulis istis
 գոյն , & եղ , vsurpare nomina hæc Adiectiua . առաւել ,
 Plus & ամ , Omnis , vt առաւել խոնարհ , Plus humilis . ամեն
 նախոնարհ , Omnino humilis . առաւել բարի , Plus bonum .
 ամենաբարի , Omnino bonus , quæ eadem sonant , ac Humi-
 lior , humillimus , & melior , optimus . &c.

Nominum quædam sunt նախադասութիւնք , id est Primi-
 tiua , vt մարդ , Homo . ոսկի , Aurum . բան , Ratio .

Quædam verò sunt ածանցականք , id est Deriuatiua , vt մարդ-
 կային , Humanus ոսկեղէն , Aureus , բանական , Rationis . &c.

Sed Deriuatiuorum desinentiæ sunt plures , vt շէկան ,
 էան , ունի , աջի , եջի , ննի , արան , ոյ , ուտ , աստան , ային ,
 էայ , ի , ատ , ոտ , եղէն , ցու , ուն , ումն , ուստ , ած , Թիւն ,
 որդ , ւոր , պան , ուհի , ակ , էակ , իկ , ուկ , եղ , իջ . ուչ , ոտի , &c.

Շէկան , Vt արքունական , Regalis . իմաստասիրական ,
 Philosophicus . քաղաքական , Civilis . զարմացական , Admi-
 rativus . գրական , Literalis . &c.

Էան , Vt համադասական , Hamafasbenfis . դաւթեան , Da-
 uidicus . եօթնարիեան , Septiformis . երեքթեւեան Triala , &c.

Ունի , Vt արշակունի , Arscighenfs . արքունի , Regius .
 քղնունի , Psnenfs . պալհաւ ունի , Balhauenfs . ծործորունի ,
 Zorzorenfs . &c.

Շէջի , Vt պոնտացի , Ponticus . սամարացի , Samaritanus ,

զրացի, Giorgianus. կալլեացի, Gallus. &c.
 Էջի, Vt եբրայեցի, Hebraeus. հռոմայեցի, Romanus. &c.
 Էրի, Vt հայրենի, Paternus. զարդենի, Arbor rosacea :
 նռնենի, Arbor punica. ձիթենի, Oliua. &c.
 Ղըրան, Vt կուսարան, Virginarium. բնակարան, Habi-
 taculum սաղմոսարան, Psalterium. վարժարան, Gymnasium.
 կտակարան, Testamentarium. համառոտարան, Breuiarium.
 համալսարան, Academia. &c.
 Մըց, Vt ծաղկոց, Viridarium. դպրոց, Schola. զարդոց,
 Rosetum. ձիթենոց, Oliuetum. &c.
 Մուտ, Vt բարձուտ, Petrosus. ծառուտ, Arboretum.
 փշուտ, Spinofus. ջրուտ, Aquofus. &c.
 Ղըստան, Vt հրեաստան, Iudæa. հայաստան, Armenia.
 պարսկաստան, Persia. ձիաստան, Equaria. &c.
 Ղըյի, Vt անայի, Diuinus. երկնայի, Cælestis. &c.
 Էայ, Vt բարեայ, Lapideus. պրտուեայ, Iunceus. &c.
 Էր, Vt արծաթի, Argenteus. պղնձի, Æneus. խեցի, Te-
 flaceus. &c.
 Ղըտ, Vt պնչատ, Mutilus naribus. ձեռնատ, Manu mu-
 tilis. անկունջատ, Auribus mutilis. &c.
 Մուտ, Vt ձիթուտ, Oleofus. ցետուտ, Lutosus. &c.
 Էղէն, Vt հրեղէն, Igneus. հոգեղէն, Spiritualis. մարմնե-
 ղէն, Corporeus. &c.
 Յու, Vt մահկանացու, Moribundus. բահանայացու, Is
 Qui aptus est, vel futurus est, vt sit Sacerdos. տիրացաւ, Is
 qui aptus est, vt sit Dominus. &c.
 Մուն, Vt զւարթուն, Vigil. սիրուն, Amabilis. հասուն,
 Maturus. &c.

Մում, Vt տառում, Acceptio. աճում, Augmentatio

Հատուհն, Sectio. ընծայումն, Præsentatio. &c.
 Դուստ, Vt գալուստ, Aduentus. փախուստ, Fuga. &c.
 Աշծ, Vt առած, Acceptum. ստեղծւած, Creatura. &c.
 Թ-իւն, Vt սրբութի, Sanctitas. արդարութի, Iustitia. &c.
 Դրդ, Vt առաջնորդ, Præpositus. փոխանորդ, Vicege-
 rens. յաջորդ, Successor. &c.
 Ի-որ, Vt հոգե-որ, Spiritualis, vel Animatus. Հարկաւոր,
 Necessarius. պատեհաւոր, Commodus. &c.
 Պան, Vt պահապան, Custos. այդեպան, Vinitor. դռնա-
 պան, Ianitor. &c.
 Դուհի, Vt տիրուհի, Domina. սրբուհի, Sancta. Իշխու-
 հի, Imperatrix. Թագուհի, Regina. &c.
 Աշկ, Vt դռնակ, Ostiolum. դեակ, Cadauerculum. տա-
 պանակ, Arcula. &c.
 Էակ, Vt որդեակ, Filiolus. ոսկեակ, Aurulum. &c.
 Ժի, Vt ծիծեռնիկ, Hirundula. սարեկիկ, Turdulus. &c.
 Դուկ, Vt բարուկ, Lapillus. ծնողուկ, Passerculus. Կու-
 ուկ, Cœculus. Զրուկ, Aquula. &c.
 Էդ, Vt զօրեղ, Strenuus. յատկեղ, Peculiaris. ահեղ,
 Terribilis. մարմնեղ, Corpulentus. &c.
 Իչ, Vt բաւեչ, Expiator. վարեչ, Arator, vel Expulsor,
 vel Ferula. Բռնչ, Fossor, vel Ligo. &c.
 Դուչ, Vt վայելուչ, Decens. տեսուչ, Vifor. &c.
 Դուի, Vt մեռելոտի, Morticinus. Թաղոտի, Caducus.
 &c.

ARTICVLVS VII.

Տաղադս Թ-ուոյ Անուն :

De Numero Nominis.

NVmerus duplex est, եղական, id est Singularis, & յոդական, id est Pluralis.

Singularis, vt մարդ, Homo. հրեշտակ, Angelus, &c.

Pluralis, vt մարդիք, Homines. հրեշտակք, Angeli. &c.

Sed sciendum est primò, Nomina singularia quæ desinunt in vocales, fieri pluralia additione literæ ք. vt ոսկի, Aurum. ոսկիք, Aura. արծաթի, Argenteus. արծաթիք, Argentei. հոգի, Anima. հոգիք, Animæ. բուռ, Nycticorax. բուռք, Nycticarces. էրէ, Pecus. էրէք, Pecora. &c.

Excipiuntur tamen ab hac regula. ձու, Ouum. ձւանք, Oua. ձի, Equus. ձիւնք, Equi. Similiter ջաքարիա, Zacharias. ջաքարեանք, Աշխարիա, Atzarias Աշխարեանք, Հռէփ սիմէ, Riplima. Հռէփսիմեանք, &c. Quæ vt fiant pluralia, præter literam ք. exigunt alias quasdam literas, vt patet in exemplis allatis.

Sciendum est secundò, Nomina singularia, quæ desinunt in vnicam consonantem, fieri pluralia additione literæ ք. vt միտ, Mens. միտք, Mentis. մեղ, Peccatum. մեղք, Peccata. աչ, Oculus. աչք, Oculi. հնձան, Torcular. հնձանք, Torcularia. &c.

Excipiuntur tamen ab hac regula. հոյս, Virgo. հոսանք, Virgines. է, Asinus. էշուք, Asini. մաղ, Pilus. մաղուք, Pili. մեծ, Magnus. մեծիք, Magni. երագ, Celer. երա-

գուք

գո՛ւնք, Celeres, quibus in plurali numero non solùm additurք, sed & syllaba quædam integra vt patet.

Sciendum est tertio, Nomina singularia quæ desinunt in duas consonantes non tantùm exigere in fine literamք in plurali numero, sed & vocalem quamdam post primam consonantem, vt գառն, Agnus. գառնք, Agni. լիտր, Libra. լտերք, Libræ. արտուր, Lachryma. արտուերք, Lachrymæ. &c.

Excipiuntur tamen ab hac regula մարտ, Certamen. մարտք, Certamina. գունտ, Globus. գունտք, Globi. ծնունդ, Natiuitas. ծնունդք, Natiuitates. սերունդ, Generatio, սերունդք, Generationes. ագուստ, Vestis. ագուստք, Vestes. &c. Quibus in plurali additur tantùm literաք.

Sciendum est quarto, Nomina singularia desinentia in tres consonantes, in plurali numero exigere non solùmք, sed & vocalem quamdam post secundam consonantem, vt դուստր, Filia. դստերք, Filia. լինտր, Gingiua. լտերք, Gingiua. արկ, Arca. արկերք, Arcæ. &c.

Sciendum est quinto, Nomina hæc singularia բարի, Bonus. լաւ, Bonus. ընտիր, Electus. մեծ, Magnus, quandoque replicari, & elicere sensum pluralem, vt բարի բարի մարդ եք, Bonus bonus homines, id est boni homines. լաւ, լաւ ակունք, Bona bona gemmæ, id est Bonæ gemmæ. ընտիր ընտիր սրտերազմող, Electus electus milites, id est, Electi milites. մեծ մեծ իշխանք, Magnus magnus Principes, id est Magni Principes. Inueniuntur etiam passim in plurali numero, vt զբարիս բարիս արանց, id est, Bonos hominum, vel Ex hominibus. զլաւս լաւս ականց, id est Bonas gemmarum, vel Ex gemmis. զընտիրս ընտիրս խորայէի, id est

est Electos Israël, vel Ex Israël. զմեծ-ս մեծ-ս բաշաքի, id est Magnos; vel Magnates Urbis. &c.

ARTICVLVS VIII.

Տաղադ ԶԼակերպութե Հոլովից:

De Casuum informatione.

Casus Nominum apud Armenos sunt decem, vt լԷս
 ականական, Nominatiuus. Լեռական, Genitiuus.
 Լորական, Datiuus. Հայցական, Accusatiuus. Բացառ-
 ական, Ablatiuus. Պատմական, Narratiuus. Գործիական,
 Instrumentalis. Պարունական, Circumlatiuus. Երգողա-
 կան, Commoratiuus. Հրջական, Vocatiuus.

Inchoationes & terminationes Nominatiuorum tot suat,
 quot sunt literæ apud Armenos, vnde nulla regula continen-
 tur.

Inchoationes Genitiuorum tot sunt, quot sunt Nomina-
 tiuorum. Terminationes Genitiuorum singularium sunt
 decem, & septem, vt ի. ոյ. լոյ. ան. եան. այ. եայ. եր.
 եղ. ին. ու. օր. ող. եղղ. եառն. ուր. եռ. Pluralium verò sunt
 decem, vt ից. աց. ոց. եաց. անց. եանց. երց. ուց. արց. ուրց.

Inchoationes, & terminationes Datiuorum, ընդարձակից,
 id est Absolutorum sunt eadem ac Genitiuorum, quia omnis
 Datiuus absolutus est Genitiuus, vt Հորհեմ ծառայի իմում
 Concedo seruo meo. որդի ծառայի իմոյ, Filius serui mei.
 տուց առն այնսիկ, Dabo viro illi. Խօս առն այնորիկ, Sermo
 viri illius. &c.

Inchoationes Datiuorum cum præpositione sunt quinque

iuxta numerum harum quinque præpositionum. *ի . յ . առ . յ . ըստ .* Vt *իմար յուսացայ*, In Domino confidi. *յանձն իմ երդուայ*, In personam meam iuravi. *ասաց առ ստդուկէցիս*, Dixit ad Sadduceos. *էտ'ցպաշտօնեայն*, Dedit famulo. *զարմացաւ ըստ բանսնորա*, Miratus est ad verba eius.

Sed sciendum est quod *ի* præponatur Nominibus incipientibus à literis consonantibus, & *յ*, præponatur incipientibus à literis vocalibus. Reliquæ verò præponuntur omnibus indifferenter.

Terminationes Dativorum cum præpositione sunt eadem, ac Accusativorum.

Inchoationes Accusativorum fiunt à litera, *զ* vt *որքննէ զսիրտս մարդկան*, Qui scrutatur corda hominum. *որ սիրէ զընկերն*, *սիրէ զմծ*. Qui diligit socium, diligit Deum. &c.

Terminationes verò Accusativorum eadem sunt ac Nominativorum, excepto plurali numero. Vbi *բ* finalis debet mutari in literam *ս*, vt *Թագաւոր*, Rex. *զԹագաւոր*, Regem. *Թագաւորք*, Reges. *զԹագաւորս*, Reges. *Թագուհի*, Regina. *զԹագուհի*, Reginam. *Թագուհիք*, Reginae. *զԹագուհիս*, Reginas. *մարդ*, Homo. *զմարդ*, Hominem. *մարդիք*, Homines. *զմարդիս*, Homines. &c.

In nomine autem *ամ* Omnis, quod in plurali numero non habet literam *բ* finalem, sed interiacentem, eaq; mutatur in *ս*; in Accusatiuo, vt *ամենեքեան*, Omnes. *զամենեան*, Omnes.

Sed sciendum est aliquando Accusatiuum usurpari sine litera *զ*, & tunc vocari Accusatiuum Indefinitum, eò quod res interminatas significet, vt *ցոյց ինչ ճանապարհ յոր դնացից*, Ostende mihi viam in quam eam, id est, viam quamcumque. *ւշանէ ողորմութիւնք*, Facit misericordias Domi-

nus, id est Misericordias quascumque. *Ես առաքեմ առ ձեզ Տարդարէս*, Ego mitto ad vos Prophetas, id est Non hunc, vel Illum, sed Quoscumque.

Inchoationes Ablatiuorum sunt quatuor, iuxta numerum harum quatuor præpositionum, 'ե' . 'յ' . 'էյ' . առ'ե', vt 'ետուէ', A Die, 'յառաւում', A mane. 'էյաղանէ', Ab origine. առ'ե' յերկնից, De Cœlo, vel Ex Cœlo. Terminationes verò Ablatiuorum, vel sunt eadem ac Genitiuorum, vt մարդոյ, Hominis. 'եմարդոյ', Ab homine. Երկնից, Cœlorum. 'յերկնից', à Cœlis. &c. vel exeunt in է, vt 'եչարէ', A malo. 'յանդգնութի', Ab arrogantia. &c.

Inchoationes Narratiuorum fiunt à litera զ. Terminationes verò sunt eadem ac Ablatiuorum, vt 'եմարդոյ', Ab homine. զմարդոյ, De homine. 'եչարէ', A malo. զչարէ, De malo, 'յանդգնութի', Ab arrogantia. զանդգնութի, De arrogantia. &c.

Inchoationes Instrumentalium sunt eadem, ac Nominatiuorum. Terminationes Instrumentalium in singulari numero sunt decem, vt եւ, աւ, ով, եաւ, ամբ, եամբ, երբ, ու, եղբ, արբ. In plurali verò sunt nouem, vt եւք, օք, ովք, ւովք, ամբք, եամբք, երբք, եղբք, արբք.

Inchoationes Circumlatiuorum fiunt à litera շ. Terminationes verò sunt eadem ac instrumentalium, vt քարեւ, Lapide. շէարեւ, Circa lapidem. երկրաւ, Terra. շերկրաւ, Circa terram. &c.

Inchoationes commemoratiuorum sunt quatuor, iuxta numerum harum quatuor præpositionum, 'ե' . 'յ' . ըն . 'ս'. Quarum duæ hoc est, 'յ' . & 'ս'. præponuntur Nominibus quæ incipiunt à vocalibus, vt, 'յեկեղեցւոջ. In Ecclesia, 'սենթաւ

հայտւմ, In subiecto. Reliquæ verò duæ, hoc est 'ի & 'ըն, præponuntur nominibus, quæ incipiunt à consonantibus, vt 'ե տան, In domo. 'ըն տարբերութե, In differentia.

Terminationes Commoratiuorum in singulari numero sunt tres, vel enim sunt eadem ac Genitiuorum, vt, բանի, Verbi. 'իբանի, In verbo, աշխատութե, Laboris, յաշխատութե, In labore. &c. Vel exeunt in ոջ, vt յայդւոջ, In vinea. 'ըն տեղւոջ, In loco. &c. Vel denique exeunt in ում, vt յաստուծում, In Deo. 'ըն մարդում, In homine. In plurali verò numero sunt eadem ac Accusatiuorum, vt, զգիտութիւն, Scientias, 'ըն գիտութիւն, In scientijs. զենթակայս, Subiecta, 'սենթակայս, In subiectis. &c.

Sed sciendum est, 'ըն. & 'ս, tunc magis debere vsurpari, cùm Commoratiuus casus confunditur cum Datiuo, qui habet præpositionem, nam, յենթակայս, est simul Commoratiuus, & Datiuus, cum præpositione. vnde hos ad discernendos scribenda est, 'ս, pro յ, vt, 'սենթակայս, In subiectis. Similiter 'իգիտութիւն, Est simul Commoratiuus & Datiuus. Sed ad tollendam confusionem scribenda est syllaba, 'ըն. pro 'ի, vt 'ըն գիտութիւն, In scientijs, &c.

Sciendum est etiam ում, frequentius terminare Nomina primæ declinationis. ոջ Verò nomina secundæ declinationis, licet ad placitum Poëtarum possint & in alijs vsurpari.

Inchoationes Vocatiuorum sunt quatuor. ոյ. ո. ծօ. քա. quorum duo, id est ոյ. ո. omnibus Nominibus indifferenter præponuntur, vt ոյ. vel ո. մարդ, O' homo. ոյ. vel ո կին, O mulier. ոյ vel ո փայդ, O lignum. ծօ, Masculinis, vt ծօ տղայ, O puer. ծօ մարդ, O homo. քա Verò fœmininis, vt քա, աղջկ, O filia. քա կին, O mulier. &c.

Quandoque Vocatiua vsurpatur sine his particulis, & tunc habent desuper accentum hunc. . vt զաւրէ, ò Zachæe. փիլիպէ, ò Philippe &c. Terminationes verò Vocatiuorum, vel sunt eadem ac Nominatiuorum, vt մարդ, Homo. ոչ մարդ, O homo; կենդանիք, Animalia. ոչ կենդանիք, O animalia. vel exeunt in է, vt ոչ Պետրէ, O Petre. ոչ Պօղէ, O Paule; sed, vt dixi superiùs, Nominibus proprijs congruit hoc.

ARTICVLVS IX.

De Nominibus Commoratiuo casu corentibus.

OMnia Nomina appellatiua habent casum Commoratiuum. Vt քաղաք, Ciuitas. 'ի քաղաքի, In ciuitate. տուն, Domus. 'ի տան, In domo. տեղի, Locus. 'ի տեղում, In loco. դաւառ, Prouincia. 'ի դաւառի, In Prouincia. լեռան, Mons. 'ի լեռին, In monte. գետ, Flumen. 'ըն գետում, In flumine. &c.

Nomina propria rationalium carent casu Commoratiuo; vnde in locis necessarijs vsurpantur in casu Datiuo cum præpositione, vt Պետրոս, Petrus. 'ի Պետրոս, Ad Petrum, vel In Petro. մարիամ, Maria. 'ի մարիամ, Ad Mariam, vel In Maria. Հռիփսիմէ, Ripsuma. 'ի Հռիփսիմէ, In Ripsuma. &c.

Sed aliquando Poëtæ creant ipsis casum Commoratiuum, ea tamen ex maiori parte abbreviando, vt Հռիփսիմէ, Ripsuma. 'ըն Հռիփսիմում, In Ripsuma. մատթէոս, Matthæus. 'ըն մատթէոս, In Matthæo. Սոկրատէս, Socrates. 'ըն Սոկրատէս, In Socrate. Արիստոտէլէս, Aristoteles. 'ըն Արիստոտէլում, In Aristotele. &c.

Dixi ex maiori parte, quia quandoque seruant eorum in-

tegr-

tegritatem, vt *Ադամ*, Adam. *Նադամուհ*, In Adamo. *Ամբակուհ*, Habacuc. *ՆԱմբակուհունջ*, In Habacuc. *Դուկաս*, Lucas. *Ըն Դուկասուհ*, In Luca. &c.

Sic Nomina propria partium Mundi & Prouinciarum non habent casum Commoratiuum; sed vsurpantur in casu Datiuo, cum præpositione, vt *Ասիա*, Asia. *ՅԱսիա*, Ad Asiam, vel In Asia. *Եվրոպա*, Europa. *ՅԵվրոպա*, Ad Europam, vel In Europa. *Ամերիկա*, America. *ՅԱմերիկա*, Ad Americam, vel In America. *Արաբիա*, Arabia. *ՅԱրաբիա*, Ad Arabiam, vel In Arabia. *Եթովպիա*, Æthiopia. *ՅԵթովպիա*, Ad Æthiopiam, vel In Æthiopia. *Թաշիր*, Tascira. *Իթաշիր*, Ad Tasciram, vel In Tascira. *Բասեն*, Pafen. *ԻԲասեն*, Ad Pafen, vel In Pafen. *Արարատ*, Ararat. *Յարարատ*, Ad Ararat, vel In Ararat. *Մուշ*, Musia. *ԻՄուշ*, Ad Musiam, vel In Musia. *Շելարքունի*, Chelarcuni. *Ի զելարքունի*, Ad Chelarcuni, vel in Chelarcuni. &c.

Sic etiam Nomina propria Urbium, Oppidorum, & Pagorum carent Commoratiuo, & vsurpantur in casu Datiuo cum præpositione, vt *Հռոմ*, Roma. *ԻՀռոմ*, Romæ. *Բուզանդիա*, Byzantium. *ԻԲուզանդիա*, Byzantij. *Եփեսոս*, Ephesus. *ՅԵփեսոս*, Ephesi. *Եւդոկիա*, Euthocia. *ՅԵւդոկիա*, Euthocia. *Կարնի*, Vrbs Gharny. *Իկարնի*, In Vrbe Gharny. *Շոշ*, Sufa. *ԻՇոշ*, Sufæ. *Կարնի*, Oppidum Carny. *ԻԿարնի*, In Oppido Carny. *Նորագաւեթ*, Noracauit. *ԻՆորագաւեթ*, Noracauiti, *Ալուիս*, Aculis. *ՅԱլուիս*, Aculij. *Ալուուի*, Oppidum Agury. *ՅԱլուուի*, In Oppido Agury. &c.

Cum his annumerantur etiam Nomina propria Montium & Fluminum, vt *Սեպուհ*, Mons Sebulh. *ԻՍեպուհ* In

monte Sebul. *Մասիս*, Mons Mafis. *Ի Մասիս*, In monte Mafis. *Թաբոր*, Mons Thabor. *Ի Թաբոր*, In monte Thabor. *Հերմոն*, Mons Hermon. *Ի Հերմոն*, In monte Hermon. *Սինա*, Sina. *Ի Սինա*, In Sina. *Կարմեղոս*, Mons Carmelus. *Ի Կարմեղոս*, In monte Carmeli. *Լիբանան*, Libanus. *Ի Լիբանան*, In Libano. *Երասաղ*, Flumen Arassies. *Երասաղ*, In flumine Arissis, *Տորդանան*, Iordanus. *Ի Տորդանան*, In Iordano. *Միդրես*, Tigris. *Ի Միդրես*, In Tigride. *Եփրատէս*, Euphrates. *Եփրատէս*, In Euphrate. *Նեղոս*, Nilus. *Ի Նեղոս*, In Nilo. *Փիսոն*, Phison. *Ի փիսոն*, In Phisone. *Մոծաւիս*, Danubius. *Ի Մոծաւիս*, In Danubio. &c.

Genere carent Nomina Armenica.

ARTICVLVS X.

Տողագս Դերանւան:

De Pronomine.

Pronomen est terminus Orationis, qui determinatam personam rerum significat, vt *Ես*, Ego. *դու*, Tu. *նա*, Ille.

Pronominum quædam sunt. *դոյականք*, id est Substantiua, vt *Ես*, Ego. *դու*, Tu. *իւրեան*, Sui. *սա*, Hic. *դա*, Ille. *նա*, Ille, *այս*, Hic. *այդ*, Ille. *այն*, Is. *ինքն*, Ipse. *սոյն*, Hic idem. *դոյն*, Ille idem. *նոյն*, Ille idem. Sed *իւրեանն*, Caret in singulari numero Nominatiuo, & Accusatiuo, vnde pro his casibus vsurpatur Pronomen. *ինքն*, Ipse.

Quædam sunt *ստացականք*, id est Possessiuæ, vt *իմ*, Meus. *դո*, Tuus. *իւր*, Suus. *մեր*, Noster. *ձեր*, Vester.

Quæ-

Quædam sunt *դիմաւորականք*, id est Personalia, vt *Լ. Դ. Ն.* Et dicuntur personalia, eò quòd determinent cæteras Orationis partes, vt *Եւղղափառս*, Ego Catholicus. *ուղղափառք*, Tu Catholicus. *ուղղափառն*, Ille Catholicus. Si-
ne his enim Nomen *ուղղափառ*, id est Catholicus, nullam personam determinatè significat. Sed horum frequens vsus est in Participijs, vt *սիրողս*, Ego Amans. *սիրողք*, Tu Amans. *սիրողն*, Ille Amans. *ընտրեցեալս*, Ego Electus. *ընտրեցեալք*, Tu Electus. *ընտրեցեալն*, Ille Electus. *ըղձալիս*, Ego Optandus. *ըղձալիք*, Tu Optandus. *ըղձալին*, Ille Optandus. &c. Vocantur etiam hæc Pronomina quandoque ab Armenis. *յօդք*, id est Articuli, quia reuera correspondent articulis Italicis, Il, La, Lo, eo tamen discrimine quòd *ս. դ. ն.* non declinentur.

Quædam sunt *նախադաշտականք*, id est Primitiua, vt *իմ*, Meus. *քո*, Tuus. *մեր*, Noster. *ձեր*, Vester. *իւր*, Suus. *նոյն*, Idem. *ինքն*, Ipse.

Quædam sunt *ածանցականք*, id est Deriuatiua, vt *իմային*, Id quod pertinet ad meum. *քոյին*, Id quod pertinet ad tuum. *մերային*, Nostras. *ձերային*, Vestras. *իւրային*, Id quod pertinet ad suum. *նոյնական*, Identicus. *ինքնական*, Id quod pertinet ad ipsum. Possunt aliquando Pronomina supradicta replicari ad melius explicandum sensum rei, vt *իս նոյն եմ* Ego idem sum. *նա ինքն իմի՞ն ծովուց*, Ille ipse supra maria. *այս այն է*, Hic is est. *ես նոյն ինքն եմ*, Ego idem ipse sum. *դու նոյն ինքն ես*, Tu idem ipse es. *նա նոյն ինքն է*, Ille idem ipse est. &c.

Quædam sunt *պարզք*, id est Simplicia, vt *նոյն*, Idem. *ինքն*, Ipse. &c.

Quædam sunt բարդ, id est Composita, vt նոյնադոյ, Eiusdem substantiæ. Խնքնադոյ, Ens per se subsistens. &c.

Quædam sunt դրականք, id est Positiua, vt նոյն, Idem. Խնքն, Ipse.

Quædam sunt բաղդատականք, id est Comparatiua, vt նոյնադոյն, Plus idem, vel si possit dici identior. Խնքնադոյն, Plus ipsum, vel si possit dici ipsior. &c.

Quædam sunt գերադրականք, id est Superlatiua, vt նոյնագունեղ, Identissimus. Խնքնագունեղ, Ipsissimus. &c.

Quoddam est յարաբերական, id est Relatiuum, vt Իմ, Qui, quæ, quod.

Quædam ex Pronominibus vnicam personam tantum significant, vt Էս, Ego. դու, Tu. սա, Hic. դա, Ille. նա, Ille. այս, Hic. այդ, Ille. սոյն, Hic idem. դոյն, Ille idem.

Quædam verò possunt omnes tres personas significare, vt նոյն, Idem. Խնքն, Ipse. որ, Qui Potest enim dici. Էս նոյն, Ego idem. դու նոյն, Tu idem. նա նոյն, Ille idem. Էս Խնքն, Ego ipse. դու Խնքն, Tu ipse. նա Խնքն, Ille ipse. Էս որ, Ego qui. դու որ, Tu qui. նա որ, Ille qui. &c.

Genere carent Pronomina Armenica.

ARTICVLVS XI:

Տաղադս Բայի:

De Verbo.

Verbum, est terminus Orationis, qui affectiones rerum sub tempore significat, vt Զատեմ, Odio. Բանամ,

Madefacio. *հեղում*, Fluo. &c.

Verborum quatuor sunt *վերջաւորութիւնք*, id est Terminationes, nempe. *եմ. ամ. ում. իմ.* *Վերեմ.* Scribo. *բանամ*, Aperio. *ընկում*, Glutio. *ծնանիմ*, Pario.

Ex verbis terminatis in *եմ. ամ. ում*, quædam sunt *ներգործականք*, id est Actiua, vt *սիրեմ*, Amo. *լուանամ*, Lauo. *լնում*, Impleo, quibus proprium est posse mutari *իկրաւորականա*, id est in Passiua, abijciendo penultimam suam litteram, & accipiendo pro ea vocalem *ի.* vt *սիրիմ*, Amor. *լուանիմ*, Lauor. *լնանիմ*, Impleor.

Quædam sunt *չէզոքականք*, id est Neutra, vt *ննջեմ*, Dormio. *ուրախանամ*, Lætor. *երդնում*, Iuro. &c. quæ numquam possunt mutari in Passiua, quandoquidem sunt tantum voce tenus Actiua, non autem significatione.

Sed Neutrorum duplex est species, aliqua enim ex ijs in omnibus modis & temporibus coniugantur, vt Actiua, & vocantur *չէզոքականք ներգործականք*, id est Neutra Actiue terminationis, huiusmodi sunt *ննջեմ*, Dormio. *ննջեցի*, Dormiui. *ննջեցից*, Dormiam. *հսկեմ*, Euigilo. *հսկեցի*, Euigilaui. *հսկեցից*, Euigilabo. *չուեմ*, Migro. *չուեցի*, Migraui. *չուեցից*, Migrabo. &c. Aliqua verò in Præsenti, & in Imperfecto coniugantur vt Actiua; in cæteris autem temporibus coniugantur Passiua, & vocantur *չէզոքականք ընդմիջականք*, id est Neutra mixtæ terminationis; huiusmodi sunt *յառնեմ*, Surgo. *յարեայ*, Surrexi. *յարեայց*, Surgam. *մեղանչեմ*, Pecco. *մեղայ*, Peccaui. *մեղայց*, Peccabo. *զարմանամ*, Miror. *զարմացայ*, Miratus sum. *զարմացայց*, Mirabor. &c.

Ex verbis terminatis in *իմ.* quædam sunt *կրաւորականք*, id est

id est Passiua, vt սիրիմ, Amor. լուանիմ, Lauor. չանիմ, Impleor, quibus proprium est posse mutari ինքզուրծանիմ, id est in Actiua, abijciendo penultimam suam litteram & recipiendo, vnam ex his vocalibus. է. ա. ու. vt սիրիմ, Amo. լուանամ, Lauo. չում, Impleo.

Hinc sequitur, quòd omne verbum Actiuum debeat habere suum Passiuum, ad quod possit mutari, & omne verbum Passiuum debeat habere suum Actiuum ad quod possit mutari iuxta regulam præscriptam.

Quædam ex verbis desinentibus in իմ, sunt ճայնակրիմանք, id est Deponentia, vt բնակիմ, Habito. նստիմ, Sedeo. հրճուիմ, Iubilo. բերկրիմ, Hilaresco. յադիմ, Satior, vel Satur fio. &c. quæ numquam possunt mutari in Actiua, quandoquidem sunt tantum voce tenus Passiua, non autem significatione.

Quædam sunt հասարակք, id est Communes, vt ծնանիմ, Pario, & Nascor. ծիծաղիմ, Rideo, & Rideor. վառիմ, Amplector. խոստովանիմ, Confiteor. &c.

ARTICVLVS XII.

De Varijs speciebus Verborum.

Verborum quædam sunt նախադաշափաք, id est Primitiua, vt Դուսանիմ, Disco. յառնեմ, Surgo. չում, Impleo. մատչիմ, Accedo. ընծայեմ, Offero. կամ, Stare. &c.

Quædam sunt ամանցականք, id est Deriuatiua, vt ուսուցանեմ, Doceo. յարուցանեմ, Suscito. լցուցանեմ, Implere facio. մատուցանեմ, Accedere facio. ընծայեցուցանեմ, Offerre facio. կացուցանեմ, Statuo, vel Stare facio; & alia

multa, quibuscumque enim addatur particula hæc. ուցանեմ, erunt Deriuatiua, vt սիրեմ, Amo. սիրեցուցանեմ, Amare facio. լուանամ, Lauo. լուացուցանեմ, Lauare facio. Երդնում, Iuro. Երդնեցուցանեմ, Iurare facio. &c.

Quædam sunt պարզե, id est Simplicia, vt դնեմ, Pono. շարեմ, Ordino. փոխեմ, Muto. &c.

Quædam sunt բաղադրեցեալք, id est Composita, vt ստոբարեմ, Suppono. համաշարեմ, Coordino. վերափոխեմ, Remuto, vel Supermuto. &c.

Tales particulæ compositiuaæ apud Armenos sunt plures, qualia sunt ըստ. ապ. առ. բաղ. շար. հում. հակ. տար. տրամ. ենթ. ստոր. անդր. վեր. վայր. ներ. յար. փոխ. արտ. տը. ան. փաղ. շաղ. հում. վեհ. դեր. բակ. փար. մեջ. բաց. շուրջ. մակ. ընդեմ. դեր. հետ. նախ. յառաջ. &c. vt գտանեմ, Inuenio. ըստգտանեմ, Reprehendo. տկանեմ, Intueor. ապա հանեմ, Corrumpto. բերեմ, Fero. առբերեմ, Affero. դնեմ, Pono. բաղադրեմ. Compono. կցեմ, Iungo. շարակցեմ, Coniungo. բերեմ, Fero. համբերեմ, Suffero. դնեմ, Pono. հակադրեմ, Oppono. բերեմ, Fero. տարբերեմ, Differo. չափեմ, Metior. տրամաչափեմ, Dimetior. դնեմ, Pono. ենթադրեմ, vel ստորադրեմ, Suppono. չուեմ, Migro. անդրաչուեմ, Transmigro. լուծեմ, Soluo. վերլուծեմ, Resoluo. տծեմ, Duco. վայրածեմ, Deduco. մուծանեմ, Trudo. ներմուծանեմ, Intrudo. շարժեմ, Moueo. յարաշարժեմ, Remoueo, vel Commoueo. արկեմ, vel արկանեմ, Iacio. փոխարկեմ, Muto. բերեմ, Fero. արտաբերեմ, Effero, vel Profero. կարանամ, Possum. տրկարանամ, Infirmor. յարդեմ, Veneror. անյարդեմ, Inhonoro, vel Contemno. կցեմ, Iungo. փաղակցեմ, Coniungo. կապեմ, Ligo. շաղկապեմ,

Colligo, vel Copulo . անուանեմ, Nomino . համանուանեմ,
 Equiuoco . երեւիմ, Appareo . վեհերեւիմ, Excello . անու-
 անեմ, Nomino . դերանուանեմ, Pronomino առնեմ, Facio .
 բաղառնեմ, Circulum facio, vel Aream facio . ատեմ, Odio .
 փարատեմ, Dissipo . արկեմ, Iacio . միջարկեմ, Interijcio .
 ասեմ, Dico . բացասեմ, Nego . պատեմ, Muro cingo . շրջա-
 պատեմ, Muro circumcingo, vel circumdo . գրեմ, Scribo .
 մակագրեմ, Superfero . բանեմ, Discurro . ընդհնաբանեմ,
 Contradico . կամ, Sto . դերակայեմ, Emineo, vel Præcello .
 դուռեմ, Vestigo . հետազոտեմ, Inuestigo . ճառեմ, Effor .
 նախաճառեմ, Præfor . դնեմ, Pono . յառաջադրեմ, Antepo-
 no, vel Propono . &c.

Præter has particulas componi solent etiam Nomina
 cum Verbis, vt անծաբանեմ, De Deo loquor, vel Theolo-
 gicè loquor . երկասիրեմ, Incumbo ad labores . դեղեցկաբանեմ,
 Pulchrè loquor . յաճախաբանեմ, Prolixè loquor . մարդա-
 սիրեմ, Hominem diligo, vel Cum hominibus benignè ago .
 իմաստասիրեմ, Sapientias diligo, vel Studeo Philosophiæ .
 չարախօսեմ, Malè loquor, vel Accuso . բարեխօսեմ, Be-
 nè loquor, vel Intercedo, & alia compluria, quæ vsus do-
 cebit .

Quædam ex Verbis sunt արտուղիք, id est Anomalia, vt
 երբամ, Eo, vel Abeo . չորայ, Abiui . երբ, I . դամ, Venio .
 եկի, Veni . եկ, Veni . բուտեմ, Manduco . կերայ, Mandu-
 caui . &c.

Quædam sunt գեղեցկութիւնք, id est Imperfonala, vt պահ-
 տեմ, Opus est . փոյժեմ, Interest . հարկեմ, Necessè est . ցրտեմ,
 Fit frigus . ջեռեմ, Fit calor . &c.

Quædam sunt պակասութիւնք, id est Defectiua, vt մեղայ,
 Pec-

Peccaui. լուայ, Audiui. օղջեր, Salve. գրեթե, Puta quòd, vel Suppone quòd. &c.

Quædam sunt յաճախականք, id est Frequentatiua, vt բեկեմ, Frango. բեկոտեմ, Confringo. կարեմ, Seco. կարաւեմ, Confeco. խոցեմ, Vulnero. խոցոտեմ, Frequenter vulnero, vel In multis vulnero. ասեմ, Dico. ասոցեմ, Dictito. նկեմ, Figuro. նկոտեմ, Plures figuras efficio. գրեմ, Scribo. գրոտեմ, Vbique scribo, vel malè depingo. պատառեմ, Scindo. պատառոտեմ, Conscindo. կարեմ, Suo. կարոտեմ, Consuo. &c.

Cum his annumerantur etiam խոստանալով խոստանամ, Promittendo promitto, id est Firmè promitto. անարգելով անարգեմ, Iniurijs iniurior, id est Omninò iniurior. խրատելով խրատեմ, Castigando castigo, id est Rigidè castigo. ունելով ունիմ, Habendo habeo, id est Verè habeo. նշովելով նշովեմ, Anathematizando anathematizo, id est Prorsùs anathematizo. ուսանելով ուսանիմ, Discendo disco, id est Omninò incumbo ad studia. մեղանչելով մեղանչեմ, Peccando pecco, id est Magnum delictum committo. &c.

ARTICVLVS XIII.

De Circumstantijs Verborum.

Circumstantiæ Verborum sunt quatuor, nempe Թիւ. Numerus. Դէմ, Persona. Ժամանակ. Tempus. Էղանակ, Modus.

Թիւ, Id est Numerus est duplex, Էղական, Singularis, & յոգնական, Pluralis. Singularis, vt բերեմ, Fero. բանամ, Aperio. հեղում, Fluo. Pluralis, vt բերեմք, Ferimus. բա-

նամք,

հաւք, Aperimus. Հեղումք, Fluimus.

Դէմ, Id est Persona est triplex. Առաջին, Prima, vt սիրեմ, Amo. լուանամ, Lauo. լնում, Impleo. Երկրորդ, Secunda, vt սիրես, Amas. լուանաս, Lauas. լնուս, Imples. Երրորդ, Tertia, vt սիրէ, Amat. լուանայ, Lauat. լնու, Implet.

Prima dicitur, յորմէ բան, id est A qua verbum. Secunda առ որ բան, id est, Ad quam verbum. Tertia verò յաղաղս որոյ բան, id est Propter quam verbum.

Ժամանակ, id est Tempus est sextuplex.

Հերկայ, Praesens.

Անկատար, Imperfectum.

Կատարեալ, Perfectum.

Տարակատար, Paulò plus perfectum.

Գերակատար, Plusquam perfectum, &

Ապառնի. Futurum.

Praesens, Vt սիրեմ, Amo լուանամ, Lauo. լնում, Impleo.

Imperfectum, Vt սիրէի, Amabam. լուանայի, Lauabam.

լնուի, Implebam.

Perfectum, Vt սիրեցի, Amaui. լուացի, Laui. լցի, Impleui.

Paulò plus perfectum, Vt սիրեալեմ, Iam amaui. լուացեալեմ, Iam laui. լցեալեմ, Iam impleui.

Plusquam perfectum, vt սիրեալէի, Amaueram. լուացեալէի, Laueram. լցեալէի, Impleueram.

Futurum, Vt սիրեցից, Amabo. լուացից, Lauabo. լցից, Implebo.

Էղանակ, id est Modus est quintuplex.

Աահանական, Indicatiuus vel Definiitiuus.

Հրամայական, Imperatiuus.

Ըղձական, Optativus.

Լատորակցական, Subiunctivus.

Հսկերկոթ, Infinitivus.

Indicativus, Vt սիրեմ, Amo. լուանամ, Lauo. Հսում, Impleo.

Imperativus, Vt սիրեա՛, Ama. լուա՛, Laua. լից, Imple.

Optativus, Vt երանի թէ սիրեցեմ, Vtinam amem. երանի թէ լուանայցեմ, Vtinam lauem. երանի թէ Հսուցուեմ, Vtinam impleam.

Subiunctivus, Vt եթէ սիրեցեմ, Si amem. եթէ լուանայցեմ, Si lauem. եթէ Հսուցուեմ, Si impleam.

Infinitivus, Vt սիրել, Amare. լուանալ, Lauare. Հսուլ, Implere.

ARTICVLVS XIV.

Տաղադս Ընդունելութի.

De Participio.

Participium est terminus Orationis, qui simul res & affectiones rerum sub tempore significat, vt Բացող, Aperiens. &c.

Quatuor sunt Participiorum ԼԼերջաւորութիք, id est Terminationes օղ, եալ, լոց, լի, vt սիրօղ, Amans, vel սիրեցօղ, Qui amatur. սիրեալ, Qui amavit, vel սիրեցեալ, Amatus. սիրելոց, Amaturus. սիրելի, Amandus.

Quæ terminantur in օղ, transferuntur ad secundam speciem primæ declinationis, vt սիրօղ, Amans. սիրողի, Amantis, vel Amanti. զսիրօղ, Amantem. իսիրողէ Ab amante.

զսիրողէ, De amante . սիրողեւ, Amante . շսիրողեւ, Circa
 amantem, ըն սիրողում, In amante . ո՞վ սիրող, O' amans . սի
 րողք, Amantes . սիրողաց, Amantium . &c. Vt միտք, մտաց,

Quæ terminantur in եալ, transferuntur ad primam spe-
 ciem secundæ declinationis, vt սիրեցեալ, Amatus . սիրե
 ցելոյ, Amati, vel Amato . շսիրեցեալ, Amatum . իսիրեցելոյ,
 Ab amato . շսիրեցելոյ, De amato . սիրեցելով, Amato . ըզ
 սիրեցելով, Circa amatum . ըն սիրեցելում, In amato . ո՞վ սի
 րեցեալ, O' amate . սիրեցեալք, Amati . սիրեցելոց, Amato-
 rum . &c. Vt նիւթք, նիւթոց .

Quæ terminantur in լի, transferuntur ad secundam spe-
 ciem secundæ declinationis . vt սիրելի, Amandus . սիրելոյ,
 Amandi, vel Amando . շսիրելն, Amandum . իսիրելոյ, Ab
 amando . շսիրելոյ, De amando . սիրելում, Amando . շսի
 րելով, Circa amandum . ըն սիրելում, In amando . ո՞վ սիրելի,
 O' amande . սիրելիք, Amandi . սիրելեաց, Amandorum . &c.
 Vt հոգիք, հոգեաց .

Quæ verò terminantur in լոց, non declinantur nisi in lo-
 ci's necessarijs ad melius explicandum sensum rei, si autem
 declinanda sint, transferuntur ad secundam speciem primæ
 declinationis .

Participia quæ desinunt in ոչ, sunt præsentis temporis,
 quæ desinunt in եալ, sunt præteriti temporis ; quæ verò de-
 sinunt in լոց, vel լի futuri temporis .

Aliquando Participia vsurpantur tamquam Nomina Ad-
 iectiua, & aliquando tamquam Verba . Vsurpantur tamquam
 Nomina cùm ijs attribuitur alius quidam casus, qui differt à
 casu sui verbi, vt ստեւծօղն երկնեւ երկրի մեծ, Creator Cœli,
 & Terræ Deus . խաչեցելոյն յի մայր, Crucifixi Iesù Mater սի

ընէ աշակերտս յի, Dilectus discipulus Iesu . Vsurpantur vero tamquam Verba, cum exigunt casum sui Verbi . vt *Լուեղծօղն զհոգիս մարդկան անշնչացաւ*, Ille qui creat animas hominum, expirauit . *Խաչեցեալն իհրէից կենդանացաւ*, Crucifixus ille à Iudæis, reuixit . *սիրեն աշակերտս ինչ լախմանցաւ*, Diligendus discipulus à Iesu obiit . &c.

Desinentia autem in *ւոյ*, Vix vniquam vsurpantur vt Nomina, vnde & non declinantur congruenter, quemadmodum, & desinentia in *եալ* Actiuum, hæc enim vbi existimantur vsurpata vt Nomina, illic non sunt Participia, sed sunt simpliciter Nomina Adiectiua, vt *օծեալն է ան և մարդկատարեալ*, Vinctus est Deus, & homo perfectus . &c.

Participiorum tot sunt species, quot sunt Verborum . Quædam enim ex ijs sunt նախադասարե, id est Primitiua, vt *ընծայօղ*, Offerens . *ընծայեցեալ*, Oblatus . *ընծայելի*, Offerendus . *ընծայելոյ*, Offerendus . *լցօղ*, Implens . *լցեալ*, Impletus . *լիլի*, Implendus . *լնլոյ*, Impleturus .

Quædam verò sunt ածանցականք, id est Deriuatiua, vt *ընծայեցուցօղ*, Offerre faciens . *ընծայեցուցեալ*, Oblatus factus . *ընծայեցուցանելի*, Oblatus faciendus . *ընծայեցուցանելոյ*, Oblatum facturus . *լցուցօղ*, Implere faciens . *լցուցեալ*, Impletus factus . *լցուցանելի*, Impletus faciendus . *լցուցանելոյ*, Impletum facturus . &c.

Quædam sunt պարզք, id est Simplicia, vt *կարգօղ*, Ordinans . *կարգեցեալ*, Ordinatus . *կարգելի*, Ordinandus . *կարգելոյ*, Ordinaturus . *փոխօղ*, Mutans . *փոխեցեալ*, Mutatus . *փոխելի*, Mutandus . *փոխելոյ*, Mutaturus . *ստեղծօղ*, Creans . *ստեղծեցեալ*, Creatus . *ստեղծանելի*, Creandus . *ստեղծելոյ*, Creaturus . &c.

Quædam verò sunt բարդք, id est Composita, vt շարակարգող, Coordinans. շարակարգեցեալ, Coordinatus. շարակարգելի, Coordinandus. շարակարգելոյ, Coordinaturus. յարափոխող, Remutans. յարափոխեցեալ, Remutatus. յարափոխելի, Remutandus. յարափոխելոյ, Remutaturus. նորաստեղծող, Nouitè creans. նորաստեղծեցեալ, Nouitè creatus. նորաստեղծանելի, vel նորաստեղծելի, Nouiter creandus. նորաստեղծելոյ, Nouiter creaturus. &c.

Quædam sunt յաճախականք, id est Frequentatiua, vt բեկոտող, Confringens, vel Ad minuta redigens. խոցոտող, Conuulnerans, vel In multis vulnerans. գրոտող, Conscribens, vel Vbique scribens. &c.

ARTICVLVS XV.

Տաղադս Լուխադրութի :

De Præpositione.

Præpositio est terminus Orationis, qui circumstantias rerum significat, vt 'ի վերա, Supra. շուրջ, Circa. առաջի, Ante, &c.

Præpositiones sunt triplicis generis, quædam enim ex ijs conficiunt casus, vti sunt 'ի. յ. յ. գ. իյ. առ'ի. ընդ. 'ներ. ըն. &c. De quibus locuti sumus superiùs.

Quædam exigunt casus, vti sunt ստորե, ներքոյ, 'խնդրոյ, &c. De quibus loquemur in tertia sectione.

Quædam verò coniunguntur cum alijs partibus Orationis, talia sunt ան. ապ. տը. ենթ. ստոր. վեր. արտ. տրամ. տար. համ. հոմ. մակ. շար. շաղ. փաղ. փար. փոխ. հակ. ընդ. էմ. լատ. ընդ. առ. բաղ. անդր. վայր. ներ. յառ, վեհ. դեր.

բակ. մեջ. ըն. գեր. հետ. նախ. յառաջ. &c.

Էշն, Vt անօրէն, Sine lege, vel Illegitimus անբան, Irrationalis. անխոհեմ, Imprudens. անգէտ, Inscius. &c.

Էշւ, Vt ասպշնորհ, Ingratus. ասպբաստ, Infortunatus. ասպաղն, Ignobilis. &c.

Եղ, Vt տկար, Infirmus. տըգէտ, Ignorans. տըմարդի, Inhumanus. տնանկ, Inops. &c.

Էնթ, Vt էնթակայ, Subiectum. էնթադրուծի, Suppositio. էնթիմացուծի, Subintellectio. &c.

Էտոր, Vt ստորադրուծի, Suppositio. ստորարկումն, Subiectio. ստորիմաց, Subintelligens. &c.

Վլեր, Vt վերադրուծի, Superpositio. վերադրուծի, Super-scriptio. վերահայցումն, Repetitio. վերաբերուծի, Superlatio. &c.

Վրտ, Vt արտադրուծի, Expositio. արտամերժումն, Expulsio. արտախլումն, Euulsio. &c.

Երամ, Vt տրամախոհ, Dijudicans. տրամադրուծի, Dispositio. տրամընթացուծի, Discursus. &c.

Երար, Vt տարբերուծի, Differentia, տարազնացուծի, Discessus. տարամերժ, Depulsus. &c.

Համ, Vt համաժողով, Congregatio. համահանգէտ, Coequalis. համայադը, Conuincens. &c.

Հոմ, Vt հոմանուն, Æquiuocus. հոմասեռ, Homogenus. &c.

Մակ, Vt մակագիր, Supercriptio, մականուն, Agnomen. &c.

Շար, Vt շարահարգուծի, Coordinatio. շարաբերուծի, Collatio. շարադիուծի, Compositio. &c.

Շաշ, Vt շաղկապ, Coniunctio. շաշախ, Commistum. &c.

ժաղ, Vt փաղանուն, Vniuocus. փաղանշանուն, Con-
notatio. &c.

ժառ, Vt փառատուն, Dissipatio. փարաշն, Ruinatus &c.

ժոխ, Vt փոխարկուն, Mutatio. փոխառուն, Mutua-
tio. &c.

Հակ, Vt հակադրութի, Oppositio. հակակայ, Obstans. &c.

Ըդդեմ, Vt ըդդեմադրութի, Contrapositio. ըդդիմասու-
թի, Contradictio. ըդդիմահաշուել, Contraliceri. &c.

Ըստ, Vt ըստդատանել, Reprehendere. ըստունկանուն, Neglectio. &c.

Ըդդ, Vt ըդդգրել, vel ըդդագրել, Adscribere: ըդդօրի-
նակել, Edere exemplum, vel Describere. ըդդունել, Acce-
ptare. ըդդդիմանալ, Contrastare. ըդդհանուր, Vniuersale.
ըդդունակ, Capax. ըդդոժին, Vernaculus. ըդդվզել, Cerui-
cosum, vel Contumacem esse. &c.

Առ, Vt առարկութի, Obiectio. առասութի, Appella-
tio. առդգել, Adaquare, &c.

Բաղ, Vt բաղհեւանել, Complicare. բաղդատել, Compa-
rare. Բաղաղանել, Connectere. &c.

Անդր, Vt անդրաբերել, Transferre. Անդրափայլել,
Translucere. անդրամիսել, Transfigere, &c.

Վայր, Vt վայրաբերել, Ferre deorsum. վայրաբնակիլ,
Habitare deorsum, vel infra. վայրածել, Deducere. &c.

Ներ, Vt ներբերել, Inferre. ներածել, Inducere. &c.

Տար, Vt յարաբերութի, Relatio. յարայիչել, Reminisci,
vel Sæpè memor esse. յարանունութի, Denominatio. &c.

Վեհ, Vt վեհափառ, Excellens in gloria, vel In horore.
վեհեղեղել, Excellenter videri. &c.

Դեր, Vt դերանուն, Pronomen. դերարկել, Commu-
tare.

tare. Դերհատուցանել, Retribuere. &c.

Բակ, Vt բախառութի, Circumactio, vel Circundatio. &c.

Անել, Vt միջարկութի, Interiectio. միջախօսութի, Interlocutio. միջադրութի, Interpositio. &c.

Ըն, ըմբերել, Sufferre. ընկենում, Deijcio. ընտրութի, Electio. ընթրել, Cœnare. &c.

Դեր, Vt դերասպանիւ, Præcellens honore. Դերադեմել, Præcellens gradu, vel loco. &c.

Հետ, Vt հետընթաց, Pedisequus. Հետապահ, Vestigator. &c.

Հախ, Vt հախահայր, Protopater. նախառանկ, Primocreatus. նախածին, Primogenitus. &c.

Տառաջ, Vt յառաջաբանութի, Præfatio. յառաջարկել, Præmittere. յառաջածել, Producere. &c.

Hæ omnes particulae cæteris Orationis partibus additæ. diuersam edunt significationem, & vnum & idem vocabulum, mediantibus his alium & alium exprimit sensum. Vt գրել, Scribere. Էնթագրել, Subscribere. ստորագրել, Infra scribere. վերագրել, Superscribere. մակագրել, Titulare. արտագրել, Exscribere. տրամագրել, Discrete scribere. տարագրել, Abscribere, vel Delere. շարագրել, Ordinatum scribere, vel Componere. համագրել, Conscribere. փաղագրել, Coniunctè scribere. ընդհմագրել, Contrariam dare sententiam, vel Contrariè scribere. առագրել, Adscribere. ներագրել, Inscribere. յարագրել, Rescribere. միջագրել, Inter scribere. անդրագրել, Transferre. հակագրել, Oppositè scribere. &c.

ARTICVLVS XVI.

Տաղադս Լհաբայի, Լհիջարհու-ԹԷ և Շաղկապի :

De Adverbio, Interiectione & Coniunctione.

ADverbium est terminus Orationis, qui modum affectionis rerum significat, vt յանկարծ-ակի, Repentè. յամբապէս, Pedetentim. Երադաբար, Festinatò. &c.

Interiectionis est terminus Orationis, qui affectus animi significat, vt հհ, ւա. Վա՛շ, Euge. &c.

Coniunctio est terminus Orationis, qui cæteras partes Orationis simul coniungit, vt եսկ, Autem. և, & քանզի, Quoniam. &c.

S E C T I O III.

De Constructione.

ARTICVLVS I.

Տաղադս Համաձայնու-ԹԷ բայի ընդ Լձնուան :

De Concordantia Verbi cum Nomine.

Concordantiæ sunt quatuor, Բայի ընդ անուան, id est Verbi cum Nomine.

Լձծականին ընդ գոյականին, id est Adiectiui cum Substantiuo.

Տարաբերականին ընդ նախնԹային, id est Relatiui cum Antecedente.

Պատասխանուոյ ընդ հարցման , id est Responsionis cum Interrogatione .

Primam Concordantiam dixi esse Verbi cum Nomine , quia omne Verbum personale habet aliquod nomen antecedens , vel apertè , vel occultè , cum quo debet concordari numero & persona . Apertè , vt ես մկրտեմ զնեզ ջրով , Ego baptizo vos aqua . մեր տեսաք , եւ զիպեմք , Nos vidimus , & testamur . դու ես զէմ , Tu es Petrus . դուք էք լոյս , աշխարհի , Vos estis lux mundi . նա արար զմեզ , Ille fecit nos . Առջա են բարեկը օքք , Isti sunt lapides sancti . Պետրոս աւետարանէր զինդու թի , Petrus annuntiabat gaudium . Պօղոս աւետարանէր , Paulus euangelizabat . Էտքա բարողեցին զհաւատն քի , Illi prædicauerunt fidem Christi .

Et occultè , vt խխնջայ , Hinnit . ծիծաղի , Ridet . մռնչէ , Rugit . dixi occultè , qui in his semper aliquod Nomen subintelligitur , vt ձիւ խխնջայ , Equus hinnit . մարդն ծիծաղի , Homo ridet . առիծն մռնչէ , Leo rugit . &c.

Concordantur etiam Verba cum Nominibus coniunctis , vt Պետրոս եւ Պօղոս շրջէին եւ բարողէին , Petrus , & Paulus circuibant , & prædicabant . Պետրոս եւ Տոհմնէս ելին ի տաճարն , Petrus , & Ioannes ascenderunt in Templum . &c.

Et licet videantur aliquando dissentire actu , vt ոչ գոյ ՚ի նեզ բաջու թի , եւ նախանձ հայրենւոյ , Non est in vobis virilitas & zelus patriæ . potentia tamen semper consentiunt , vt ոչ գոյ ՚ի նեզ բաջու թի , եւ ոչ գոյ նախանձ հայրենւոյ , Non est in vobis virilitas , nec est zelus patriæ .

Sed sciendum est primò , quòd cùm Verba personalia concordant cum Nominibus simul coniunctis , sequantur nobiliorem personam . Et quoniam prima persona est nobilior
secun-

secunda, & secunda nobilior tertia, hinc dùm prima persona coniungitur cum secunda, vel cum tertia, Verbum personale sequitur primam, & quando secunda persona coniungitur cum tertia, Verbum personale sequitur secundam, vt ես ե դու խոստովանիմք, Ego, & tu confitemur. ես ե Պետրոսն խոստովանիմք, Ego, & Petrus confitemur. դու ե Պետրոսն խոստովանիք, Tu & Petrus confitemini. &c.

Sciendum est secundò, quòd in hac concordantia sub dictione Nominis intelligantur & Pronomina & Participia, vt սոքա ի ձեռանէ քումէ մերժեցան, Illi de manu tua expulsi sunt. խաչեցեալն յարեալ, Crucifixus surrexit, կեցուցանողն մեռալ, Saluator mortuus est. երկրպաղելին պարտաւեցաւ, Adorandus contemptus fuit. &c.

Sciendum est tertiò, Nomina hæc dualia & reduplicativa coniungi debere semper cum Verbo pluralis numeri, vt երկաքանչիւրն խօսեցան, Vterque locuti sunt. միմի եկին, Singuli venerunt. երկու երկու մտին, Bini intrarant. &c.

Sciendum est quartò, aliquando vice Nominatiui, poni verba infinita, vt ապրելն իմէջ զբաղմանց, ծնանի զճան ճրութիս, Viuere inter occupationes parit tædium. ստեղծանելն է առնել զիրենց յոչնչէ, Create, est facere aliquid ex nihilo. մեղանչելն, եապաշաւելն են յատկութից մարդոյ. Peccare, & pœnitere sunt proprietates hominis. &c.

Sciendum est quintò, Verbum personale vtrunque potest habere Nominatiuum pertinens ad vnam & eandem rem, vt ես եմ ճանապարհ ճշմարտութի եկեան, Ego sum via veritas, & vita. ծերութիս է ինքնին հիւանդութի Senectus est ipsa met infirmitas. դու երբեւս կոչիս Պետրոս, Tu quidem vocaris Petrus. բայց նա անդւանի Տոհմանէս, Ille tamen nominatur Ioannes. &c,

ARTICVLVS II.

De Concordantia Adiectiui cum Substantiuo.

Secundam concordantiam dixi esse Adiectiui cum Substantiuo, quia nullum Adiectiuum ponitur in compositione, quod non habeat suum Substantiuum Actū, vel Potentia, cum quo & debet concordari, ubique & semper numero & casu.

Actu vt *խորան բանին հօր բարձրելոյ*, Tabernaculum Verbi Patris excelsi. *Իմեռն Թագաւորի անօրինի*, In manu Regis iniqui & mali. *ծաղուծն արեւու լուսոյն ճշմարտի*, Ortus Solis luminis veri. *գանձիդ ծածկեցելոյ դտօղ զիս արա*, Thesauri tui absconditi inuentorem me fac. *Նմանե արքայու Թին երկնից ուռեանի արկեցելոյ իծով*, Simile est Regnum Coelorum reti misso in Mare. *Էւ հաճոյ եղէց ճշմարտութեամբ*, Et placitus ero veritati tuæ. *Լստանելով ի վերին երուսաղէմ իյառադաստն անապական*, Intrando in supernam Ierusalem in thalamum incorruptibilem. *Էւ հոգւոջն շերանայր իկամարս լուսեղէնս*, Et anima sua scandeat in fornices lucidos. *Բրբարեպաշտութեանց զեկեղեցի սբ*, Qui pietate fundauit Ecclesiam sanctam. *Բրբ արբուցին արտմեցելոց որդւոցն ադամայ դեմեան ուրախարար*, Qui potare fecerunt tristibus filijs Adæ Calicem laticum. *Իտա ճարաց փղոսկրէից ուստի ուրախարարին զեղ դատերբ Թագաւորաց*, Ex Templis eburneis vnde laticarunt te filie Regum, *Բր ի զօրաց հոգեղնաց երգաբանեցեալ տիրուհի*. Quæ ab exercitibus spiritualibus laudata Domina. *Բր երկրորմբք ընտրե*

զնորեցելովք, լուսաւորչօքն աշխարհի, Qui duobus electis
 illuminatoribus mundi. Ապրիստեք և օրհնութիւնք և երգովք
 հոգեւորօք, Psalmis, & benedictionibus, & Canticis spirituali-
 bus. Եւ ցնծասցէ հոգի իմ ւի՛վ փրկչաւ իմով, Et exultabit
 anima mea Deo Redempt ore meo. Երբ խօսեցան հոգեւով սր-
 բով, Qui locuti sunt Spiritu Sancto. Դրօքն փակեցելովք
 երւեալ յ, Ianuis clausis apparens Iesus. 'Խորհուրդքու
 բարեբաննք զքեզ, In Sanctitate tua benedicimus tibi. 'Ի
 տաճարիդ մաքրեցելոյ, In templo tuo purificato, &c.

Potentia verò, v*t* քանզի տարաւ զանտանելին յարդանտի,
Quoniam portauit in portabile illud in vtero, id est In porta-
bile Verbum . Զկարօտեալս ելից հացիւ , Egentes impleuit
pane, id est Egentes homines . Մայր եղեր վերաձողին , Ma-
ter fuisti supremi Conditoris , id est Dei . Յանբանից մարոշ
եղար Թաղաւոր փռռաց , In irrationalium præsепio positus
es Rex gloriæ, id est Irrationalium animalium . Վնմարմնոց
վերնոց Թաղաւոր յաւիտենից , Incorporeorum Supernorum
Rex sæculorum , id est incorporeorum Angelorum . Մը՛ն
քառակերպիցն երեքսրբենիւ ձայնիւ , Qui ex quatriformis tri-
sagica voce , id est , Ex quatriformis Seraphim . Բարձրաւ
ոէր զբազմեալն ի վր խաչին , Exaltate discumbentem supra
Crucem , id est Discumbentem Iesum , &c.

Dixi superiùs Adiectiuum debere concordari cum Substantiuo semper & vbique, id est Non tantùm cùm sequitur illud. Sed etiam cùm præcedit, vt *Յմացէ որդիք մարդկան աշար ծնողեամբ որբուհւոյ կուսին*, Exultate filij hominum hodie Natiuitate Sanctæ Virginis. *Իր դէռ թիւն ճառելոյ միածնին*, Qui essentiam ineffabilis Unigeniti. *Խոստովանիմք առաջի նոյն ևս որբուհւոյ մեծամեծն*, Confitemur coram Deo,

& Sancta Dei Genitrice . *Ըստ հրամանի սրբոց քոց պատուհ
րանաց*, Secundum præceptum Sanctorum tuorum manda-
torum . *Տարաւելոյ բնութիւն ետուր 'կարբու մ*, Sienti
naturæ nostræ dedisti in potum , *'կերօբեական հանգչելի 'յա
թող*, In cherubinea quiescebas fede . *Ըր զհայրածին բղխե
ցեր զծաղիկ*, Quæ à Patre natum eructasti florem . *Արեւանեմ
զսոսկալի զհրաշալի խորհուրդ յայանցեալ*, Video tremen-
dum mirandum mysterium manifestatum . *Զմաքրական մար
մին անմար կուսին*, Mundum Corpus Dei Genitricis Virgi-
nis . *'Խընարեցելոց աշակերտաց*, Ex electis discipulis . *Ըր ս
տոր մարմնացաւ 'իսրբոյ կուսին*, Qui hodie incarnatus est ex
Sancta Virgine . *Արեւի բնութիւն մեռանի*, Nostra natura
moritur . *Արեւի բնութիւն անմեռի*, Vna natura Deitas . *'Խեր
կրորդու մա աւուր սկզբան*, In secunda die principij , & alia
multa , vti videre licet in libris Armenicis .

Concordari etiam debent Adiectiua cum Substantiuis si-
mul coniunctis , vt *Հումանիք են միմեանց ցորեանն և քարին*
similia sunt inuicem Frumentum , & Hordeum . *Հանգեալ
են իրերաց արեգակն և զուսինն*, Æquales sunt inuicem Sol ,
& Luna . *Արբոց առաքելոցն Պետրոսի , և Պողոսի*, Sancto-
rum Apostolorum Petri , & Pauli . *Էրազուսք են 'ի Թռչման
ծիծեռն և արծիւն*, Veloces sunt in volatu Hirundo , & Aquila .
&c.

ARTICVLVS III.

De Concordantia Relatiui cum Antecedente .

Tertiam Concordantiam dixi esse Relatiui cum Antecedente , quia omne Relatiuum habet suum Antecedens

dens, cum quo debet concordari semper in numero, vt
 Երանեալէ այր, որ ոչ գնաց ի հոգեհոգւոյս ամբարշտաց, Beatus
 vir, qui non abiit in consilijs impiorum. Երանեալէ այր, որ
 համբերեցէ փորձանաց, Beatus vir, qui suffert tentationes.
 Լախասարկաւադ և առաջին մարտիրոս, որ ի քէ պսակեցար
 Protodiaconus, & primus Martyr, qui à Christo fuisti coro-
 natus. Զոք հոգին փառաւորելով, որ վերահանդոյց զամեն
 սեան, Sanctum Spiritum glorificando, qui requiescere fecit
 omnes. Իսկապէս բանն անփափաք իմարմնի, անփոփոխ դո-
 լով յեւթե, որում եղին ակառեւոր որդիքն որոտման. Reuera
 Verbum Deus vnitum fuit corpori immutabili essentia, quem
 aspexerunt filij tonitrus. Բանդ անըմբռնելի, զոր իմարմնի շո-
 շափեցին որդիքն որոտման Verbum incomprehensibile, quod
 in corpore tetigerūt filij tonitrus. Հրեշտակք երկնից փափա-
 քին հանդիսի կատարման սոցա, որք իմահուն իւրեանց կենդա-
 նացան, Angeli Cœlorū desiderant complementum solemniti-
 tatis istorum, qui in morte sua vixerunt. Պարծանք հաւա-
 տոյ սրբոց ճգնաւորաց, որք զմարմնս իւրեանց ի վր ըոյ պա-
 տարաւեցին, Glorificatio fidei Sanctorum Anachoretarum,
 qui corpora sua pro te sacrificarunt. Ըգնաւորք ճմարեալ
 և վկայքք, որք զչարչարանս և զմահ յանձնաւիք, Anachore-
 tæ veri & testes Christi, qui passionem & mortem suscepistis.

Sed sciendum est primò, aliquando Relatiuum præponi
 Antecedenti, vt Մեր հարցն մերոյ անփառաւորեցեալ յաւե-
 տեան, Qui Patrum Nostrorum Deus glorificatus es in æter-
 num. Մեր իւրեանս այլակերպեցեալ ցուցեալ զանպիսի ընդորու-
 Թի զքեզ բարեբանեմք իմանալի լոյս, Qui in monte transfigu-
 ratus ostendisti diuinam tuam potentiam, te benedicimus.
 օ Lux intelligibilis. Մեր Թողութեց ես առաջ անփառաւորեցեալ յաւե-
 տեան, Qui re-

missionum dator es Deus. *Որ լուսատու ես տիեզերաց քն ան-*
 Qui es illuminator orbis Chryste Deus. *Որք սիրողք էք արար*
չին արարածոց քի, սքեառաքեալք, Qui amatores estis Condi-
 toris creaturarum Christi, ò Sancti Apostoli. *Որք զառ'ի քն*
ղչարչարանս յանձնառեալք համբերեցիք ող անասերք հայրա
պեալք, Qui pro Christo passiones suscipientes sustulistis, ò
 amatores Dei Pontifices,

Sciendum est secundo, aliquando Relatium poni actu,
 & Antecedens subintelligi, vt *Որք եկեալք եմք ի պատուել*
քիշատակ սրբոց վկայեցն. Qui venimus honorare comme-
 morationem Sanctorum testium, id est Nos qui venimus.
Որք զանձինս իւրեանց քեզ հայր ընծայեցին. Qui personas
 suas tibi Pater obtulerunt, id est Martyres. *Որք զհանդէս*
նահատակուեալք առ բռնաւորս ցուցին. Qui agonem certami-
 nis apud tyrannos ostenderunt, id est Martyres. *Որք իմար*
տի անօրինացն յաղթեցին արիաւոր Թշնամոյն, Qui in certa-
 mine iniquorum vicerunt fortiter inimicum, id est Martyres.
Որք վնքոյ զկեանս իւրեանց փոխանակեցին. Qui pro te vi-
 tam suam commutauerunt, id est Martyres. *Չորս առեալ*
իծովակէն արարեր որսորդս մարդկան. Quos accipiens è ma-
 ri fecisti venatores hominum, id est Apostolos. *Որոց հրա*
մայեցեր հոտ անուշ լինիլ ընդ տեւերս. Quibus inissi iodo-
 rem suauem esse per Orbem, id est Apostolis. *Որոց խոստա*
ցար նստիլ յաթոռ դատողական. Quibus promissisti sedere
 in sede Iudiciali, id est Apostolis. *Չորս ըստ պատկերի քու*
ստեղծեր. Quos ad imaginem tuam creasti, id est Homi-
 nes. In his tamen omnibus Relatium absolutè sumptum
 concordat cum Antecedente subintellecto etiam in casu vti
 videtur in exemplis allatis.

Sciendum est tertio, Pronomina hæc Demonstratiua . այս, այդ, այն, սա, դա, նա, aliquando vsurpari tamquam Relatiua, vt *Էր Բարդուղէոս եղբայր սիմոնի վնմի, մի յերկուցան տի, որք լուանն ՚ի Տոհանէ և քնացին զկնի նորա, դասնէ սա նախ զեղբայրիւր զսիմոն և ասէ ՝ ցնա, դասք զմեսիայն, որ Թարգմանիքս, սաեւծ քնա առ յս*. Erat Andreas frater Simonis Petri, vnus ex duobus illis, qui audierunt à Ioanne, & secuti sunt eum. Inuenit iste primo fratrem suum Simonem & dicit illi, inuenimus Messiam, qui interpretatur Christus, iste duxit illum ad Iesum. In hoc verbo bis *Աս* refert in mentem Andream. *Եւ Էս ոչ գիտէի զնա, այլ որ առաքեացն զիս մկրտել ջրով ՚նա ասաց ՝ ցնա, յոյր վր տեսանիցես զհոգին, զի իջանիցէ և հանդիցի ՚ի վր նորա, նա է որ մկրտէ հոգւոյն սրբով*. Et ego nesciebam illum, sed qui misit me baptizare aqua, ille dixit mihi, super quem videris spiritum, quia descendet, & requiescet supra illum, ille est qui baptizat Spiritu Sancto. In verbo hoc primum *Աս* refert in mentem Deum, secundum verò Iesum. &c.

ARTICVLVS IV.

De Concordantia Responſionis cum Interrogatione.

Quartam Concordantiam dixi esse Responſionis cum Interrogatione, quia omnis Responſio qualiscunque sit ea pars Orationis, debet concordari cum Interrogatione, non tantum casu, sed, & rei conuenientia, vt *Մի է նա, Quis est ille. Պատասխանի, Տս, Respondetur Iesus. Մյր է որդի, Cuius est filius? Լսաքիմաւ, Mariæ. ՄԼՄ երկրպաշտանն ուղղամառք. Quem adorant Catholici? քի, Christum.*

flum. Առ ո՞րմէն ջանիւ, Ad quem tendis conatu? առ քո,
 Ad Christum. Ո՞ն խնդրես, Quem quæris? քքո, Christum.
 Տու մէ՛ լուար դբանդ, A quo audisti verbum illud? 'ի քոն,
 A Christo. Չու մէ՛ խօսիս դու, De quo loqueris tu? քքոն,
 De Christo. Իւ կէաս դու, Quo vivis tu? քոն, Christo.
 Օ՞իւ փաթիս, Quem amplecteris? քքոն, Christum. 'ն ուս
 կայանայ յոյսն հաւատացելոց, In quo consistit spes fidelium?
 'ի քոյն In Christo Iesu. Ի՞նչք են սոքա, Quinam sunt isti? ուղ
 զափառք, Catholici. Ի՞նչք են սրդեք, Cuiusnam sunt filij?
 կաթուղիկէ եկեղեցւոյ, Catholicæ Ecclesiæ. Տո՞ փաւթան,
 Quo pergunt? 'ի երկինս, Ad Cælum. Ո՞ն խնդրես, Quem
 quærun? զհեղինակն կենի, Auctorem vitæ. Տու մէ՛ են պսոյ
 կելիք, A quo sunt coronandi? 'եքոն, A Christo. Չորմէ՛
 ճարեն մարդարէք, De quo narrant Prophetæ? զգալատեսն քի,
 De aduentu Christi. Ի՞նչք պահպանին մարդիք յաշխարհի,
 Quibus custodiuntur homines in mundo? հրեշտակօք պա
 հապանօք, Angelis Custodibus. Չորմէ՛ շուրջ են բանակը
 հրեշտակայ. Quorum sunt in circuitu agmina Angelorum?
 զերկեւղածովք, եւրովք, Timentium eum. &c.

Et quidem in his exemplis allatis Responsio concordat
 cum Interrogatione etiam in numero, tamen hoc est per ac
 cidens; cùm sapissime Interrogationi singulari numero
 plurali respondeatur, vt Ի՞նչք է տունս այս, Cuius est domus
 hæc? 'ի խանայ, Principium. Տո՞ դնաս յաճախատանու Թի,
 Quo is ad accusationem? առ դատաւորս, Ad Iudices. Չո՞
 առաքեցեր 'ի հարսանիս, Quem misisti ad nuptias? զմանկտիս
 եւ զընտանիս, Pueros, & Domesticos. &c.

Dixi superius, quòd Responsio debeat concordari cum
 Interrogatione etiam rei conuenientia, nam si aliquis inter
 roget

roget զինչ է այս, Quid est hoc? Respondendum est Nomine Substantiuo, մարդ, Homo. ձի, Equus. քար, Lapis. ծառ, Arbor. &c. Et si quis interroget, Իրպիսի ինչ է այս, Quale est hoc? Respondendum est accidentalī nomine, այսպիսի, Tale. Բանական, Rationale. անբան, Irrationale. ծանր, Graue. Բարձր, Altum. &c.

Si quis interroget, Իրքան է, Quantum est? Respondendum est, ւշքան է, Tantum est. շատ է, Multum est. սակաւ է, Parum est. երկայն է, Longum est. կարճ է, Breue est. &c.

Et si quis interroget, Իրչափ է, Cuius mensuræ est? Respondendum est. այսչափ է, Huius mensuræ est. մի կանդուն է, Vnius cubiti est, երկու կանդուն է, Duorum cubitorum est. մի Թղաչափ է Vnius palmæ est. մի քուռ է, Vnius cori est. մի դրուան, Vnius modij. մի մար, Vnius cadi. &c.

Sic etiam interrogationi, քանի՞, Quot? Respondetur, մի Vnum. երկու, Duo. երեք, Tria. &c.

Interrogationi, Ի՞նչ, Vbi? Respondetur, այստեղ, Hic. անդ, Illic. ամուրեք, Vbique. այլուրեք, Alibi. իտան, Domi. իքաղաքի, In Ciuitate. յեկեղեցւոյ, In Ecclesia. &c.

Interrogationi, Ի՞նչտեղ, Vnde? Respondetur. աստի, Hinc. անտի, Illinc. իտանէ, E domo. յերկնից, De Cælo. իշուկայէ, Ex foro. &c.

Interrogationi, Յո՞ր ինչ, Quo? Respondetur, այստեղ, Huc. այդտեղ, Istuc. անդտեղ, Illuc. իտուն, Domum. իքաղաքն, In ciuitatem. ի վեր, Sursum. ի վայր, Deorsum. &c.

Interrogationi, Ընդ որո՞ւմ, Qua? Respondetur, ընդ այստեղ, Hac. ընդ այդտեղ, Istac. ընդ այնտեղ, Illac. ընդ ծով, Per Mare. ընդ ցամաք, Per Terram. ընդ տունն, Per Domum. &c.

Interrogationi, երբ, vel յորժամ, Quando? Respondetur, այժմ, Nunc. արդ, Iam. այսօր, Hodie. ընդ երեկոյս, Ad vespervas. &c.

Interrogationi, որքանոյ, Quanti? Respondetur, շատի, Multi. քիչու, Parui. փոքու, Pauci. տասանց դենարից, Decem denariorum. միոյ դենանի, Vnius aurei. &c.

Interrogationi, Մյրացի, Cuias? Respondetur, Հռոմայեցի, Romanus. Կապադոկացի, Capadocensis. Գալլացի, Gallus. &c.

Interrogationi, քանապատիկ, Quotuplex? Respondetur, երկպատիկ, Duplex, եռապատիկ, Triplex. քառապատիկ, Quadruplex, &c.

Interrogationi, որքանեակ, Quantulum? Respondetur, միակ, երկեակ, եռեակ, հսկեակ, &c.

Interrogationi, քանիցս, Quoties? Respondetur, երկիցս, Bis. երկիցս, Ter. քառիցս, Quater. հսկիցս, Quinter. &c.

Interrogationi, քանեմենի, Quotannis? Respondetur, երկեմենի, Biennis. եռեմենի, Triennis. &c.

Interrogationi, քանօրեայ, Quot diebus? Respondetur, միօրեայ, Vnius diei. երկօրեայ, Biduanus. եռօրեայ, Tri-duanus. &c.

Interrogationi, քանամսեայ, Quot mensibus? Respondetur. միամսեայ, Vnius mensis. երկամսեայ, Bimestris, եռամսեայ, Trimestris. &c.

Interrogationi, քաներորդ, Quotus? Respondetur, նախին, Primus. երկրորդ, Secundus. երրորդ, Tertius. &c.

ARTICVLVS V.

De Constructione Nominum Substantiuorum, & Adiectiuorum.

Nomina Substantiua, vel Adiectiua numquam con-
nectuntur simul eodem casu, nisi habeant inter se
coniunctionem quamdam, aut vnum sit manifestatiuum,
alterius. Coniunctione, vt Բնութիւնս, Natura, &
persona. Բնութիւնս և անձին. Naturæ, & personæ. Գրութիւն
և զանձն, Ad naturam, & ad personam. Ղրութիւն և զանձն,
Naturam, & personam. Ի Բնութիւն և յանձնէ, A natura, & à
persona. Բնութիւն և անձամբ, Natura, & persona. Ըն Բնութիւն
և յանձնիս, In natura, & in persona. &c.

Յուրս և խոնաւ, Frigidum, & humidum. Գրայ և խո-
նաւու, Frigidi, & humidi, Գցուրս և ջիւնաւ, Ad frigidum,
& ad humidum. Ղցուրս և զխոնաւ, Frigidum, & humidum,
Իցրայ և ի խոնաւու, A frigido, & ab humido. Գրող և
խոնաւու, Frigido, & humido. Ըն ցրողս, և ըն խոնաւուս,
In frigido, & in humido. &c.

Vnum alterius manifestatiuum, vt Լիմոն Պետրոս, Si-
mon Petrus. Լիմոնի Պետրոսի, Simonis Petri. Գ Լիմոն Պետ-
րոս, Ad Simonem Petrum. Ղ Լիմոն Պետրոս, Simonem
Petrum. Ի Լիմոնի Պետրոսէ, A Simone Petro. Լիմոնիւ
Պետրոսիւ, Simone Petro. &c.

Քաղցր բարեխառն, Dulcis temperatus. Զաղցր բարե-
խառնիս, Dulcis temperati. Գ քաղցր բարեխառն, Ad dulcem
temperatum. Ղ քաղցր բարեխառն, Dulcem temperatum. Ի
քաղցրէ և բարեխառնէ, A dulci temperato. Զաղցրեբ բարե-
խառամբ,

206 *Art. V. De Constructione Nom. Subst. & Adiect.*
խառաւիք, Dulci temperato. ըն բաղցեր բարեխառ ին, In dul-
ci temperato. &c.

Ex dictis sequitur, quod Nomina Substantiua, vel Adiectiua possint connecti simul in diuerso casu sine vlla coniunctione, vt *անկին զանազանութի, Personæ differentia. բնութի սահման, Naturæ definitio. խառն իկարմրոյ, Mixtus rubicundo. լի մեծ ամեծ իւր ձկաւիք, Plenus magnis piscibus. նման հրեղինաց, Simile igneis. հանդոյն հրեշտակաց, Æquale Angelis. &c.*

Sed sciendum est huiusmodi Nomina coniuncta si declinanda sint, declinari Nominatiuum, vt *ձուկն ծովու, Piscis Maris. ձկան ծովու, Piscis Maris. ցլուկն ծովու, Ad Piscem Maris. զղուկն ծովու, Piscem Maris, ի ձկանէ ծովու, A Pisce Maris. ձկաւիք ծովու, Pisce Maris. ըն ձկան ծովու, In Pisce Maris. Հանդոյն նմին, Æqualis illi. հանդուռն նմին, Æqualis illi. զհանդոյնն նմին, Æqualem illi. ի հանդուռնէ նմին, Ab Æquali illi. &c.*

ARTICVLVS VI.

De Constructione Adiectiuorum.

Nomina Adiectiua diuersos casus postulantia sequuntur ferè mores Verborum suorum, ex quibus ipsa orta sunt. Nam Adiectiua hæc, *տեղէտի, Eruditus. անտեղէտի, Ineruditus. հաւասար, Æqualis. անհաւասար, Inæqualis. հանդէտ, Æqualis. անհանդէտ, Inæqualis. արժանի, Dignus. անարժան, Indignus. պարտական, Reus. հակառակ, Contrarius. Թշնամի, Inimicus. բարեկամ, Amicus. հմուտ, Peritus. անհմուտ, Imperitus. նման, Similis. ունման, Dis-*

similis.

Similis . օգտակար , Vtilis . անօգուտ , Inutilis . ֆառաշար ,
 Nocius . անօգուտ , Innocuus . , պատշաճ , Conueniens . ան
 պատշաճ , Inconueniens . պատեհ , Licitus . անպատեհ , Illi-
 citus . համեմատ , Proportionalis . անհամեմատ , Impropor-
 tionalis . շահաւոր , Proficuu . անշահ , Improficuu . բարե ,
 Bonum . չար , Malum . վայելուլ , Decens . անվայել , Dede-
 cens . համաձայն , Concors . անհամաձայն , Discors . պիտանի ,
 Vtualis , vel Commodus . անպէտ , Non vtualis , vel Incom-
 modus . հարկաւոր , Necessarius . անհարկաւոր , Non necessa-
 rius ; & alia multa tam Nomina , quàm Participia desinentia
 in օղ , & ւալ , postulant Datium absolutum , vt տեղեակ
 գրոց , Eruditus scripturis . անտեղեակ գիտութե , Ineruditus
 scientia . հաւասար հրեշտակաց , Æqualis Angelis . անհաւա-
 սար մարդկան , Inæqualis hominibus . &c. quia & Verba
 eorum poscunt eundem Casum , vt տեղեկացաւ գրոց , Erudi-
 tus fuit scripturis . հաւասարեցաւ իմաստոց , Æquialuit Sa-
 pientibus . &c.

Adiectiua hæc , ամբարձեալ , Ascendens . եջեալ , Descen-
 dens . ելեալ , Egrediens . վերացեալ , Scandens . մերձեցեալ ,
 Accedens . գիւնջ , Tendens . յեւոյց , Pergens . եկոյ , Veniens ,
 գնացոյ , Iens , & alia multa postulant Datium cum Præpo-
 sitione , vt ամբարձեալն յերկինս , Ascendens ille ad Cœlos .
 եջեալն ի դժոխս , Descendens ille ad inferos , &c. quia , &
 horum Verba regūt eundem Casum , vt ամբարձաւ յերկինս ,
 Ascendit in Cœlum . էջ ի դժոխս , Descendit ad inferos . &c.

Adiectiua hæc , զուրկ , Priuatus . մերկ , Nudus . դատարկ ,
 Vacuus . Թափուր , Vacuus . ունայն , Inanis . ատելի , Odi-
 bilis . պատուելի , Honorabilis . հեռի , Remotus . անպարտ ,
 Indebitus , տարբեր , Differens , անտարբեր , Indifferens . տա-
 րաձայն ,

բաձախ, Diffonus. զանազան, Varius. ունդանազան, Non varius. օտար, Alienus. անմասն, Expers. մեկեցեալ, Separatus, & alia multa, tam Nomina, quam Participia definentia in եցեալ, & լի, postulant Ablatiuum, vt զուրկ էշնորհէ, Priuatus gratia. մերկ էջզգեստուց, Nudus vestimentis, &c. quia, & Verba eorum eundem poscunt Casum, vt զրկեցաւ էշնորհէ, Priuatus fuit gratia. մերկացաւ էջզգեստուց, Nudatus fuit vestimentis. &c.

Adiectiua hæc, ճառեցեալ, Narratus. գոհացող, Gratiarum agens. ընձեռող, Tractans. պատմող, Narrans. արտնջող, Murmurans. խօսեցեալ, Dictus. արիօղ, Iacens, & alia multa postulant Narratiuum, vt ճառեցեալս զմեանէ, Narratum de illo. գոհացողս զից, Gratiarum agens Deo, &c. quia & horum Verba regunt eundem Casum, vt ճառեցաւ զմեանէ, Narrauit de illo. գոհացաւ զից, Gratiarum egit Deo, &c.

Adiectiua hæc, փարթամ, Locuples. հարուստ, Diues. ճոխ, Refertus. լի, Plenus. պարարտ, Pinguis. զեղեցիկ, Pulcher. սբ, Sanctus. պիղծ, Spurcus. աղքատ, Pauper. տկար, Infirmus, vel Debilis. հզօր, Fortis. կարող, Potens. զուարթ, Hilaris. ուրախ, Latus. արտոււմ, Tristis. ազեղ, Deformis. սուր, Acutus. բուր, Obtusus. առողջ, Sanus. արթուն, Vigil. անարատ, Sine defectu. ամբողջ, Integer. ամբիծ, Immaculatus. մաքուր, Purus. փարջ, Abhorrendus. վատթար, Prauus, & alia multa tam Nomina, quam Participia postulant Instrumentalem Casum, vt փարթամ ընչեք, Locuples Opibus. լի իմաստութեք, Plenus sapientia, &c. quia & horum Verba eundem exigunt Casum, vt փարթամացաւ ընչեք, Locuples fuit opibus. լցաւ շնորհիւ, Impletus fuit gratia, &c.

Adiectiua hæc, շրջող, Circumiens. ծիծաղող, Ridens, փաթեալ, Amplectens. անցեալ, Transiens. զանցառեալ, Negligens. խանդաղատեցեալ, Delectatus, & alia multa postulant Circumlatiuum, vt շրջոյն զաշխարհաւ, Circumiens mundum. ծիծաղոյն զբանիւք, Ridens verba, quia & horum Verba regunt eundem Casum, vt շրջեցաւ զաշխարհաւ, Circuiuit mundum. ծիծաղեցաւ զբանիւք, Risit verba, &c.

Adiectiua hæc, բնակող, Habitans. նստող, Sedens. բաղնիք, Discumbens. զեւեղեալն, Degens. օղեալն, Commoratus, & alia similia postulant Commoratiuum, vt բնակողն ի տան, Habitans domi. նստեալն յաթոռի, Sedens in fede, &c. quia & Verba istorum regent eundem Casum, vt բնակեցաւ ի տան, Habitauit domi. նստաւ յաթոռի, Sedit in fede, &c.

Excipiuntur tamen ab regula prædicta quædam Adiectiua, quæ postulant Gentium, cum eorum verba regant Accusatiuum, talia sunt, արարիչ, Factor. պահապան, Custos. ստեղծող, Creans. սիրող, Amans. ատիչ, Odiens. խնամող, Protegens. փրկիչ, Redemptor. կեցութեան, Saluator & alia multa, tam Nomina, quam Participia desinentia in օղ, vt արարիչ երկնի, Factor Cœli. պահապանք աշխարհի, Custodes mundi. ստեղծող սրտից, Creator cordium. սիրող բարեաց, Amator bonorum. ատիչ չարաց, Odiens malos, &c.

ARTICVLVS VII.

De Constructione Comparativi, & Superlatiui.

Comparatiuorum duplex est species, quædam ex ijs dicuntur բաղդատականք յատուկք, id est Comparatiua propria, vt պարարտագոյն, Pinguior. հզօրագոյն, Fortior. իմաստնագոյն, Sapientior. գեղեցկագոյն, Pulchrior. ջերմագոյն, Calidior, & alia eodem modo desinentia.

Quædam verò dicuntur բաղդատականք, անյատուկք, id est Comparatiua impropria, vt պարարտ, Pinguis. հզօր, Fortis. իմաստուն, Sapiens. գեղեցիկ, Pulcher. պայծառ, Candidus. առաւել, Plus. նուազ, Minus. պակաս, Deficiens. մեծ, Magnus. փոքր, Paruus. լաւ, Egregius. բարի, Bonus. վատ, Præuus. չար, Malus. հեղ, Mitis. գողող, Tyrannus. ցածուն, Infimus. հպարտ, Superbus. խոնարհ, Humilis. հնազանդ, Obediens. բիրտ, Rudis. սոսոռ, Fragosus. հատուկ, Secans. սուր, Acutus. ուշիմ, Ingeniosus. առաջին, Pius. վատթար, Præuus. ահեղ, Formidabilis. կարող, Potens. մտացի, Ingeniosus, vel Pollens mente. դաժան, Seuerus. խիստ, Durus. անմիտ, Amens. աշխատաւոր, Laborosus. ապահ, Auarus. ծոլ, Piger. բղբատեղ, Luxuriosus. մնացալո՞ւմ, Iactans, &c.

Hæc omnia Comparatiua tam primæ, quàm secundæ speciei postulant Accusatiuum Casum mediante præpositione բան, Quam, vt պարարտագոյն բան զխոզս, Pinguior Porcis, vel Quàm Porci. հզօրագոյն բան դառնիւծս, Fortior Leonibus, vel Quàm Leones. իմաստնագոյն բան զորդիս լուսոյ, Sapientior filijs lucis, vel Quàm filij lucis.

գեղեցկագոյն բան
զլուսինն,

զլուսինն, Pulchrior Luna, vel Quàm Luna. Զերմագոյն բան
զհուր, Calidior igne, vel Quàm ignis. Զարագոյն բան զդևս,
Peior Dæmonibus, vel Quàm Dæmones. պայծառագոյն բան
զձեւն, Candidior niue, vel Quàm nix. &c.

Sic Կզօր բան զառիւծ, Fortior Leone, vel Quàm Leo.
փոքր բան զհրեշտակս, Minor Angelis, vel Quàm Angeli.
միամիտ բան զաղաւնի, Simplicior Columba, vel Quàm Co-
lumba. &c.

Possunt etiam aliquando vsurpari cum Ablatiuo, vel cum
Genitiuo, vt պարարտագոյնն ինոցունց, Pinguior ex illis, vel
պարարտագոյնն նոցին, Pinguior illorum. Կզօրագոյնն յառիւ-
ծուց, Fortior ex Leonibus, vel Կզօրագոյնն առիւծուց,
Fortior Leonum. Իմաստնագոյնն իփիլիսոփայից, Sapientior
ex Philosophis, vel Իմաստնագոյնն փիլիսոփայից, Sapientior
Philosophorum. &c.

Sic Կզօրն ինոցանէ, կամ նոցին, Fortior ex illis, vel Illo-
rum. Իմաստունն իմարդկանէ, vel մարդկան, Sapientior ex
Hominibus, vel Hominum. ուժեղն յերիվարաց, vel երիվա-
րաց, Vigorofior ex Equis, vel Equorum, &c.

Superlatiua aliquando vsurpantur cum Genitiuo, vt պա-
րարտագունենէննոցին, Pinguissimus illorum. Կզօրագունենէն
առիւծուց, Fortissimus Leonum. Իմաստնագունենէն փիլիսո-
փայից, Sapientissimus Philosophorum. &c.

Aliquando veò vsurpantur cum Commoratiuo, vt պա-
րարտագունենէն ինոցս, vel իմէջ խոզից, Pinguissimus inter
Porcos. Կզօրագունենէն իյառիւծս, vel իմէջ առիւծուց, For-
tissimus inter Leones. Իմաստնագունենէն իփիլիսոփայս, vel
իմէջ փիլիսոփայից, Sapientissimus inter Philosophos. Լուսա-
ւորագունենէն յաստեղս, vel իմէջ աստեղաց, Lucidissima inter
Stellas. &c.

ARTICVLVS VIII.

De Constructione Verborum Unicum casum
postulantium.

Verba hæc *Էմ*, Sum. *Ինիմ*, Existo. *Էղանիմ*, Fio. *մնամ*,
Maneo; poscunt utrinque Nominatiuum, vt *Ես եմ*
Խոն Ես, Ego sum Dominus Deus tuus. *Էս ինիմ Թագա-*
ւոր, Ego existo Rex. *Դու եղանիս հզոր*, Tu sis fortis. *Էս*
մնամ տկար, Ego maneo infirmus. *Դու մնաս առողջ*, Tu
manes sanus. &c.

Verba hæc *սեղանամ*, Irascor. *դժուարանամ*, Irascor.
բարկանամ, Irascor. *վշտանամ*, Irascor. *աշակերտանամ*,
Discipulus fio. *ընդ-ինմանամ*, Obsto. *Երկրպագեմ*, Adoro.
Թագաւորեմ, Regno. *Ժամանեմ*, Peruenio. *կարօտեմ*, Egeo
իշեմ, Impero. *ծառայեմ*, Seruio. *մեղանջեմ*, Pecco. *համ*
բերեմ, Suffero. *ողորմիմ*, Misereor. *սերեմ*, Indulgeo. *հա-*
կառակիմ, Aduersor. *անսուսիմ*, Expecto. *հաճոյանամ*, Pla-
ceo. *հետևեմ*, Sequor. *հանդիպեմ*, Occurro. *անմանիմ*, Affi-
milor. *հանգիտանամ*, Æquiualeo. *անսամ*, Exaudio. *հա-*
սեմ, Noceo. *տիրեմ*, Dominor. *ցանկամ*, Cupio. *տոգիմ*,
Concupisco. *փափագեմ*, Desidero. *ըղչամ*, Desidero. *օգնեմ*,
Iuuo. *ըսբերեմ*, Suffero. *հաղաւանդեմ*, Obedio. *հպատակիմ*,
Me submitto. *հաւատամ*, Credo. *սպասեմ*, Expecto. *խո-*
նարհեմ, Humilior. *հաւասարեմ*, Æquiualeo. *տեղեկանամ*,
Erudior. vel Sciscitor. *արժանանամ*, Dignus fio. *սաստեմ*,
Increpo. *սպառնամ*, Minor. *հաւանիմ*, Consentio; & alia
multa regunt Dativum absolutum, vt *բարկանամ քեզ*, Ira-
scor tibi. *սպառնամ անկ*, Minor illi. &c.

Verba hæc անկայնիմ, Cado. աղաղակեմ, Clamo. անայ
քեմ, Mitto. քսամ, Eo. դառնամ, Reuertor. իջանեմ, De-
scendo. ելանեմ, Ascendo. ընկղմիմ, Demergor. Թռչեմ;
Volo. խնայեմ, Parco. անխնայեմ, Parco. կարդամ, Inuoco.
հայեմ, Aspicio. նայեմ, Inspicio. մտանեմ, Intro. յենուեմ,
Hæreo. նկատեմ, Confidero. սրանամ, Scando. վերանամ,
Eleuor. տեղամ, Pluo. ընթանամ, Curro. մերձենամ, Ap-
propinquo. մատչեմ, Accedo. համաձայնեմ, Consentio. մի-
աբանեմ, Conuenio. ձայնակցեմ, Concordor. մասնակցեմ,
Participo. հողորդակցեմ, Communicor. վիճաբանեմ, Dif-
puto. մարտնչեմ, Certo. ամուսնանամ, Nubo. եղբայրա-
նամ, Frater fio. ընկերանամ, Associor. հաշտեմ, Reconci-
lior. յուսամ, Spero. ապուսխնեմ, Confido. հաւատամ,
Credo. բարձրանամ, Exaltor. ծեպեմ, Pergo. փռեմ, Fe-
stino. երթամ, Eo. սուզեմ, Submergor. ակնարկեմ, Con-
spicio. դարմանամ, Miror. հակառակեմ, Aduersor. հակա-
ժառեմ, Controuersor; & alia multa postulant Datium
cum præpositione, vt անկանիմ յերկեր, Cado in terram.
աղաղակեմ առ Իսծ, Clamo ad Deum, &c.

Verba hæc սիրեմ, Amo լուսնամ, Lauo. գրեմ, Scri-
bo. պարտաւեմ, Contemno. վարեմ, Aro. գոջեմ, Laudo.
արածեմ, Pasco. արհամարհեմ, Despicio. խոտեմ, Confu-
to. քամահեմ, Vitupero. տեսանեմ, Video. փորձեմ, Tento.
հնձեմ, Meto. ընդունեմ, Accepto. առնեմ, Facio. ծնանեմ
Pario. խոստովանեմ, Confiteor. դաւանեմ, Profiteor. հաւա-
տամ, Credo. կեցուցանեմ, Saluo. հարեմ, Percutio. գլորեմ
Deuoluo. փշրեմ, Tundo, vel Imminuo. պատուեմ, Honoro.
խորգեմ, Veneror. ղգենուեմ, Induor. Թողուեմ, Linquo. մաք-
րեմ, Purgor. սրբեմ, Tergo. զտեմ, Mundo, vel Colo.

ասեմ, Odio habeo. սպանանեմ, Occido. բանամ, Aperio. գոհաբանեմ, Gratias Offero. կատարեմ, Perficio. սահմանեմ, Definio. ճանաչեմ, Cognosco. օրհնեմ, Benedico. բարեբանեմ, Benedico. փառաւորեմ, Glorifico. շինեմ, Struo. բախեմ, Destruo. ուխտեմ, Voueo. ծամեմ, Mastico. կլնեմ, Deglutio. ընթեռնուեմ, Lego; & alia multa, regunt Accusatiuum, vt սիրեմ, դէբդ, Amo te. լուանամ զլեռս, Lauo manus, &c.

Verba hæc զգուհեմ, Abhorreo. տաղտկանամ, Tadio afficior. մոլորեմ, Erro. հեռաւեմ, Declino de via. արտուղեմ, Discedo ab recta via. յառնեմ, Surgo. նուաղեմ, Inimiuor. նուաղեմ, Deficio. պատկառեմ, Vereor. ճանճրանամ, Tædio afficior. հրաժարեմ, Abdico. խաւարեմ, Obscuror. բուսանեմ, Germino. դողամ, Tremo. զարթնուեմ, Euigilo, vel Expergesco. փաղչեմ, Fugio. Թաղչեմ, Latito. երկնչեմ, Timeo. զարհուրեմ, Expauco. ապստամբեմ, Rebello. հեռանամ, Elongo. Recedo. դադարեմ, Cesso. գարշեմ, Abhorreo. խոտորեմ, Declino de via. պակասեմ, Deficio. մեկուսանամ, Secedo. սարսնուեմ, Aborior, vel Ablactor. արբեմ, Bibo. բաղկանամ, Consisto. առողջանամ, Sanor. զղջամ, Pœniteo. ազատեմ, Liberor. զրկեմ, Priuor. սիրեմ, Amor; & alia multa tam Neutra, & Deponentia, quàm Passiua postulant Ablatiuum, vt զգուհեմ իմեղաց, Abhorreo à peccatis. մոլորեմ ի ճանապարհէ, Erro à via, &c.

Verba hæc չաթաբանեմ, Maleloquor. ամբաստանեմ, Accuso. զբռնարկանեմ, Apprehendo. զանցառնեմ, Negligo. գոհանամ, Gratias ago. շնորհակալ լինիմ, Grates exsoluo. խօսիմ, Loquor. պատմեմ Narro. տրտնջեմ, Murmuro. գոնգատիմ, Lamentor. խորհիմ, Meditor. լսեմ, Audio.

անփոք լինեմ, Sine solitudine sum, vel Non curo. Ընձե
ռեմ, Tracto ըստունկանեմ, Præuaricor; & alia multa po-
stulant Narratiuum, vt չարաբանեմ զքե՛ն, Malè loquor de
te. ամբաստանեմ զԺՀնամեաց, Accuso inimicos, &c.

Verba hæc զօրանամ, Conualeo, vel Fortifico, vel For-
tesco. Բազմանամ, Multiplicor. մեծանամ, Grandesco. լիա
նամ, Satisfio, vel Compleor. վարժամանամ, Locupletor.
աճեմ, Cresco. զարգանամ, Proficio ætate. ճոխանամ, Re-
ercior. ծանրանամ, Grauesco. զբաղեմ, Occupor. տկարա
նամ, Infirmor. առողջանամ, Sanor. զարդարեմ, Ornor.
պայծառանամ, Candidor, vel Candidus fio. գեղեցկանամ,
Pulcher fio. տաղնապեմ, Crucior. տոչորեմ, Aresco. փղձ
կեմ, Contristor, vel Flere volo. պտպակեմ, Æstuo. զուար
ճանամ, Hilaresco. Բերկրեմ, Alacer fio. զմայլեմ, Fruor.
սնունեմ, Nutrior. աղքատանամ, Pauper fio. շատանամ, Sa-
tis fio. յագեմ, Sator. զովանամ, Refrigesco. Կրճուռեմ, Iubi-
io. պարարտանամ, Pinguesco. իմաստնանամ, Sapienseua-
do; & alia multa postulant Instrumentalem, vt զօրանամ
կերակրօք, Fortificor cibis. Բազմանամ զաւտիօք, Multipli-
cor prolibus, &c.

Verba hæc շրջեմ, Ambulo, vel Circumeo. պարառնեմ,
Circumdo. անցանեմ, Transeo. պատեմ Cingo. շրջապատեմ
Circumcingo. գերազանցեմ, Præcello. ծեծաղեմ, Rideo.
փարեմ, Amplector. խանդաղատեմ, Delector. պարսպեմ,
Muro circumdo. խայտամ, Exulto. արկեմ, Iacio; & alia mul-
ta postulant Circumlatiuium, vt շրջեմ զաշխարհաւ, Circum-
eo per mundum, vel Circa mundum. պարառնեմ զձեօք,
Chorum duco circa vos. անցանեմ զհիւսիսիւ, Transeo per
Septentrionem. արկանեմ զնաւ. զփիլոսոփեմ, Iacio circa me
pal-

pallium meum, vel Circumdo me pallio, &c.

Verba hæc *բնակիմ*, Habito. *նստիմ*, Sedeo. *օթեմ*, Diuerfor. *օթեանիմ*, Dego. *բազմիմ*, Discumbo. *կամ*, Sto. *զտեղի տունում*, Sisto. *մնամ*, Maneo. *կայանամ*, Existo. *հանգչիմ*, Quiesco. *ննջեմ*, Dormio. *քնիմ*, Somnum capio. *դոմ* Sumi mactu. *յամեմ*, Moror; & alia multa regunt Com-moratiuum, vt *բնակիմ ի տան*, Habito domi. *նստիմ ի սենեկի*, Sedeo incubiculo. *յամեմ ի ճանապարհի*, Moror in via, &c.

ARTICVLVS IX.

De Constructione Verborum plures casus postulantium.

Quædam ex verbis poscunt Genitiuum post Accusatiuum, & sunt *դնեմ*, Emo. *վաճառեմ*, Vendo. *համարիմ*, Æstimo. *վարկեմ*, Liceor. *վարկանիմ*, Æstimo. *արժեքուցանեմ*, Valorem indico. *դատեմ*, Iudico. *ենթադատեմ*, Discerno. *սակարկեմ*, Computo, &c. vt *դնեաց զայդին հարիւրից դեկանաց*, Emit Vineam centum aureis. *վաճառեաց զշապիքս երեց դրամից*, Vendidit indufiũ tribus drachmis. *սակաւու համարեաց զնա*, Parui æstimauit illud. *մեծի վարկաւ զխօսն իմ*, Magni pependit sermonẽ meum, &c.

Quædam postulant Datium absolutum post Accusatiuum, & sunt *տամ*. Do. *աւանդեմ*, Trado. *բաշխեմ*, Distribuo. *քնծայեմ*, Offero. *ճանուցանեմ*, Notifico. *խոստանամ*, Promitto, *պատուիրեմ*, Mando. *նախադատեմ*, Præpono. *նախակարդեմ*, Præordino. *ստորադատեմ*, Postpono. *ենթադրեմ*, Suppono. *հրամայեմ*, Iubeo. *մատուցանեմ*, Præsento. *բարոզեմ*, Prædico. *ցուցանեմ*, Ostendo. *հաւատ*
տեմ,

տեմ, Certifico. Ընձեռեմ, Tribuo. յիշեցուցանեմ, Recordari facio. ուխտեմ, Voueo. պատրաստեմ, Paro. Երևեցուցանեմ, Apparere facio. նմանեցուցանեմ, Affimilo. համեմատեմ, Proportiono. հաւասարեմ, Adæquo. արժանացուցանեմ, Dignifico. յայտնեմ, Manifesto. յանձնեմ, Commendo. մեկնեմ, Explico. պտորասեմ, Affirmo. պատարագեմ, Offero. հատուցանեմ, Retribuo. հորդեմ, Dispono. մատնեմ, Trado. ուսուցանեմ, Doceo; & alia multa, vt տամ կայսքեզ, Do hoc tibi. աւանդեմ զայսնմա, Trado hoc illi. Բաշխեմ, զինչս իմ աղքատաց, Distribuo res meas pauperibus, &c.

Quædam postulant Datium cum præpositione post Accusatiuum, & sunt յղեմ, Mitto. արկանեմ, Iacio. առաքեմ, Mitto. համբառնամ, Eleuo. դարձուցանեմ, Verto. Ընկեռում, Inijcio. Ժողովեմ, Congrego. մուծանեմ, Intrare facio. հեղդեմ, Fundo. վերաբերեմ, Refero. վերացուցանեմ, Eleuo. ուղարկեմ, Allego. Թռուցանեմ, Volare facio. իջուցանեմ, Descendere facio. խոնարհեցուցանեմ, Humilio. գումարեմ, Aggrego, & alia multa, vt առաքեմ զտրակս առքեզ, Mitto epistolas ad te. համբառնամ զաչս իմ իլերինս, Eleuo oculos meos ad montes. արկանեմ զուռկանս իծով; Iacio rete in mare, &c.

Quædam postulant Ablatiuum post Accusatiuum, & sunt ազատեմ, Libero. արձախեմ, Soluo. խնդրեմ, Quæro. հայցեմ, Peto. հեռացուցանեմ, Remoueo. մերժեմ, Abigo. Թաղուցանեմ, Celo. դաղեմ, Abscondo. պահանջեմ, Exigo. հանեմ, Eijcio. լսեմ, Audio. մաղԹեմ, Imploro. զարթուցանեմ, Excito. դատարկեմ, Euacuo. առնում, Accipio. յափշտակեմ, Arripio. կեղեքեմ, Deripio. բղխեմ, Eructo.

արտաբերեմ, Profero. Ելուզանեմ, Elicio. անջատեմ, Diuido. բաժանեմ, Partior. տարբերեմ, Differo. արտաքսեմ, Expello. հալածեմ, Dispello. թռեմ, Flagito. փրկեմ, Redimo. սրբեմ, Tergo. մաքրեմ, Purifico. քարշեմ, Traho. արտահանեմ, Effero. արտածեմ, Educo; & alia multa, vt ազատեմ զքեզ ի գերութիւնէ, Libero te à captiuitate: արձակեմ զքեզ ի կապանաց, Soluo te à vinculis, &c.

Quædam postulant Narratiuum post Accusatiuum, & sunt ճառեմ, Effor. ոգեմ, Aio. պատմեմ, Narro. ասեմ, Dico. խորհիմ, Meditor. լսեմ, Audio. հարցանեմ, Interrogo. տեղեկանամ, Sciscitor, որոնեմ, Inquiro, vel Indago. խօսիմ Loquor. համբաւեմ, Diuulgo, vel Famam spargo. հրատարակեմ, Publico. հռչակեմ, Celebro. չարախօսեմ, Male loquor; & alia multa, vt ճառեաց զայս զմահնէ, Effatus est hoc de illo. ոգէր զայս զենքենէ, Aiebat hoc de se ipso, &c.

Quædam postulant Instrumentalem post Accusatiuum, & sunt այրեմ, Comburo. կեղեմ, Vro. արբեցուցանեմ, Inebrio. կնքեմ, Sigillo. դրոշմեմ, Sigillo, vel Imprimo. մխթարեմ, Consolor. սփոփեմ, Conforto. կտրեմ, Seco. հատանեմ, Amputo. յարբեցուցանեմ, Saturo. զովացուցանեմ, Refrigerero. ապականեմ, Corrumpto, Abominor. կապեմ, Ligo. սխլեմ, Stringo. զարդարեմ, Orno. պսակեմ, Coronno. յարդարեմ, Apto, vel Dispono. պճնեմ, Como. կերակրեմ, Cibo. վշտացուցանեմ, Fastidio afficio, vel Tribulo. լնում, Impleo. փարթամացուցանեմ, Locupletor. սնուցանեմ, Nutrio. զարդացուցանեմ, Educo. փակեմ, Claudio. խցեմ, Obturo. խնում, Cludo. ջեռուցսնեմ, Calefacio. ջրտացուցանեմ, Frigefacio. շօշափեմ, Tango, Attracto. ծամեմ, Mastico, & alia multa, vt այրեմ զայս հրով, Comburo

buro hoc igne . արեւելցանեմ զքեզ դիմեալ , Inebrio te vi-
no . կըքեմ զիս նշանաւ սրբոյ խաչին , Signo me signo Sanctæ
Crucis . &c.

Quædam postulant Circumlatium post Accusatium , &
sunt շրջեցուցանեմ , Circumduco . ծիծաղեցուցանեմ , Ri-
dere facio . խանդաղատեցուցանեմ , Delecto . պատեմ , Cir-
cumdo . շրջապատեմ , Circumcingo ; & alia quædam , vt
շրջեցուցանեմ զքեզ զատարունիւ , Circumduco te per Pala-
tium , vel circum Palatium . ծիծաղեցուցանեմ զգոռհիկս
դքե , Ridere facio rusticos supra te , &c.

Quædam postulant Commoratiuum post Accusatium ,
& sunt բնակեցուցանեմ , Habitare facio . կացուցանեմ , Con-
stituo . նստուցանեմ , Sedere facio . կայացուցանեմ , Consiste-
re facio . յամեցուցանեմ , Retardo ; & alia multa , vt բնա-
կեցուցանեմ զաղքատն 'ի տան , Habitare facit pauperem do-
mi , &c.

Quædam plures , & varios postulant Casus , vt հաւատամ
քեզ , Credo tibi . հաւատամ 'յնձ , Credo in Deum . հաւա-
տամ զ'նձ , Credo Deum . լսեմ քեզ , Audio te . լսեմ զայս ,
Audio hoc . լսեմ 'ի քեզ , Audio à te . լսեմ զքեզ , Audio de te .
ըստունկանեմ զբանդ , Negligo verbum tuum , ըստունկա-
նեմ զնոցուսց , Negligo illos . ըստունկանեմ զնոքօք , Negli-
go illos , &c.

Quædam Verba Impersonalia aliquando pro Nominati-
uo habent Verbum Infinitiuum , & postulant Datium , vt
պարտէ մեզ մտանելն 'յայն հանգիստն , Oportet nos intrare in
illam quietem . հարկ է ձեզ ամենեցուն մեռանիլն , Necessè est
vobis omnibus mori . վայելու է քեզ ուսանիլն , Decet te di-
scere . անպատեհ է նմա խօսիլն , Illicitum est illi loqui , vel in-

conueniens. լաւ է քնն կեանքն ի հնազանդութե, Melius est mihi viuere in obedientia. բաւական է բեղ ապրիլն աղքատութեն, Satis est tibi victitare vt pauper.

Aliquando verò habent suum Nominatiuum, & postulant Datium, vt բեղ վայելէ օրհնութի, Te decet benedictio. պիտոյ է քնն այս, Opus habeo isto, vel Istius. անօթ է քնն այս, Pudet me istius, vel Huius. փոյթ է քնն այս, Hoc mei interest, &c.

Aliquando Verba quædem extra consuetudinem postulant Accusatiuum, vt լնդ երկեցեն զերկիւղ, Illic timebunt timorem. ընթանալ զճանապարհն իւր, Currere viam suam. խնդացին զհնազանդութի մեծ, Gauisi sunt gaudio magno. քոջեմ զգոջումս, Exclamo clamore. հառաչեաց զհառաչումս Suspirauit suspirio. կորեաւ զկորուստն անդառնալի, Perijt perditione irreuocabili, &c.

ARTICVLVS X.

De Impedimentis casuum.

Impedimenta Casuum diuersi modè accidere possunt. Aliquando enim pro Casibus requisitis à Verbis Personali-
bus, ponuntur Verba Infinitiu, & postulando diuersos Casus, impediunt Casum Verbi Personalis, vt Հոորհեա մեզ մտանել յայն հանդիսան, Concede nobis intrare in illam quietem. Լյամեր մկրտիլ իծառայէն իւրեմ, Volebat baptizari à seruo suo. Իբեթանէա երթալ յանձնառեր, In Bethaniam ire suscepisti. Օյարութի եկիր առնել բարեկամսն բուժ զաղարու, Resurrectionem venisti facere amico tuo Lazaro, &c. In quibus omnibus Casus Verbi potentia tantum intel-

intelligitur, vt Հարհեմ մեզ զմուտ այնորիկ հանդատեան,
Concede nobis introitum illius quietis ; & sic in cæteris .

Aliquando pro casibus requisitis à Verbis , ponitur integra quædam Oratio , vt լուր երկին , և ունիդիր երկեւ , զե
տր խօսեցաւ , որդիս ծնայ և բարձրացուցի և նորա զիս անյաւ
դեցին , Audi Cœlum , & auribus percipe terra , quoniam
Dominus locutus est , filios peperit , & exaltaui , ipsi autem
spreuerunt me . Hic impeditur Accusatiuus casus Verbi
լուր : &c.

Եւսա , տաբարձեալ զաչս հերս առ աշակերտս ասէր , երա
նի աղջատաց հոգւով , զինոցաւ արքայութիւն երկնեց . Et il
le eleuans oculos suos ad Discipulos dicebat . Beati paupe
res Spiritu , quoniam illorum est Regnum Cœlorum . Hic im
peditur Accusatiuus Casus Verbi ասէր , &c.

Aliquando verò pro Casibus à Verbis requisitis nihil po
nitur , vt Լի երկնչիր , զի այսուհետեւ զհարգեք որսայցես ի
կեանս , Ne timeas , ex hoc enim homines capies in vitam .
Hic tollitur Casus Ablatiuus Verbi . Երկնչիր , &c. Եւ եղև
յանկարծակի հսկելն յերկնեց եբօւ զաշտեան սասակի հողմոյ
և ելից զամ տունն յորում նստէին , Et factus est repente so
nus de Cœlis tamquam aduenientis Spiritus vehemens , &
repleuit totam domum , in qua sedebant , Hic tollitur Casus
Instrumentalis Verbi Ելից , &c.

ARTICVLVS XI.

De Particulis Subiunctiuum Verbum postulantibus .

Particulæ Subiunctiuo modo seruientes sunt, Եւ , Si .
Եւ , Si . Ինչ , Cùm . զի , vt , զի Եւ , Quòd si . Խ , Ne .

յորժամ, Dum. Թերևս, Forse. գուցէ, Fortè. գուցէ երբէք,
 Forse vñquam. արդեօք, Vtrùm. գուցէ արդեօք, Forse qui-
 dem. մի՞թէ, Numquid, vel An ne. մի՛ գուցե, Ne forte. ապա
 թէ, Si autem. իսկ եթէ, Sed si. Թէոչ, Nisi. ապաթէոչ,
 Si autem non. &c. Vt Դրու մի՞թէ անսայցէք բարւոք առնէք,
 Quem si auscultetis benè facitis. Եթէ եկեալ յանկարծանի
 գտանիցէ զձեզ իջուն, Si veniens repentè inueniat vos in
 somno. Եթե՛ չլուիցէ նա զձայն Թովչի, Dùm non adhuc Gallus
 cantauerit. Չի մի՛ լուիցէ նա զձայն Թովչի, Vt ne ille audiat
 vocem incantantis. Եթ՛ ասիցես իօրտիջում, Ne dicas in
 corde tuo. Տորժամ գայցես փառօք, Dùm venias cum
 gloria. Թերևս իցէ այդպէս, Forse ita sit. Գուցէ ոչիցե
 ճմարիտ, Fortè non sit verum. Գուցէ երբէք յաիշտանիցէ,
 Forse vñquam arripiat. Գուցէ արդեօք մեռեալիցէ, Forse
 quidem mortuus sit. Եթ թէ դատաւոր իցես իմք մեր, Num-
 quid sis Iudex supra nos. Եւ ապաթէ ոչ դառնայցես իմեզաց
 Si autem non reuertaris à peccatis. Իսկ եթէ լուիցէք բանից
 իմոց, Sed si audiatís verba mea. Թէ ոչ տալաւին չուեալ
 իցէ, Nisi adhuc migrauerit. Զորդեօք կարիցէ պատրաստել
 մեզ զհաց, Vtrùm possit parare nobis panem, &c.

Possunt etiam quædam ex his aliquando seruire Indicati-
 uo, vt Եւ ապաթէոչ դառնայք առնա, Si autem non conuer-
 timini ad eum. Տորժամ գաս փառօք, Quando venis in
 gloria, &c.

ARTICVLVS XII.

De Constructione Præpositionis.

Præpositionum quædam seruiunt Genitiuo, & sunt ստորե, Subter. ներքոյ, ներքոյ, Sub. իմեջ, Inter, vel In իմիջոյ, Ab intus. արտաքոյ, Extra. իզերոյ, իզերա, Supra, vel Super. զինի, յետ, Post. առաջի, Ante, vel Coram, զն, յաղագս, յաղագաւ, սակս, Propter. փոխանակ, Pro. ընդ-աջմէ, A dextris. իձախմէ, A sinistris. յայսկոյս, Cis, citrà. յայնկոյս, Vltrà զհետ, Post. յետոյ, Pone, &c. Vt ստորե երկրի, Subter Terram. ներքոյ արեգականն, Sub Sole. ներքոյ տանն, Sub Domo. իմեջ քաղաքին, In Ciuitate. իմիջոյ այգւոյն, Ab intus Vineæ. արտաքոյ էկեղցւոյն, Extra Ecclesiam. իզերոյ սեմանն, Super liminem. իզերա որմանն, Supra parietem. զինի ամաց, Post Annos. յետ առաքելոցն, Post Apostolos. առաջի ան, Ante Deum. զն համբերութե, Propter patientiam. յաղագս սիրոյ, Propter amorem. սակս գեղեցկութե, Propter pulchritudinem. փոխանակ բարերարութե, Pro beneficio. ընդ-աջմէ բարձրելոյ, A dextris excelsi. իձախմէ արքային, A sinistris Regis. յայսկոյս ծովուն, Citrà Mare. յայնկոյս գետոյն, Vltrà Flumen. զհետ զի, Post Christum. յետոյ նի, Pone eum. շնոր աղագաւ, Propter id. տեսանելոյ աղագաւ, Videndi causa. այցելութե աղագաւ, Visitationis causa, &c. Hæc Præpositio. աղագաւ, solet semper postponi, vti videtur in exemplis allatis:

Quædam seruiunt Datiuo Absoluto, & sunt ընդ-, Cùm, vel Per. հետ, Cùm. առ-ընթեր, Propè. Թարց, Sine. առ-

անց, Absque. ըստ, Secundum. յանդիման, Coram, vel Versus, հանդէպ, Erga, առ, Ad, &c. Vt ընդ քեզ, Te cum. հետ քեզ, Te cum. առ ընթեր նմա, Propè illum. Թարց ինձ, Sine me. առանց քեզ, Absque te. ըստ քեզ, Secundum te. յանդիման նմին, Coram illo. հանդէպ ինձ Erga me. առ քեզ, Ad te, &c.

Quædam feruiunt Datiuo cum Præpositione, & sunt հոււպ, Penes. մօտ, Iuxtà, vel Secùs. մերձ, Propè. մինչև, Vsq̃ue. դէպ, Versùs, vt հոււպ 'եբաղաքն, Penes Urbem. մօտ 'իստուեն, Iuxtà Domum. մինչև 'ցայգին, Vsq̃ue ad Vineam. դէպ 'յարևելն, Versùs Orientem, &c.

Quædam feruiunt Accusatiuo, & sunt ոմ, Sicut. եբրև, Tamquam. քան, Quam. 'իվերբան, գերբան, Super quam. առաւելքան, Plùs quàm. յառաջքան, Ante quam յետքան, Post quam. անդրքան, Vltrà quam. ևանդրքան, Vltèriùs quam, &c. Vt ոմ զմծ-ևզիրկիչ, Sicut Deus & Redemptor. եբրև զլոյս տունջեան, Tamquam lumen diei. քան, Verò semper vsurpatur coniunctim cum alijs dictionibus. Vt քաղց բազոյն քան զայս, Dulcior quàm hoc. 'իվեր քան զերկինս, Super quam Cœlos. գերբան զարեգակն, Super quam Sol. առաւելքան զմարգարէս, Plùs quàm Prophetæ. յառաջքան զարուսեակ, Antequam Lucifer. յետքան զմովսէս, Post quam Moyse. անդր քան զծովն, Vltrà quam Mare. ևանդր քան զիգինս, Vltèriùs quàm Sagitta, &c.

Quædam feruiunt Ablatiuo, & sunt բաց, Præter. զատ, Procul, մեկուսի, Seorsum, vt բաց 'երէն զայլոք ոչ գիտեմք, Præter te alium quempiam nescimus. զատ 'յայցանէ, Procul his. զատ 'յերկբայութի, Proculdubio. մեկուսի 'յեղբօքէն, Seorsum à fratre, &c.

Quædam feruiunt Instrumentali, & sunt *Եւթ* Sub. *Հան դերձ*, Simul cum. *առ*, Ad. *ընդ*, Sub, vt *Եւթ առարկայիւն* Sub obiecto. *Հանդերձ Պետրոսիւ*, Simul cum Petro. *առ թզեն եաւն*, Ad ficum. *առ ծովէ զերբն*, Ad litus. *ընդ ժամս նախաւն*, Sub tempore illo, &c.

Quædam feruiunt Circumlatiuo, & sunt *շուրջ*, *պարբեր*, Circa, vt *շուրջ զսեղանով*, Circa Altare. *պարբեր զառաքաւտիւն*, Circa Thalamum, &c.

Sed Præpositio *ընդ*, Aliquando feruit Genitiuo, & tunc significat Pro, vt *ընդ իմ*, *և ընդ քոյ*, Pro me, & Pro te. *և Թադաւորեաց ընդ նորա*, Et regnauit pro illo.

Aliquando feruit Datiuo, & tunc significat Cùm, vel Ad, vel Apud, vt *աթ ընդ քեզ*, Dominus tecum. *ընդ քեզ պահեա՛*, Tecum ferua, vel ad te ferua, &c.

Aliquando feruit Accusatiuo indefinito, & tunc significat Per, vt *ընդ ծով*, *և ընդ ցամաք*, Per Mare, & per Terram. *անցին ընդ գետս ոտանաւորք*, Transierunt per Flumen pedestres, &c.

Aliquando feruit Instrumentali, & tunc significat Sub, vt *ընդ իշխանութեն քրիստոնէից*, Sub Imperio Christianorum. *ընդ լեռամբն*, Sub monte, &c.

Aliquando verò informat Datiuum cum præpositione, & tunc significat Ad, vel In, vt *ընդ ամէրկիւր ել բարբառնոցա*, In omnem terram exijt sonus eorum. *ընդ ամպս լուսաւորս*, In nubibus lucidis. *ընդ ցնորս աշխարհի*, In distractionibus mundi. *ընդ այն մի՛ զարմանայք*, Ad id nolite mirari, &c.

Sciendum est tamen has quatuor præpositiones *իվեր*, *նախ*, *գեր*, *յառաջ*, Cùm immediatè præponuntur verbis, vsurpari tamquam Aduerbia, vt *իվեր նայեցաւ*, Sursùm aspe-

aspexit. նախ կապեաց զհզօրն, Prius ligauit fortem. զէր բազմեցաւ, Sublime discubuit. յառաջ ծանուցաւ, Prius notum fuit, Cùm verò coniunguntur cum Præpositione բան, vt diximus, sunt Præpositiones.

ARTICVLVS XIII.

De Apicibus.

A Picum variæ sunt figuræ, quidam enim habent figuram hanc. ʼ. vocantur. շէշտք, id est Acuti, poniturque aliquando supra Aduerbia prohibendi, vt մի՛ կոչիցես, Ne voces. մի՛ ուտիցես, Ne manduces. մի՛ ասիցես, Ne dicas, &c.

Aliquando ponuntur supra vltimam literam vocalem Verborum Imperatiuorum, vt կեցո՛ղ զիս ւնժ, Salua me Deus. պարհե՛ա՛ զիս տի, Conferua me Domine. փրկե՛ա՛ զիս իմարդոյ չարէ, Eripe me ab homine malo. կե՛ր զհաց իմ, Manduca panem meum. բե՛ր առիս զդա, Fer ad me istud. բաց տի զդռուն ողորմութե, Aperi Domine portam misericordiæ. լու՛ր ձայնի աղաչանաց իմոց, Audi vocem precum mearum, &c.

Aliquando ponuntur supra Verbum Substantiuum է՛, vt է՛ որ դատէ զիս, Est qui iudicat me. է՛ աստ պատանի մի, Est hic puer quidam. եթէ է՛ ճշմարիտ բան քո, Si est verum verbum tuum, &c.

Aliquando verò ponuntur supra omnes partes Orationis indifferenter, vbi acuenda est vox, vt սա՛ է դառն ւն, Iste est Agnus Dei. նա՛ է որ մկրտէ հոգւոյն սրբով, Ille est, qui baptizat in Spiritu Sancto. դու՛ ես որ դաւրցես, Tu es, qui venturus es. փիլի՛պպէ որ ետես զիս ետես և զհայր, Philippe, qui vidit

vidit me, vidit & Patrem, զի տեսեր զիս Թ-ժմառ և հաւա-
տացեր, Quia vidisti me Thoma, & credidisti. Երանի աղ-
քատաց հոգւոյ, Beati pauperes spiritu. ոչ եկի կոչել զարդարս,
Non veni vocare iustos. ոչի՛նչ է ինձ փոյծ, Nihil mihi in-
terest, &c.

Alij habent figuram hanc. և vocantur բռնք, id est
Graues, ponunturque aliquando supra vltimam literam Ad-
uerbiorum ad distinguenda ea de Nominibus Adiectiuis, vt
ճշմարիտ խօսեցաք, Verè locutus es. ուղիղ դատեցեր, Rectè
iudicasti. սաստիկ բախեաց, Vehementèr pulsauit. &c.

Aliquando verò ponuntur indifferenter supra omnes par-
tes Orationis, & præcipuè supra Coniunctiones vbi depri-
menda est vox, vt դու բարւոք դո՛ւնաս, այլ ընկերս ոչ շինի,
Tu bene grates impendis; sed socius non ædificatur.
արդ՛ եթէ զտանուտերն անտրգեցին, Et si Patrem familias
spreuerunt, &c.

Quidam habent figuram hanc. և vocantur պարոյկ, id est
Circumflexi, ponunturque aliquando supra Interrogati-
uas partes Orationis vt մի՞թէ ես եյեմ, An ne ego sum զե՛նչ
զոր խնդրեադ, Quid est quod petis? ոչօշափեաց զիս, Quis
tetigit me? ուր է օթւանն իմ, Vbi est diuerforiũ meum? &c.

Aliquando ponuntur supra Interiectiones, vt վայ աղգին
մեղաւորի, Væ Nationi peccatrici, ոհ թէ սրպէս վաղժադակի
կործանեցաւ, Heu quomodo subito corruit. վահ օր բակէն
զտաճարն, Vah qui destruebas templum. &c.

Aliquando verò ponuntur supra Admirationis particu-
las, vt ու՛ր խորութի մեծութե, և իմաստութե, O profundi-
tas magnitudinis, & sapientiæ! բա՛բէ իրեա մեծի հիացման,
Proh rem magnæ admirationis! &c.

Alij habent figuram hanc .— . & vocantur *Երկաթայր*, id est Oboli, & subscribuntur aliquando dictionibus compositis, vt *Երկ քարքառ*, Bifonus. *Երկ ձայն*, Diphthongus. *քառ ոտնեայ*, Quadrupes. *հակ ոտնայր*, Antipodes. *սաղաւ որն* Gibbosus. *դէղ Թափ*, Antidotum. &c. Sed hoc intelligendum est de illis compositis tantum, quæ non sunt vlla litera vocali connexa, vti videtur in his exemplis allatis.

Aliquando verò scribuntur in fine versus, in signum separationis alicuius dictionis vti diximus superius, vt *նե բեմ*, Indulgeo. *փա կեղ*, Pileus. *սը նունդ*, Nutritus. vel Educatio.

Quidam habent figuram hanc .^c. & vocantur *Թաւք*, id est Asperi, ponunturque supra literam .ւ. In signum asperitatis, vt *Թոճական*, Numeralis. *լոճանամ*, Lauo. &c.

Alij habent figuram hanc .^o. & vocantur *մակակետք*, id est Apostrophæ, ponunturque aliquando supra Præpositiones *ի*. *յ*. *ն*. Ad discernendas eas de cæteris literis, vt, *ի քեզ ար յուսացայ*, In te Domine confidi. *յան սւն իմ երդնում* In nomen meum iuro. *նորս ոչ դոյ զանազանութի*, In quibus non est differentia. &c.

Aliquando verò ponuntur in fine cuiuslibet partis Orationis imperfectæ, & tunc vocantur *ստորաւոր*, id est Virgulæ, vt *Եթե ծողովորեան իմոյ լուեալէր ինձ, կամ իսրայէլի զձա* *՝ստորադն իմ գնացեալէր*, Si populus meus audiuiisset me, vel si Israël in vijs meis ambulauisset. *Երանի Թէ աջողիցին ճանապարհք իմ*, Vtinam dirigantur viæ meæ.

Quidam habent figuram hanc ., . & vocantur *միջակետք*, id est Puncta media, ponunturque inter duas Orationis perfectas partes, vt *Պետրոս խաչէցաւ. իսկ Պօղոս դիտատեցաւ*,

Petrus crucifixus fuit , Paulus verò decapitatus est .

Quidam verò habent figuram hanc : & vocantur *վերջա
կէտք*, id est Puncta finalia , ponunturque in fine cuiusli-
bet Orationis completæ , vt *յաւերջանա յաւերջեց ամէն* :
In sæcula sæculorum . Amen , &c.

Alij habent figuram hanc . *՝* . & vocantur *երկարք*, id est
Longi , ponunturque supra syllabas longas in versimetria ,
vt *իւր կեցն* , *յարեալ* , Redemptor surrexit . &c.

Alij verò habent figuram hanc . *o* . & vocantur *սուղք*, id
est Breues , ponunturque supra syllabas breues in versime-
tria , vt *շահմահ* , *դը Թոռ* , Omnem benignum , &c.

A R T I C V L V S X I V .

De Compendio .

DVplex est Compendium , quorum primum habet fi-
guram hanc . *"* . & vocatur *երկրեակ*, id est Gemi-
num , poniturque supra dictiones pro vnica vocali tantum,
vt *մի* , *մար* , Homo . *երկ* , *երկեր* , Terra . *կրմի* , *կար
մի* , Rubicundus . &c.

Secundum habet figuram hanc . *ւ* . & vocatur *դռք*, id
est Planum , poniturque supra dictiones tam pro Vocalibus ,
quàm pro Consonantibus , vt *աթ աէք* , Dominus . *ան աէ
ան* , Domini . *աթ* , *աէքաթ* , Domino . *ան* , *աստուան* ,
Deus . *այ* , *աստուան* , Dei . *ան* , *աստուան* , Deo . *յն* , *յիսուս* ,
Iesus . *յն* , *յիսուս* , Iesu . *յն* , *յիսուսն* , Iesu . *քն* , *քրիստոս* ,
Christus . *քն* , *քրիստոսն* , Christi . *քն* , *քրիստոսն* , Christo .
սք , *սուրք* , Sanctus . *ամ* , *ամենայն* , Omnis . *անի* , *ամենայն* ,
Omnis . *զն* , *զան* , Propter . *ք* , *քան* , Quam . *նք* , *նորա* , Illius .

Եւ, նմա, Illi. նք, նքա, Illi. նց, նցա, Illorum. զն, զն-
 ա, Illos. Թի, Թիւն, Թե, Թեան, Թք, Թեամք, Իմք, Իմերա
 Supra. Կ, Կամ, Vel ու, որպէս, Sicut. Կթղիս, Կաթուղիկոս
 Catholicus. Վարդապետ, Վարդապետ, Magister. Ժն, Ժառայ,
 Seruus. Թգր, Թագաւոր, Rex. քն, քահանայ, Sacerdos.
 սկ, սարկաւոյ, Diaconus. դւ, դպիւր, Clericus. քմ, ըստ
 ախմ, Iuxta id. Ժկ, Ժամանակ, Tempus; & alia multa.

Sunt etiam quædam Compendia, quæ vocantur յատուկք
 id est Propria, vt Գ. որպէս, Sicut. Զ. Երկիւ, Cælum. Ժ.
 Երկիր, Terra. Տ. արեւագն, Sol. Ը. լուսինն, Luna. Դաշ-
 խարհ, Mundus. Թ. ամենայն, Omnis. Ե. ըստ, Cum. Եւ
 ըստ, Secundum. Վ. Վերջ, Finis. Գիւ. փոխ, Versus. Դիւ,
 պատասխանե, Responso. Իմ. այսինքն, Id est; & alia mul-
 ta, quæ non sunt iam in vfu.

S E C T I O IV.

De Arte Metrica.

A R T I C V L V S I.

De quantitate Literarum.

Literæ diuiduntur Իձայնաւորս, id est in Vocales. և Ի
 բաղաձայնս, id est, & in Consonantes.

Vocales sunt nouem, vt ա, ե, է, ը, ի, ո, օ, լ, ու, harum quæ-
 dam sunt longæ, vt ա, ե, օ, ու, & dicuntur longæ, quia
 non tantum dum proferuntur, sed etiam dum prolatae sunt
 proprium eliciunt sonum.

Quædam sunt breues, vt է, ո, լ, & dicuntur breues,

quia

quia *ε*, & *η*, cū proferuntur alienum eliciunt sonum . *ε*°, verò non per se; sed per alias Vocales elicit sonum, sæpè etiam vsurpatur, vt consonans.

Quædam verò sunt mediocres, vt *ε*, & *η*, & dicuntur mediocres, quia non tantū dum proferuntur, sed etiam dū prolata sunt alienum eliciunt sonum.

Ex Vocalibus componuntur *εη*, *αι*, id est Diphthongi, vel cū coniunguntur cum litera *γ*, Sequenti, vt *ωγ*, *ηγ*, Vel cū coniunguntur cū inuicem, vt *εω*, *εο*, Vel denique cū coniunguntur cum litera *ζ*, vocalizata, vt *εζ*, Et dicuntur Diphthongi, quia in vna syllaba duplicem eliciunt sonum.

Consonantes verò sunt triginta, *ε*, *η*, *ι*, *κ*, *λ*, *μ*, *ν*, *ξ*, *ο*, *π*, *ρ*, *σ*, *τ*, *θ*, *δ*, *γ*, *ζ*, *α*, *β*, *ι*, *υ*, *φ*, *χ*, *ψ*, *ω*, *υ*, *φ*, *χ*, *ψ*.

Horum quædam sunt Semiuocales, *η*, *ι*, *υ*, *α*, *ο*, *υ*, *φ*, & dicuntur Semiuocales, quia dū coniunguntur cum Vocalibus quodammodo eliciunt sonum.

Quædam sunt *εη*, *αι*, id est Mutæ, vt *ε*, *η*, *ι*, *κ*, *λ*, *μ*, *ν*, *ξ*, *ο*, *π*, *ρ*, *σ*, *τ*, *θ*, *δ*, *γ*, *ζ*, & dicuntur Mutæ, quia dū proferuntur, nisi occurrat Vocalis, vel Semiuocalis impediunt spiritum.

Quædam verò sunt *ηη*, *αιαι*, id est Duplices, vt *η*, *λ*, *μ*, *ν*, *ξ*, *ο*, *π*, *ρ*, & dicuntur duplices, quia quælibet duas valet Consonantes.

ARTICVLVS II.

De quantitate Syllabarum.

Syllabarum quædam sunt longæ, quædam breues, quædam verò communes longæ, vel sunt natura. vel per accidens.

Lon-

Longæ natura sunt triplices, primò cùm habent vnā ex longis Vocalibus, vt *uā*, *eē*. Secundò cùm habent vnā ex Diphtongis, vt *uī*, *ēū*. Tertiò denique cùm post Vocales habent Semiuocales, vt *uā*, *ēū*.

Longæ per accidens sunt quoque triplices, primò cùm post Vocales longas occurrunt vna, vel duæ Semiuocales, & hoc, vel in vna Syllaba, vt *uā*, *ēū*, Vel inter duas syllabas, vt *o*, *ī*, *or*, *ēu*, vel cùm post Vocales longas occurrunt plures Consonantes, & hoc vel in vna Syllaba, vt *uā*, *ēū*, vel inter duas syllabas, vt *uā*, *ēū*, *or*, *ēu*, vel denique cùm post Vocales longas occurrunt literæ duplices, & hoc vel in vna Syllaba, vt *uā*, *ēū*, *or*, *ēu*, vel inter duas syllabas, vt *o*, *ī*, *or*, *ēu*.

Secundò cùm post Diphtongos occurrunt Semiuocales, & hoc vel in vna syllaba, vt *uī*, *ēū*, vel inter duas syllabas, vt *uī*, *ēū*, *or*, *ēu*, vel cùm post Diphtongos occurrunt multæ Consonantes, & hoc vel in vna Syllaba, vt *uī*, *ēū*, vel inter duas syllabas, vt *uī*, *ēū*, *or*, *ēu*, vel denique cùm post Diphtongos occurrunt duplices, & hoc vel in vna syllaba, vt *uī*, *ēū*, vel inter duas syllabas, vt *uī*, *ēū*, *or*, *ēu*.

Tertiò, cùm post Vocales sequuntur multæ Semiuocales, & hoc vel in vna syllaba, vt *uā*, *ēū*, vel inter duas syllabas, vt *uā*, *ēū*, *or*, *ēu*, vel cùm post Vocales sequuntur Semiuocales, deinde Consonantes, & hoc vel in vna syllaba, vt *uā*, *ēū*, vel inter duas syllabas, vt *uā*, *ēū*, *or*, *ēu*, vel denique cùm post Vocales sequuntur Semiuocales, deinde duplices, & hoc vel in vna syllaba, vt *uā*, *ēū*, vel inter duas syllabas, vt *uā*, *ēū*, *or*, *ēu*, &c.

Secundus vocatur *անգայտ*, id est Pyrrhichius, qui habet duas syllabas breues, vt *բւ*, *տի*, Indigena.

Tertius vocatur *մեծ-ասար*, id est Choræus, qui habet primam longam, & secundam breuem, vt *ե*, *տի*, Ens.

Quartus vocatur *մեծ-աղերջ*, id est Iambus, qui habet primam breuem, & secundam longam, vt *ի*, *տի*, Sagittarum.

Trisyllabi sunt octo. Primus vocatur *ստեղ*, id est Dactylus, qui habet primam tantum longam, vt *ե*, *տի*, *ս*, Mitis puer.

Secundus vocatur *մերջատանջ*, id est Anapæstus, qui habet vltimam tantum longam, vt *ս*, *տա*, *ն*. Adolescens hic.

Tertius vocatur *բողաբորբ*, id est Amphimacer, qui habet mediam tantum breuem, vt *բ*, *ա*, *ն*, Huius Calicis.

Quartus vocatur *բողաղոտ*, id est Amphibrachius, qui habet mediam tantum longam, vt *ս*, *տա*, *ն*, Responsum.

Quintus vocatur *հաւեղ*, id est Antibacchius, qui habet vltimam tantum breuem, vt *ս*, *տա*, *ն*, Quietus.

Sextus vocatur *աւարտեղ*, id est Bacchus, qui habet primam tantum breuem, vt *ե*, *տե*, *ղ*. Litora fluminum.

Septimus vocatur *ներդե*, id est Trochæus, qui habet tres syllabas breues, vt *ս*, *տա*, *ն*, Adolescentulus.

Octauus vocatur *սոսբ*, id est Molossus, qui habet tres Syllabas longas. vt *ե*, *ղ*, *ն*, Strepitus.

Quadrissyllabi sunt sexdecim. Primus vocatur *երկ համբ*, id est Dispondæus, qui habet duos Spondæos, vt *բ*, *ա*, *ն*, *ս*, Pulsare facies.

Secundus vocatur երկու գայտ , id est Proceleusmaticus , qui habet duos Pyrrhichios , vt բա՛ , նա՛ , կա՛ , պեմ՛ , Columella .

Tertius vocatur երկ մեծ-ասար , id est Dichoræus , qui habet duos Choræos , vt յե՛ . շե՛մ , տե՛ր , ե՛մ , Memini mi Domine .

Quartus vocatur երկ մեծ-ալերլ , id est Diiambus , qui habet duos Iambos , vt պա՛ , կա՛ս , հո՛ , գե՛ս , Defectius animus meus .

Quintus vocatur մեծ-ասարալերլ , id est Choriambus , qui habet Choræum & Iambum , vt ա՛ , ու՛ , կա՛ , բա՛նս , Hic Proverbiorum locutor .

Sextus vocatur . մեծ-ալերլասար , id est Antipastus , qui habet Iambum & Choræum , vt պա՛ , կա՛ , սա՛ , խո՛ղ , Defectuosè meditans .

Septimus vocatur համբոյր անգայտ , id est Ionicus à maiore , qui habet Spondæum & Pyrrhichium , vt սա՛ , շա՛ր , Թա՛կե՛տ , Frondosus .

Octauus vocatur անգայտ համբոյր , id est Ionicus à minore , qui habet Pyrrhichium & Spondæum , vt հա՛ , կա՛ , կը՛ , ջե՛ս , Obiungis .

Nonus vocatur մեծ-ասար անգայտ , id est Pæon primus , qui habet Choræum & Pyrrhichium , vt ա՛ , շո՛ , Թա՛ , բա՛ն , Orationum recitator .

Decimus vocatur մեծ-ալերլ անգայտ , id est Pæon secundus , qui habet Iambum & Pyrrhichium , vt պա՛ , կա՛ , սա՛ , բա՛ն , Defectuosus in Oratione .

Vndecimus vocatur անգայտ մեծ-ասար , id est Pæon tertius , qui habet Pyrrhichium & Choræum , vt բա՛ , նա՛ , կա՛ , հա՛ն ,

ῥῦπτορ, Ruptor agminis.

Duodecimus vocatur *πῦρρῖχῖον*, id est Pæon quartus, qui habet Pyrrhichium & Iambum, vt *ῥῦπτορ*, *ῥῦπτορ*, *ῥῦπτορ*, Faludicorum, vel Seducorum.

Decimus tertius vocatur *ἐπιτρίτος*, id est Epitritus primus, qui habet Iambum & Spondæum, vt *ἐπιτρίτος*, *ἐπιτρίτος*, *ἐπιτρίτος*, Contritus es Corde.

Decimus quartus vocatur *ἐπιτρίτος*, id est Epitritus secundus, qui habet Choræum & Spondæum, vt *ἐπιτρίτος*, *ἐπιτρίτος*, *ἐπιτρίτος*, Corollæ, seu Florum glomera.

Decimus quintus vocatur *ἐπιτρίτος*, id est Epitritus tertius, qui habet Spondæum & Iambum, vt *ἐπιτρίτος*, *ἐπιτρίτος*, *ἐπιτρίτος*, Boni mediator.

Decimus sextus vocatur *ἐπιτρίτος*, id est Epitritus quartus, qui habet Spondæum & Choræum, vt *ἐπιτρίτος*, *ἐπιτρίτος*, *ἐπιτρίτος*, Intercedo, &c.

Quinque Syllabarum pes vnicus est, vocaturque *δοχίμῳ*, id est Dochimus, qui habet Iambum & Creticum, vt *δοχίμῳ*, *δοχίμῳ*, *δοχίμῳ*, *δοχίμῳ*, *δοχίμῳ*, Loquaculus es, &c.

ARTICVLVS LV.

De Versu.

Versus est Oratio composita ex pedibus mensuratis, & diuiditur in octo. Primus vocatur *ἑξαμέτρον*, id est Carmen Hexametrum, vel *ἡρώϊον*, id est Heroicum, quod constat sex pedibus, quorum quintus Dactylus est, & sextus Spondæus, reliqui promiscuo Dactyli, vel Spondæi, vt

ἡρώϊον,

Q^uia j^u p^{er} d^{eu}m, m^{at}r^em, q^uo^d v^{er}u^m est, n^{on} est d^{eu}s, n^{on} est d^{eu}s,
n^{on} est d^{eu}s, n^{on} est d^{eu}s, n^{on} est d^{eu}s.

E^lq^{ue}, f^uu^m v^{er}u^m est, d^{eu}s n^{on} est, n^{on} est d^{eu}s, n^{on} est d^{eu}s, n^{on} est d^{eu}s,
n^{on} est d^{eu}s, n^{on} est d^{eu}s, n^{on} est d^{eu}s, n^{on} est d^{eu}s.

Iⁿ v^{er}o, q^uo^d d^{eu}s est, h^{ic} est d^{eu}s: m^{at}r^em, h^{ic} est d^{eu}s: m^{at}r^em, h^{ic} est d^{eu}s:
n^{on} est d^{eu}s, h^{ic} est d^{eu}s, m^{at}r^em, h^{ic} est d^{eu}s.

Q^uia n^{on} est, h^{ic} est d^{eu}s: n^{on} est d^{eu}s, h^{ic} est d^{eu}s: m^{at}r^em, h^{ic} est d^{eu}s:
m^{at}r^em, n^{on} est d^{eu}s, m^{at}r^em, n^{on} est d^{eu}s, m^{at}r^em, n^{on} est d^{eu}s.

Matrem Sanctam, electam, fortem, mediatricem Mariam
veneramur.

Verbum ineffabile Christum Redemptorem Filium eius
nos benedicimus.

Qui nos liberauit Sanguine Corporis sui pretiosi fusi one.

Thesaurumque concepit nobis super naturalem com plui-
tione abunda.

Secundus vocatur *mat^re^m q^uo^d d^{eu}s est*, id est Carmen Penta-
metrum, quod constat quinque pedibus, quorum duo pri-
mi sunt Dactyli, vel Spondæi, ceteri duo semper Dactyli,
quintus verò, qui est Spondæus diuiditur in duo, vna Syl-
laba ponitur inter quatuor, alter verò in fine, vt

Uⁿa p^{er} d^{eu}m, n^{on} est d^{eu}s: o^{mn}i^s v^{er}u^m est, h^{ic} est d^{eu}s: q^uo^d v^{er}u^m est, h^{ic} est d^{eu}s:
q^uo^d v^{er}u^m est, h^{ic} est d^{eu}s, n^{on} est d^{eu}s, n^{on} est d^{eu}s.

S^{an}ct^a q^uo^d d^{eu}s, n^{on} est d^{eu}s: m^{at}r^em, n^{on} est d^{eu}s, h^{ic} est d^{eu}s: n^{on} est d^{eu}s,
q^uo^d v^{er}u^m est, h^{ic} est d^{eu}s, n^{on} est d^{eu}s, n^{on} est d^{eu}s.

Q^uo^d v^{er}u^m est, n^{on} est d^{eu}s: m^{at}r^em, n^{on} est d^{eu}s, h^{ic} est d^{eu}s: n^{on} est d^{eu}s,
h^{ic} est d^{eu}s, n^{on} est d^{eu}s, n^{on} est d^{eu}s.

Q^uo^d v^{er}u^m est, n^{on} est d^{eu}s: m^{at}r^em, n^{on} est d^{eu}s, h^{ic} est d^{eu}s: n^{on} est d^{eu}s,
h^{ic} est d^{eu}s, n^{on} est d^{eu}s, n^{on} est d^{eu}s.

Sanctum vas auxiliare armatura Redemptoris arma & si-
gillum es tu.

Tropheum Dominicum spes firma arma & sigillum es tu.
Domesticum inimicum pugnans peculiaris, & sigillum
es tu.

Protege peccaminosum me, quia mea arma, & sigillu es tu.

Tertius vocatur *ἰωνικόν*, id est Carmen Gliconicum,
quod constat Spondæo, & duobus Dactylis, vel Spondæo
Choriambos, & Pyrrhichio, ut

ἰ ὦ ν, ἔ ρ: ἑ ῥ, ὠ ῶ, ὕ ῑ ρ: ἑ ῥ, ἑ ῥ ῶ, ἑ ῥ ὦ:

Ἔ ρ, ὠ ῥ: ἑ ῥ, ἑ ῥ, ἑ ῥ ὠ: ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ, ἑ ῥ ὦ:

Ἐ ῥ, ὠ ῥ ὦ: ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ ὦ: ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ ὦ:

Ἐ ῥ, ὠ ῥ ὦ: ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ ὦ: ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ ὦ:

Illæ sunt nuptiæ delectabiles.

Ad quas Dominus & eius benigna Mater venerunt.

Bibit illic vinum pro

Aqua turba cuncta mirabiliter.

Quartus vocatur *ἰωνικόν*, id est Carmen Alelepiadæum,
quod constat Spondæo, duobus Choriambis, & Pyrrhichio,
vel Spondæo, Dactylo, & syllaba longa; deinde
duobus Dactylis, ut

ἰ ὦ ν, ἔ ρ: ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ ὦ: ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ ὦ:

Ἐ ῥ, ὠ ῥ: ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ ὦ: ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ ὦ:

Ἐ ῥ, ὠ ῥ ὦ: ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ ὦ: ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ ὦ:

Ἐ ῥ, ὠ ῥ ὦ: ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ ὦ: ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ ὦ, ἑ ῥ ὦ:

Latitia vnanimis laudamus vnicum.

Qui redemit potestate peccaminosum Patrem Adam.

Sur-

Surrexit in hac hora strenuè spontè.

Et eripuit totum genus humanum de tormento.

Quintus vocatur տաղ դեղձեղեան, id est Carmen Pha-
leucium, quod constat Spondæo, Dactylo, & tribus Cho-
raïs, vt

Դ՛, զո՛ւ ըկբւ ա՛յ, սո՛, բի՛կ: բա՛ւ, է՛ն: զի՛, խո՛, տի՛, ցե՛մ:
Զա՛ն, Զ՛: զիա՛ տգ, կո՛ պի՛տ: բա՛ւ, է՛ն: զի՛, խո՛ տի՛, ցե՛մ:
աշ՛ տու: ծոյ՛ն, մի՛, ոյ՛: բա՛ն, զի՛, մե՛, ծի՛: յո՛ւ, սա՛մ:
Էր՛, պա՛ր: ծիս՛, դի՛, մո՛բ: ո՛վ, յի՛: մա՛ր, տը՛: մա՛ր, դի՛:
Læuigati isti sufficiunt vt spernem.

Incircumcisum te rudem sufficiunt vt spernem.

In Deum vnum quoniam magnum confido.

Cur gloriaris in persona ò stulte inhumane.

Sextus vocatur տաղ նազեղեան, id est Carmen Saphi-
cum, quod constat Choræo, Spondæo, Dactylo, & duo-
bus Choræis, vt

Դ՛վ, ո՛: զի՛ չ, զի՛նչ, սի՛, ո՛ա, կա՛ն: ա՛ւ, է՛ն: տի՛ն, գո՛յ:
աշ՛, դե՛բ: գո՛վ, էա՛ յս: սու՛ բբ, մա՛, նու՛կ: է՛ր, ի՛: մա՛ր, դի՛:
Ըզ՛, հո՛: դե՛, զէս՛: օր՛, նա՛, բա՛: նօղս՛, ի՛: յեր՛, կր՛ի:
Օբա՛նս, ի՛: յեր՛ կնի՛ց: կե՛րս, ո՛ւ, նա՛: կեա՛ լի՛: մա՛ր, մի՛:
Odictor quid faulti nuntij habes.

An laudabilis Sanctus puer erat in Præsepio?

Spirituales benedicentes in terra. hic subintelligitur, vidi.

Verbum de Cœlis formam sumens in corpore.

Septimus vocatur տաղ վերջատանկան, id est Carmen
Anapæsticum, quod constat quatuor pedibus, qui sunt siuè
Dactyli, siuè Spondæi, permitti Anapæstis, ita tamen vt à
secundo, & quarto absit Dactylus, vt

Հա՛յր, սու՛ բբ: նը՛, կա՛, տի՛ չ: ա՛ն, հա՛նց: բա՛զ, մա՛ց:
աշ՛

ARTICVLVS V.

De Carminibus similes desinentias habentibus.

Տղք նմանայանիք, id est Carmina similes desinentias habentia, sunt ea, in quibus non obseruatur dimensio, sed numerus Syllabarum, & quandoque Consonantia finis; suntque duplicis generis.

Quædam enim ex illis vocantur *հանգիստաւորղք*, id est Aequales versus habentia.

Quædam verò *անհոնգիստաւորղք*, id est Inæquales versus habentia.

Aequales versus habentia, vel sunt quinque Syllabarum, vt *Աստ, ունածն, ա, մէ, նի*. Deus omnium.

առ, տա, նոր, յայ, տնի. Nunc manifestatur.

ար, դար, է, ըն, էն. Iustus apparet.

Օ, ըն, նոր, մար, տն. Lege certaminis.

յաղ, թեաց, իշ, խա, նի. Vicit Principem.

աշ, խար, հա, կա, լն. Occupantem mundum.

Eiusdem numeri.

փռ, թա, ցիր, անձ, նիմ. Festina anima mea.

փախ, ջիլ, 'ն, չա, ընաց. Fugere mala.

փա, փա, խիլ, բա, ընաց. Desiderare bona.

քեզ, միշտ, մերձ, ծա, նիր. Tibi semper vicinum nosce.

ղըռն, մա, հու, է, կեալ. Somnum mortis venientem.

ղէն, նող, դա, տա, լոր. Scrutatorem Iudicem.

Vel sunt sex Syllabarum, vt.

էղ, եալ, հարսն, ան, մա, հին. Facta es Sponsa immortalis:

երկ, նա, լոր, ար, քայ, ին. Cælestis Regis.

ա . ռա . դաստ . ան . ճա . ռին . Thalmus ineffabilis .
մա . ըի . ամ . լու . սա . ծին . Maria Genitrix lucis .

Eiusdem numeri .

Ըս . կե . ըըբ . մի . ա . միտց . Sociæ vnanimes .
մար . մայ . նոյ . կեն . ցա . շոյ . Corporalis huius sæculi .
նա . հա . տալք . հա . լա . սարբ . Concertatores æquales .
ե . հոգ . լով . մի . ա . ցեալք . Et anima vnitæ .
մի . ա . բան . ըն . Թա . ցեալք . Vnanimiter cucurrerunt .
ի . տե . ղի . ճա . կա . տու . Ad locum aciei .
ղի . նե . ցան . հա . լա . տով . Militauerunt fide .
ե . կա . ցին . յան . դի . ման . Et itererunt contra .

Vel sunt septem Syllabarum , vt

Քրիս . տոս . փա . ռաջ . Թա . դա . լոր . Christus gloriæ
Rex .

այ . սոր . ե . կեալ . յըն . ծայ . ումն . Hodie venit ad præ
sentationem .

կա . տա . ըե . լով . նա . զօ . ըենս . Complendo ille leges .
քա . ռաս . նա . լուր . դա . լս . տեամբն . Quadraginta die
rum Aduentu .

Vel sunt octo Syllabarum , vt

Չի . կա . տա . ըեալ . է . առ . զբնու . Թի .

աստ . ուած . ըն . բան . ըզ . մարդ . կու . ԹԷ .

պար . տէր . ղեր . կիւղ . եզ . տրտ . մու . Թի .

յիւ . բոււմ . ըն . կրել . տոս . ըե . նու . ԹԷ .

Quia perfectam accepit naturam .

Deus verbum humanam .

Debebat timorem , & mœrorem .

In sua pati dispensatione .

Eiusdem numeri .

Ար ; պէս , ա , դամն , ախ , ա , ռա , ջին .

այն , որ , մե , ղօքն , ան , ա , նե , հին .

ո , բով , մե , ռաք , ա , մե , նե , քին .

և , կո , բու , սաք , ըզ , ցան , կա , լին .

Sicut Adam ille primus ,

Ille qui peccatis nominatur antiquus .

Eo mortui sumus omnes ,

Et perdidimus desideratam .

Vel sunt nouem Syllabarum , vt

ւինչ , աշ , խարհ , զըն , Թաց , իւր , վը , ճա , բէ .

և , եր , կիւղ , պան , ցա , առն . պա , շա , բէ .

սաք , սե , լի , վոդն ; իս , կոխ , վեր , հն . չէ .

ևզ , հա , նուրս . ի . յատ , եան . կո . չէ .

փու . Թաց . եալ . մը . սեղ . եաց , ըն . ցե . ղի .

դա . տո . ղին . նշ . մա . բէ . ըզ . տե , ղի .

ուր . Թէ . կեալն . հա . ղիւ . է . ան . մե . ղի .

յան . ցա . առն . իւ . խալթ . մամբ . անդ . նե . ղի .

Cum mundus cursum suum soluit ,

Et timor delictuosos circumdat ,

Tremenda tuba statim resonat ,

Et cunctos ad tribunal accersit ,

Festinus carnalium genus ,

Iudicantis intuetur locum .

Vbi si viuere vix est innocenti ,

Delictuosus quo stimulo illic angitur ?

Eiusdem numeri .

Ղա . տա . առն . ա . նա . չառ . առ . մատ . չի .

յոր . մե . չիք . մեղ . եր . բէք . որ . Թագ . չի .

Iudex inacceptator personarum accedit;

A quo non est peccatum vllum quod celatur.

Hæ supradicta omnia cùm duplicantur faciunt alias species Carminum, tùm decem Syllabarum, tùm duodecim, tùm quatuordecim, &c.

Carmina verò, quæ habent inæquales versus diuersimodè componuntur, & sunt frequentiora apud Armenos.

Quædam enim eorum habent duos versus, quorum primus constat quatuor Syllabis, secundus verò quinque Syllabis, vt

Լյա . նայքն . է . կին . Mulieres venerunt

ի դե . րեղ . մա . նին . In sepulchro

առ . ի . խն . կել . Ad incensandum

ըզ . տէ . բուն . էան . մար . մին . Dominicum corpus,

Quædam verò habent duos versus, quorum primus constat quinque Syllabis, secundus verò sex Syllabis, vt

Մղ . դար . մա . նա . լի . O' admirabile

խոր . հուրդ . այս . մեծ . յայտ . նեալ . Mysterium hoc magnum manifestatum.

ա . բա . րին . առ . տուած . Factor Deus

ի յոր . դա . նան . է . կեալ . In Iordanem venit.

Quædam habent duos versus, quorum primus constat quinque Syllabis, secundus verò septem Syllabis, vt

Էջր . Թուեք . զու . առ . Թուեք .

բա . նին . բա . նա . լոր . ծիծ . ունեք : iv

գար . նան . ա . լե . տեք .

դրախ . տին . դուն . ըզ . դուն . ծաղ . կունեք .

Vigiles & alacres

Verbi rationales, Hirundines

Veris Nuntij

Paradisi discolors flores.

Quædam verò habent quatuor versus, quorum primus, secundus, & quartus constant quinque syllabis, tertius verò octo syllabis, vt

Ան, ճամբ, արա, մա, գին.

փղճ, կեալ, սաստ, կա, գին.

հա, ռաջ, մամբ, հո, լոյս, ար, տա, դրեմ.

ղա, ղէտս, լա, լա, գին.

Օհ, էս, հարս, նա, ցայ.

փե, սայ, ին, սն, մահ.

այժմ, այ, ըի, եղ, եալ, առ, չո, ըիմ.

բան, ղի, հե, ռա, ցայ.

Anima mœrens.

Contritus nimis.

Suspirio animi profero

Lamentationes plorandas.

Quia ego Sponsa fui

Sponsi immortalis.

Nunc viduatus crucior

Quoniam priuatus sum.

Quædam habent duos versus, quorum primus constat septem syllabis, secundus verò octo syllabis, vt

Է, սեմ, կո, բու, սեալ, ոչ, խար.

մո, լո, բեալ, ի, սուրբ, բո, հո, տէ.

հո, վիւ, բաջ, ի, վայր, հայ, եաց.

բա, ըէ, խօս, զեղ, եր, կիր, ա, մէն.

Ego sum perdita Ouis

Errans à Sancto tuo grege.

Pastor bone deorsum aspice ,

Intercessor sit tibi omnis terra .

Et alia compluria tàm primi, quàm secundi generis, uti est ista quatuor Syllabarum .

ԱՌԿԷ, ԸՆ, ՄԵ, ՍԻՆ . Magi viderunt

ՊԱՍՄՈՂՆ, Լ, Ե, ԿԵՆ . Stellam, & venerunt

ՀԱՆՆ, ՐՈՅ, ՓՐԻԿ, ՆԻՆ . Vniuersi Redemptori,

ՊԸՆ, ԾԱՅՍ, ԲԵ, ՐԻՆ . Munera adtulerunt .

ԲՆԿԵԱԼ ՊԱՐԷԱՅՆ . Auro Regem .

ԽՆՆԿՈՎ ՊՂԱԿԻԱՆՆ . Incenso rationale .

ՊՄԸՈՎ ՊԸՄԱՂՈՒՄՆ . Myrrha sepulcuram

մեզ յայտնեցին . Nobis manifestarunt .

F I N I S .

I N D E X.

Articulorum huius Operis

D E Declinationibus Nominum Communibus .	Pag. 2
De Declinationibus Nominum Proprijs .	31
De Declinationibus Pronominum .	46
De Coniugatione Verborum Substantialium .	55
De Coniugationibus Verborum Actiuorum .	63
De secunda Coniugatione Verborum Actiuorum .	73
De tertia Coniugatione Verborum Actiuorum .	83
De Coniugatione Verbi Neutrius Էնջեն, Dormio.	93
De Coniugatione Verbi Neutrius Տառնեն, Surgo.	97
De Coniugatione Verbi Neutrius Գնամ, Abeo.	99
De Coniugatione Verbi Neutrius Գարանամ, Indignor.	102
De Coniugatione Verbi Neutrius Գարթնուլ, Euigilo.	105
De Coniugatione Verbi Deponentis Զիմ, Cresco.	108
De Coniugatione Verbi Communis Խոստովանիմ, Confiteor.	112
De Coniugatione Verbi Impersonalis, Զնջրէ, Pluit.	118
De Coniugatione Verbi Anomali Ռւտիմ, Manduco.	122
De Coniugatione Verbi Anomali Զանիմ, Facio.	127
De Coniugatione Verbi Defectiui Լուայ, Audiui.	131
De Coniugatione Verbi Defectiui Մեղայ, Peccavi.	135
De Coniugatione Verbi Defectiui Կարեմ, Possum.	138
De Coniugatione Verbi Anomali Գամ, Venio.	142
De Coniugatione Verbi Anomali Էրմամ, Eo.	144
De Coniugatione Verbi Ռւիմ, Habeo.	146
De Participio & de Prepositione .	150

De

INDEX.

<i>De Aduerbio.</i>	Pag. 151.
<i>De Interiectione.</i>	155
<i>De Coniunctione.</i>	157
<i>De Definitione & de Circumstantijs Grammaticae.</i>	158
<i>De Literis.</i>	159
<i>De Syllabis.</i>	161
<i>De Vocabulo, seu Dictione.</i>	163
<i>De Oratione.</i>	164
<i>De Nominae.</i>	165
<i>De Numero Nominum.</i>	169
<i>De Casuum Informatione.</i>	171
<i>De Nominibus Commoratiuo Casu carentibus.</i>	175
<i>De Pronominis Diuisione.</i>	177
<i>De Verborum Diuisione.</i>	179
<i>De Varijs speciebus Verborum.</i>	181
<i>De Circumstantijs Verborum.</i>	184
<i>De Declinationibus Participiorum.</i>	186
<i>De Praepositionum Coniunctione cum ceteris Orationis partibus.</i>	189
<i>De Definitionibus Aduerbij, Interiectionis, & Coniunctionis.</i>	193
<i>De Concordantia Verbi cum Nomine.</i>	ibid.
<i>De Concordantia Adiectiui cum Substantiuo.</i>	196
<i>De Concordantia Relatiui cum Antecedente.</i>	198
<i>De Concordantia Responſionis cum Interrogatione.</i>	201
<i>De Constructione Substantiuorum.</i>	205
<i>De Constructione Adiectiuorum.</i>	206
<i>De Constructione Comparatiui & Superlatiui.</i>	210
<i>De Constructione Verborum vnicum Casum postulantium.</i>	212

I N D E X.

<i>De Constructione Verborum plures Casus postulantiū.</i>	Pag. 21.
<i>De Impedimentis Casum.</i>	220
<i>De particulis Subiunctiuum Verbum postulantibus.</i>	221
<i>De Constructione Prepositionum.</i>	23
<i>De Apicibus.</i>	220
<i>De Compendijs.</i>	229
<i>De quantitate Literarum.</i>	230
<i>De quantitate Syllabarum.</i>	231
<i>De Diuisione pedum.</i>	233
<i>De Versu, seu Carmine.</i>	236
<i>De Carminibus similes desinentias habentibus.</i>	241

F I N I S.

